dit krijg je ervoor als je meewerkt.

jaarrekening 2023

meewerkend boxtel

Inhoudsopgave

Algemeen 3
Inleiding 3
Leeswijzer 4
Financiële positie 6
Kerngegevens, trends en ontwikkelingen 8
Programma's 9
Duurzame Transformatie 9
Sociale Kracht 28
Leefbare ruimte 56
Vitaal Ondernemen 90
Meewerkend bestuur 109
Paragrafen 125
Lokale heffingen 125
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 134
Kapitaalgoederen 142
Financiering 147
Bedrijfsvoering 151
Verbonden partijen 160
Grondbeleid 178
Jaarrekening 182
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 182
Resultaat en resultaatbestemming (mutatie reserves) 186
Toelichting resultaat en resultaatbestemmingen 188
Incidentele baten en lasten 195
Overzicht van gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen 198
Investeringen 199
Reserves 201
Voorzieningen 204
Begrotingsrechtmatigheid 205
Uitgangspunten en grondslagen 210
Financiële activa en passiva 211
Balans per 31 december 2023 212
Grondslagen van waardering balans en resultaatbepaling 216
Activa 217
Passiva 219
Toelichting op de balans 224
WNT-verantwoording 236
Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld 238
Overige gegevens, gebeurtenissen na balansdatum 240
De bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen 241
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 247
Bijlagen 248
Kostenverdeling- en toerekening MijnGemeenteDichtbij 248
Verplichte BBV indicatoren 250
Overzicht reserves en voorzieningen, inclusief omschrijving en doel 258
Overzicht belastingen en heffingen 262
Personeel, salarissen en sociale lasten 263
Overzicht begrotingswijzigingen 264
Grondexploitatie 265
Subsidiestaat welzijnsactiviteiten 268

Algemeen

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag en de jaarrekening van 2023. Met deze jaarrekening legt de gemeente Boxtel verantwoording af over gemeenschapsgeld dat in het boekjaar 2023 is uitgegeven. Ook geven we aan wat er van de beleidsvoornemens is gerealiseerd.

In de Jaarrekening van de gemeente Boxtel blikken wij terug op een jaar dat gekenmerkt werd door een aantal belangrijke thema's,....

Het resultaat van de jaarrekening is positief met een bedrag van ruim € 3,1 miljoen. In vergelijk met de Tweede bestuursrapportage 2023 waarna nog een positief begrotingssaldo van bijna € 8 ton resteerde, verantwoorden we met deze jaarrekening een resultaat dat € 2,3 miljoen positiever is. In het jaarverslag gaan we in op de financieel-inhoudelijke oorzaken van dit resultaat.

Leeswijzer

Opzet jaarstukken 2023

De jaarstukken 2023 bestaan uit de volgende hoofdstukken:

- Hoofdstuk **Algemeen**
  Dit hoofdstuk bevat een korte samenvatting van het jaar 2023 en het behaalde resultaat.
- Hoofdstuk **Programma's**
  Dit hoofdstuk beschrijft per programma de realisatie van de voorgenomen beleidsdoelstellingen en de inzet van financiële middelen per programma.
- Hoofdstuk **Paragrafen**
  In dit hoofdstuk zijn de 7 voorgeschreven paragrafen opgenomen. De onderwerpen van de paragrafen zijn belangrijk voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. De paragrafen zijn eigenlijk dwarsdoorsnedes van de verschillende programma's.
- Hoofdstuk **Jaarrekening**
  De jaarrekening bestaat naast een aantal voorgeschreven onderdelen met name uit een verantwoording van het financiële resultaat, de balans en toelichting hierop en een overzicht van baten en lasten.
- Hoofdstuk **Bijlagen**
  In dit hoofdstuk is een aantal samenvattende overzichten opgenomen.

Onderdeel Planning en Controlcyclus

De jaarrekening is het sluitstuk van de totale planning & control cyclus. Eerdere documenten, die invloed hebben gehad op de inhoudelijke en financiële verantwoording zijn:

- Begroting 2023 (raad 8 november 2022);
- Tweede bestuursrapportage 2022 (raad 8 november 2022);
- Eerste bestuursrapportage 2023 en Kadernota 2024 (raad 11 juli 2023);
- Tweede bestuursrapportage 2023 (raad 7 november 2023).

Programmaverantwoording

De jaarrekening 2023 kent vijf programma's met daaronder 33 beleidsproducten, net als de begroting 2023.
De programma's zijn:

1. Duurzame Transformatie
2. Sociale Kracht
3. Leefbare Ruimte
4. Vitaal Ondernemen
5. Meewerkend bestuur.

De opbouw van een programma ziet er als volgt uit:

- Zo werkte dit programma mee aan Boxtel
- Dit was het doel
- Dit viel eronder
- Dit kostte het
- Tabel bijdrage van het programma in relatie tot de jaarrekening
- Producten
- Projecten

Voor alle producten die onder een programma vallen, is opgenomen:

- Verantwoordelijke portefeuillehouder(s)

- Dit hebben we dit jaar gedaan
- Zo hebben we dit meetbaar gemaakt
- Dit kostte het
- Financiële toelichting

Het autorisatieniveau is op basis van de financiële verordening bepaald op het niveau van beleidsproducten.

Informatie over indicatoren en kengetallen is onder het kopje 'Zo hebben we dit meetbaar gemaakt' alleen opgenomen voor producten waarvoor dit toegevoegde waarde heeft. Verder is vanaf 2017 wettelijk voorgeschreven dat elke gemeente een basisset van een aantal beleidsindicatoren in elke begroting en jaarverslag opneemt. In dit jaarverslag zijn deze indicatoren te vinden in de bijlagen.
Voor alle projecten die onder een programma vallen, is opgenomen:

- Dit was het doel
- Dit hebben we dit jaar gedaan.

Financiële positie

De financiële positie van de gemeente beschrijven we in drie onderdelen:

- Het resultaat vóór bestemming
  De gerealiseerde exploitatie-inkomsten (baten) en -uitgaven (lasten).
- De resultaatbestemming
  De wijzigingen in het eigen vermogen. Baten kunnen op voorhand in het eigen vermogen gestort worden (storting in reserves), of het eigen vermogen kan gebruikt worden om lasten te dekken (onttrekken aan reserves).
- Het resultaat ná bestemming
  Het bedrag dat overblijft nadat alle lasten gedekt zijn door inkomsten of eigen vermogen.

Het resultaat

Jaarresultaat 2023

De jaarrekening 2023 is afgesloten met een voordelig resultaat van € 3.157.400. Dit betreft het resultaat na bestemming, dus nadat er mutaties van en naar diverse reserves zijn verantwoord op basis van eerdere besluitvorming door de gemeenteraad. Samenvattend kan hier het volgende overzicht van worden gegeven:

Resultaat (bedragen x € 1.000)	2023
Resultaat voor bestemming	8.605,2
Resultaatbestemming	-5.447,8
Resultaat na bestemming	**3.157,4**

Toelichting resultaat 2023

Bij elk product is onder het kopje ‘dit kostte het’ een financiële toelichting opgenomen waarbij wordt ingegaan op de verschillen tussen de begrote en gerealiseerde bedragen.

Een samenvattende toelichting op het gerealiseerde resultaat is opgenomen in het hoofdstuk Jaarrekening (Toelichting resultaat).

Bestemming jaarresultaat

Via vaststelling van deze jaarrekening wordt de gemeenteraad voorgesteld het resultaat na bestemming als volgt te bestemmen:

Bestemming resultaat (x € 1.000)	2023
Resultaat na bestemming	3.157,4
voorstel bestemming resultaat:	
- Overhevelingen	861,0
- Netto effect (Algemene reserve)	2.296,4
Totaal bestemd resultaat	**3.157,4**

De vergelijkende cijfers

Ten opzichte van de begroting 2023 na wijziging is een voordelig exploitatieresultaat gerealiseerd van afgerond € 3.157.000. In vergelijk met de werkelijke cijfers 2022 en de begrote cijfers 2023 kan hier het volgende beeld van worden gegeven.

(bedragen x € 1.000) *resultaat na bestemming*	werkelijk 2022	begroot 2023 voor wijziging	begroot 2023 na wijziging	werkelijk 2023	resultaat 2023
Totaal baten exploitatie	113.002	102.746	120.056	122.382	2.326
Totaal lasten exploitatie	101.696	103.128	117.186	113.777	3.409
Resultaat voor bestemming	11.306	-382	2.870	8.605	5.735
Onttrekking aan reserves	8.350	566	11.629	11.654	25
Storting in reserves	11.547	184	14.499	17.102	-2.603
Resultaatbestemming	-3.196	382	-2.870	-5.448	-2.578
Resultaat na bestemming	**8.110**	**0**	**0**	**3.157**	**3.157**

Bij de begroting na wijziging was vóór mutaties met de reserves een voordelig resultaat voorzien van € 2.870.000. Om een sluitende begroting te realiseren is per sado voor ditzelfde bedrag een storting in de reserves begroot.
Uiteindelijk is er een voordelig resultaat voor bestemming gerealiseerd van € 8.605.000 en is per saldo € 5.448.000 in de reserves gestort. Hierdoor is het werkelijke resultaat na bestemming € 3.157.000 gunstiger dan voorzien bij de begroting na wijziging.

Kerngegevens, trends en ontwikkelingen

Onderstaand overzicht geeft op hoofdlijnen inzicht in een aantal kerngegevens, belastingen en rechten en het verloop van de vermogenspositie per einde van het boekjaar van onze gemeente.

Kerngegevens, trends en ontwikkelingen						
Jaarrekening	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Aantal inwoners per 31-12	30.747	30.801	30.846	33.129	33.796	33.998
Woonruimten (statline BAG/CBS) per 31-12	13.353	13.401	13.461	14.468	14.709	14.818
Aantal inwoners/woonruimte	2,24	2,30	2,29	2,29	2,30	2,29
Bijstandsontvangers per 31-12	423	429	454	412	411	398
Resultaat na bestemming	607,8	1.372,9	1.331,7	4.391,3	8.110,1	3.157,4
Afvalstoffenheffing (in €)						
eenpersoonshuishouden	113,00	115,00	143,00	156,60	197,04	204,00
meerpersoonshuishouden	140,00	142,00	177,20	193,44	243,48	252,00
tarief lediging 240 liter rest	5,17	6,15	6,50	6,43	6,54	8,00
tarief lediging 180 liter rest	4,36	5,19	5,66	5,53	5,60	7,00
tarief lediging 140 liter rest	3,82	4,55	5,10	4,93	4,98	6,00
tarief lediging 60 liter rest				4,02	4,03	5,00
opbrengsten afvalverwijdering (x € 1.000)	2.313,1	2.453,2	2.943,9	3.282,3	3.573,8	4.004,1
dekkingspercentage	80,19%	76,51%	87,60%	99,02%	112,66%	118,02%
Stand van de voorziening (x € 1.000)	1.162,2	381,6	51,2	276,0	533,8	1.183,0
Rioolrecht (in €)						
waterverbruik t/m 200 m3	168,00	171,00	180,20	180,00	184,32	190,44
waterverbruik per m3 > 200 m3	1,57	1,60	1,65	1,65	1,69	1,75
opbrengsten rioolrecht (x € 1.000)	2.772,4	2.863,6	3.065,2	3.250,9	3.308,6	3.418,8
dekkingspercentage	102,68%	96,57%	102,17%	107,89%	123,46%	123,46%
Stand van de voorziening (x € 1.000)	9.458,9	9.794,4	10.069,6	10.787,5	11.563,5	11.563,5
Onroerende-zaakbelastingen						
als percentage van de WOZ-waarde						
tarief gebruiker niet-woningen	0,2201%	0,2256%	0,2197%	0,2335%	0,2482%	0,2679%
tarief eigenaar woningen	0,1296%	0,1231%	0,1189%	0,1212%	0,1157%	0,1040%
tarief eigenaar niet-woningen	0,2752%	0,2756%	0,2925%	0,3047%	0,3237%	0,3271%
Opbrengst OZB (x € 1.000)	6.973,9	7.160,2	7.296,2	8.149,7	8.554,5	9.283,6
Vermogenspositie per 31-12						
Eigen vermogen (x € 1.000)	22.688,6	15.681,7	18.286,7	26.848,4	38.154,9	46.760,1
Voorzieningen (x € 1.000)	12.454,6	15.994,1	16.889,6	20.110,0	19.821,5	21.325,4
Vaste schulden (x € 1.000)	33.105,3	39.047,0	45.522,1	40.581,5	36.606,9	32.607,2

Programma's

Duurzame Transformatie

Zo werkte dit programma mee aan Boxtel

In de gemeente Boxtel kunnen bewoners, bedrijven, instellingen en organisaties het beste uit zichzelf en hun omgeving halen. De gemeente Boxtel stimuleert dit door hun opbouwende initiatieven op eigenzinnige en creatieve wijze te ondersteunen en mee te werken aan de ontplooiing ervan. Hierdoor ontstaat een optimaal perspectief waarin mensen duurzaam vorm kunnen geven aan samen wonen en leven.

Duurzaamheid is een belangrijk thema. De komende jaren werken we samen met inwoners mee aan plannen die dit ondersteunen. Ook de duurzaamheidsvisie en het uitvoeringsprogramma maakten we samen met de Boxtelse samenleving. Meewerken aan een duurzaam Boxtel doen we samen.

Zó draagt dit programma bij aan meewerkend boxtel.

Dit was het doel

De gemeente Boxtel heeft altijd al grote ambities op het gebied van duurzaamheid gehad. Dat is niet veranderd. Wereldwijd is klimaatverandering en energietransitie dé grote uitdaging van onze tijd.

Meer aandacht voor duurzaamheid
Duurzaamheid moet nog meer als een rode draad door het handelen van de gemeente lopen. Ook vinden we het belangrijk dat onze inwoners, bedrijven en instellingen weten hoe belangrijk duurzaamheid is. Duurzaamheid is van iedereen en alleen samen houden we onze aarde en dus ook Boxtel leefbaar.

Het goede voorbeeld geven
Boxtel staat net als iedereen voor de taak om snel afscheid te nemen van fossiele energiebronnen. Wij moeten ook voluit kiezen voor een circulaire wereld, waar geen plek meer is voor verspilling van grondstoffen, voedsel en energie. Waar problematiek van fijnstof serieus genomen wordt. Een wereld waarin biodiversiteit weer versterkt wordt en klimaatadaptief handelen de norm is. De gemeente moet hierbij een voorbeeldfunctie op zich

nemen. Maar we moeten ook onze inwoners en bedrijven stimuleren om hierin verantwoordelijkheid te nemen. Verleiden werkt beter dan dwingen. Deze transformatie leent zich bij uitstek voor onze strategie om waar mogelijk via cofinanciering, werk met werk te maken en met creatieve combinaties onze ambities waar te maken.

Leefbare wereld achterlaten
We willen een leefbare wereld voor onze kinderen achterlaten. Om dat te bereiken zullen we alle mogelijkheden om te besparen op energie maximaal moeten benutten. Daarnaast moeten we vol inzetten op hernieuwbare energie: zon, wind, biomassa en waterstof. We kunnen niet kiezen voor één optie. We hebben alle opties nodig.

Dit viel eronder

Deze producten en diensten dragen bij aan het programma Duurzame Transformatie:
- Klimaatadaptatie en energietransitie
- Plattelandsvernieuwing
- Afval
- Milieu
- Riolering

Deze grote projecten dragen bij aan het programma Duurzame Transformatie:
- GreentechPark Brabant (tot en met 2022)

Dit kostte het

Duurzame Transformatie Baten	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Klimaatadaptatie en energietransitie	188	5	1.155	648	-507
Project GreentechPark Brabant	173	0	0	0	0
Plattelandsvernieuwing	44	0	72	74	2
Afval	4.189	4.547	4.577	4.569	-8
Riolering	3.326	3.460	3.447	3.440	-7
Milieu	12	0	169	17	-152
Totaal Baten	**7.933**	**8.011**	**9.419**	**8.747**	**-672**
Duurzame Transformatie **Lasten**	**Rekening 2022**	**Begroting 2023 voor wijziging**	**Begroting 2023 na wijziging**	**Rekening 2023**	**Verschil**
Klimaatadaptatie en energietransitie	-694	-852	-2.357	-1.239	1.119
Project GreentechPark Brabant	-253	0	0	0	0
Plattelandsvernieuwing	-317	-303	-519	-469	50
Afval	-4.189	-4.547	-4.577	-4.569	8
Riolering	-3.326	-3.460	-3.447	-3.440	7
Milieu	-1.204	-1.422	-1.613	-1.449	163
Totaal Lasten	**-9.984**	**-10.583**	**-12.512**	**-11.166**	**1.346**
Resultaat voor bestemming	**-2.051**	**-2.572**	**-3.093**	**-2.419**	**674**
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	30	6	171	21	-150
Storting in reserves	481	0	40	394	-354
Saldo resultaatbestemming	-451	6	131	-373	-504
Resultaat na bestemming	**-2.503**	**-2.566**	**-2.962**	**-2.792**	**170**

Programma in relatie tot de gehele jaarrekening

Werkelijke baten en lasten van dit programma

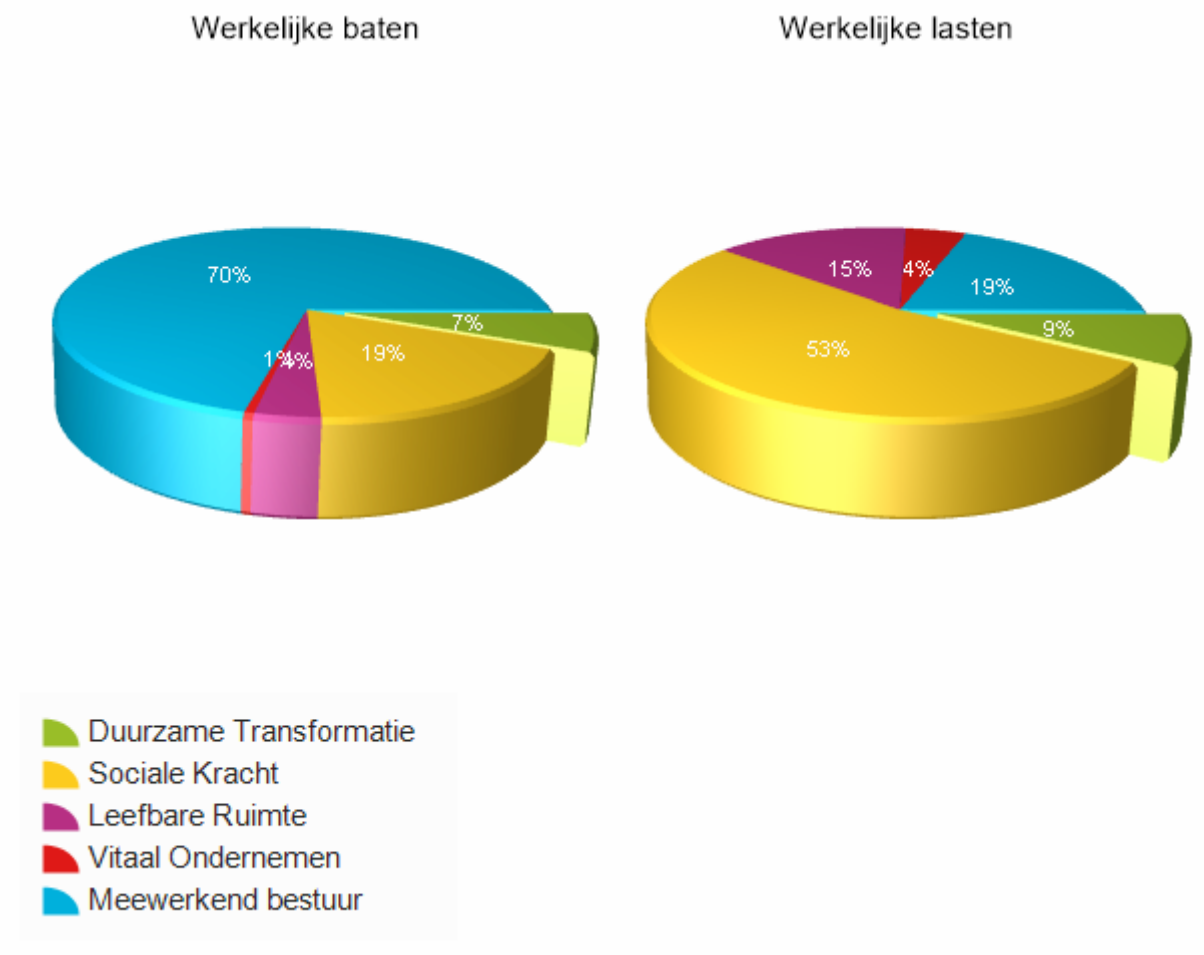

Klimaatadaptatie en energietransitie

Verantwoordelijke(n): Désiré van Laarhoven-van Abeelen

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- We stelden de strategie en de uitvoeringsagenda klimaatadaptatie vast. We zijn gestart met het uitvoeren van die agenda.
- We voerden de duurzaamheidsagenda 2022-2026 uit.
- Waar mogelijk ondersteunden we burgerinitiatieven. In 2023 hadden we aandacht voor het burgerinitiatief leergebied. Dit is een burgerinitiatief dat lokale oplossingen voor de warmtetransitie bedenkt. Zij doet dat onder leiding van de Stichting Richter Education op basis van de principes van design thinking.

Beleidsakkoord

Uitvoering van de taken uit het beleidsakkoord 2021-2026 ten aanzien van duurzaamheid en klimaatadaptatie. Voor een deel zijn dit wettelijke taken die voortvloeien uit de Klimaatwet, Klimaatakkoord, het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie en Het Deltaplan

Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en zijn uitgewerkt in het Nationaal Isolatieprogramma en Aanpak energiearmoede.

- Voor de warmtetransitie is een uitvoeringsprogramma vastgesteld en ontvingen we specifieke uitkeringen van de landelijke overheid voor de aanpak van energiearmoede, het Nationaal Isolatieplan en voor de inhuur van personeel dat werkt aan CO2 reductie.
- De rechter heeft bepaald dat onder andere vleermuizen op basis van de Natuurbeschermingswet bescherming genieten bij muur- en spouwisolatie. Daarom moet voorafgaand aan isolatie eerst een Soorten Managementplan opgesteld worden. Uitvoering van de isolatieopgave liep hierdoor vertraging op, waardoor niet alle actielijnen uit het Uitvoeringsprogramma warmtetransitie gestart zijn. De Actielijnen Utiliteit/gebouwen, Maatschappelijk vastgoed en Gespikkeld bezit zijn wel opgepakt.
- Voor de aanpak van energiearmoede is in samenwerking met het Energieloket Brabant Woon Slim de Energiehulp gestart en zijn kleine energiebesparende maatregelen getroffen bij huishoudens die in aanmerking komen voor de eenmalige energietoeslag. Daarnaast leidde Contour de Twern met een bijdrage van de gemeente vrijwillige energiecoaches op. Deze coaches helpen de doelgroep met tips bij de verduurzaming van hun woning.
- Om zo snel mogelijk energieneutraal te worden levert het uitvoeringsprogramma warmtetransitie een bijdrage aan de besparingsopgave. De samenwerking in de RES en de realisatie van de tender zonneparken moeten een bijdrage leveren aan de opwekopgave. Netcongestie vertraagt die realisatie. Om die congestie te verminderen is een haalbaarheidsonderzoek naar een energie hub op Ladonk uitgevoerd. De uitkomst van het onderzoek was positief. We hebben samen met de Brabantse Ontwikkelmaatschappij een aanvraag voor het Europese LIFE subsidieprogramma ingediend. Met die subsidie willen we de energiehub verder vorm geven.
- We startten met de omgevingsdialogen voor de tender zonneparken, zodat in 2024 de vergunningverlening plaats kan vinden.
- We voerden een haalbaarheidsstudie uit naar collectieve warmtevoorzieningen in flats. We hebben met woningstichting JOOST afgesproken dat JOOST op basis van die studie bepaalt of een collectieve warmtevoorziening mogelijk is.
- Naast de energie hub onderzochten we andere kansrijke innovaties die een bijdrage kunnen leveren aan de energietransitie, zoals de omzetting van elektriciteit in waterstof.
- Om het thema duurzaamheid samen met onze inwoners, ondernemers en organisaties uit te dragen organiseerden we van 30 oktober tot 5 november het Klimaatfestival Groener Gras. Ook stelden we elke drie maanden de nieuwsbrief duurzaamheid op.
- We hebben met woningstichting JOOST voor de periode tot 2030 een Duurzaamheidsakkoord gesloten, waarin afspraken zijn gemaakt over de verduurzaming van het bezit en op basis hiervan is in de jaarlijkse prestatieafspraken concreet gemaakt welke duurzaamheidsmaatregelen genomen worden bij welke woningen.
- We actualiseerden de Duurzaam Thuis Wonen Lening. Deze vult nu de landelijke leningen aan die vanuit het Warmtefonds worden aangeboden. Hierdoor kunnen we onze inwoners beter helpen.
- Samen met netbeheerder Enexis voerden we een pilot netverzwaring in Boxtel Oost uit. Zowel de gemeente als de netbeheerder leerden hierbij veel over de opgave die de elektrificatie vraagt. Ook in de andere wijken in Boxtel moet het aantal trafohuisjes tot 2035 minimaal verdubbeld worden.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
energiebesparing tov 2017	8%	7%	nb*
opwek hernieuwbare elektriciteit*	12%	15%	nb*

Toelichting:
*: percentage duurzame energie volgens CBS Klimaatmonitor. De realisatie van het voorgaande jaar is nog niet door het CBS bekend gemaakt.

Dit kostte het

Klimaatadaptatie en energietransitie Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	188	5	1.155	648	-507
Lasten	694	852	2.357	1.239	1.119
Saldo voor bestemming	-506	-847	-1.203	-591	611
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	30	0	150	0	-150
Storting in reserves	431	0	0	293	-293
Saldo resultaatbestemming	-401	0	150	-293	-443
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-907**	**-847**	**-1.053**	**-884**	**168**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Klimaatadaptatie en energietransitie	-1.053	-884	168

Op dit product is een financieel voordeel ontstaan van € 168.000. De redenen hiervoor zijn:

- We hebben voor 2023 de volgende specifieke uitkeringen van het Rijk ontvangen: CDOKE voor ambtelijke capaciteit en inhuur gericht op CO2-reductie € 585.000, Lokale Aanpak Isolatie € 583.000 en Middelen aanpak energiearmoede € 179.000. Deze middelen moeten tijdig aan de daarvoor bepaalde doelen besteed worden, anders moeten ze terugbetaald worden. Daarom is hier prioriteit aan gegeven boven de besteding van de eigen middelen, omdat ze bijdragen aan het doel uit het Beleidsakkoord om zo snel mogelijk energieneutraal te zijn.
- In 2023 is hard gewerkt om de benodigde capaciteit voor de doelen uit het Beleidsakkoord en Duurzaamheidsagenda op peil te krijgen en te houden. Daardoor is het niet gelukt om alle middelen te besteden.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Plattelandsvernieuwing

Verantwoordelijke(n): Désiré van Laarhoven-van Abeelen

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- We volgde maatschappelijke ontwikkelingen en hebben daarop ingespeeld met nieuw beleid. We zijn gestart met het opstellen van het beleid voor Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB-beleid) en het Programma Natuur, Landschap & Biodiversiteit.
- We hebben voortdurend ingezet op het behoud en de ontwikkeling van (nieuwe) natuur en het verhogen van biodiversiteit. Zowel in de ecologische verbindingszones en aansluitend op het Natuurnetwerk Brabant. Maar we hebben ook aandacht besteed aan de dorpskernen en het agrarisch landschap.
- We stimuleerden de ontwikkeling van natuur en landschap in combinatie met andere functies zoals wonen en de energietransitie. Hierbij hebben we indien mogelijk gebruik gemaakt van bestaande subsidieregelingen.
- We faciliteerden initiatieven die een bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied van Boxtel. Hierbij ging het bijvoorbeeld over stoppende agrarische bedrijven en bedrijven in de transitie naar een duurzame agrarische of recreatieve bedrijfsvoering. We hebben hierbij zoveel mogelijk ingespeeld op nieuwe technieken en ontwikkelingen gestimuleerd richting een duurzame voedselproductie en het telen van materialen voor biobased bouwen.

- We hebben actief deelgenomen aan landelijke, provinciale en regionale werkgroepen op het gebied van landbouw en gezondheid, natuur en landschap en aanverwante thema's. Zo hebben we een bijdrage geleverd in de regio Noordoost Brabant, Van Gogh Nationaal Park, Het Groene Woud en de Groenblauwe Gebiedsgerichte Aanpak voor de Kampina en Oisterwijkse Vennen.
- We hebben een bijdrage geleverd aan de Omgevingsvisie ten aanzien van de thema's plattelandsvernieuwing en natuur en landschap. We zijn gestart met het schrijven van een Programma Vitaal Buitengebied.

Beleidsakkoord

- We zijn in samenwerking met waterschap De Dommel gestart met de realisatie van de ecologische verbindingszone Groote Waterloop. Hiermee maken we een robuuste verbinding tussen natuurgebieden en versterken we het Natuurnetwerk Brabant. Het project wordt in 2024 afgerond. Ook op kleinere schaal werkten we mee aan initiatieven voor natuurontwikkeling. We maakten waar mogelijk gebruik van provinciale subsidies vanuit bijvoorbeeld het Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB).
- We ondersteunden (burger)initiatieven door de vaste deelname aan Stichting Landschap Het Groene Woud en door de bijdrage aan het LEADER-programma, nadat Het Groene Woud eind 2023 aangewezen is als LEADER-gebied.
- Door deelname aan zowel de Stimuleringsregeling Landschap als het project ErvenPlus ondersteunden we initiatieven voor het realiseren en behoud van landschapselementen en het verhogen van de biodiversiteit in het buitengebied.
- In 2022 is de Groenblauwe Gebiedsgerichte Aanpak voor de Kampina en Oisterwijkse Vennen vanuit de provincie Noord Brabant opgestart. Met verschillende stakeholders rondom het natuurgebied werkten we in 2023 zowel ambtelijk als bestuurlijk samen aan de opgaven in het gebied (bijvoorbeeld vanuit stikstof en natuur/landschap). Dit leidde tot een nieuwe versie van de Groenblauwe Gebiedsgerichte Aanpak. We ontvingen hiervoor van de provincie subsidie. Hiermee konden we extra capaciteit aantrekken.
- In de regio Noordoost Brabant is de in 2022 vastgestelde Startnotitie voor Natuur en Landschap in 2023 verder uitgewerkt naar een Groenblauwe structurenkaart en een Plan van Aanpak voor regionaal beleid voor natuur en landschap. Dit werken we met de regio in 2024 uit tot een Regionale Uitvoeringsagenda Natuur & Landschap.

Dit kostte het

Plattelandsvernieuwing Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	44	0	72	74	2
Lasten	317	303	519	469	50
Saldo voor bestemming	-273	-303	-447	-395	52
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	6	21	21	0
Storting in reserves	50	0	40	101	-61
Saldo resultaatbestemming	-50	6	-19	-80	-61
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-324**	**-297**	**-466**	**-475**	**-9**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Plattelandsvernieuwing	-466	-475	-9

Op dit product is een financieel nadeel ontstaan van € 9.000. De redenen hiervoor zijn:

- Het opstellen van het VAB-beleid is opgestart en wordt in 2024 opgeleverd. Dit betekent dat we de € 50.000 die hiervoor gereserveerd was dit verslagjaar niet hebben uitgegeven. We hevelen het bedrag over naar 2024.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Afval

Verantwoordelijke(n): Fred van Nistelrooij

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

We hebben doorlopend aandacht gehad voor de basis:

- de inzameling van afval bij inwoners en bedrijven, inclusief containerbeheer en klantenservice
- de inzameling van afval via brengvoorzieningen, inclusief reiniging en onderhoud
- communicatie en voorlichting
- contractbeheer, administratie en registratie, afstemmen met P&C-cyclus
- het schoon houden van de openbare ruimte rondom inzamelvoorzieningen
- het ondersteunen en stimuleren van zwerfafval opruim acties en ZAP-pers
- adviseren en ondersteunen bij woningbouw en inrichtingsplannen en -projecten

Beleidsakkoord

Wat hebben we bereikt?

De resultaten van 2023 zijn:

	Eenheid	2023		2030
Minder restafval	kilogram per inwoner per jaar	134,4 kg		< 30 kg
Meer afvalscheiding	% gescheiden ingezameld	75%		> 90%
Meer hergebruik	% hergebruik grondstoffen	-		> 60%

Deze resultaten vallen tegen. We hebben per inwoner ruim 5 kilo restafval meer opgehaald dan in 2022. In totaal hebben we 75,2% van al het afval gescheiden ingezameld, evenveel als in 2022. Hiermee hebben we uitzicht op het behalen van de doelstellingen in 2030, maar dat kan niet zonder extra inspanningen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?
Algemeen
In 2023 is de Beleidsnotitie Afval & Grondstoffen 2023-2030 vastgesteld. In de notitie staan de nieuwe doelstellingen voor 2030 en de kaders voor het afvalbeleid en de uitvoering van de inzameling van het huishoudelijk afval.
We zijn gestart met een optimalisatie van de administratieve processen binnen het product afval. Op die manier willen we komen tot betere ramingen en onderbouwingen van de tarieven. We verwachten deze optimalisatie in 2024 af te ronden.

College uitvoeringsprogramma / beleidsnotitie Afval en Grondstoffen
Om de doelstellingen te behalen hebben we in 2023:

- Bij de hoogbouw van Harperhof een proef gedaan met verzamelcontainers. Deze vervingen de inzameling via overlastgevende PMD zakken. De proef was een succes. We gaan dan ook bij meer hoogbouwlocaties verzamelcontainers plaatsen.
- Een aantal verzamelcontainers voor PMD verwijderd die niet langer noodzakelijk waren voor een goede dienstverlening en/of vanwege aanhoudende illegale bijplaatsingen overlast gaven. Ter plekke is de overlast aanzienlijk verminderd.
- Een nieuw contractperiode gesloten voor de inzameling van oud-papier en karton. Deze overgang is zonder noemenswaardige problemen verlopen.
- De driewekelijkse inzameling van GFT voortgezet; we hebben niet aantoonbaar meer GFT opgehaald dan in voorgaande jaren.
- Voorbereidingen getroffen voor:
    - Een nieuw inzamelsysteem bij hoogbouw- en verzamellocaties
    - Vervanging van de bestaande containervoorraad inclusief container management systeem (CMS)
    - Optimalisatie van de inzamelsystemen op wijkniveau (Glas, Textiel, Luiers/Incontinentiemateriaal)

Voormalige stortplaats Vlagheide
Nazorg Stortplaats: De Provincie streeft naar een overdracht van het Stadsgewest naar de Provincie in 2030. Tot die tijd is het Stadsgewest verantwoordelijk voor de nazorg.

- De jaarlijkse bijdrage voor het aandeel van Boxtel in de exploitatielasten van het Stadsgewest bedroeg in 2023 € 1,04 per inwoner.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Eenheid	Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
Minder restafval	kilogram per inwoner per jaar	128,6	< 100	134,4
Meer afvalscheiding	% gescheiden ingezameld	75,2%	> 75	75,2
Meer hergebruik	% hergebruik grondstoffen	-	-	-

Dit kostte het

Afval Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	4.189	4.547	4.577	4.569	-8
Lasten	4.189	4.547	4.577	4.569	8
Saldo voor bestemming	0	0	0	0	0
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Afval	0	0	0

Op dit product is een financieel saldo ontstaan van € 0. De redenen hiervoor zijn:

- In 2023 zagen we voordelen door nieuwe contracten en door minder aanbod van restafval.
- Enkele projecten zijn vertraagd en zorgen daarmee voor onderbesteding. Aan de andere kant zagen we stijgende lasten voor energie en personeel.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.
Het uiteindelijke resultaat is een storting in de voorziening van € 649.200, terwijl een onttrekking voorzien was van € 57.000; derhalve € 706.200 voordeliger.

Riolering

Verantwoordelijke(n): Fred van Nistelrooij

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- Het rioolstelsel, pompgemalen en alle hierin opgenomen voorzieningen zijn beheerd, geïnspecteerd en onderhouden waardoor we de functionele werking hebben gegarandeerd.
- We voerden het vervangingsprogramma binnen het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan uit waarbij de nadruk lag op elektromechanisch onderhoud van pompinstallaties. De geplande, grootschalige renovaties van hoofdgemalen en drukrioolunits zijn uitgevoerd volgens planning.
- Klachten en meldingen over rioolverstoppingen en/of wateroverlast hebben we binnen 24 uur kunnen afhandelen.

Beleidsakkoord

- De klimaatadaptieve subsidie door het Rijk is beschikbaar om fysiek klimaatadaptieve maatregelen door middel van cofinanciering in het openbaar gebied mogelijk te maken. De subsidie aanvraag loopt via de regionale samenwerking "Doelmatig Waterbeheer De Meierij". Voorbeelden van projecten in voorbereiding zijn de Deken

Broekmanlaan en Kalksheuvel.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
Totaal aantal kilometer riolering	294	304	304
Aantal meldingen riolering, storingen drukriool, wateroverlast verstopte riolering	120	120	140

Dit kostte het

Riolering Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	3.326	3.460	3.447	3.440	-7
Lasten	3.326	3.460	3.447	3.440	7
Saldo voor bestemming	0	0	0	0	0
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Riolering	0	0	0

Op dit product is een financieel saldo ontstaan van € 0. De redenen hiervoor zijn:

- De begrote stelpost als gevolg van 1e berap 2022 in verband met BTW-BCF op de kapitaallasten heeft een structureel gevolg en was voor 2023 • begroot op € 124.000.
- Het onderzoek naar wijkgerichte rioolvervangingen is niet uitgevoerd. Dit betekent dat we de € 22.000 die hiervoor gereserveerd was dit verslagjaar niet hebben uitgegeven en overhevelen naar 2024
- Het opstellen van het vGRP komt in 2024. Dit betekent dat we het budget van € 25.000 overhevelen naar 2024
- Budget voor afkoppelen hemelwaterafvoer is nauwelijks ingezet in 2023. Dit betekent een bedrag van € 94.000. Aangezien het structureel budget is, wordt het niet overgeheveld, maar valt het binnen het resultaat dat aan de voorziening riolering wordt toegevoegd
- Het product is 100% kostendekkend, dus het saldo van het product wordt gemuteerd met de voorziening riolering. Voor 2023 is dat in totaal € 551.000 terwijl € 227.000 begroot was.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Milieu

Verantwoordelijke(n): Désiré van Laarhoven-van Abeelen

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- **Het principe van water en bodem sturend is vastgelegd in de ontwerp-omgevingsvisie** Water en bodem sturend' wil zeggen dat het bodem-watersysteem een doorslaggevende rol speelt bij de inrichting van Boxtel. Daardoor zijn we beter bestand tegen klimaatverandering en voorkomen we nog meer druk op de biodiversiteit. Om te kunnen sturen is het registreren en beheren van relevante informatie, zoals bodemkwaliteit en grondwaterstanden, van belang. Dit pakken we in 2024 verder op.
- **Overdracht bodemtaken onder de Omgevingswet**
  De provincie deelde met ons de lijst van locaties waar wij voortaan bevoegd zijn om te beslissen over ernstige gevallen van bodemverontreiniging. De daadwerkelijke dossieroverdracht door de provincie moet nog plaatsvinden. De aanvullende bodemtaken, zoals het beoordelen van bodemonderzoeken en toezicht op bodemsaneringen, zijn ondergebracht bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN).
- **Ondersteuning en verduurzaming van de agrarische sector**
  Binnen ons grondgebied heeft 1 veehouder zich aangemeld voor de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv). De Lbv-regeling voor bedrijven met een lagere overschrijding van de drempelwaarde op Natura 2000 gebieden liep tot 1

december 2023. Vanuit de sector is aangegeven dat meerdere bedrijven gaan stoppen met als belangrijke reden dat er geen bedrijfsopvolging is.
- De verwachting vanuit de sector is dat er binnen ons grondgebied circa 10 bedrijven in aanmerking komen voor de Lbv-plus regeling (piekbelasters). Vooralsnog kunnen piekbelasters zich tot 5 april 2024 aanmelden. Het kabinet wil de regeling verlengen tot eind 2024. Dit biedt kansen om meer deelnemers te laten deelnemen. Daarnaast hoeven we dan niet te wachten op de goedkeuring van het Brabants Programma Landelijk Gebied 2.0 om te starten met de gebiedsgerichte aanpak.
- Om een meer actieve rol in te kunnen nemen, is gestart met het opstellen van een visie op het buitengebied inclusief beleid voor vrijkomende agrarische bebouwing (VAB). Het VAB beleid verwachten we in het derde kwartaal van 2024 gereed te hebben. Hiermee wensen we een kwaliteitsverbetering in het buitengebied te realiseren. De ambities uit de omgevingsvisie zijn hiervoor leidend. De regionale koersnotitie Transitie landbouw op dreef dient mede als basis. Daarnaast dient de capaciteit en de middelen voor het programma Vitaal Buitengebied te zijn geborgd. Hiermee gaan we komend jaar verder aan de slag.
- **Ruimtelijke ontwikkelingen**
  We toetsten 30 ruimtelijke ontwikkelingen op milieuaspecten. Wanneer we constateerden dat er een negatieve impact was op het woon- en leefklimaat deden we suggesties voor aanpassingen. Op die manier probeerden we de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken.
- **Geluidsmaatregelen aan woning langs drukke gemeentelijke wegen**
  Uit eerder onderzoek bleek dat er nog 52 woningen in aanmerking kwamen voor nader onderzoek voor geluidmaatregelen. Van die 52 woningen bleken uiteindelijk 10 woningen daadwerkelijk in aanmerking te komen voor geluidmaatregelen. De eigenaren ontvangen hiervoor in 2024 een voorstel.
- **Geluidschermen**
  De realisatie van de geluidschermen langs het spoor door ProRail is vertraagd. We verwachten dat de schermen op zijn vroegst in 2025 in opdracht van ProRail zullen worden geplaatst.
- **Vervoer gevaarlijke stoffen**
  We brachten ook in 2023 onze zorgen rond het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor onder de aandacht bij ProRail en het Rijk. Dit deden we samen met andere gemeenten en de provincie. Ook schakelden we de koepels VNG en IPO hiervoor in. Samen met ProRail stelden we een helder overzicht op van verantwoordelijkheden rondom het spoor. Hieruit blijkt dat de zeggenschap van de gemeente helaas vrij klein is. We stelden samen met de gemeente Den Bosch een subsidieaanvraag op voor de Regio Deal. Het gaat om een project waarin we een werkwijze willen ontwikkelen om de leefbaarheid en de gezondheid rondom het spoor willen verbeteren.
- **Overlast (militaire) vliegtuigen Eindhoven Airport**
  Wij werkten met de gemeenten rondom Eindhoven Airport actief samen om de overlast van (militaire) vliegtuigen te beperken. Dit doen we in het Luchthaven Eindhoven Overleg (LEO). Dit leidde onder meer tot een fonds, waaruit projecten betaald kunnen worden die de gezondheid direct of indirect kunnen bevorderen. Gestart wordt met een gezondheidsbelevingsonderzoek van de GGD. De resultaten van dit onderzoek kunnen gebruikt worden als input voor projecten die de gezondheid van inwoners bevorderen. Mede op aandringen van de deelnemers van LEO is een Regionaal Informatiecentrum ingesteld, waar omwonenden en gemeenten terecht kunnen voor kwalitatieve rapportages over meldingen van geluidhinder.
- **Aandacht voor schone lucht gericht op houtstook en wegverkeer.**
  Via onze website en publicaties hebben we meerdere malen aandacht besteed aan

het zoveel mogelijk voorkomen van overlast door houtstook. Ook is, op basis van cofinanciering door het Rijk, het eerste deel van het meetproject betreffende luchtkwaliteit in de Baroniestraat afgerond. De bewoners hebben we over de eerste resultaten geïnformeerd. Het onderzoek wordt over maximaal 2 jaar opnieuw uitgevoerd en daarna kan pas het effect van minder verkeer door de Baroniestraat in beeld worden gebracht.

- **Vion**
  In 2023 is het belevingsonderzoek naar de overlast van Vion en Hydrobusiness door het Louis Bolk Instituut en de GGD uitgevoerd. Uit het onderzoek blijkt dat nog steeds sprake is van geurhinder. Daarnaast blijkt dat inwoners veel overlast ondervinden van geluid. Deze signalen zijn aanleiding voor het college om verder onderzoek te (laten) verrichten naar zowel geur als geluid.

Dit kostte het

Milieu Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	12	0	169	17	-152
Lasten	1.204	1.422	1.613	1.449	163
Saldo voor bestemming	-1.192	-1.422	-1.444	-1.433	11
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-1.192**	**-1.422**	**-1.444**	**-1.433**	**11**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Milieu	-1.444	-1.433	11

Op dit product is een financieel voordeel ontstaan van € 11.000. De redenen hiervoor zijn:

- Het onderzoek naar geurhinder bij Vion is nog lopend. Het restant budget van € 19.000 hevelen we over naar 2024. De subsidiebijdrage van € 30.000 is gedurende het onderzoek is aangevraagd en door het Louis Bolk Instituut verrekend in de prijs, waardoor de totale kosten lager uitvallen dan in oorsprong begroot.
- De bijdrage aan de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN) heeft € 25.000 minder gekost dan dat we hadden begroot. Dit komt doordat er achterstand in uitvoering is opgelopen bij de ODBN. Hierdoor zijn minder uren doorberekend.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Sociale Kracht

Zo werkt dit programma mee aan Boxtel

In de gemeente Boxtel staan inwoners centraal en we geven hen vertrouwen. We brengen dat tot uiting in het zijn van een sociale gemeente voor hen die aandacht vanuit de overheid ook echt hard nodig hebben. We durven echter ook verantwoordelijkheden weg te leggen door de kracht van onze samenleving te gebruiken. Dit doen we door proactieve inwoners te faciliteren en ruimte te geven om voorstellen in het gemeentelijke beleid te integreren. Bron: Beleidsakkoord 'Samen aan de slag' 2021-2026.

Dit was het doel

Het beschermen van de kwetsbaren in onze maatschappij heeft onze grote aandacht. Iedereen moet voldoende kansen hebben om mee te doen in de maatschappij en daarvoor over geschikte perspectieven kunnen beschikken. Daarmee stimuleren we het zelfrespect en eigen vermogen van onze inwoners en reduceren we ongewenste ontwikkelingen als moreel verval, verwaarlozing of in ernstige gevallen de verleiding tot criminaliteit en ondermijnend gedrag. Dit doen we door het neerzetten van een kwalitatief goed, beheersbaar èn betaalbaar sociaal en maatschappelijk domein. Hiervoor is het nodig dat we weer grip op het sociaal domein krijgen, zowel inhoudelijk als financieel. Uitgangspunt is dat de dienstverlening kwalitatief aansluit bij de behoefte van onze inwoners en tegelijkertijd beheersbaar en daarmee duurzaam richting de toekomst is. In de komende bestuursperiode zetten we in op het terugkrijgen van het evenwicht hierin. Bron: Beleidsakkoord 'Samen aan de slag' 2021-2026.

Dit viel eronder

Deze producten en diensten dragen bij aan het programma Sociale Kracht:

- Maatschappelijk Werk
- Minderheden
- Jeugdzorg
- Wmo
- Inkomensvoorziening
- Participatie
- Volksgezondheid
- Onderwijs

Dit kostte het

Sociale Kracht Baten	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Maatschappelijk werk	30	551	602	611	9
Minderheden	10.187	205	10.736	12.530	1.794
Jeugdzorg	39	1	1	6	5
WMO	218	279	376	1.102	726
Inkomensvoorziening	7.424	7.743	8.080	8.656	576
Participatie	35	0	160	76	-84
Volksgezondheid	0	0	7	7	0
Onderwijs	3.231	1.193	1.737	1.470	-267
Totaal Baten	**21.164**	**9.972**	**21.698**	**24.458**	**2.760**
Sociale Kracht **Lasten**	**Rekening 2022**	**Begroting 2023 voor wijziging**	**Begroting 2023 na wijziging**	**Rekening 2023**	**Verschil**
Maatschappelijk werk	-2.029	-2.319	-2.965	-2.862	103
Minderheden	-9.878	-443	-9.564	-10.882	-1.318
Jeugdzorg	-9.467	-9.052	-10.861	-10.737	123
WMO	-8.474	-10.281	-9.656	-9.082	574
Inkomensvoorziening	-13.376	-11.665	-14.484	-14.828	-344
Participatie	-9.876	-9.428	-10.579	-10.424	155
Volksgezondheid	-1.236	-1.260	-1.306	-1.254	53
Onderwijs	-5.121	-5.170	-5.848	-5.668	180
Totaal Lasten	**-59.457**	**-49.617**	**-65.263**	**-65.736**	**-473**
Resultaat voor bestemming	**-38.292**	**-39.645**	**-43.565**	**-41.278**	**2.287**
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	832	365	828	828	0
Storting in reserves	3.937	31	1.843	3.961	-2.118
Saldo resultaatbestemming	-3.106	334	-1.015	-3.133	-2.118
Resultaat na bestemming	**-41.398**	**-39.311**	**-44.580**	**-44.410**	**169**

Programma in relatie tot de gehele jaarrekening

Werkelijke baten en lasten van dit programma

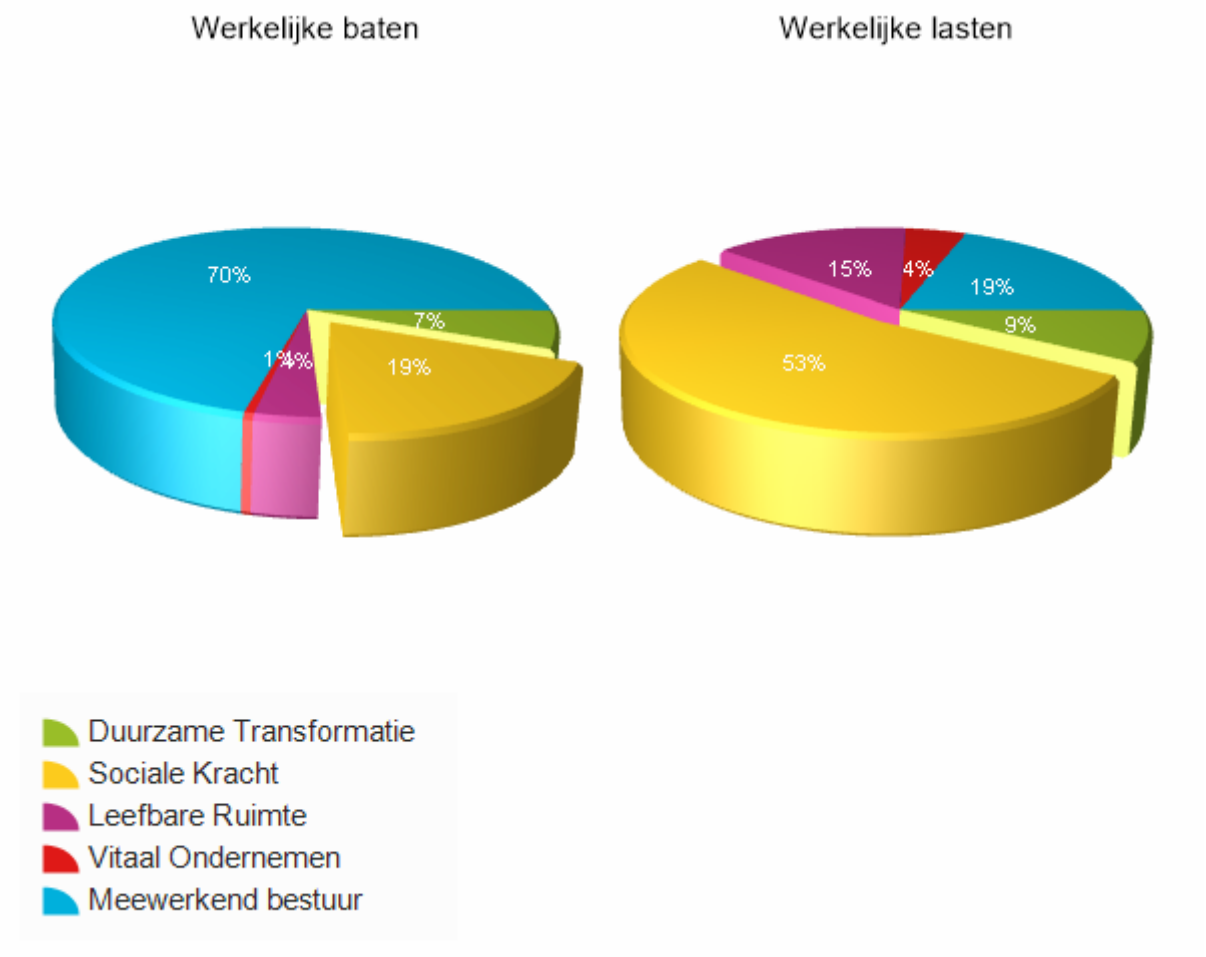

Maatschappelijk werk

Verantwoordelijke(n): Fred van Nistelrooij en Wim van der Zanden

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- We hebben in 2023 ingezet op het terugbrengen van zwaardere zorg door onder meer de doorontwikkeling van het wijkgericht werken met als doel het versterken van de ketensamenwerking in de wijken. Hierdoor kunnen sneller en meer gericht voorzieningen en ondersteuning vanuit de 0e en 1e lijn worden ingezet of naar worden doorverwezen.
- In september 2023 startten we in Liempde met een pilot Welzijn op recept (WOR). WOR houdt in dat patiënten door huisartsen/ praktijkondersteuners verwezen worden naar het zogenaamde voorliggend veld. Hierbij schrijft de huisarts een recept uit voor een welzijnscoach wanneer er geen medische oorzaak is voor bepaalde klachten maar sprake is van (onderliggende) sociaal maatschappelijke of psychosociale problemen. In 2024 breiden we de inzet van WOR uit naar huisartsenpraktijken in andere wijken in Boxtel.
- We gingen verder met de ontwikkeling van de Verwijsgids; een productenboek voor de wijkteams en professionele partners met als doel beter en gerichter door te kunnen verwijzen naar voorzieningen in het voorliggend veld.
- We onderzochten de inzet van de Voorzorgcirkel. Hierbij zetten inwoners zelf een buurtnetwerk op, waarbij ze elkaar ondersteunen bij eenvoudige hulpvragen. In 2024 starten we met dit project.

- De primaire gesubsidieerde partners investeerden in 2023 in de samenwerking vanuit hun gezamenlijk uitvoeringsplan en onderzochten hoe GGD en WSD en andere ketenpartners zoals bijvoorbeeld woningstichting JOOST in de samenwerking en het uitvoeringsplan betrokken kunnen worden. Dit krijgt een vervolg in 2024. Het uiteindelijke doel is om te komen tot een integraal uitvoeringsplan, Hierbij zal de nog op te stellen integrale visie en het integrale uitvoeringsprogramma van gemeente Boxtel als basis dienen.
- We organiseerden op de jaarlijkse mantelzorgdag een tapasavond voor mantelzorgers. Ook dit jaar spraken wij onze waardering uit naar de mantelzorgers: zij kregen waardebonnen die kunnen worden besteed bij lokale ondernemers in gemeente Boxtel. Jonge mantelzorgers konden deelnemen aan een activiteit. Het aanbod bestond uit verschillende (digitale) bijeenkomsten en workshops.

Beleidsakkoord

- We hebben een wijkverbinder ingezet om de verbinding met het voorliggend veld te versterken. Zij organiseerde in het voorjaar, samen met de wijkmakelaars, JOOST en ContourdeTwern, een brede netwerkbijeenkomst voor alle ketenpartners in de het voorliggend veld (0e en 1e lijn). Dit met als doel elkaar (beter) leren kennen, een betere samenwerking en daarmee het optimaal gebruiken/ inzetten van de mogelijkheden in het voorliggend veld.
- Stimuleren inwonersinitiatieven: Kring KBO Boxtel en Ouderen in Regie startten met bewustwording onder ouderen over de thema's wonen, zorg en welzijn. In oktober vonden de eerste globale bijeenkomsten plaats voor de wijken Lennisheuvel en Boxtel-Oost. In 2024 gaat dit initiatief verder en gaan we dieper in op een bepaald onderwerp zoals woonvormen en sociaal netwerk.
- In 2023 is er verder gewerkt aan Samen Ouder Worden in Boxtel.
    - In november 2023 is het eerste Hartje in de Wijk geopend. Het is een centraal punt waar iedereen uit de wijk terecht kan voor informatie en hulp. Inwoners kunnen terecht voor een luisterend oor en iedereen krijgt antwoord op zijn vragen. De eerste maanden stonden in het teken van ouderen, waarna nu de doorontwikkeling wordt gemaakt naar de doelgroep 0 tot 100.
    - Het Programma volkshuisvesting en wonen-welzijn-zorg 2023-2027 is vastgesteld. Hierin verbinden we het thema wonen nadrukkelijk met de opgaven op het gebied van welzijn en zorg.
    - We organiseerden in 2023 twee keer een ontbijtsessie voor jong gepensioneerden. We informeerden de aanwezigen over belangrijke thema's en lieten hen kennis maken met mogelijkheden om hun welverdiende vrije tijd in te vullen. Het ontbijt is een onderdeel van het speerpunt "verbinding" uit de ouderenagenda.
    - We zijn gestart met een bewustwordingscampagne over het ouder worden: Wijzer Ouder Worden in Boxtel (WOWW). Het doel van de campagne is om onze gemeenschap duurzaam zelfbewust te maken van de verschillende mogelijkheden die er zijn om op een wijze en proactieve manier oud te worden. Met de campagne willen we iedereen aanmoedigen om een gezonde levensstijl, sociale verbondenheid, woonvoorziening en persoonlijke groei na te streven.
- Vrijwillige inzet bij bestrijden eenzaamheid: in mei 2023 voerden we campagne voor het Hitteplan. We deelden samen met professionals en vrijwilligers van KBO, ContourdeTwern, GGD en het Rode Kruis water uit bij 85-plussers thuis om met mensen in contact te komen en te kijken of we ondersteuning kunnen aanbieden. Hier zijn 29 hulpvragen uit voort gekomen, die zijn opgepakt door de welzijnswerkers van ContourdeTwern.

- Het vrijwilligerssteunpunt voerde een vitaliteitsonderzoek onder vrijwilligersorganisaties uit. Onderzocht is hoe deze organisaties er voor staan en aan welke ondersteuning zij behoefte hebben. We verwerkten de resultaten uit het onderzoek en de evaluatie van de uitvoeringsagenda in de uitvoeringsagenda vrijwilligers van 2023 en verder.
- We zijn gestart met het proces om een integrale visie op het sociaal domein op te stellen. De visie moet antwoord geven op de vraag hoe onze gemeente aankijkt tegen de toekomst van het sociaal-maatschappelijk domein; met als horizon 2040. Hiervoor stelden we een collegeopdracht vast. De planning is om de visie eind 2024 / begin 2025 vast te stellen.

In 2023 is het Gezond en Actief Leven Akkoord gesloten, dat is gericht op het verbeteren van de gezondheid en versterken van de sociale basis. Voor de uitvoering daarvan stelden we een plan van aanpak vast, op basis waarvan we projecten die bijdragen aan het doel van het GALA uitvoeren. Voor de financiering ervan ontvingen we een specifieke uitkering van het rijk.

Dit kostte het

Maatschappelijk werk Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	30	551	602	611	9
Lasten	2.029	2.319	2.965	2.862	103
Saldo voor bestemming	-1.999	-1.769	-2.364	-2.251	112
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-1.999**	**-1.769**	**-2.364**	**-2.251**	**112**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Maatschappelijk werk	-2.364	-2.251	112

Op dit product is een financieel voordeel ontstaan van € 112.000. De redenen hiervoor zijn:

- Data gedreven werken is in voorbereiding, om deze reden is het niet gewenst gebleken om een data analist aan te stellen. Het beschikbare budget voor een data-analist is in 2023 niet besteed. Daarom is er € 108.000 minder uitgegeven dan begroot.
- Omdat diverse kosten onder SPUK GALA zijn verantwoord is € 17.000 over op het werkbudget voor ouderenzorg.
- Omdat diverse kosten onder SPUK GALA zijn verantwoord is € 50.000 over op de beschikbare middelen voor seniorenagenda.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Minderheden

Verantwoordelijke(n): Mariëlle van Alphen-Habraken

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- We voldeden in 2023 grotendeels aan de taakstelling huisvesting statushouders. We hebben samen met de wooncorporaties 50 van de gevraagde 56 statushouders van woonruimte voorzien. De resterende opgave van 6 wordt opgeteld bij de taakstelling van 2024. We hebben de taakstelling niet volledig behaald omdat we eind 2022 op verzoek van het rijk versneld statushouders van huisvesting hebben voorzien. Partijen zijn het in 2023 eens geworden over sluiting van De Tijvert 2A en maakten afspraken over beëindiging huurcontract gebruiksovereekomst. De laatste bewoners verhuizen begin 2024.
- Gezien de eerdere forse bijdrage aan de versnelde huisvesting en omdat we het belangrijk vinden om ook andere (urgente) woningzoekenden van woonruimte te kunnen voorzien, vinden we de beperkte achterstand acceptabel. Om maatregelen vanuit de provincie te voorkomen, moeten we de taakstelling over het eerste half jaar van 2024 wel volledig behalen.
- Samen met onze partners Joost, ContourdeTwern en de GGD versterkten we de dienstverlening aan migranten. Zo openden we een extra spreekuur en gaven we extra informatie over zorg en gezondheid. Ook hebben de onderlinge samenwerking versterkt en werkafspraken aangescherpt.

- Voor de uitvoering van de nieuwe wet inburgering werkten we goed samen met onderwijspartners. Een knelpunt was en is het tekort aan kinderopvang. Hierdoor kunnen ouders met jonge kinderen soms niet volledig starten met inburgering.
- Om migranten eerder richting werk te begeleiden voerden we diverse projecten uit. We zijn aangesloten bij een regionaal project om statushouders, die nog wachten in het AZC, al te begeleiden naar een werkervaringsplek bij reguliere werkgevers in de regio. We doen mee aan de pilot 'Inburgeren met dienstverband' van WSD, het sociaal ontwikkelbedrijf. Tot slot startten we met WSD een verkenning naar een leerwerktraject gericht op werken in de (thuis)zorg en kinderopvang, zogenaamde 'krapteberoepen'. Samen met onze buurgemeenten zochten we naar mogelijkheden om de combinatie van inburgering en opleiding verder te verbeteren.
- Als gevolg van de oorlog in Oekraïne hebben alle gemeenten in 2022 de opdracht gekregen om vluchtelingen uit Oekraïne op te vangen. Boxtel en Sint-Michielsgestel hebben deze opdracht gezamenlijk opgepakt en opgedragen aan MijnGemeenteDichtbij. Per 31 december 2023 zijn door MijnGemeenteDichtbij in totaal 239 opvangplekken gerealiseerd. Het Rijk heeft de opdracht voor het aantal plekken verhoogd tot 368 in totaal voor beide gemeenten samen. Het vinden van geschikte locaties kost veel tijd en inzet. Het is daarom niet eenvoudig om aan deze opdracht te voldoen. Per gerealiseerde opvangplek werd door het Rijk € 83 per nacht per opvangplek vergoed.

Beleidsakkoord

- Voor de aanpak van laaggeletterdheid deden we het volgende:
  - aanbieden van cursussen en activiteiten aan inwoners, veelal met een migratieachtergrond, om hun taal-, reken- en digitale vaardigheden te versterken;
  - verbeteren van de samenwerking tussen de partners in het Taalhuis door het maken van nieuwe werk- en overlegafspraken en het organiseren van een expertisebijeenkomst;
  - opstellen van een projectplan om de taalvrijwilligers in Boxtel beter te ondersteunen. Dit plan voeren we vanaf 2024 uit voor de duur van drie jaar;
  - vanwege drukte uitstellen van het onderzoek naar certificering van het Taalhuis naar 2024;
  - vormen van een werkgroep, die aan de slag gaat met het opzetten van de gezinsaanpak geletterdheid. Dit is een nieuwe wettelijke taak per 2025.
- We beëindigen voortijdig het contract met JOOST voor de huisvesting van 13 alleenstaande statushouders op de Tijvert 2A. Na diverse overleggen met betrokken partijen, de bewoners en extern advies is de conclusie dat de technische staat van het pand en het huidige woonconcept leidt tot verminderde leefbaarheid voor de bewoners. In overleg met JOOST is gestart met het herhuisvesten van deze bewoners. Er wordt nog onderzoek gedaan naar de toekomstige bestemming van het pand.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
Taakstelling huisvesting statushouders	64	56	50
Statushouders met werk (%)	45	35	ntb
Benchmark*	34		ntb
Statushouders met bijstand (%)	44	54	ntb
Benchmark*	56		ntb

Statushouders (18-30 jaar) die onderwijs volgen (%) Benchmark*	26 19	23	ntb ntb
Inburgering???			

Toelichting:

- Divosa Benchmark Statushouders, doelgroep in gemeente Boxtel. Cijfers op basis van voorgaand jaar: cijfers jaarrekening 2023 gaan dus uit van 2022. Dit percentage omvat zowel volwassenen als kinderen. Het bovenste cijfer betreft ons resultaat. Het onderste cijfer, de benchmark, is de gemiddelde score van alle deelnemende gemeenten aan de benchmark.
- De indicatoren zijn niet gevuld, omdat de landelijke benchmark over 2023 nog niet beschikbaar is.

Dit kostte het

Minderheden Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	10.187	205	10.736	12.530	1.794
Lasten	9.878	443	9.564	10.882	-1.318
Saldo voor bestemming	309	-238	1.172	1.648	476
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	1.665	1.983	-318
Saldo resultaatbestemming	0	0	-1.665	-1.983	-318
Saldo na bestemming (x €1.000)	**309**	**-238**	**-493**	**-334**	**158**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Minderheden	-493	-334	158

Op dit product is een financieel voordeel ontstaan van € 158.000. De redenen hiervoor zijn:
Huisvesting, inburgering en participatie statushouders

- In aanloop naar de nieuwe wet inburgering heeft het Rijk in 2021 eenmalig extra budget verstrekt aan de gemeenten. Ook ontvingen de gemeenten in 2022 extra budget vanwege de forse toestroom van statushouders door de asielopvangcrisis. Om snel te kunnen anticiperen op de ontwikkelingen in de huisvesting, participatie en inburgering van deze groep hebben we de resterende incidentele middelen (€ 85.600) overgeheveld naar 2023.
- We hebben dit resterende budget niet hoeven in te zetten, omdat:
  - bepaalde kosten voor opleidings- en leerwerktrajecten dit jaar al werden vergoed vanuit regionale middelen voor Jongerenaanpak Onderwijs-Arbeidsmarkt en

Werkgeversaanpak (€ 14.000);
- we medio 2023 nog begeleidingsmiddelen ontvingen (€ 30.800) voor de doelgroep onder de oude wet inburgering. Deze begeleidingskosten waren al voorgefinancierd in het subsidieprogramma.

Opvang Vluchtelingen Oekraïne

- Als gevolg van de hogere vergoeding vanuit het Rijk in relatie tot de daadwerkelijke kosten van de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne is een voordeel ontstaan van € 381.000. Door de wijze van verantwoorden (50-50 verdeling) zijn uiteindelijk meer inkomsten en uitgaven verantwoord dan begroot. Per saldo heeft dit geleid tot een resultaat van € 1.983.000. Dit bedrag is volledig gestort in de egalisatiereserve Opvang vluchtelingen Oekraïne. Deze egalisatiereserve zetten we in om toekomstige opvangkosten en indirecte bijkomende kosten te kunnen dekken die het gevolg zijn van de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. De reeds bestede gelden zijn vooral ingezet voor wonen, zorg en inkomen voor Oekraïners en voor personele inzet op de locaties en doorbelasting inzet eigen personeel. We zullen komende periode vooral moeten investeren in nieuw te ontwikkelen locaties en intensiveren op participatie voor Oekraïners.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen. Het financieel voordeel van € 318.000 wordt op basis van de egalisatiefunctie gestort in de reserve Opvang vluchtelingen Oekraïne.

Jeugdzorg

Verantwoordelijke(n): Désiré van Laarhoven-van Abeelen en Fred van Nistelrooij

Dit hebben we dit jaar gedaan

Beleidsakkoord

- In 2023 voerden we gesprekken met R-Newt over de doorontwikkelingen van jongeren. Aanleiding hiervoor was onder andere het onderzoek naar jongerenwerk, dat in 2022 is uitgevoerd. Eind 2023 gaven we een nieuwe subsidieopdracht aan R-Newt. Daarin staat beschreven dat zij zich vanaf 2024 meer gaan richten op preventief jongerenwerk. Ook start er een kwartiermaker die in samenwerking met partners en met jongeren gaat onderzoeken hoe het jongerenwerk verder vormt gaat krijgen.
- Voor het opstellen van de omgevingsvisie voerden we gesprekken met jongeren op het voortgezet onderwijs. Op een creatieve manier gaven zij aan hoe zij tegen de toekomstige inrichting van onze gemeente aankijken.
- In 2023 is er meer gewerkt aan de integrale werking binnen het wijkteam om samen de effectiviteit van de dienstverlening door het wijkteam aan de inwoner te verhogen.
- In Boxtel is er specifieke inzet geweest op het wegwerken van de wachtlijsten bij de het wijkteam.
- De eerste stappen zijn gezet met de pilot ambulante hulpverlening vanuit het wijkteam.

- De samenwerking met de huisartsen is geïntensiveerd middels de inzet van een POH GGZ.
- Er is gestart met de uitvoering van het regionale project uitstroom jongeren in verblijf. De opgedane kennis wordt meegenomen in een volgende fase om tot een standaardwerkwijze te komen.
- We zijn begonnen met cliëntervaringsonderzoeken jeugd met terugwerkende kracht over 2022. Deze meting wordt eveneens uitgevoerd over 2023 en in 2024 loopt een continue meting. De eerste resultaten dienen als 0-meting. Als er ruimte voor verbetering is ondernemen we acties.
- De eerste activiteiten uit het Gezond Actief Leven Akkoord zijn gestart in 2023, deze richten zich voor jeugd o.a. op kinderen met overgewicht, mentaal welzijn onder jongeren, het sportakkoord en het actieprogramma Kansrijke Start.

Dit kostte het

Jeugdzorg Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	39	1	1	6	5
Lasten	9.467	9.052	10.861	10.737	123
Saldo voor bestemming	-9.428	-9.051	-10.860	-10.731	129
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	363	140	140	140	0
Storting in reserves	433	0	0	44	-44
Saldo resultaatbestemming	-70	140	140	96	-44
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-9.498**	**-8.910**	**-10.719**	**-10.635**	**85**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Jeugdzorg	-10.719	-10.635	85

Op dit product is een financieel voordeel ontstaan van € 85.000. De redenen hiervoor zijn:

- Zorg in Natura heeft € 82.000 meer gekost dan we hadden begroot. Gedeeltelijk laat zich dit verklaren door een daling in de uitgaven op PGB. Het ZIN aanbod is behoorlijk uitgebreid. Een stijging in de trajectduur en inzet van meerdere producten in meer complexe casuïstiek stuwt de stijging licht.
- Vanwege een lagere dekkingsgraad van de JeugdzorgPlus aanbieders en van de regionale samenwerking jeugdzorg hoeven we € 45.000 minder te betalen aan de zorgkosten van de regionale samenwerking
- Vanwege lagere personeelslasten en het niet volledig besteden van regionale werkbudgetten hoeven we € 32.000 minder aan de overheadkosten van de regionale samenwerking.

- De kosten voor lokaal maatwerk zijn € 221.000 hoger dan begroot door een verschuiving van vervoerskosten uit het budget van leerlingen vervoer naar lokaal maatwerk kosten vervoer op basis van de jeugdwet.
- Het werkbudget voor lokale jeugdzorg is dit jaar niet geheel besteed omdat diverse kosten onder SPUK GALA zijn verantwoord. Daarom is er € 154.000 minder uitgegeven dan begroot.
- Mensen met een persoonsgebonden budget (PGB) hebben een kleiner deel van het toegekende budget gebruikt. Hierdoor was voor de PGB's dit jaar in totaal € 37.000 minder nodig.
- Het transformatieproject dat in de regio wordt uitgevoerd heeft € 92.000 minder kosten gemaakt dan in onze lokale begroting was begroot.
- Het onderhoud van B-Town is opgeschoven naar 2024. Dit betekent dat we de € 50.000 die hiervoor gereserveerd was dit verslagjaar niet hebben uitgeven. We hevelen het geld over naar 2024.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen. Het financieel voordeel van € 44.000 wordt op basis van de egalisatiefunctie gestort in de reserve sociaal domein.

Wmo

Verantwoordelijke(n): Wim van der Zanden

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- We voerden de Wmo en aanverwante regelgeving (zoals de Verordening Sociaal Domein) uit.
- We contracteerden voor 2024 nieuwe aanbieders voor huishoudelijke hulp We hopen met de nieuwe aanbieders de wachtlijsten wat terug te dringen. Ook voor collectief vervoer is een nieuw contract gesloten.
- We voerden et lokale uitvoeringsprogramma voor de doordecentralisatie van beschermd wonen uit. Inwoners gaan steeds meer thuis in de wijk beschermd wonen. Dat vraagt om een passend voorzieningenaanbod, vanuit zorgaanbieders, maatschappelijk partners en gemeenten.
- In 2023 is het Integraal Zorgakkoord gesloten, dat als doel heeft de zorg in de toekomst toegankelijk en betaalbaar te houden. We pakken dit in regionaal verband op, samen met de zorgverzekeraar, aanbieders van zorg en welzijn en zorgbelang. Hiervoor is een regionaal plan vastgesteld, dat de komende jaren uitgevoerd gaat worden.

Beleidsakkoord

- We realiseerden de financiële taakstelling op de Wmo. Gedeeltelijk door de genomen maatregelen, maar ook door andere factoren, zoals: minder inzet huishoudelijke hulp als gevolg van personeelstekorten en na-effecten van corona voor wat betreft collectief vervoer.
- We evalueerden Powerful Ageing. Uitkomst is dat de gerealiseerde bezuiniging hier niet aan gelinkt kan worden, maar dat dit wel bijdraagt aan de vitaliteit en helpt om sociale contacten op te doen. Gezien de lange wachtlijsten is besloten om Powerful Ageing ter overbrugging in te zetten tussen verstrekken indicatie en inzet huishoudelijke hulp.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
Aantal cliënten	1973	2229	2051
Percentage cliënten met maximaal 2 voorzieningen	82%	91%	83%

Toelichting:
Het totaal aantal cliënten en het percentage van cliënten met maximaal 2 voorzieningen zijn gestegen.

Dit kostte het

WMO Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	218	279	376	1.102	726
Lasten	8.474	10.281	9.656	9.082	574
Saldo voor bestemming	-8.256	-10.001	-9.280	-7.980	1.300
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	120	0	0	0	0
Storting in reserves	1.479	0	0	1.305	-1.305
Saldo resultaatbestemming	-1.359	0	0	-1.305	-1.305
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-9.616**	**-10.001**	**-9.280**	**-9.285**	**-5**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
WMO	-9.280	-9.285	-5

Op dit product is een financieel nadeel ontstaan van € 5.000. De redenen hiervoor zijn:

- Op 14 november 2023 hebben de gemeenten in de regio Meierij-Bommelerwaard de centrumregeling ‘Beschermd wonen, maatschappelijke opvang en aanverwante taken

2022-2025’ gewijzigd, zodat tussentijds middelen uit de regionale reserve uitgekeerd kunnen worden. De afspraak is gemaakt om deze middelen zoveel als mogelijk in te zetten ten behoeve van lokale investeringen in preventie, begeleiding, huisvesting en zorg & veiligheid rond beschermd wonen/ggz, maatschappelijke opvang en de aanpak dakloosheid. Op 10 oktober 2023 heeft de gemeenteraad van centrumgemeente ’s-Hertogenbosch ingestemd met het uitkeren van gelden naar de regiogemeenten. Voor onze gemeente heeft dit geresulteerd in een incidenteel voordeel van € 652.000 in 2023. Deze uitkering wordt ingezet voor een meerjarig inclusieprogramma van 2024-2027.

- We houden een bedrag van € 386.000 over op de huishoudelijke hulp als gevolg van de wachtlijstproblematiek. Om de wachtlijstproblematiek aan te passen zijn maatregelen zijn getroffen. Zowel voor de pgb als de ZIN tarieven. Voor de ZIN tarieven is de prijs omhoog en de verwachting is dat dit een aantrekkende werking heeft op de markt. De te verwachten gevolgen daarvan zijn:
    - De tarieven zijn hoger, dus daarop wordt meer uitgegeven dan in 2023.
    - De verwachting dat een hoger salaris een aantrekkende werking heeft op de markt.
    - De verwachting is dat de totale opdrachtwaarde hoger uitvalt in verband met zowel de tariefstijging als de jaarlijkse indexering.
- De pgb tarieven zijn aangepast op een uitspraak van de CRvB. Deze zijn hoger t.o.v. 2023 en de ook verwachting is een aantrekkende werking heeft op de doelgroep uit het sociale netwerk.
  De manier indiceren gebeurt volgens een vast normenkader. De wijze van uren indiceren past bij wat noodzakelijk en toereikend is voor een schoon en leefbaar huis. Voor Boxtel was het gemiddelde in 2023 1,7 uur per week.
  De verwachting is dat het aantal aanvragen de komende jaren zal toenemen door de vergrijzing.
  De verwachting is dat de uitgaven voor Huishoudelijke hulp in 2024 toe zullen nemen t.o.v. 2023.
- In eerste instantie is regionaal afgesproken dat we zouden aanhaken op het maatschappelijk steunpunt in Vught (de Stenen Hut). Naar aanleiding van die afspraak heeft de Stenen Hut een tijdje bijgehouden welke inwoners vanuit verschillende gemeenten hun bezochten. Daaruit bleek dat er nagenoeg geen inwoners vanuit onze gemeente zijn die daar naar toe gaan. Daarom is besloten om toch de focus te gaan leggen op het realiseren van een lokaal maatschappelijk steunpunt. De middelen hiervoor ad € 87.000 zijn niet uitgegeven in 2023. Daarover lopen gesprekken met een potentiële partij. De middelen hiervoor ad € 87.000 zijn dan ook nog niet uitgegeven. We verwachten dat de plannen in de loop van 2024 concreter worden en het steunpunt aan het begin van 2025 gerealiseerd kan worden.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen. Het financieel voordeel van € 1.305.000 wordt op basis van de egalisatiefunctie gestort in de reserve sociaal domein.

Inkomensvoorziening

Verantwoordelijke(n): Mariëlle van Alphen-Habraken

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- Eind 2023 verstrekten we 415 uitkeringen, ten opzichte van 404 in het begin van het jaar. Een stijging van 11.
- In het voorjaar van 2023 is aan 1568 inwoners ambtshalve een nabetaling gedaan van de energietoeslag 2022 van €500. Alle inwoners die eerder een energietoeslag ontvingen, kregen deze nabetaling. In december 2023 betaalden we de energietoeslag 2023 van € 800 uit. Tot nu toe ontvingen 1374 huishoudens deze toeslag. Inwoners kunnen nog een aanvraag indienen voor de energietoeslag 2023 tot en met maart 2024.
- Inwoners kunnen bij ons aanvragen doen voor de verschillende minimaregelingen zoals het Welzijnsfonds, Bijzondere Bijstand en de Collectieve Zorgverzekering.

Beleidsakkoord

- We zetten in op preventie en netwerkversterking om te voorkomen dat mensen in de schuldhulpverlening komen of onder de armoedegrens terecht komen. Het aantal signalen dat we ontvangen via de vroegsignalering neemt toe. Het team schulddienstverlening is daarom sinds 1 februari 2023 met 1 fte uitgebreid. Daarnaast komt het armoedenetwerk twee keer per jaar samen.

- In het kader van de netwerkversterking organiseerden we een bijeenkomst voor het brede armoedenetwerk. Ook was er een bijeenkomst voor ondernemers over het signaleren van armoede bij werknemers. Tot slot kwam het Armoede Hulp Overleg (Stichting Leergeld, de Vincentius Boxtel, JOOST en ContourdeTwern) eens in de twee maanden samen.
- In het eerste kwartaal van 2023 legden we het Beleidskader Armoede en Schulden en de Uitvoeringsagenda Armoede en Schulden voor aan de gemeenteraad.
- We gaven uitvoering aan de aanpak Energiearmoede. In 2023 zijn 671 huishoudens geholpen door de Energiehulpbus, die al sinds eind 2022 actief is in onze gemeente. Samen met ContourdeTwern startten we met vrijwillige Energiecoaches.
- We zijn in 2023 aangesloten bij de Benchmark Armoede & Schulden van Divosa. Informatie daaruit nemen we op in de jaarlijkse monitor sociaal domein.

Dit kostte het

Inkomensvoorziening Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	7.424	7.743	8.080	8.656	576
Lasten	13.376	11.665	14.484	14.828	-344
Saldo voor bestemming	-5.952	-3.922	-6.404	-6.172	232
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	72	0	0	0	0
Storting in reserves	210	0	0	357	-357
Saldo resultaatbestemming	-138	0	0	-357	-357
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-6.090**	**-3.922**	**-6.404**	**-6.529**	**-125**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Inkomensvoorziening	-6.404	-6.529	-125

Op dit product is een financieel nadeel ontstaan van € 125.000. De redenen hiervoor zijn:

- Het gemiddeld aantal uitkeringen Participatiewet (PW) is hoger geweest dan waarvan de begroting is uitgegaan (- € 452.000). Hieraan ligt met name ten grondslag dat er meer loonkostensubsidie is uitgekeerd dan op voorhand is begroot (- € 337.000), wat feitelijk gezien een positieve ontwikkeling is.
- Het gemiddeld aantal uitkeringen loaw/loaz/Bbz was lager dan begroot (€ 132.000) In totaal heeft dit een negatief effect gehad op de verstrekte uitkeringen PW - inclusief loonkostensubsidies -, loaw, loaz en Bbz (- € 320.000).
- De definitieve Rijksbijdrage vanuit het ministerie SZW is hoger vastgesteld dan aanvankelijk is begroot wat resulteerde in een voordeel (€ 644.000).
- De begrote bedragen van de energietoeslag zijn gebaseerd op de situatie waarin energietoeslag wordt uitgekeerd aan inwoners met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm. In samenspraak met de Raad is besloten om ruimhartiger te zijn in de

toekenning van de energietoeslag 2023. De energietoeslag voor 2023 is toegekend aan inwoners met een inkomen tot 130% van de bijstandsnorm. Bij de toekenning hebben we geen vermogenstoets uitgevoerd. De hogere kosten voor de energietoeslag zijn ontstaan doordat de energietoeslag aan een grote doelgroep is toegekend.

- Er is een overschot op minimaondersteuning doordat budgetten voor flankerend beleid m.b.t. energiearmoede, middelen vanuit het Rijk voor bijzondere bijstand en middelen voor de aanpak van armoede en schulden niet zijn uitgegeven. Deze middelen zijn allen incidenteel beschikbaar gesteld bij de tweede bestuursrapportage 2023. De middelen worden op dit moment ingezet op extra ondersteuning schuldhulpverlening.
- Doordat de middelen pas in de tweede bestuursrapportage 2023 ter beschikking zin gesteld, is er onvoldoende tijd geweest om de middelen voor bijzondere bijstand uit te geven. Daardoor is dit overschot ontstaan. Voor deze middelen is een verzoek tot overheveling van budget naar 2024 gedaan.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen. Het financieel voordeel van € 357.000 wordt op basis van de egalisatiefunctie gestort in de reserve sociaal domein.

Participatie

Verantwoordelijke(n): Mariëlle van Alphen-Habraken

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- In 2023 stroomden 8 personen vanuit WSD naar regulier werk (zonder loonkostensubsidie).
- We werkten mee aan gezamenlijke acties vanuit de Arbeidsmarktregio Noordoost Brabant die binnen ons beleid passen, zoals 1Werkcentrum, jongerenaanpak en ZZP Boost.
- Op basis van bestaand beleid en werkafspraken met WSD en de regionale arbeidsmarkt streefden we naar een zo groot mogelijke uitstroom uit uitkeringen. In 2023 stroomden in totaal 111 personen uit.
- We streven met de andere WSD-gemeenten minimaal naar een zogenaamd breakeven scenario van 2100 arbeidsplaatsen bij WSD. Voor de gemeente Boxtel geldt dat we boven de norm gepresteerd hebben namelijk eind 2023 460 arbeidsplaatsen (streefaantal 458).

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
Aantal klanten met arbeidsvermogen en een traject	496	500	525
Aantal reguliere werkgevers aan wie loonkostensubsidie wordt verstrekt t.b.v. werknemer	33	35	34
Uitstroom uit uitkering	125	100	111

Dit kostte het

Participatie Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	35	0	160	76	-84
Lasten	9.876	9.428	10.579	10.424	155
Saldo voor bestemming	-9.841	-9.428	-10.419	-10.348	71
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	28	0	508	508	0
Storting in reserves	0	0	0	94	-94
Saldo resultaatbestemming	28	0	508	414	-94
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-9.812**	**-9.428**	**-9.911**	**-9.934**	**-23**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Participatie	-9.911	-9.934	-23

Op dit product is een financieel nadeel ontstaan van € 23.000. De redenen hiervoor zijn:

- In 2023 zijn meer inwoners dan begroot aan de slag gegaan met een gesubsidieerde baan. Dat heeft geresulteerd in hogere begeleidingskosten dan op voorhand is begroot (€ 102.000 nadelig). Daarentegen heeft de inzet van re-integratiemiddelen minder gekost dan begroot (€ 221.000 voordelig).

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen. Het financieel voordeel van € 94.000 wordt op basis van de egalisatiefunctie gestort in de reserve sociaal domein.

Volksgezondheid

Verantwoordelijke(n): Ronald van Meygaarden

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- De wettelijke taken (Wet Publieke Gezondheid) worden voornamelijk uitgevoerd door de GGD op basis van een gemeenschappelijke regeling. Over de lokale accenten voerden we regelmatig gesprekken gevoerd met de GGD.
- In samenwerking met gemeente Vught, Sint-Michielsgestel en Den Bosch voeren wij de projecten Kansrijke Start en Nu Niet Zwanger uit. Door middel van het project Kansrijke Start kunnen professionals uit het medisch en sociaal domein elkaar beter vinden en benaderen zij elkaar sneller bij een situatie met kwetsbare zwangeren. Sinds 1 juli zet de GGD prenatale huisbezoeken in.

Beleidsakkoord

- Volksgezondheid is een breed onderwerp dat veel raakvlakken heeft met andere domeinen, zoals bijvoorbeeld de invoering van de Omgevingswet en het opstellen van de Omgevingsvisie. Daarom wordt zowel intern als extern de verbinding gezocht. Hierin is aandacht voor het onderwerp Positieve Gezondheid en bijbehorende dimensies.
- In de periode 2023 t/m 2027 voeren we lokaal activiteiten uit in het kader van het Gezond en Actief Leven Akkoord. Hiervoor stelden we in september een plan van

aanpak vast. Het concept positieve gezondheid is bij de uitvoering daarvan een uitgangspunt.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Toelichting:
De GGD doet onderzoek naar de gezondheid van inwoners. Dit doen zij in twee onderzoeken:

1. gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen;
2. gezondheidsmonitor jeugd.

Deze onderzoeken worden één keer per vier jaar uitgevoerd. De resultaten zijn te vinden op de website www.brabantscan.nl.

Dit kostte het

Volksgezondheid Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	0	0	7	7	0
Lasten	1.236	1.260	1.306	1.254	53
Saldo voor bestemming	-1.236	-1.260	-1.299	-1.246	53
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-1.236**	**-1.260**	**-1.299**	**-1.246**	**53**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Volksgezondheid	-1.299	-1.246	53

Op dit product is een financieel voordeel ontstaan van € 53.000. De redenen hiervoor zijn:

- De in 2022 overgehevelde middelen voor Gezond in de Stad (Gids) zouden in 2023 worden benut voor het ontwikkelen van een integraal beleid sociaal domein. Omdat deze ontwikkeling later op gang is gekomen dan verwacht, zijn de middelen niet besteed en komen deze te vervallen. Daarom is er € 31.000 over op dit budget.
- Omdat de kosten voor de bijdrage aan de GGD gedeeltelijk op SPUK GALA zijn verantwoord is € 17.000 over op de beschikbare middelen voor volksgezondheid.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Onderwijs

Verantwoordelijke(n): Hans Heesen

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- Leerplicht

Regionaal Team Leerplicht (RTL) bestaat uit leerplicht en Regionale Meld- en Coördinatie (RMC)medewerkers die deze taken uitvoeren voor de gemeente Sint-Michielsgestel, Boxtel en Vught.
Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft middelen ter beschikking gesteld voor de regionale aanpak voortijdig schoolverlaten (VSV) en arbeidstoeleiding kwetsbare jongeren. De subsidie die in 2022 is verstrekt voor de actielijnen "Alle Jongeren in Beeld" en "Verzuim 18+" en “outreachend RMC” is voortgezet in 2023. In de regionale jongerenaanpak is het belang om met elkaar de jongeren van 23-27 jaar onder de aandacht te houden. In 2023 hadden de leerplicht en RMC medewerkers de doelgroep tot 23 jaar duidelijk in beeld en verwerkten dit ook in de daarvoor bestemde systemen. Om kosten te drukken over het jaar 2023 zijn er minder Trajecten op Maat ingekocht. Hiervoor zijn onder andere de trajecten bij de dilemmamanager ingezet.

- Leerlingenvervoer

Wij sloten ons in 2023 aan bij de regionale werkgroep leerlingenvervoer. In deze werkgroep zijn alle gemeenten vertegenwoordigd die onder het samenwerkingsverband de Meierij

vallen. In 2023 stelden we ook een vaste consulent aan om de aanvragen voor het leerlingenvervoer te beoordelen en is er een kwaliteitsmedewerker aan gekoppeld.

- Kinderopvang

Ook in 2023 voerde de Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) een analyse uit over de taken die gemeenten volgens de Wet Kinderopvang hebben. De inspectie kijkt hiervoor onder andere naar de Jaarverantwoording Kinderopvang over het voorgaande kalenderjaar. De conclusie van de Inspectie volgt in 2024.

- Lokale Educatieve Agenda (LEA)

We gaven ook dit jaar uitvoering aan de LEA 2020-2024. Dit doen wij in de zogenoemde BOJO-overleggen (Bestuurlijk Overleg Jeugd en Onderwijs). We overlegden twee keer met onderwijsbesturen, kinderopvang, GGD, Brede Scholen Boxtel, samenwerkingsverband de Meierij en ContourdeTwern.

- Laaggeletterdheid

We ondersteunden inwoners om hun basisvaardigheden (taal, reken- en digitale vaardigheden) te versterken. Dit gebeurde met een divers aanbod aan activiteiten, van een intensieve taalcursus tot een cursus Klik-en-Tik. Dit werd uitgevoerd door diverse partijen met professionals maar ook met vrijwilligers. Er vond een regionale aanbesteding plaats voor de intensieve taalcursussen. Sagènn neemt per 1 januari 2024 deze activiteiten over van Capabel Taal.

- Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

In 2023 hebben we een start gemaakt met het actualiseren van het VVE-beleid. Dit zetten we door in 2024. De bekostiging vindt plaats vanuit de landelijke middelen voor onderwijsachterstandenbeleid.

- Nationaal Programma Onderwijs

In 2023 voerden we het plan uit dat in afstemming en overleg met het onderwijs en maatschappelijke partners in 2022 is opgesteld. In het voorjaar en najaar 2023 is er tussentijds geëvalueerd. Aan de hand van uitkomsten van een enquête onder de onderwijs- en zorgprofessionals gingen we in gesprek met deze professionals. Doel was het bepalen van het gezamenlijke beeld wat ontstaat na corona en de maatschappelijke opgaven voor de komende periode. In 2024 volgt een voorstel met een samenhangende aanpak om jongeren en hun gezin op de lange termijn te versteken.

Onderwijshuisvesting

- Integraal huisvestingsplan (IHP)

In 2023 stelden we samen met de schoolbesturen een concept IHP op. Hierop hebben alle schoolbesturen akkoord gegeven. Het IHP omvat een omvangrijk ontwikkelplan voor de komende zestien jaar met de daarbij berekende kapitaalslasten. Het IHP is akkoord bevonden door de Raad op 6 februari 2024.

- HUB

We realiseerden een tijdelijk techniekokaal voor HUB. We zijn gestart met onderzoek voor vervangende nieuwbouw.

- Willibrordus

Voor basisschool de Willibrordus voerden we een stedenbouwkundige verkenning uit naar de nieuwbouw van de basisschool, kinderopvang en gymzaal op de huidige locatie zodat, op termijn ook, inbreiding mogelijk is. We stelden Cadans Primair als gedelegeerd bouwheer aan. Eind 2023 startte de selectie- en aanbestedingsprocedure van de architect en adviseurs.

- Michael school

De Michael school is inmiddels gesloopt, de fundering is veilig gesteld en afgesloten.

Beleidsakkoord

- **Legaat van Cooth**

In 2023 hebben we een uitvoeringsregeling opgezet om de zogenoemde Legaat van Cooth middelen te kunnen besteden naar advies van de raadscommissiewerkgroep. De regeling gaat 1 januari 2024 in.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
Aantal leerlingen met vervoersbeschikking waarvan met openbaar vervoer/fiets	109 7	105 7	98

Toelichting:
De kosten voor het leerlingenvervoer zijn al jarenlang aan het stijgen, we hebben over het schooljaar 2023-2024 extra ingezet om het openbaar vervoer en het gebruik van de fiets te stimuleren, dit heeft gezorgd voor een afname in het aantal vervoersbeschikkingen over 2023.
We hebben het over 98 toekenningen, over het volledige schooljaar 2023-2024 kunnen we een duidelijker beeld schetsen welke toekenningen er zijn voor openbaar vervoer/fiets.

Dit kostte het

Onderwijs Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	3.231	1.193	1.737	1.470	-267
Lasten	5.121	5.170	5.848	5.668	180
Saldo voor bestemming	-1.890	-3.977	-4.111	-4.198	-86
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	249	225	180	180	0
Storting in reserves	1.815	31	178	178	0
Saldo resultaatbestemming	-1.567	194	2	2	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-3.457**	**-3.783**	**-4.110**	**-4.196**	**-86**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Onderwijs	-4.110	-4.196	-86

Op dit product is een financieel nadeel ontstaan van € 86.000. De redenen hiervoor zijn

- Het budget voor structurele subsidies zoals opgenomen in de subsidiestaat laat een restant van € 145.000 zien omdat het subsidieonderdeel BRC is verantwoord onder SPUK GALA.
- De gemeente heeft van een externe partij middelen ontvangen voor NPO. Deze middelen zijn niet besteed. De besteding van deze middelen wordt opgeschoven naar

2024. Dit betekent dat we de € 35.000 die hiervoor gereserveerd was dit verslagjaar niet hebben uitgeven.
- Omdat er minder projecten door onderwijsinstellingen zijn aangedragen en de projecten uit de OAB-middelen bekostigd konden worden is € 46.000 van het beschikbare budget voor de Lokaal Educatieve agenda en overig werkbudget voor onderwijs zijn niet geheel besteed.
- De vervoerskosten en financiële bijdragen aan ouders voor het leerlingenvervoer zijn € 76.000 lager uitgevallen dan begroot door een lager dan verwacht aantal kinderen dat gebruik heeft gemaakt van het leerlingenvervoer in het jaar 2023.
- De inspectie van de kinderopvanglocaties heeft € 10.000 minder gekost dan begroot. Het aantal inspecties verschilt per jaar en kan daardoor een afwijking laten zien ten opzichte van het begrote bedrag.
- De vergoedingen die de gemeente geeft voor kinderopvang hebben minder gekost dan begroot. De reden hiervan is een kleine daling in het aantal ontvangers van deze vergoeding. Daarom is er een restant van € 14.000 op dit budget.

Onderwijshuisvesting:
- De sloop van de voormalige Michaëlschool heeft geresulteerd in het afboeken van de nog bestaande boekwaarde (€ 465.000) van het actief. De kapitaalslasten verbonden aan de voormalige Michaëlschool zijn met het buitengebruik stellen van het gebouw al uit de begroting verwijderd.
- De energielasten voor onderwijshuisvesting heeft € 46.000 meer gekost dan we hadden begroot. Enerzijds heeft de prijsstijging hier invloed op maar ook de afrekening 2022 BHC. Tegenover deze energielasten hebben we ook een deel van deze lasten over 2022 bij gebruikers van het gebouw kunnen verhalen. Dit resulteert in een voordeel van € 63.000.
- Het dagelijks onderhoud heeft € 26.000 minder gekost. Er is minder onderhoud nodig geweest dan er begroot is..
- De verbouwing van het HUB heeft € 30.000 meer gekost dan we hadden begroot, de bouwkosten waren hoger dan vooraf ingeschat. Ook kwamen we tijdens de verbouwing asbest tegen waardoor er meer geld nodig was om dat te verwijderen.
- De overige werkzaamheden binnen onderwijshuisvesting hebben € 100.000 minder gekost dan we hadden begroot. Er hebben zich geen incidentele vraagstukken voorgedaan waardoor we dit budget niet benut hebben.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Leefbare ruimte

Zo werkte dit programma mee aan Boxtel

Boxtel is trots op haar unieke woon- en leefomgeving centraal in Het Groene Woud. De doorontwikkeling tot het Van Gogh Nationaal Park ondersteunen wij van harte. Waarbij Het Groene Woud zich weer op haar kerntaken natuur, landschap en erfgoed kan richten.

We zijn ons erg bewust van het feit dat onze leefomgeving moet aansluiten op de veranderde behoeften. Dit geven we vorm door in te zetten op:

- duurzame energiebronnen;
- duurzame woningbouw;
- een aanpassing van het woningbestand aan de veranderde bevolkingssamenstelling
- het faciliteren van nieuwe vormen van mobiliteit;
- een aanpassing van de winkelstraten zoals ze nu zijn;
- duurzame landbouw;
- de noodzaak om onze dorpen en het buitengebied klimaatbestendig te maken.

Daarnaast wil de gemeente ook meewerken aan initiatieven van bewoners en ondernemers. We stimuleren bewoners, bedrijven, instellingen en organisaties om het beste uit zichzelf te halen en bij te dragen aan een duurzame leefomgeving. We kijken niet alleen naar mogelijkheden binnen onze eigen gemeente, maar sluiten ook aan bij ontwikkelingen en initiatieven in de regio. Denk bijvoorbeeld aan Brainport en AgriFood Capital.

We geven samen met inwoners en ondernemers op een positieve manier vorm aan de ontwikkeling van onze gemeenschap. Dit maakt onze gemeente een prettige gemeente om te wonen, werken en te recreëren.

Zó draagt dit programma bij aan meewerkend boxtel.

Dit was het doel

Het programma Leefomgeving draagt bij aan de doelstellingen van een breder maatschappelijk terrein. Het gaat niet alleen om de inrichting van de fysieke leefomgeving, maar om het faciliteren van alle maatschappelijke ontwikkelingen. Voorbeelden hiervan zijn de economische groei en het meewerkend bestuur. Het programma maakt de wensen van vandaag mogelijk. Ook houden we rekening met wensen in de toekomst.

Plannen maken met de samenleving

De aankomende Omgevingswet heeft grote invloed op de manier van plannen maken. Iedere gemeente in Nederland krijgt de opdracht om een nieuwe omgevingsvisie met een omgevingsplan te maken. Hiermee vervangen we de oude systematiek van Structuurvisie en bestemmingsplannen. Groot pluspunt is dat we hiermee veel meer integraal naar de fysieke en sociale leefomgeving gaan kijken. Naast ruimtelijke aspecten komen hier ook zaken als milieu, volksgezondheid, mobiliteit, erfgoed en natuur aan bod. Het is belangrijk dat we bij dit traject de hele samenleving betrekken. De actualiseringsplicht vervalt, omdat elke nieuwe ontwikkeling feitelijk al een actualisering van het gehele plan is. Dit plan gaat de basis vormen voor stedelijk beheer.

Voldoende woningen

Afgelopen periode is er al veel werk verzet om tegemoet te komen aan de groeiende en veranderende woonbehoeften. Het is belangrijk dat we starten met de uitvoering van de ontwikkelde concepten en bestemmingsplannen. We maken nieuwe woonconcepten als dit mogelijk is.

Aanpassing van de infrastructuur

Er is een aanpassing van de infrastructuur nodig. Dit komt door de groei van de kernen en de sluiting van de dubbele overweg. We werken hier al hard aan en we gaan hier mee door. We hebben een plan van aanpak opgesteld voor het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer. We zijn begonnen met het nieuwe Gemeentelijk Verkeer- en Vervoer Plan, voorheen Move’31 genaamd nu Mobiliteitsplan 2040. Eén van de grote opdrachten daarin is de actualisatie van de hoofdwegenstructuur, met als belangrijkste onderdeel de verbinding N618-A2. We zoeken actief naar co-financiering en werk met werk maken.

Bescherming ecologisch gebied

Boxtel ligt tussen natuurgebieden en cultuurhistorisch waardevol gebied. Het Duits lijntje is een cultuurhistorisch interessante verbinding. Deze ecologische verbindingszone verdient bescherming. De verbindingszone ligt namelijk ten oosten van de A2. Vanuit de gemeente Meierijstad is de wens naar een fietsroute op hun gebied. We onderzoeken of we een verbinding kunnen leggen, met behoud van de ecologische waarden.

Dit viel eronder

Deze producten en diensten dragen bij aan het programma Leefbare Ruimte:

- Volkshuisvesting
- Ruimtelijke ontwikkeling
- Grondexploitaties
- Beheer onroerend goed
- Groenbeheer
- Beheer openbare ruimte
- Verkeersmaatregelen
- Parkeren
- Begraafplaatsen

Deze grote projecten dragen bij aan het programma Leefbare Ruimte:

- Invoeren Omgevingswet
- Mobiliteitsplan

Dit kostte het

Leefbare Ruimte Baten	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Volkshuisvesting	387	52	165	91	-74
Ruimtelijke ontwikkeling	1.209	1.000	1.045	890	-155
Grondexploitaties	822	4.465	2.105	1.513	-592
Beheer onroerend goed	1.227	997	1.431	1.603	172
Groenbeheer	80	9	109	89	-20
Beheer openbare ruimte	444	192	202	259	58
Verkeersmaatregelen	89	22	22	56	34
Parkeren	164	181	181	207	26
Begraafplaatsen	166	193	193	210	17
Totaal Baten	**4.587**	**7.109**	**5.452**	**4.918**	**-534**
Leefbare Ruimte **Lasten**	**Rekening 2022**	**Begroting 2023 voor wijziging**	**Begroting 2023 na wijziging**	**Rekening 2023**	**Verschil**
Volkshuisvesting	-469	-406	-436	-375	60
Ruimtelijke ontwikkeling	-2.577	-2.618	-3.482	-3.362	120
Project Omgevingswet	0	0	-94	-104	-9
Grondexploitaties	-1.332	-4.980	-2.658	-1.497	1.161
Beheer onroerend goed	-1.533	-1.271	-1.533	-1.500	33
Groenbeheer	-2.645	-2.830	-3.544	-3.428	116
Beheer openbare ruimte	-5.645	-5.746	-6.162	-6.018	145
Verkeersmaatregelen	-1.423	-1.409	-1.585	-1.622	-37
Mobiliteitsplan	0	-25	-30	-71	-41
Parkeren	-240	-276	-341	-248	92
Begraafplaatsen	-205	-224	-244	-300	-56
Totaal Lasten	**-16.068**	**-19.785**	**-20.109**	**-18.525**	**1.584**
Resultaat voor bestemming	**-11.481**	**-12.675**	**-14.657**	**-13.607**	**1.049**
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	202	143	351	162	-189
Storting in reserves	278	54	390	520	-131
Saldo resultaatbestemming	-76	89	-38	-359	-320
Resultaat na bestemming	**-11.557**	**-12.586**	**-14.695**	**-13.966**	**729**

Programma in relatie tot de gehele begroting

Werkelijke baten en lasten van dit programma

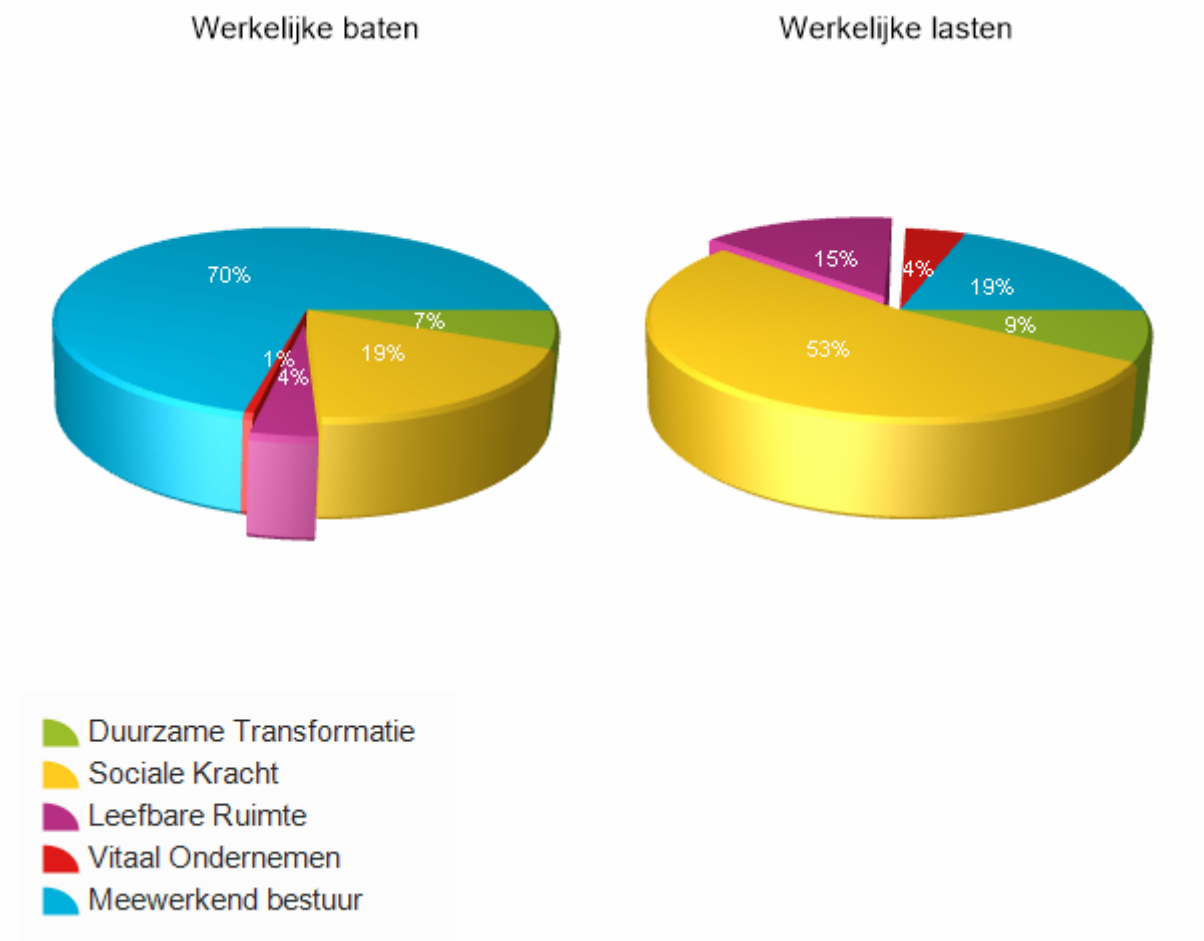

Volkshuisvesting

Verantwoordelijke(n): Wim van der Zanden en Désiré van Laarhoven-van Abeelen

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- Beleidsadviseurs Wonen nemen standaard deel aan de intaketafels en adviseren ook in andere projectfasen.
- In 2023 is het Duurzaamheidsakkoord ondertekend. Daarin zijn afspraken gemaakt over verduurzaming van woningen, onder andere die van woningcorporaties. Daarover werden ook prestatieafspraken gemaakt.
- Voor 2024 zijn prestatieafspraken gemaakt over de volkshuisvestelijke opgaven van het programma volkshuisvesting en wonen-welzijn-zorg 2023-2027.
- Beleid voor woningsplitsing is in 2023 opgestart en zal in 2024 tot besluitvorming leiden.
- Na het programma volkshuisvesting is het onderzoek inbreiding gestart. Dit zal in 2024 worden afgerond. Dan is in beeld voor welke aandeel van de opgaven gebiedsontwikkeling buiten de kommen nodig is.

Beleidsakkoord

- In 2023 is de nieuwe woonvisie, onder de naam programma volkshuisvesting en wonen-welzijn-zorg 2023-2028 vastgesteld. Daarin zijn extra woningbouwopgaven voor de kernenvastgelegd.
- De opgave voor tijdelijke woningen is in het programma volkshuisvesting vastgelegd. Diverse locaties worden onderzocht en voor één concrete locatie (Pastoor van Besouwplein) zal een project voor 12 flexwoningen in 2024 gerealiseerd worden.
- Het woningmarktonderzoek (woonzorganalyse) is in 2022 al afgerond. In 2023 heeft het drie- of vierjaarlijkse regionale woonbehoeftenonderzoek plaatsgevonden. Het rapport is gereed in het eerste kwartaal van 2024.
- Hoe de gemeente omgaat met RvR-woningen is in 2023 duidelijk vastgelegd in het programma volkshuisvesting.
- In 2023 is de doelgroepenverordening vastgesteld. Hierin legt de gemeente vast welke minimale aantallen betaalbare woningen in woningbouwplannen dienen te zijn opgenomen. Tevens is daarin aangegeven hoe lang deze woningen tot een bepaalde categorie dienen te behoren en aan welke inkomens deze moeten worden verkocht of verhuurd. Seniorenwoningen en vernieuwende woonvormen (waaronder CPO's) zijn nadrukkelijk als wenselijk meegenomen in zowel het programma volkshuisvesting als de doelgroepenverordening.
- In 2023 is een voorlopig beleidskader voor Tiny Houses vastgesteld. Verder is in het programma volkshuisvesting vastgelegd dat grotere aantallen vernieuwende woonvormen (10% van het nieuw toe te voegen woningbouwprogramma) en ook mantelzorgwoningen wenselijk zijn.

Dit kostte het

Volkshuisvesting Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	387	52	165	91	-74
Lasten	469	406	436	375	60
Saldo voor bestemming	-83	-354	-270	-284	-14
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-83**	**-354**	**-270**	**-284**	**-14**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Volkshuisvesting	-270	-284	-14

Op dit product is een financieel nadeel ontstaan van € 14.000.
Het bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Ruimtelijke ontwikkeling

Verantwoordelijke(n): Désiré van Laarhoven-van Abeelen en Wim van der Zanden

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen versterkten we waar mogelijk de bestaande ruimtelijke kwaliteit. Dit is in lijn met onze doelstellingen in het ruimtelijk domein zoals duurzaamheid en klimaatadaptatie.
- Wij stimuleerden de bouw van voldoende woningen voor de doelgroepen van beleid, o.a. door aan de raad voor te leggen het programma volkshuisvesting en de doelgroepenverordening.
- Bij plannen waar nog geen afspraken zijn gemaakt in bijvoorbeeld een anterieure overeenkomst, hielden we rekening met het dit jaar vastgestelde Programma Volkshuisvesting en wonen-welzijn-zorg.
- In het traject van de verstedelijkingsopgave (NOVEX Stedelijk Brabant) namen we deel aan het subregionaal overleg in de Stedelijke regio ’s-Hertogenbosch. Hierin bepalen provincie, gemeenten en waterschappen gezamenlijk de ruimtelijke opgaven voor duurzame verstedelijking. Deze vertalen we vervolgens naar een gezamenlijke uitvoeringsagenda NOVEX Stedelijk Brabant.

- Daarbij leverden we ook onze bijdragen aan het Ruimtelijke Voorstel van de RNOB en het Ruimtelijk Voorstel Brabant. Deze laatste is bij het Rijk ingediend als Brabantse bouwsteen voor de nationale Nota Ruimte die in 2024 wordt verwacht.
- De Omgevingswet trad per 1 januari 2024 in werking. Diverse bestemmingsplannen werden vóór de inwerkingtreding in procedure gebracht. Bij de plannen die in voorbereiding waren, werd rekening gehouden met de komst van de Omgevingswet.
- Wij faciliteerden projectontwikkeling waarbij gemeentelijke belangen en ambities worden ingebracht. Waar mogelijk pakten we een ondersteunende rol bij planontwikkeling. De verantwoordelijkheid voor het maken van plannen ligt bij de ontwikkelende partijen. Zij zijn ook degenen die draagvlak creëren.

Beleidsakkoord

- Met het Programma Volkshuisvesting is een actief sturingsinstrument vastgesteld en streven we naar de realisatie van 2285 woningen tot en met 2032. Hiermee zetten we actief in op het versnellen van woningbouw in al onze dorpen. Ook is de Doelgroepenverordening vastgesteld en in 2024 wordt beleid voor woningsplitsing ontwikkeld.
- We werkten samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties om te komen tot een Omgevingsvisie. Afronding van de ontwerp Omgevingsvisie en de bijbehorende Omgevingseffectrapportage vond in januari 2024 plaats. De terinzagelegging van de ontwerp omgevingsvisie en de bijbehorende OER (januari) en de besluitvorming tot vaststelling (2e kwartaal) vinden plaats in 2024.
- We werkten aan de totstandkoming van een praatprent voor het gebied tussen Boxtel Noordwest en Esch. Belangrijke pijlers zijn wonen, infrastructuur en samenhang met het programma PHS, natuurversterking, recreatie & toerisme en duurzame energieopwekking.
- We startten met het maken van VAB-beleid conform de vastgestelde bestuursopdracht. Er is een gebiedsanalyse gemaakt en er zijn conceptbeleidsregels opgesteld. Het conceptstuk wordt in 2024 ter consultatie aan verschillende stakeholders aangeboden. In het derde kwartaal van 2024 bieden we het VAB-beleid ter vaststelling aan.
- We brachten structuur aan in de behandeling van ruimtelijke initiatieven. Zo richtten we een intaketafel in waarin zowel landelijke als stedelijke initiatieven werden beoordeeld op wenselijkheid. Verder vond er ieder kwartaal een prioriteringsoverleg plaats en iedere zes weken het projectenoverleg. In 2024 zetten we deze lijn door.
- We werkten aan de realisatie van lopende woningbouwontwikkelingen, zoals:
    - Heem van Selis, Boxtel: op hoofdlijn zijn in het plangebied woningen gebouwd en is de ruimte verder ingericht. Er is een serie sociale huurwoningen gebouwd en overgedragen aan JOOST Daarnaast zijn verschillende fases openbare ruimte ingericht en aan de gemeente overgedragen en is de speeltuin van de eerste fase opgeleverd. Verder is in december een ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd. Deze herziening is bedoeld om te komen tot een optimalisatie in het woningbouwprogramma en het planologisch regelen van een aantal technische zaken. Vaststelling is voorzien in Q2 2024.
    - Lange Linden, Boxtel: de bouw van de woningen in het plangebied is gereed. Met ontwikkelaar is contact over de inrichting van de openbare ruimte zodat deze geschikt kan worden gemaakt voor overdracht aan de gemeente.
    - Achter den Eijngel, Lennisheuvel: Aan de zuidzijde van de kern Lennisheuvel en de Heerenbeekloop ontwikkelen we woningbouw. Het betreft 87 grondgebonden woningen in de vorm van vrijstaande, twee-aaneen

gebouwde, geschakelde en rij/hoekwoningen. Er is een voorlopige voorziening en beroep ingediend bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het verzoek om voorlopige voorziening is afgewezen (uitspraak 17 januari 2024).

- Ronduutje, Boxtel: Het ontwerpbestemmingsplan is 29 december 2023 ter inzage gelegd. Dit bestemmingsplan maakt de bouw van 20 woningen mogelijk. Het plan omvat 20 rij/hoekwoningen: 12 sociale huurwoningen, 6 koopwoningen en 2 koop- of vrije sector huurwoningen.
- Tiny Houses, Boxtel: Pilotproject voor de ontwikkeling van Tiny Houses op vier locaties in Boxtel. Hiervoor zijn in 2023 spelregels vastgesteld. Naar aanleiding daarvan zijn twee initiatiefnemers helaas gestopt. Voor de overige twee locaties (Einsteinstraat/Boxtelseweg 50) is een haalbaarheidsstudie uitgevoerd en een visie opgesteld. Gelijktijdig werkten we aan een locatiestudie naar potentiële ontwikkellocaties voor Tiny Houses in het buitengebied. Naar verwachting neemt het college in Q1 2024 een principebesluit over de ontwikkelingen waarna al dan niet verdere planuitwerking en vergunningenprocedure volgt.
- Hertogenstraat, Boxtel: Plan van Woonstichting JOOST voor het slopen van 38 eengezinswoningen en de realisatie van ca. 31 eengezinswoningen, 6 seniorenwoningen en ca. 38 (zorg)appartementen. De gemeente brengt een klein moestuincomplex in. We werkten aan het stedenbouwkundig plan en het kostenverhaal (anterieure overeenkomst).
- Baroniestraat 24, Boxtel: Het ontwerpbestemmingsplan is, samen met de voorgestelde herbegrenzing van het provinciale werkingsgebied ‘zoekgebied Ecologische Verbindingszone’ op 21 december 2023 ter inzage gelegd. Het gaat om twee geschakelde woonzorghuizen met 48 niet-zelfstandige appartementen voor ouderen met een intensieve zorgvraag. De speciale focus ligt op ouderen met dementie. De inrichting van een ecologische corridor aan het Smalwater ten behoeve van de Ecologische Verbindingszone maakt onderdeel uit van het plan.
- Albinonistraat, Boxtel: het bestemmingsplan voor 27 sociale huurappartementen is onherroepelijk. Met de bouw van de woningen is gestart.
- Moorwijk, Boxtel: een anterieure overeenkomst is in voorbereiding om 76 appartementen en grondgebonden woningen te realiseren, waarvan tweederde in het betaalbare segment.
- Villa Phaf, Boxtel: de bestaande monumentale villa aan Rechterstraat 55 te Boxtel wordt herontwikkeld naar woon-zorglocatie, met kleinschalige horeca op de begane grond. Nieuwbouw vervangt de niet-monumentale aanbouw. Het plan omvat de realisatie van in totaal 28 zorgwoningen. Het ontwerp bestemmingsplan is 29 december 2023 ter inzage gelegd. De anterieure overeenkomst is ondertekend.
- Kerkweide-Oost: het project omvat een vrije kavel, achttien levensloopbestendige twee-onder-een-kapwoningen, een vrijstaande levensloopbestendige woning en zes tot acht beneden- en bovenwoningen, waarvan minimaal vijf sociale huur. Het bestemmingsplan is onherroepelijk. De omgevingsvergunningen zijn aangevraagd.
- Kerkweide-West: het bestemmingsplan ‘Kerkweide-West’ (en verleende omgevingsvergunning) voor het realiseren van 11 appartementen en 18 grondgebonden woningen te Liempde is gewijzigd vastgesteld. Er is beroep ingediend tegen de gewijzigde vaststelling bij de Afdeling bestuursrechtspraak

van de Raad van State. De zitting vond op 2 november 2023 plaats. De uitspraak volgt nog.
    - Flexwoningen, Boxtel:
        - Pastoor van Besouwplein, Boxtel: Realisatie van 12 tijdelijke flexwoningen voor de duur van 15 jaar op gemeentegrond in samenwerking met Woonstichting JOOST. Afgelopen jaar is gewerkt aan de plan- en contractvorming.
- We werkten aan verschillende zaken in het buitengebied, zoals saneringen van agrarische bedrijven in combinatie met woningbouwplannen en natuurontwikkeling. Ook faciliteerden we bedrijfsontwikkelingen van ondernemers, zoals bijvoorbeeld:
    - Sanering intensieve veehouderij aan de Esschebaan 31 Boxtel en de ontwikkeling van twee Ruimte voor Ruimte woningen. Na de zienswijze fase begin 2023 stelde de raad het plan in juli 2023 vast. Er is beroep aangetekend bij de Raad van State waarvoor naar verwachting in 2024 de zitting plaatsvindt.
    - Sanering intensieve veehouderij aan de Koevoortseweg 6 in Boxtel, en de ontwikkeling van twee Ruimte voor Ruimte woningen. Na de zienswijze fase begin 2023 stelde de raad het plan in werking op september 2023. Er is beroep aangetekend bij de Raad van State waarvoor naar verwachting in 2024 of 2025 de zitting plaatsvindt.
    - Sanering glastuinbouwbedrijf aan de Schijndelsedijk 3 in Boxtel, de ontwikkeling van één Ruimte voor Ruimte woning en één Maatwerk voor omgevingskwaliteit woning. Terinzagelegging van het ontwerp en vaststelling door de raad vond plaats in 2023. Het plan lag tot begin februari 2024 ter inzage voor beroep.
    - Sanering glastuinbouwbedrijf aan de Roderweg 38-40 in Liempde, waarbij één Maatwerk voor omgevingskwaliteit woning wordt ontwikkeld. Na de zienswijzefase halverwege 2023 stelde de raad het plan in december 2024 vast. Het plan lag tot eind februari 2024 ter inzage voor beroep.
    - Sanering van de agrarische bedrijven aan de Bosrand 2 en Uilenbroek 8 in Boxtel, waar in ruil daarvoor de vergroting van een paardenhouderij inclusief natuurontwikkeling aan de Bosrand 3 plaatsvindt. In 2023 vond de voorbereidende fase van de projectontwikkeling plaats. Het ontwerpplan lag eind 2023 ter inzage. In 2024 bereiden we de vaststelling van het plan voor.
    - Sanering van het agrarisch bedrijf aan de Broekstraat 5 in Esch. In 2023 vond de voorbereidende fase van de projectontwikkeling plaats. De terinzagelegging van het ontwerpplan startte in november. De vaststelling van het plan bereiden we voor in 2024.
    - Uitbreiding loon- en transportbedrijf aan de Tongeren 48 in Boxtel. In 2023 heeft de voorbereidende fase van de projectontwikkeling plaatsgevonden, waarna het plan in november 2023 door het college vrij is gegeven om als ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd te worden. In 2024 bereiden we de vaststelling van het plan voor.
    - Uitbreiding agrarisch teeltbedrijf aan de Heikant 15 in Esch. In 2023 vond de voorbereidende fase van de projectontwikkeling plaats. Het college gaf het plan in oktober 2023 vrij om als ontwerpbestemmingsplan ter inzage te leggen. De vaststelling van het plan bereiden we voor in 2024.
    - Herontwikkeling Gemondsestraat 10-12 in Liempde van een agrarisch bedrijf naar een verhuurbedrijf en bed&breakfast. De tweede bedrijfswoning werd een burgerwoning. In 2023 behandelde de Raad van State het ingestelde

beroep tegen het vastgestelde bestemmingsplan. De rechter verklaarde het beroep ongegrond. Het plan werd daardoor onherroepelijk en trad in werking.
    - Legaliseren van twee bestaande recreatiewoningen en drie trekkershutten ter plaatse van Gemondesestraat 8 in Liempde. Op de locatie vindt ook een uitbreiding van het aantal kampeerplaatsen met een maximum van 10 vaste standplaatsen en 40 tijdelijke standplaatsen. Het bestemmingsplan voorziet in het verruimen van de ondergeschikte horecamogelijkheden en de opstelling van het terras voor passanten. Dit past binnen de Visie Bezoekerseconomie Boxtel 2022-2030. Het ontwerpbestemmingsplan heeft van 28 juni tot en met 8 augustus 2023 ter inzage gelegen, waarna het plan in oktober 2024 is vastgesteld door de gemeenteraad. Er is beroep aangetekend bij de Raad van State waarvoor naar verwachting in 2025 de zitting plaatsvindt;
    - Het bestemmingsplan Lagevoortseweg 4a te Liempde voorziet in een volledige sanering van het voormalige agrarische bedrijf. In plaats daarvan wordt er een libellen- en vlindermuseum, een B&B en een nieuwe bedrijfswoning opgericht. Het achterliggende gebied wordt ingericht als als libellen- en vlindertuin. Het plan is in april 2023 door de gemeenteraad vastgesteld. Er is geen beroep aangetekend bij de Raad van State waardoor het plan per december 2023 onherroepelijk is.
- We startten een onderzoek naar potentiële inbreidingslocaties voor woningbouw voor alle dorpen. Transformatie van (leegstaande) bedrijfsgebouwen zoals winkel- en kantoorpanden maken hier onderdeel van uit. Het onderzoek wordt in het tweede kwartaal in 2024 afgerond.
- Het jaar 2023 stond in het teken van het verlenen van een arbeidsmigrantenhuisvestingsvergunning aan de initiatiefnemers die via de tender is verkregen. Het verlenen van de vergunning(en) is mede afhankelijk van de te doorlopen bezwaar- en beroepsprocedures (Raad van State).

Dit kostte het

Ruimtelijke ontwikkeling Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	1.209	1.000	1.045	890	-155
Lasten	2.577	2.618	3.482	3.362	120
Saldo voor bestemming	-1.368	-1.617	-2.437	-2.472	-35
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	10	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	10	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-1.358**	**-1.617**	**-2.437**	**-2.472**	**-35**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil

Ruimtelijke ontwikkeling	-2.437	-2.472	-35

Op dit product is een financieel nadeel ontstaan van € 35.000. De redenen hiervoor zijn:

- Er is in 2023 hard gewerkt aan de praatprent voor Noordwesthoek. Om in 2024 de praatprent om te zetten in een visie wordt het budget van € 50.000 overgeheveld.
- Onderzoek inbreiding is in 2023 opgestart. Het traject is later gestart en er vindt extra overleg plaats. Het restant van € 19.000 hevelen we over naar 2024.
- Het planproces voor de flexwoningen aan de Pastoor van Besouwplein is opgestart, echter het budget voor de investering is nog ongemoeid gelaten. Het budget van € 150.000 wordt overgeheveld naar 2024.
- De planontwikkeling voor Tiny Houses is opgestart maar niet afgerond in verband met langere doorlooptijd met initiatiefnemers. Het restantbudget van € 108.000 hevelen we over naar 2024.
- Voor een ruimtelijke ontwikkeling aan de Platanenlaan is geld gereserveerd die uiteindelijk niet nodig is geweest. Het budget van € 50.000 valt vrij.
- Voor advieskosten derden is € 25.000 meer uitgegeven. Deze kosten komen met name voort uit milieu- en juridische advisering in kader van geschillen in ruimtelijke procedures.
- De handhavingszaak Hezelaarsestraat en de juridische ondersteuning voor gedoogbeschikkingen Dennenoord waren niet voorzien in de begroting en hebben € 115.000 meer gekost.
- In 2023 zijn minder woningen gerealiseerd dan verwacht. Dit heeft een nadelig resultaat van € 140.000 voor de legesopbrengsten.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Grondexploitaties

Verantwoordelijke(n): Wim van der Zanden

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

We spannen ons voortdurend in om een efficiënt en effectief vastgoedbeheer te handhaven. Daarom is het ons doel om alle Meerjaren Onderhoudsplannen (MJOP's) binnen onze gemeente om te zetten naar Duurzame Meerjaren Onderhoudsplannen (DMJOP's). Deze transitie zal ons in staat stellen om flexibeler en proactiever te zijn in het onderhoud van onze gemeentelijke gebouwen en infrastructuur Hierbij richten we ons op het verlengen van de levensduur van onze assets en het optimaliseren van onze middelen.
Het proces van omzetting zal worden uitgevoerd aan de hand van een duidelijk stappenplan en een prioriteringslijst, die gebaseerd zijn op een grondige evaluatie van onze huidige MJOP's en de behoeften van onze gemeente.
Per grondexploitatie is de voortgang en het verschil met de laatst vastgestelde grondexploitatie (begroting 2024-2027) kort toegelicht. Hierbij wordt ook verwezen naar hetgeen in de paragraaf grondbeleid is opgenomen.

- **Vorst B**
  De bestemmingsplanprocedure, de MER en het beeldkwaliteitsplan zijn in dialoog met de omgeving en geïnteresseerde ondernemers in 2022 voorbereid en in december 2022 is het ontwerp vastgesteld. Er zijn zienswijzen op binnengekomen. Deze worden beoordeeld. Het bestemmingsplan wordt daarop eventueel aangepast. In 2023 zijn stikstofrechten aangekocht, maar de regelgeving over stikstof is in

ontwikkeling en daardoor is onduidelijk of dit voldoende is. De gemeente is in gesprek met de Rabobank om te kijken of de infrastructuur geoptimaliseerd kan worden.
In de geactualiseerde grondexploitatie is de fasering aangepast. Een aantal onderzoeken en plankosten zijn doorgeschoven naar 2024. Daarnaast zijn de grondopbrengsten aangepast op basis van de inrichtingstekening.

- **Reigerskant**
  Fase 1 is woonrijp gemaakt. De voorbereidingen voor de laatste fase zijn opgestart. De voormalige gemeente Haaren heeft een verkavelingsopzet gemaakt met een gedifferentieerd programma. In 2022 heeft de gemeente onderzocht of het mogelijk is om meer ruimte te bieden voor starters en senioren. Het plan voor de laatste fase is gedeeld met bewoners en geïnteresseerden tijdens een informatiebijeenkomst. De laatste fase wordt in 2 fasen opgepakt, namelijk fase 3 en fase 4. Fase 3 past binnen het bestemmingsplan. In 2024 wordt de openbare tender uitgeschreven met als doel in 2026 de grond uit te geven. Voor fase 4 is een herziening van het bestemmingsplan nodig en de voorbereidingen hiervoor vinden plaats in 2024.
  De grondexploitatie is geactualiseerd, namelijk de kosten, de opbrengsten, de fasering en de indexering. Dit resulteert in een nadeel van € 16.000. De risicoanalyse is ook bijgesteld en dit geeft een verlaging van € 17.000.
- **Albinonistraat**
  Het bestemmingsplan is in april 2023 vastgesteld en is onherroepelijk. De voormalige basisschool is in 2023 gesloopt. De gronden zijn in april geleverd aan woningcorporatie JOOST. JOOST is gestart met de bouw van de woningen en de oplevering van de woningen is medio 2024 verwacht. De voorbereidingen voor het woonrijp maken lopen en het gebied wordt naar verwachting eind 2024 woonrijp gemaakt.
  De geactualiseerde grondexploitatie is nagenoeg ongewijzigd. De indexering voor de kosten is naar beneden bijgesteld op basis van de huidige marktomstandigheden. Dit geeft een voordeel van € 17.000.

Beleidsakkoord

Nieuw vastgoed en accommodatie beleid stellen we op in 2024. Het op orde stellen van de registraties en het op orde brengen van de benodigde formatie is in een afrondende fase. Er zijn aanzienlijke vorderingen gemaakt als het gaat om het in beeld krijgen van overeenkomsten en bijbehorende zaken. Aansluitend stellen we beleid op.
Investeringen:
Gevelbeplating Gemeentehuis: op dit moment staat er nog een bedrag open tot de volledige oplevering van de gevelbeplating. Resterende betalingen zijn gekoppeld aan voltooiing en goedkeuring van werkzaamheden, we streven ernaar om deze openstaande bedragen zo spoedig mogelijk te betalen.
In 2023 is de nota grondbeleid vastgesteld. Voor 2024 staat een hernieuwde/herziene nota kostenverhaal gepland.

Dit kostte het

Grondexploitaties Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	822	4.465	2.105	1.513	-592
Lasten	1.332	4.980	2.658	1.497	1.161
Saldo voor bestemming	-510	-515	-553	16	569
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	47	0	9	7	-2
Storting in reserves	-146	0	0	25	-25
Saldo resultaatbestemming	193	0	9	-18	-27
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-316**	**-515**	**-544**	**-2**	**542**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Grondexploitaties	-544	-2	542

De grondexploitatie kent een doorlooptijd van meerdere jaren. Dit brengt met zich mee dat kosten en opbrengsten kunnen verschuiven tussen jaren. In de actualisatie van de grondexploitatie komt het effect hiervan naar voren. Het effect op het eindresultaat is zichtbaar in de paragraaf grondbeleid. Het resultaat op dit product is het gevolg van het minder kunnen doorrekenen van inzet MGD voor de grondexploitaties.

Beheer onroerend goed

Verantwoordelijke(n): Hans Heesen

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- In onze voortdurende inspanningen om een efficiënt en effectief vastgoedbeheer te handhaven, in het ons doel om alle Meerjaren Onderhoudsplannen (MJOP's) binnen onze gemeente om te zetten naar Duurzame Meerjaren Onderhoudsplannen (DMJOP's). Deze transitie zal ons in staat stellen om flexibeler en proactiever te zijn in het onderhoud van onze gemeentelijke gebouwen en infrastructuur, waarbij we ons richten op het verlengen van de levensduur van onze assets en het optimaliseren van onze middelen.
- Het proces van omzetting zal worden uitgevoerd aan de hand van een duidelijk stappenplan en een prioriteringslijst, die gebaseerd zijn op een grondige evaluatie van onze huidige MJOP's en de behoeften van onze gemeente.

Beleidsakkoord

- Nieuw vastgoed en accommodatie beleid stellen we op in 2024. Het op orde stellen van de registraties en het op orde brengen van de benodigde formatie is in een afrondende fase. Er zijn goede vorderingen gemaakt ten aanzien van het goed in beeld krijgen van overeenkomsten en alles wat daar aan vast hangt. Aansluitend stellen we beleid op.
- Investeringen
  Gevelbeplating Gemeentehuis: Op dit moment staat er nog een bedrag open tot de

volledige oplevering van de gevelbeplating. Resterende betalingen zijn gekoppeld aan voltooiing en goedkeuring van werkzaamheden, we streven ernaar om deze openstaande bedragen zo spoedig mogelijk af te ronden.

Dit kostte het

Beheer onroerend goed Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	1.227	997	1.431	1.603	172
Lasten	1.533	1.271	1.533	1.500	33
Saldo voor bestemming	-306	-274	-102	103	205
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	53	44	37	37	0
Storting in reserves	308	54	390	390	0
Saldo resultaatbestemming	-255	-10	-353	-353	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-561**	**-284**	**-455**	**-250**	**205**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Beheer onroerend goed	-455	-250	205

Op dit product is een financieel voordeel ontstaan van € 205.000. De redenen hiervoor zijn:

- De verkoopopbrengst (€ 140.000) van zandpaden en landbouwgronden waren niet begroot.
- De verhuuropbrengst van pachten en gronden heeft € 41.000 meer opgebracht dan begroot. Door meer verhuur van gronden/pacht dan vooraf begroot. O.a. door de realisatie van nieuwe pachtovereenkomsten.
- Het dagelijks onderhoud heeft € 28.000 minder gekost dan we hadden begroot. Er wordt per jaar bepaald of onderhoud wel of niet noodzakelijk is, dit kan per jaar een verschil in de vooraf ingecalculeerde bedragen betekenen (meer of minder).

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Groenbeheer

Verantwoordelijke(n): Fred van Nistelrooij

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- Het openbaar groen, faunavoorzieningen en bomen zijn onderhouden en beheerd volgens de bijbehorende kwaliteitseisen waarbij we extra aandacht hebben geschonken aan het vroegtijdig informeren en betrekken van bewoners.
- Binnen het reguliere beheer is de duurzaamheid en biodiversiteit in het openbaar groen verhoogd. Dit is gedaan door bijvoorbeeld de toepassing van een grotere diversiteit aan boomsoorten bij herplant, inzaaien van meerjarige bloemenmengsels, gebruik van vaste planten, extensief - en een gefaseerd maaibeheer rondom poelen en vijvers.
- Het maaibeheer van bermen is zo veel mogelijk afgestemd op de bloeiperiode van sommige planten. Daarbij is rekening gehouden met verkeersveiligheid en zichtlocaties.
- In het voorjaar is op duurzame wijze de preventieve bestrijding van de eikenprocessierups op slechts 1435 eiken uitgevoerd; een reductie van bijna 70% ten opzicht van 2022. Er is geen actieve bestrijding uitgevoerd.
- De poelen in de EVZ's zijn op gefaseerde wijze schoongemaakt en er is natuurlijke opslag verwijderd. Daarmee hebben we het leef- en voortplantingsgebied van veel diersoorten veilig gesteld.
- Gedurende het jaar is gereageerd op meldingen, klachten, verzoeken en wensen rondom groenbeheer. Als de veiligheid in het geding kwam is direct opgetreden.

- Wijkbeheer heeft gedurende het jaar het openbaar groen onderhouden en beheerd volgens het principe "heel, schoon en veilig".

Beleidsakkoord

- Binnen het reguliere groenbeheer en bermbeheer verbeteren we de biodiversiteit door meer ecologisch beheer toe te passen. Als zich kansen voordoen geven we hier een extra impuls aan. Ook bij nieuwe plannen en grootschalige renovaties passen we dit principe toe. Met name bermbeheer stemmen we af met verkeersveiligheid.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
Sober, doelmatig groenbeheer	6,5*	6,5*	6,5*
Klachten meldingen bomen	225	220	230
Klachten meldingen overig groen	600	575	565
Klachten meldingen zwerfvuil/ vandalisme	75	75	70
Beheer bomen, stuks	32.700	32.700	32.868

Toelichting:
* cijfermatige indicator volgens beeldmeetlat kwaliteitscatalogus openbare ruimte van stichting CROW. (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-,Water en Wegenbouw)

Dit kostte het

Groenbeheer Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	80	9	109	89	-20
Lasten	2.645	2.830	3.544	3.428	116
Saldo voor bestemming	-2.564	-2.821	-3.435	-3.339	96
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	225	48	-177
Storting in reserves	115	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	-115	0	225	48	-177
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-2.680**	**-2.821**	**-3.210**	**-3.291**	**-80**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Groenbeheer	-3.210	-3.291	-80

Op dit product is een financieel nadeel van € 80.000. De redenen hiervoor zijn:

- In Boxtel is een egalisatiereserve voor het groenbeheer, waarbij het saldo van onderhoudsbudgetten aan het einde van het dienstjaar gemuteerd worden via deze reserve. Het verschil komt door stagnatie in participatietrajecten tijdens de voorbereidingsperiode. Daarnaast zijn de natte weersomstandigheden een reden van vertraging in de uitvoering geweest.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Beheer openbare ruimte

Verantwoordelijke(n): Fred van Nistelrooij

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- De wegen, civiele kunstwerken en openbare verlichting zijn onderhouden en beheerd volgens de bijbehorende kwaliteitseisen. Vooraf is met bewoners gecommuniceerd en de werkzaamheden zijn uitgevoerd via uitvoeringsprogramma's en bestekken.
- In 2023 is gestart met het opstellen van een Integraal Meerjarenprogramma Openbare Ruimte (IMOR). In 2024 vervolmaken we deze manier van werken. We plannen alle uit te voeren werken van alle vakdisciplines in de openbare ruimte. Deze aanpak is voorwaarde om invulling te geven aan inmiddels vastgestelde ambities duurzaamheid, klimaatadaptatie, toegankelijkheid en burgerparticipatie. Deze stuurinformatie is de basis voor het verbeterd planmatig uitvoeren van integrale (investerings)projecten.
- Gedurende het hele jaar is gereageerd op klachten en meldingen. Wanneer de veiligheid in het geding kwam is er direct opgetreden.
- Daar waar vanuit onderhoud en beheer werkzaamheden zijn uitgevoerd is rekening gehouden met het toekomstbestendig maken van wijken en dorpen. Hierbij is rekening gehouden met de klimaatopgave en de ambitie op duurzaamheid. De openbare ruimte is een plek voor iedereen, met speciale aandacht voor mensen met een beperking.

Beleidsakkoord

- Binnen het jaarlijks wegenbeheer zijn we gericht op (verkeers-) veiligheid en rijcomfort voor mensen met een beperking, voetgangers, fietsers en gemotoriseerd verkeer. We hebben afgestemd met Rioolbeheer, Verkeersveiligheid en Groenbeheer voor onder andere gelijktijdige optimalisatie. Tijdens activiteiten in de openbare ruimte hebben we aandacht geschonken aan het verbeteren van de toegankelijkheid voor minder validen.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
Beheer/onderhoud wegen (verhardingen) in miljoen m2	1,95	1,95	1,95
Beheer/onderhoud kunstwerken	87 volledig / 16 ged.	87 volledig / 16 ged.	87 volledig / 16 ged.
Beheer/onderhoud openbare verlichting	8.500	8.500	8.500
Beheer/onderhoud verkeersborden	4.000	4.000	4.000
Beheer/in stand houding VRI's	10	10	10

Dit kostte het

Formatie openbare ruimte voor realisering ruimtelijke projecten

Voor de realisatie van de vele ruimtelijke initiatieven van de woningbouwopgave zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor civieltechnische projectleiders openbare ruimte. Uitgangspunt is dat de structurele dekking van deze projectleiders vanaf 2025 gedekt wordt door projectgebonden bouwgrondexploitaties, anterieure overeenkomsten, financiële bijdragen en bovenwijkse voorzieningen. Voorgesteld wordt het restant budget over te hevelen naar 2024 zodat de woningbouwopgave van Boxtel niet afgeremd wordt door beschikbare capaciteit van projectleiding of ontbrekende dekking.

Beheer openbare ruimte Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	444	192	202	259	58
Lasten	5.645	5.746	6.162	6.018	145
Saldo voor bestemming	-5.201	-5.554	-5.961	-5.758	202
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	85	94	65	65	0
Storting in reserves	0	0	0	100	-100
Saldo resultaatbestemming	85	94	65	-35	-100
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-5.115**	**-5.460**	**-5.896**	**-5.794**	**102**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Beheer openbare ruimte	-5.896	-5.794	102

Op dit product is een financieel voordeel ontstaan van € 102.000. De redenen hiervoor zijn:

- De eenmalige maatregelen aan de fonteinstrip en kelder Markt zijn niet in zijn geheel uitgevoerd in 2023. Dit betekent dat we het restant budget van € 14.000 overhevelen naar 2024
- De inspecties en nadere onderzoeken aan de kunstwerken zijn in 2023 niet helemaal uitgevoerd. In 2024 wordt het vervolg uitgevoerd, waardoor het restantbudget van € 50.000 overgeheveld wordt naar 2024
- Voor de realisatie van de vele ruimtelijke initiatieven van de woningbouwopgave zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor civieltechnische projectleiders openbare ruimte. Voorgesteld wordt het restant budget van € 46.400 over te hevelen naar 2024 zodat de woningbouwopgave van Boxtel niet afgeremd wordt door beschikbare capaciteit van projectleiding of ontbrekende dekking
- De meer ontvangen degeneratievergoedingen dan begroot van € 100.000 zijn toegevoegd aan de Egalisatiereserve degeneratievergoedingen

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Verkeersmaatregelen

Verantwoordelijke(n): Fred van Nistelrooij

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- Bij gemaakte plannen is rekening gehouden met een toekomstbestendige en veilige inrichting van de openbare ruimte voor alle verkeersdeelnemers, waarmee we de mobiliteit en de verkeersafwikkeling bevorderen. Hierbij ligt het accent op de voetganger en fietser.
- Beleid, plannen en ontwerpen voor infrastructuur en verkeersmaatregelen zijn gemaakt, aangepast of aangehouden.
- Het Verkeersmodel Brabant Brede Model Aanpak (BBMA) ten behoeve van ruimtelijke plannen is onderhouden.
- Mensgerichte Maatregelen ten behoeve van specifieke doelgroepen zoals scholen en ouderen zijn extern belegd en intern begeleid.
- Meldingen, klachten en wensen die gaan over mobiliteit in de openbare ruimte zijn behandeld.

Beleidsakkoord

- We zijn verder gegaan met het actualiseren van het mobiliteitsplan en richten ons daarbij op de komende 20 jaar.
- Bij gerealiseerde verkeersmaatregelen hebben we meer aandacht besteed aan de relatie tussen leefomgeving (lucht, geluid en ruimte) en verkeer.
- We hebben overleg gehad en blijven in overleg met onze partners met betrekking tot spoorgerelateerde zaken om overlast voor onze inwoners te minimaliseren.
- Het fietsgebruik is bevorderd door aan te sluiten bij landelijke en regionale initiatieven en campagnes.
- We hebben een schetsontwerp gemaakt voor de snelfietsroute ‘s-Hertogenbosch-Eindhoven in onze gemeente.
- De reconstructie van de Bosscheweg is gestart. Er is overeenstemming bereikt over de aankoop van gronden om ook de beoogde rotonde te kunnen realiseren.
- We zijn gestart met het maken van een verkeersplan met uitvoeringsprogramma voor het Bedrijventerrein Ladonk. Daarbij wordt rekening gehouden met de consequenties van het PHS-maatregelenpakket en wensen van Klankbord Ladonk. Het verbeteren van voorzieningen voor de voetganger en fietser zijn onderdeel van dit verkeersplan.
- We hebben de maatregelen van de Baroniestraat geëvalueerd en handhaven de huidige inrichting.
- Het ontwerp voor de Stationstraat is gereed voor uitwerking naar een bestek.

- De herinrichting van Kalksheuvel is voorbereid en wacht op de verdere ontwikkelingen rondom PHS, VLK en stikstof.

Dit kostte het

Verkeersmaatregelen Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	89	22	22	56	34
Lasten	1.423	1.409	1.585	1.622	-37
Saldo voor bestemming	-1.334	-1.388	-1.564	-1.566	-2
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	3	0	-3
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	3	0	-3
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-1.334**	**-1.388**	**-1.560**	**-1.566**	**-5**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Verkeersmaatregelen	-1.560	-1.566	-5

Op dit product is een financieel voordeel ontstaan van € 25.000. De redenen hiervoor zijn:

- Het structurele budget € 30.000 voor verruiming van de fietsstalling bij het station is voor 2023 niet gebruikt omdat de investering nog niet gedaan is
- De studie verkeer voor Boxtel Noord-West is nog niet afgerond. Gedeelte van het budget is al met 2e berap 2023 overgeheveld naar 2024, maar restantbudget 2023 is ook niet uitgegeven. We hevelen het geld van € 10.000 over naar 2024.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Parkeren

Verantwoordelijke(n): Fred van Nistelrooij

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- Meldingen, klachten en wensen die betrekking hebben op parkeren in openbaar gebied zijn behandeld.
- We zijn gestart met een update van het beleid op gebied van parkeren, inclusief E-laden.
- We hebben parkeertellingen en parkeerdruk metingen uitgevoerd.
- Bij woningbouwplannen hebben we advies gegeven ten aanzien van parkeerbeleid.

Beleidsakkoord

- De mogelijkheden tot uitbreiding van een parkeervoorziening op Hoogheem, inclusief een aantrekkelijke en klimaatbestendige wandelroute naar het centrum, zijn onderzocht en gereed voor verdere planuitwerking.
- We zijn gestart met een verbeterplan voor de bereikbaarheid en het gebruik van de beschikbare parkeerlocaties voor en door de bezoeker van buiten Boxtel.

Dit kostte het

Parkeren Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	164	181	181	207	26
Lasten	240	276	341	248	92
Saldo voor bestemming	-76	-95	-160	-42	118
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	6	5	12	5	-7
Storting in reserves	1	0	0	6	-6
Saldo resultaatbestemming	5	5	12	-1	-13
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-71**	**-90**	**-148**	**-43**	**105**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Parkeren	-148	-43	105

Op dit product is een financieel voordeel ontstaan van € 75.000. De redenen hiervoor zijn:

- Het invoeren van parkeerstelsel (outsourcen) zal in 2024 opgepakt worden, waardoor het structurele budget in 2023 € 23.000 niet nodig is gebleken;
- De parkeeropbrengsten zijn in werkelijk hoger geweest € 26.000 vooral door de opbrengsten van de parkeerautomaten;
- Onderzoek naar parkeren Hoogheem is opgestart, waardoor het vervolg de planvoorbereiding is. Het budget van € 25.000 dat hiervoor gereserveerd is, is niet uitgegeven. We hevelen het geld over naar 2024.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Begraafplaatsen

Verantwoordelijke(n): Fred van Nistelrooij

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- Begraafplaats Munsel is onderhouden en beheerd volgens het reguliere beleid en wettelijke verplichtingen.
- We hebben het bestaand beheer, onderhoud en exploitatie van de gemeentelijke begraafplaatsen voortgezet. Daarin zijn de werkzaamheden voor de oorlogsgraven en oorlogsmonumenten binnen de gemeente Boxtel meegenomen.

Beleidsakkoord

- Door teruglopend aantal reguliere begravingen op de begraafplaats Munsel is een 100% kostendekkendheid van het product begraven moeilijker te realiseren. Er zijn mogelijkheden om andere vormen van begravingen op de begraafplaats in te voeren waarmee ook meer inkomsten gegenereerd kunnen worden.
- Er is gestart met het geohydrologisch onderzoek om inzicht te krijgen in de waterdoorlatendheid van de bodem en welke verbeteringsmaatregelen nodig zijn.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
Aantal uitvaarten	31	30	34
Asbus bijzettingen	15	15	5
As verstrooiingen	2	2	0
verlengingen grafrechten	59	60	60
Ruiming van graven	40	56	60

Dit kostte het

Begraafplaatsen Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	166	193	193	210	17
Lasten	205	224	244	300	-56
Saldo voor bestemming	-39	-31	-51	-90	-39
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-39**	**-31**	**-51**	**-90**	**-39**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Begraafplaatsen	-51	-90	-39

Op dit product is een financieel nadeel ontstaan van € 39.000. De redenen hiervoor zijn:

- op de begraafplaats zijn extra ruimingen geweest van de Zusters JMJ. Dit betekent een extra last in 2023 van € 46.000. Hiervoor is een bijdrage ontvangen van de Congregatie, dus per saldo 0
- de baten op de begraafplaats blijven achter ten opzichte van de begroting € 29.000. Dit komt vooral door met name minder begravingen en bijzettingen

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Projecten programma Leefbare Ruimte

Onder het programma Leefomgeving vallen de volgende projecten:

- Mobiliteitsplan
- Omgevingswet
- Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS)

Mobiliteitsplan

Verantwoordelijke(n): Fred van Nistelrooij

Dit was het doel

- Met het mobiliteitsplan geven we inzicht in de toekomstige verwachtingen en de gevolgen die het kan hebben op onze bereikbaarheid, veiligheid en leefbaarheid. In grote lijnen is de verkeersvisie intact gehouden. Nieuwe items uit het beleidsakkoord, zoals spoor-gerelateerde zaken en aandacht voor Boxtel Noordwest, zijn eraan toegevoegd. Er wordt richting gegeven aan ontwikkelingen voor voetganger en fietser, openbaar vervoer en onze wegcategorisering. Om invulling aan het geheel te geven staan ook enkele grote projecten op het programma namelijk de VLK, de Keulsebaan en de fietsonderdoorgang.
  Onderdeel van het mobiliteitsplan is een uitvoeringsprogramma waarmee de doelen fysiek en financieel gerealiseerd kunnen worden.
- Naast de onderhanden zijnde infrastructurele werken, is er specifiek aandacht voor verandering van gedrag en bewustwording. We hebben daarvoor ingezet op het bereiken van de jeugd via Brabant Veiligheidslabel en diverse projecten in het kader van Mensgerichte Maatregelen in openbaar gebied.

Dit hebben we dit jaar gedaan

- Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 heeft Boxtel een Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie geeft een integrale richting aan ontwikkelingen

in een aantal programma's, waaronder Duurzame Mobiliteit. Binnen dit programma wordt ook het Mobiliteitsplan Boxtel uitgewerkt.

Dit kostte het

Mobiliteitsplan Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	0	0	0	0	0
Lasten	0	25	30	71	-41
Saldo voor bestemming	0	-25	-30	-71	-41
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	**0**	**-25**	**-30**	**-71**	**-41**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Mobiliteitsplan	-30	-71	-41

Op dit product is een financieel nadeel ontstaan van € 41.000 De reden hiervoor is:

- De subsidie die gemeente Vught, Den Bosch en Boxtel kregen voor de snelfietsroute Eindhoven-Den Bosch is door de provincie teruggevorderd, omdat gemeenten (nog) niet voldoen aan de subsidievoorwaarden. Iedere gemeente moet € 23.232 terug betalen. Dit betekent dat Boxtel als kartrekker van dit project in 2024 nog ca. € 46.500 terug vordert bij gemeente Vught en Den Bosch.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Omgevingswet

Verantwoordelijke(n): Désiré van Laarhoven-van Abeelen en Wim van der Zanden

Dit was het doel

- Op 1 januari 2024 treed de Omgevingswet in werking. In 2023 hebben we de voorbereidingen voor de implementatie van de wet afgerond. De omgevingsvisie wordt in 2024 vastgesteld en het Omgevingsplan voor 1 januari 2029.

Dit hebben we dit jaar gedaan

- De Omgevingswet treed op 1 januari 2024 in werking. De voorbereidingen voor de implementatie voor de omgevingswet hebben we in 2023 afgerond. Het kunnen aansluiten op en het kunnen werken met het Digitaal Stelsel Omgevingswet is op orde. De leidraad participatiebeleid is vastgesteld en de medewerkers zijn getraind in de nieuwe manier van werken. Het transitieplan Omgevingswet is afgerond en de Omgevingsvisie wordt in 2024 vastgesteld.

Dit kostte het

Project Omgevingswet Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	0	0	0	0	0
Lasten	0	0	94	104	-9
Saldo voor bestemming	0	0	-94	-104	-9
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	**0**	**0**	**-94**	**-104**	**-9**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Project Omgevingswet	-94	-104	-9

Op dit product is een financieel nadeel ontstaan van € 9.000.
Het verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS)

Verantwoordelijke(n): Fred van Nistelrooij

it hebben we dit jaar gedaan

- In 2023 is een akkoord bereikt met de partners over het financiële tekort in PHS-Boxtel. Dit wordt in 2024 verder uitgewerkt en ter besluitvorming aangeboden aan de gemeenteraad. Daarnaast zijn de deelprojecten 1 t/m 3 verder voorbereid.
- Voor deelproject 2 (VLK) wachten we nog steeds op behandeling door de Raad van State. Grondverwerving voor dit deelproject loopt nog en in 2023 is een positief besluit ontvangen van de Kroon die onteigening na onherroepelijk worden van het bestemmingsplan mogelijk maakt. Daarnaast is in 2023 onzekerheid ontstaan over de Wnb-vergunningverlening door het besluit van de provincie om deze vergunningen voorlopig niet meer te verlenen. Met de partners zijn we in gesprek over de consequenties (tijd en inhoud) en mogelijkheden om deze problematiek op te lossen.
- Deelproject 4 (Keulsebaan) is in de loop van 2023 weer opgestart. Er wordt bestudeerd of de gekozen varianten, gelet op de ingediende zienswijzen en geactualiseerde verkeersprognoses, aanpassing behoeven.
- Voor de overweg in Esch is in overleg met de partners een alternatief uitgewerkt dat past bij actuele ontwikkelingen, zoals de noodzaak om een ontruimingslicht te realiseren. In 2024 zal deze variant in overleg met omwonenden, bedrijven en de dorpsgemeenschap verder worden uitgewerkt.

Vitaal Ondernemen

Zo werkte dit programma mee aan Boxtel

Een sterke economie en voldoende werkgelegenheid

Een krachtige economie is de motor van een bloeiende samenleving. Daarom ondersteunen we plannen die hieraan bijdragen. We stimuleren bewoners, bedrijven, instellingen en organisaties om het beste uit zichzelf en hun omgeving te halen. Centraal staan initiatieven die ondernemers helpen om zich verder te ontwikkelen en waarbij de werkgelegenheid behouden blijft of groter wordt. Speciale aandacht hebben we daarbij voor kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt. We kijken niet alleen naar mogelijkheden binnen onze eigen gemeente, maar sluiten ook aan bij ontwikkelingen en initiatieven in de regio. Voorbeelden hiervan zijn Brainport en AgriFood Capital.

Bij de ruimtelijke ordening (bestemmingsplannen), vergunningverlening en handhaving ligt de uitdaging om initiatievenmogelijk te maken. Natuurlijk moeten deze initiatieven wel aansluiten bij andere beleidsuitgangspunten. Op deze manier kan de gemeente zich blijven ontwikkelen en zorgen voor een sterke economie en werkgelegenheid.
Daarnaast is ook het cultureel aanbod van belang. Kunst en cultuur en de economische sector zijn een sterke combinatie. Een uitgebreid cultureel aanbod is maatgevend voor het vestigings- en woonklimaat en maakt onze gemeente concurrerend. Boxtel heeft op dat vlak veel te bieden. Onze gemeente heeft prachtige natuur en is gastvrij, bourgondisch, authentiek, duurzaam, innovatief, dynamisch, Brabants en ondernemend. Dit blijkt uit het prachtige aanbod aan sportvoorzieningen, vele vormen van cultuur en mooie recreatiemogelijkheden. Van avontuurlijk en uniek in de natuur overnachten in een Box&Breakfast, tot klimmen in de stal, of met de fluisterboot langs het Kasteel Stapelen: onthaasten kun je prima in onze goed bereikbare gemeente.

Toerisme en recreatie
Met de centrale ligging van Boxtel in Het Groene Woud en het Van Gogh Nationaal Park

willen we het economisch aandeel van toerisme en recreatie verder uitbouwen. We spreken in het kader van toerisme & recreatie dan ook steeds vaker over de vrijetijdseconomie. Vanzelfsprekend werken we mee aan initiatieven van inwoners op deze terreinen. Hierdoor ontstaat een goed toekomstperspectief.

Zó draagt dit programma bij aan meewerkend Boxtel.

Dit was het doel

Verbeteren welzijn gemeenschap

De programma's Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport dragen in hoofdzaak bij aan de realisatie van doelstellingen op een breder maatschappelijk terrein. Voorbeelden hiervan zijn een sterke economie, maatschappelijke participatie en gezondheid. Het doel is om samen met ondernemers, inwoners en instellingen activiteiten te steunen of mogelijk te maken. Deze activiteiten dragen bij aan een sterke economie, werkgelegenheid en maatschappelijke ontwikkeling. Daarmee verbeteren deze activiteiten het welzijn van de gemeenschap.

Nieuwe stappen

Met zoveel mogelijk sturing via concrete prestatie-indicatoren gaan we de komende periode nieuwe ambitieuze stappen zetten. We verwachten deze stappen te zetten dankzij:

- de inzet van bedrijfscontactfunctionarissen;
- sterke focus op ondernemersparticipatie- en ondernemerscontact;
- herijking van de samenwerking met SPIN;
- evaluatie centrummanagement;
- het faciliteren van een online ontmoetingsplek voor ondernemers.

Een andere manier van samenwerken

De relatie tussen gemeente en een aantal ondernemers wordt gekenmerkt door een geschiedenis van vallen en opstaan. Dat vraagt om een andere manier van samenwerken. Met elkaar moeten we economische ambities waarmaken. Samenwerking blijft dus erg belangrijk, waarbij we altijd oog hebben voor verbetering.

Meer aandacht voor toerisme en recreatie

Boxtel hoort bij de regio Agrifood Capital en we blijven ons hier de komende periode op richten. Daarnaast willen we ons pro-actiever opstellen richting Brainport Eindhoven. Voor een belangrijk deel van ons bedrijfsleven is ook Brainport namelijk een belangrijke regio. We willen zichtbaar maken wat we doen en wat het oplevert. Mede gedragen door toeristische trekpleisters gaan we toerisme en recreatie meer accent geven en verder opnemen in ons economisch beleid. Op economisch vlak is een belangrijke ambitie om mogelijkheden te creëren voor meer verblijfsrecreatie. Een andere ambitie is het genereren van ruimte voor innovatieve en creatieve starters.

Daarnaast willen we dat Boxtel een bruisende gemeente is waar de inwoners voldoende vermaak vinden, toeristen graag verblijven en recreanten naartoe komen.

Dit viel eronder

Deze producten en diensten dragen bij aan het programma Vitaal Ondernemen;

- Economische aangelegenheden
- Toerisme & Recreatie
- Maatschappelijke voorzieningen
- Kunst
- Sport
- Monumentenzorg en oudheidkunde

Dit kostte het

Vitaal Ondernemen Baten	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Economische aangelegenheden	30	52	52	29	-22
Recreatieve voorzieningen	39	63	60	62	2
Maatschappelijke voorzieningen	34	31	64	66	2
Kunst	18	0	0	18	18
Sport	427	307	533	544	12
Totaal Baten	**548**	**453**	**709**	**720**	**11**
Vitaal Ondernemen Lasten	**Rekening 2022**	**Begroting 2023 voor wijziging**	**Begroting 2023 na wijziging**	**Rekening 2023**	**Verschil**
Economische aangelegenheden	-836	-1.049	-1.250	-1.043	207
Recreatieve voorzieningen	-676	-700	-647	-661	-14
Maatschappelijke voorzieningen	-729	-737	-816	-810	6
Kunst	-405	-511	-579	-482	97
Sport	-2.042	-1.884	-2.549	-2.562	-13
Monumentenzorg en oudheidkunde	-219	-316	-337	-297	40
Totaal Lasten	**-4.906**	**-5.197**	**-6.178**	**-5.855**	**323**
Resultaat voor bestemming	**-4.358**	**-4.744**	**-5.469**	**-5.135**	**335**
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	56	51	41	41	0
Storting in reserves	12	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	44	51	41	41	0
Resultaat na bestemming	**-4.314**	**-4.693**	**-5.429**	**-5.094**	**335**

Programma in relatie tot de gehele jaarrekening

Werkelijke baten en lasten van dit programma

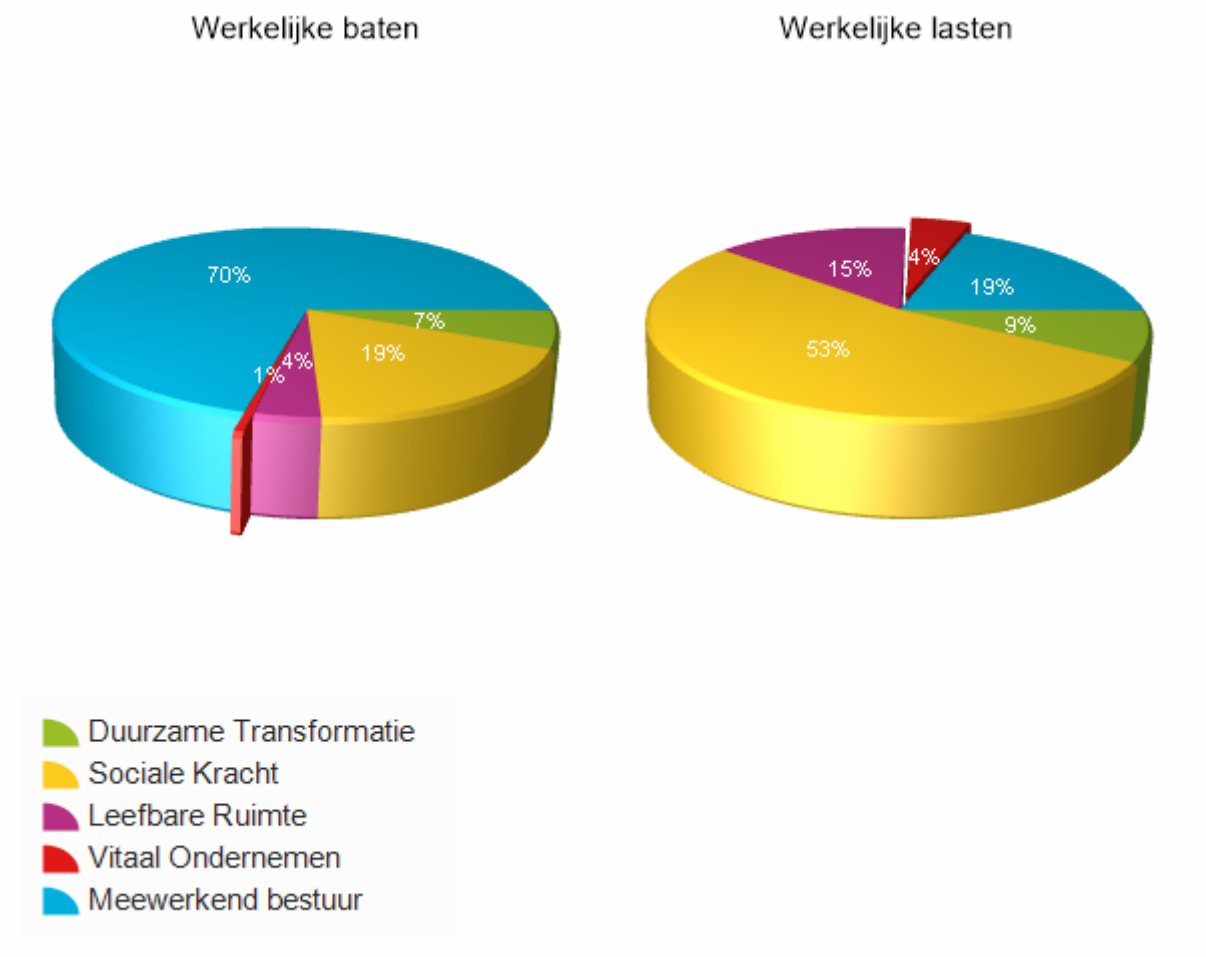

Economische aangelegenheden

Verantwoordelijke(n): Mariëlle van Alphen-Habraken en Désiré van Laarhoven-van Abeelen

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- Lopend proces en manier van werken. Levert steeds meer op, goede samenwerking met ondernemers.
- Dit is meegenomen in de gesprekken met ondernemers.
- Integraal bijdrage leveren vanuit economisch standpunt.
- Met het opstellen van de uitvoeringsagenda uit de visie bezoekerseconomie is hier uitvoering aan gegeven.

Beleidsakkoord

- Het is een lopend proces om de samenwerking te optimaliseren en hebben hier (ondanks beperkte bezetting) slagen kunnen maken.
- Hier is in 2023 een start mee gemaakt. Opdracht is geformuleerd en uitgezet. Uitvoerende partij is gekozen, verdere uitvoering ligt in 2024.
- We zetten ons netwerk in om innovatieve bedrijven en start-ups te helpen.
- We hebben een actieve rol in de regio gespeeld met o.a. voorzitterschap kopgroep werkgelegenheid, gelden Regiodeal en input op Regiodagen.
- Hier is door de beperkte bezetting nog onvoldoende invulling aan gegeven
- Samenwerking vindt middels structureel overleg plaats. Mooi voorbeeld is certificering KVO en de uitvoering die hieruit voortkomt. Klankbord Ladonk heeft bijvoorbeeld ook

een actieve rol bij de benadering van ondernemers voor evenementen (Week van de Ondernemer).
- Er is een onderzoek uitgevoerd door FIRAN om te onderzoeken naar de haalbaarheid van een energiehub op Ladonk.
- In samenwerking met BOM en Duurzaamheid is er een aanvraag gedaan voor de LIFE subsidie.
- Er is een ontwerp bestemmingsplan opgesteld en heeft ter inzage gelegen. We zijn actief met (externe) stakeholders in gesprek gegaan om naar de mogelijkheden te kijken om onder huidige regelgeving tot ontwikkeling te komen.
- Provincie en regio zijn op de hoogte van de wensen en wordt waar mogelijk in gesprekken/overleggen onder de aandacht gebracht.
- We zetten ons netwerk in om startende en kleine ondernemers te helpen.
- Er wordt steeds intensiever samengewerkt (zowel intern als extern) met stakeholders. Voorbeeld hiervan is (de uitvoering van) de visie bezoekerseconomie.
- Werkgroepen zijn geformeerd per onderwerp/branche.
- Regiegroep is opgericht en fungeert als klankbord voor projecten die geïnitieerd en uitgevoerd worden.
- Regisseur is aangesteld en is bezig met uitvoering van visie.
- Dit is o.a. meegenomen in de Herstructurering Stationsstraat en zal verder uitgewerkt/uitgevoerd worden.
- Er zijn meerdere evenementen gezamenlijk georganiseerd in het centrum.
- Renovatie is afgerond, parkeerterrein volgt nog.
- We ondersteunen de lokale ondernemers door lokale aankopen te stimuleren.
- Waar mogelijk hebben we lokaal ingekocht, voorbeeld is het kerstpakket van de gemeente Boxtel.
- Waar mogelijk zijn lokale ondernemers gevraagd en gekozen.

Dit kostte het

Economische aangelegenheden Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	30	52	52	29	-22
Lasten	836	1.049	1.250	1.043	207
Saldo voor bestemming	-807	-997	-1.198	-1.014	185
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-807**	**-997**	**-1.198**	**-1.014**	**185**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Economische aangelegenheden	-1.198	-1.014	185

Op dit product is een financieel voordeel ontstaan van € 185.000. De redenen hiervoor zijn:

- De kosten voor het inhuren van derden heeft € 110.000 meer gekost dan begroot.
- De uitvoering van de economische agenda (€ 50.000) en Beleef Boxtel (€ 50.000) is doorgeschoven naar 2024. Omdat in 2023 de bezetting niet op orde is geweest, hebben we niet alle plannen/projecten uit kunnen voeren die we begroot hadden voor 2023. We hevelen het geld over naar 2024.
- De subsidieregeling gevelverbetering is niet meer actueel is wordt herschreven. Dit is in 2023 niet afgerond dus is hier geen gebruik van gemaakt. De nieuwe subsidieregeling wordt in 2024 opgeleverd en zullen er ook aanvragen komen. Het restant budget van € 51.000 hevelen we over naar 2024.
- Vanwege personeelstekort bij Economische Zaken zijn diverse taken en projecten niet uitgevoerd. Daarom is er € 175.000 aan werkbudget minder uitgegeven dan we begroot hadden.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Recreatieve voorzieningen

Verantwoordelijke(n): Désiré van Laarhoven-van Abeelen en Fred van Nistelrooij

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- We hebben gezorgd voor een aantrekkelijke, gevarieerde kermis in Boxtel, Liempde en Esch tegen redelijke ritprijzen. De kermis is onderdeel van een aantrekkelijk centrum waar ook de centrumondernemers voordeel bij hebben.
- Op de kermis in Boxtel is voor bezoekers met autisme, ADHD, epilepsie of hoog gevoeligheid op de zondag van 12.00 uur tot 14.00 uur prikkelarm gedraaid. Gedurende die periode werd geen geluid geproduceerd en de lichteffecten gedempt. Zo kon ook deze doelgroep van de kermis genieten.

Speelvoorzieningen

- We droegen zorg voor een gevarieerd aanbod qua leeftijden, speelwaarden, omvang terrein en uitstraling.
- We boden een gevarieerd aanbod van veilige speelvoorzieningen op bereikbare afstand voor iedereen van 0 tot 99 jaar.
- De kwaliteit en veiligheid van speeltoestellen en terreinen volgen uit de jaarlijks verplichte hoofdinspectie. Hieruit volgt de prioriteit voor reparatie, herstel of vervangingen die zijn uitgevoerd. De speeltoestellen zijn qua veiligheid getoetst aan het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS).

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
Aantal speelterreinen	103	105	105
Aantal speeltoestellen	601	601	601
Aantal kermisstandplaatsen	52	52	52
Aantal kermissen	3	3	3

Toelichting:
In Lindenlust en Heem van Selis zijn twee nieuwe speelterreinen gerealiseerd. Het speelterrein Baandervrouwenlaan-zuid is omgevormd tot een locatie voor vrij spelen.

Dit kostte het

Recreatieve voorzieningen Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	39	63	60	62	2
Lasten	676	700	647	661	-14
Saldo voor bestemming	-637	-637	-587	-599	-12
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	12	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	-12	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-649**	**-637**	**-587**	**-599**	**-12**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Recreatieve voorzieningen	-587	-599	-12

Op dit product is een financieel nadeel ontstaan van € 12.000.
Het verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Maatschappelijke voorzieningen

Verantwoordelijke(n): Fred van Nistelrooij

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- Afgelopen jaar is met de besturen van alle gemeenschapshuizen gesproken over de voortgang en exploitatie. De besturen van de gemeenschapshuizen zijn gevraagd om na te denken over het ideaal beeld van een toekomstbestendig gemeenschapshuis.
- In 2023 zijn voortgangsgesprekken gevoerd over de taakinvulling en de ontwikkeling binnen de Kinderboerderij, met oog op de financiële situatie. Samen met de wijkmakelaar wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn met betrekking tot fondsenwerving. en wordt meer ingezet op samenwerkingsmogelijkheden ten aanzien van duurzaamheids- en milieueducatie. Tevens zijn de eerste gesprekken gevoerd over het convenant dat in 2024 afloopt.
- Met het bestuur van gemeenschapshuis de Rots zijn extra gesprekken gevoerd, over de zorgen die er zijn rondom de kosten voor onderhoud van het pand. Dit heeft nog niet geresulteerd in een financiële vertaling van de problemen. Ook in 2024 zal hier aandacht voor zijn.

Beleidsakkoord

- Op 2 november 2023 is de pilot 'Hartjes in de wijk' in gemeenschapshuis de Rots van start gegaan. Het doel van de Hartjes is om in een vertrouwde omgeving een laagdrempelige plek te bieden voor ontmoeting en hulpvragen. Hiermee wordt de zelfredzaamheid en vitaliteit van de wijkbewoners vergroot. In 2023 is actief met het bestuur van de Rots gesproken over het creëren van een gastvrije ontmoetingsplek in de Rots. Zoals begroot is hiervoor een financiële tegemoetkoming verstrekt.
- In 2023 zijn op ambtelijk en bestuurlijk niveau meerdere verkennende gesprekken gevoerd over de functie van de bibliotheek in relatie tot het pand aan de Burgakker 4. Deze gesprekken zijn een eerste aanzet om te komen tot een plan waarin de functie van de bibliotheek kan doorontwikkelen naar een robuuste bibliotheekvoorziening. Hierbij wordt onderzocht of het beeldbepalende pand, volgens de visie Boxtel binnen de bruggen, een herontwikkeling kan doormaken. Hierbij is ook aandacht voor de verduurzamingsslag voor gemeentelijk vastgoed.
-

Dit kostte het

Maatschappelijke voorzieningen Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	34	31	64	66	2
Lasten	729	737	816	810	6
Saldo voor bestemming	-695	-706	-752	-744	8
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	5	5	4	4	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	5	5	4	4	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-690**	**-701**	**-748**	**-740**	**8**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Maatschappelijke voorzieningen	-748	-740	8

Op dit product is een financieel voordeel ontstaan van € 8.000.
Het verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Kunst

Verantwoordelijke(n): Hans Heesen

Dit hebben we dit jaar gedaan

Beleidsakkoord

Kunst- en cultuurbeleid

We hebben een start gemaakt met het actualiseren van het Kunst- en Cultuurbeleid 2017-2020. Dit hebben we gedaan met inbreng van culturele partners tijdens verschillende cultuurbijeenkomsten en integraal binnen diverse beleidsterreinen: economie, toerisme en recreatie, ruimtelijke ordening en het sociaal domein. We laten ons begeleiden door een externe partij en leggen deze nieuwe Cultuurnota 2024-2030 in juli voor aan de Raad.

Kunst in de buitenruimte

We hebben zorg voor onderhoud en restauratie van kunst in de buitenruimte. Hiervoor hebben we in september een meerjarig onderhoud en restauratiecontract afgesloten met Kunstwacht B.V. Door de slechte weersomstandigheden in het vierde kwartaal hebben alleen schoonmaakwerkzaamheden plaatsgevonden. In 2024 worden groot onderhoud en restauratiewerkzaamheden gepland.

Het kunstwerk in het centrum van Esch, in de volksmond de Stenen Eik is beschadigd. Met afvaardiging van PEP, omwonenden, de wijkmakelaar en de kunstenaar zijn er gesprekken gevoerd over restauratie en andere mogelijkheden. In 2024 wordt uitvoering gegeven aan restauratie.

Kunst- en cultuurdeelname

We stimuleren en ondersteunen deelname aan kunst en cultuuruitingen in de vrije tijd. We hebben hiervoor in kalenderjaar 2023 114 Muziekvouchers aan kinderen en jongeren tot 18 jaar uitgegeven en hebben 12 aangevraagde culturele activiteiten ondersteund die aan de criteria van de regeling Incidentele subsidies voldeden.
We stimuleren kunst- en cultuureducatie zodat alle basisschoolleerlingen zich breed kunnen ontwikkelen binnen het onderwijsprogramma met (boven) lokale partners binnen alle kunstdisciplines. Dit doen we met een co-financiering van de landelijke regeling Cultuureducatie met Kwaliteit.
We stimuleren cultuurdeelname in de vrije tijd voor (jong)volwassenen die niet zo snel met cultuur in aanraking komen. Dit doen we binnen het sociaal domein. Lokale cultuuraanbieders worden gestimuleerd kansen te ontplooien om deze nog niet gangbare doelgroep te bereiken. We zetten hier de GALA middelen voor in.
Om muziekeducatie een extra boost te geven met lokale partners is er een pilot muziekeducatieprogramma gestart door St. JooP uitgevoerd door de samenwerkende Harmonie en Fanfare Boxtel deze zal in de loop van 2024 geëvalueerd worden.

Dit kostte het

Kunst Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	18	0	0	18	18
Lasten	405	511	579	482	97
Saldo voor bestemming	-387	-511	-579	-464	115
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-387**	**-511**	**-579**	**-464**	**115**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Kunst	-579	-464	115

Op dit product is een financieel voordeel ontstaan van € 115.000. De redenen hiervoor zijn:

- De ontvangen bijdrage voor cultuureducatie is € 18.000 meer dan we hadden begroot. De cofinanciering Cultuureducatie met Kwaliteit is in het verleden niet begroot.
- Het onderhoud aan de Stenen Eik is doorgeschoven naar 2024. Het participatieproces vergt meer tijd. We hevelen het bedrag van € 30.000 over naar 2024.
- Het overig onderhoud aan de kunstwerken heeft € 22.000 minder gekost dan we hadden begroot. Door de slechte weersomstandigheden vanaf september tot en met december hebben er geen grote restauratiewerkzaamheden in de buitenruimte kunnen plaatsvinden.
- De individuele subsidiebijdragen heeft € 36.000 minder gekost dan begroot. In 2023 zijn er minder aanvragen ingediend dan vooraf ingeschat.
- In 2023 is gestart met het actualiseren van het kunstbeleid. Het kunstbeleid wordt in 2024 definitief vastgesteld. Het restantbudget van € 16.000 hevelen we over naar 2024.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Sport

Verantwoordelijke(n): Hans Heesen

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

Sportstimulering

- Via de regeling combinatiefuncties faciliteren en ondersteunen we de doelgroep tot 18 jaar via de samenwerking tussen partijen op het gebied van sport, onderwijs, gezondheid en cultuur.
  Hiervoor hebben we gesprekken gevoerd met de betrokken partners voorbereidend op de situatie zoals die in 2026 van kracht moet zijn.
- We ondersteunen en faciliteren sporten voor mensen met een beperking via de reguliere sportverenigingen en matchen vraag en aanbod.
  De uitgangspunten voor een sportakkoord zijn vastgesteld waarin deze componenten zijn meegenomen.

Binnensportaccommodaties

- Op basis van de bezettingsgraad in de sporthallen, bepalen we of er voldoende aanbod is voor scholen en verenigingen. We maken hiervoor een integrale afweging van het binnensportaanbod.

Er is door een externe partij (Scherp Advies) in samenspraak met de sportverenigingen een rapport opgesteld waarin de bezettingsgraad in kaart is gebracht.

Buitensportaccommodaties

- De normeringen van de individuele sportbonden vormen het uitgangspunt voor het kader waaraan we alle individuele sportverenigingen toetsen. Gemeente en verenigingen vinden elkaar hierin via de permanente dialoog.

Er zijn diverse aanbestedingstrajecten opgestart voor de renovatie van sportvelden om aan de norm te blijven voldoen, deze trajecten worden in 2024 afgerond.

- We maken een nul-meting en stellen een meerjarenonderhoudsplan op voor de buitensportaccommodaties.

Er is door een externe partij (ASC) een rapport opgesteld waarin middels een nul-meting een meerjarenonderhoudsplan is opgesteld. Dit vormt de basis voor de komende jaren.

- We vervangen een kunstgrasveld bij MEP. In tegenstelling tot eerdere keuringen moet dit waterveld in 2023 worden vervangen.

Er hebben reparaties plaatsgevonden om het veld voor één seizoen bespeelbaar te houden. Voor de renovatie van de toplaag is er in 2023 een aanbestedingstraject opgestart dat in 2024 wordt afgerond.

Zwemvoorziening

- De zwemvoorzieningen Dommelbad en de Langspier zijn de basis waar inwoners en sportverenigingen terecht kunnen. We maken afspraken met partijen om de beheersverantwoordelijkheden voor deze voorzieningen te realiseren.

In 2023 is de aanbesteding gestart voor een nieuwe exploitant voor het Dommelbad. De beheersverantwoordelijkheden worden in deze aanbesteding meegenomen. De overeenkomst met de huidige exploitant (Optisport) is met een half jaar verlengd tot 1 juli 2024.

Beleidsakkoord

- We vertalen het maatschappelijk belang van sport, educatie en opvoeding naar sportgerelateerde projecten, zoals het Jeugdsportfonds en het project Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG).
  Het maatschappelijk belang van sport, educatie en opvoeding naar sport-gerelateerde projecten wordt opgevangen in het sportakkoord.
- We ijveren voor een beperkte herontwikkeling van het terrein van De Braken, met langjarig behoud van de maatschappelijke functie van het indoor sportcentrum.
  In 2023 is er met de eigenaar van de Braken een overeenkomst gesloten om de bestaande overeenkomst met twee jaar te verlengen.
- We gaan in gesprek met alle betrokkenen van Het Dommelbad omdat het zwembad een steeds grotere regiofunctie krijgt. De lasten komen nu geheel voor rekening van de gemeente Boxtel en dat vinden we gelet op onze financiële situatie onwenselijk.
  In 2023 is de aanbesteding gestart voor een nieuwe exploitant voor het Dommelbad. Bij deze aanbesteding is de lastenverdeling meegenomen. De overeenkomst met de huidige exploitant (Optisport) is met een half jaar verlengd tot 1 juli 2024.

Investeringen:
PiusX warmtepompen: Op dit moment staat er nog een bedrag open tot de volledige oplevering van de installatie. Resterende betalingen zijn gekoppeld aan voltooiing en goedkeuring van werkzaamheden, we streven ernaar om deze openstaande bedragen zo spoedig mogelijk af te ronden.

Dit kostte het

Sport Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	427	307	533	544	12
Lasten	2.042	1.884	2.549	2.562	-13
Saldo voor bestemming	-1.615	-1.577	-2.017	-2.018	-1
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	51	46	37	37	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	51	46	37	37	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-1.563**	**-1.530**	**-1.980**	**-1.981**	**-1**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Sport	-1.980	-1.981	-1

Op dit product is een financieel nadeel ontstaan van € 1.000. De redenen hiervoor zijn:

- De exploitatiebijdrage voor het zwembad heeft € 80.000 meer gekost dan we hadden begroot. In het verleden is het budget niet geïndexeerd. Op dit moment loopt er een nieuwe aanbesteding voor het zwembad. De gunning van de aanbesteding zal in de begroting worden verwerkt.
- Het dagelijks onderhoud voor de gebouwen heeft € 27.000 minder gekost dan we hadden begroot. Er is minder onderhoud nodig geweest dan er begroot is.
- De kosten voor het inhuren van externe partijen heeft € 55.000 meer gekost dan we hadden begroot. Door een inhaalslag van langlopende projecten is er tijdelijk extra projectcapaciteit ingehuurd.
- Voor de exploitatie van het Dommelbad is in 2023 een Europese aanbesteding opgestart. Deze wordt in 2024 afgerond. Het restant budget van € 44.000 wordt overgeheveld naar 2024.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Monumentenzorg en oudheidkunde

Verantwoordelijke(n): Désiré van Laarhoven-van Abeelen

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- We hebben de afdeling Erfgoed intern beter op de kaart weten te zetten.
- We organiseerden een succesvolle Open Monumentendag in samenwerking met de heemkundekringen.
- Bestaande partnerschappen (heemkundeverenigingen en regionale- en lokale werkgroepen) zijn voortgezet.
- We overlegden structureel met de heemkunde verenigingen.
- De voorbereidende werkzaamheden zijn gestart voor het actualiseren van de Erfgoednota en het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Vaststelling vindt uiterlijk plaats in 2025.
- De voorbereidende werkzaamheden zijn gestart voor het actualiseren van de monumentenlijst.
- De voorbereidende werkzaamheden zijn gestart voor het aanwijzen van wederopbouw monumenten.
- De voorbereidende werkzaamheden zijn gestart voor het vormen van een Commissie Ruimtelijke Kwaliteit.
- We adviseerden frequent monumenteigenaren middels behandeling van ingestuurde voorstellen door de monumentencommissie.

Dit kostte het

Monumentenzorg en oudheidkunde Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	0	0	0	0	0
Lasten	219	316	337	297	40
Saldo voor bestemming	-219	-316	-337	-297	40
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-219**	**-316**	**-337**	**-297**	**40**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Monumentenzorg en oudheidkunde	-337	-297	40

Op dit product is een financieel voordeel ontstaan van € 40.000.
Het verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Meewerkend bestuur

Zo werkte dit programma mee aan Boxtel

Boxtel is van ons allemaal: van ons als gemeente, maar ook van onze inwoners, onze bedrijven en onze maatschappelijke instellingen. Samen stonden we in 2023 voor de opgave om er iets van te maken in onze gemeente. Het gemeentebestuur nodigde inwoners daarbij nadrukkelijk uit om met initiatieven te komen die het aantrekkelijker maken om te wonen en te werken in onze dorpen. Vanuit de gemeente hebben we een extra stap gezet om deze initiatieven waar te maken. Dat deden we ook afgelopen jaar onder de noemer meewerkend boxtel.

Wijkgericht werken

Het wijkgericht of gebiedsgericht werken is de afgelopen jaren uitgegroeid tot één van de belangrijkste pijlers van meewerkend boxtel, met als doel:

- Inwoners zijn betrokken bij hun directe leefomgeving en voelen zich daarvoor verantwoordelijk;
- Goede afstemming van gemeentelijke taken en acties op behoeften van inwoners;
- Leefbare en vitale wijken en dorpen met een grote sociale cohesie en een goed voorzieningenniveau.

De belangrijkste kernwaarden daarbij waren: een open houding, kijken naar wat wél kan en het bieden van financiële ruimte.

Samenwerken met inwoners en ondernemers

Hoewel we afgelopen jaren al mooie resultaten geboekt hebben, hadden we onze inwoners en ondernemers ook in 2023 hard nodig. Voor ideeën in de fase waarin plannen vorm kregen. Maar ook voor de uitvoering ervan. Met meewerken bedoelden we dat er meerdere partijen aan het werk waren. De gemeente was er daar één van. Met een modern bestuur en samen met inwoners hebben we ook in 2023 dingen voor elkaar gekregen.

Zó droeg dit programma bij aan meewerkend boxtel.

Dit was het doel

Veranderende rolverdeling

Sinds 2015 zetten we met meewerkend boxtel stevig in op de veranderende rolverdeling tussen inwoners en gemeente. Van bepalende instantie is de gemeente meer en meer de speler geworden die dingen mogelijk maakt. Wij creëerden in 2023 een klimaat waarbij inwoners uitgenodigd en uitgedaagd werden om, waar mogelijk, zelf de verantwoordelijkheid voor hun leefomgeving te nemen. Wijkgericht werken en de wijkmakelaars vervulden hierbij richting inwoners een belangrijke rol.

Problemen openbare orde en veiligheid sneller aanpakken

Iedere inwoner van onze gemeente heeft recht op een veilige leefomgeving. Daar gingen we voor en daar staan we nog steeds voor. Ons motto hierbij is 'Aanpakken en niet wegkijken'. Problemen op het gebied van openbare orde en veiligheid staan namelijk zelden op zichzelf, bleek ook in 2023. Geregeld was er sprake van een complexe situatie waarin ook sociale vraagstukken meespeelden. We investeerden daarom in een aanpak waarbij problemen sneller en bij de bron aangepakt werden. Daarmee voorkwamen we erger. Integrale veiligheid en sociaal domein trokken hierbij samen op met partners zoals de politie en het welzijnswerk. We zijn ervan overtuigd dat de extra capaciteit die dit aan de voorkant heeft gekost, zich terugverdient. 'Aanpakken en niet wegkijken' gold ook voor criminaliteit die het openbaar bestuur ondermijnt. Ondermijning tast namelijk de leefbaarheid van onze samenleving aan. Ook hier traden we samen met partners stevig op tegen vermenging van de onderwereld en de bovenwereld.

Meer inkomsten

We willen verder onderzoek doen naar toekomstige pijnpunten. De komende jaren zullen namelijk financieel niet makkelijk zijn. Alle partijen hebben ambitieuze plannen gepresenteerd. Willen we de komende jaren de ambities binnen onze gemeenschap ondersteunen? Dan zullen we ook nadrukkelijk moeten kijken naar manieren om onze inkomsten te verhogen. Alleen al de wens van alle partijen op verkeersgebied rechtvaardigt dit.

Dit viel eronder

Deze producten en diensten dragen bij aan het programma Meewerkend bestuur:

- Bestuur
- Basisregistraties
- Openbare orde en veiligheid
- Algemene dekkingsmiddelen
- Algemeen budgettair

Dit kostte het

Meewerkend bestuur Baten	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Bestuur	503	123	475	786	312
Basisregistraties	440	489	438	429	-9
Openbare orde en veiligheid	64	32	57	40	-17
Algemene dekkingsmiddelen	9.794	9.941	10.190	11.147	957
Algemeen budgettair	67.970	66.616	71.619	71.138	-482
Totaal Baten	**78.771**	**77.201**	**82.778**	**83.540**	**761**
Meewerkend bestuur **Lasten**	**Rekening 2022**	**Begroting 2023 voor wijziging**	**Begroting 2023 na wijziging**	**Rekening 2023**	**Verschil**
Bestuur	-6.323	-6.005	-6.042	-6.214	-172
Basisregistraties	-1.825	-2.016	-2.085	-2.118	-34
Openbare orde en veiligheid	-3.025	-3.137	-3.554	-3.440	114
Algemene dekkingsmiddelen	-109	-111	-657	-723	-66
Algemeen budgettair	0	-5.248	0	0	0
Totaal Lasten	**-11.281**	**-16.516**	**-12.338**	**-12.496**	**-158**
Resultaat voor bestemming	**67.489**	**60.685**	**70.440**	**71.044**	**604**
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	7.231	0	10.238	10.603	365
Storting in reserves	6.838	99	12.227	12.227	0
Saldo resultaatbestemming	393	-99	-1.989	-1.624	365
Resultaat na bestemming	**67.882**	**59.156**	**67.665**	**69.420**	**1.754**

Programma in relatie tot de gehele jaarrekening

Werkelijke baten en lasten van dit programma

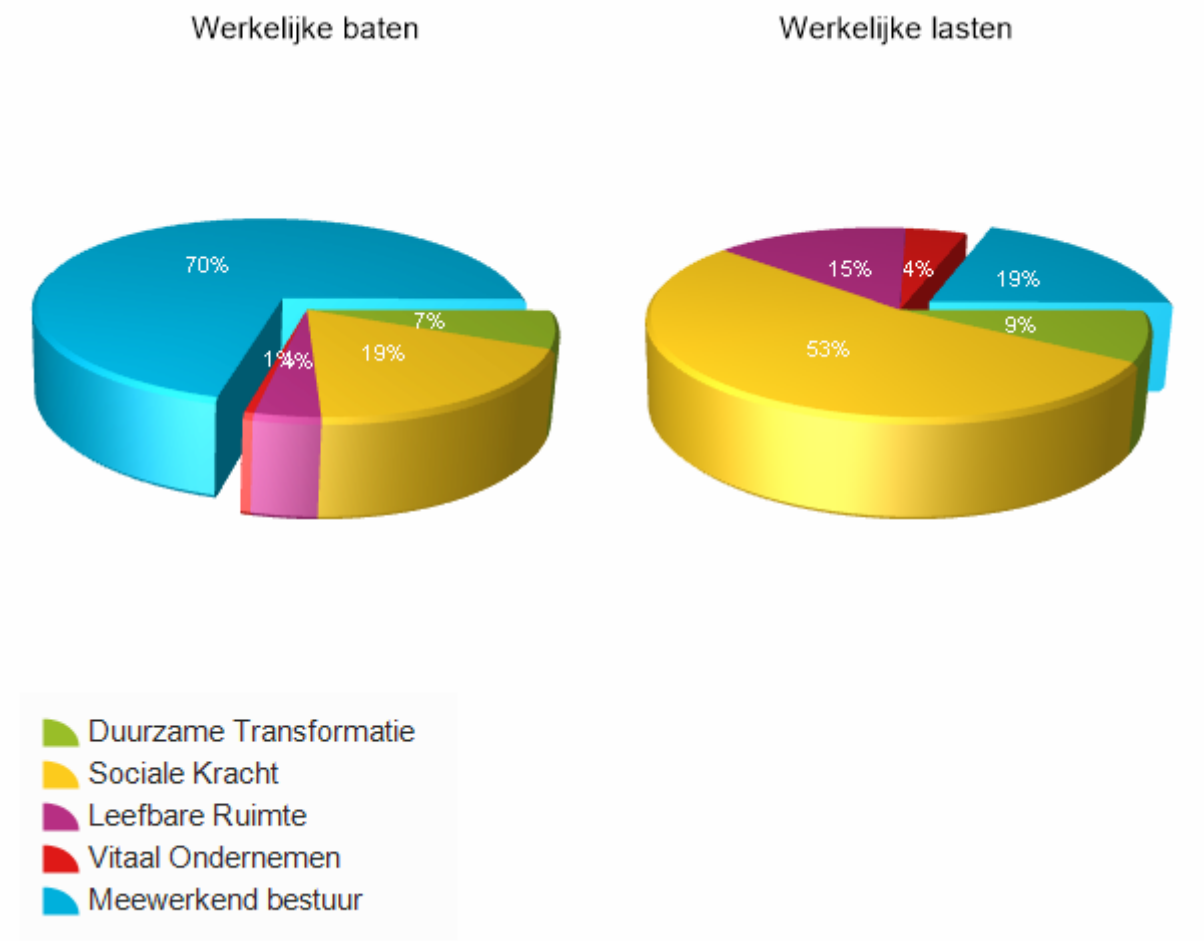

Bestuur

Verantwoordelijke(n): Ronald van Meygaarden, Mariëlle van Alphen-Habraken, Désiré van Laarhoven-van Abeelen, Wim van der Zanden, Hans Heesen en Fred van Nistelrooij

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- Het merk 'meewerkend boxtel' is blijvend onder de aandacht gebracht binnen het dagelijks werk en in diverse projecten.
- In 2023 begonnen twee nieuwe wijkmakelaars. Deze richten zich op het opbouwen en onderhouden van netwerken in de dorpen en wijken. De contacten met de wijkorganen en dorpsraden zijn hierbij van wezenlijk belang. Daarnaast zijn de interne stakeholders aangehaakt.
- Omdat de nieuwe wijkmakelaars pas medio 2023 zijn gestart stelden we de herijking van de wijkgelden uit naar 2024. De herijking zal uiterlijk in het tweede kwartaal afgerond worden.
- In 2023 hebben we ons blijvend ingezet voor begrijpelijke en tijdige communicatie met onze inwoners, maatschappelijke instellingen, ondernemers en de pers. De klantvraag en het voeren van de dialoog stond hierbij centraal.

Beleidsakkoord

- Participatie van inwoners is niet alleen vanuit de Omgevingswet, maar ook vanuit het bestuursakkoord een belangrijk onderwerp. We hebben daarom de inbreng van inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen volgens uniforme kaders laten verlopen. Uiteraard was er binnen die kaders ook ruimte voor maatwerk. Doel is dat inwoners zich niet alleen gehoord voelen, maar dat we ook daadwerkelijk (voor zover mogelijk) iets met hun inbreng doen.
- We hebben hiervoor een gedegen beleid gemaakt met vastgestelde kaders voor die participatie. We zijn voortvarend gestart met de uitrol van dit beleid in de organisatie. Bijvoorbeeld door bij nieuwe projecten een startnotitie participatie te maken. Ook zijn we begonnen met het opleiden van medewerkers, zodat ze beter toegerust zijn op de uitvoering van het vastgestelde participatiebeleid.

Dit kostte het

Bestuur Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	503	123	475	786	312
Lasten	6.323	6.005	6.042	6.214	-172
Saldo voor bestemming	-5.820	-5.882	-5.568	-5.428	140
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	455	0	0	365	365
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	455	0	0	365	365
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-5.365**	**-5.882**	**-5.568**	**-5.063**	**504**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Bestuur	-5.568	-5.063	504

Op dit product is een financieel voordeel ontstaan van € 504.000. De redenen hiervoor zijn:

- In de 2e bestuursrapportage 2023 is een budget beschikbaar gesteld voor een onderzoek samenwerkingsmogelijkheden. Dit onderzoek gaat in 2024 plaatsvinden. Het beschikbaar gestelde budget van € 50.000 wordt overgeheveld naar 2024.
- Het budget voor wijkinitiatieven is slechts voor een klein deel benut. Er resulteert een voordelig saldo van € 87.000. Dit heeft te maken met de komst van twee nieuwe wijkmakelaars in de loop van 2023. Zij hebben in 2023 voornamelijk geïnvesteerd in het leren kennen van de wijken en dorpen, de inwoners en de netwerken.
- Het budget voor ondersteuning (dualismebudget) is niet aangewend. Dit resulteert in een positief resultaat van € 27.000.
- De hoogte van de voorziening APPA wordt jaarlijks berekend aan de hand van de actuariële waardeberekeningen voor wethouders en gewezen wethouders. Door

geringe renteschommelingen week het totaal van deze waarden eind 2023 nauwelijks af van die van eind 2022. Echter. omdat ook de jaarlijkse pensioenen vanaf 2021 uit de voorziening onttrokken worden, moet een bedrag van € 28.700 weer teruggestort worden in de voorziening. Omdat een bedrag van € 110.000 begroot was, betekent dit een voordeel van € 81.300.

- Het werkbudget en marketingcommunicatie budget is niet volledig benut. Dit resulteert in een positief resultaat van € 26.000.
- De doorberekende kosten vanuit MijnGemeenteDichtbij met de daarbij behorende dekking vanuit de egalisatiereserves voor ICT en loonkosten van € 365.000.
- De hogere lasten van MijnGemeenteDichtbij € 665.000 zijn verdeeld over alle producten.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Basisregistraties

Verantwoordelijke(n): Ronald van Meygaarden

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- Het juist, volledig en actueel verwerken en waar nodig (pro)actief controleren van persoonsgegevens (geboorten, huwelijken, echtscheidingen, verhuizingen, wonen, overlijden, etc.) en gegevens zoals adressen, gebouwen, wegen, waterlopen, terreinen en spoorlijnen.
- Identificeren, controleren en verstrekken van bewijzen en verklaringen.
- De gemeente heeft uitvoering gegeven aan de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit en mogelijke adresfraude om de kwaliteit van de Basis Registratie Persoonsgegevens op peil te houden of te verhogen.
- De (digitale) werkprocessen zijn waar nodig aangepast zodat een hoge kwaliteit is geborgd.
- De gemeente is bronhouder van de basisregistratie WOZ, de geregistreerde informatie is beschikbaar gesteld via de Landelijke Voorziening WOZ (LV WOZ). In de LV WOZ zijn onder andere de WOZ-waarde, de kadastrale aanduiding, adresgegevens en gegevens belanghebbende opgenomen.
- Om ervoor te zorgen dat kwaliteit een voortdurend proces blijft, met gepaste bijsturingsmaatregelen, stelden we een kwaliteitsmedewerker burgerzaken aan die verantwoordelijk is voor kwaliteitsbeheer van de dienstverlening van burgerzaken.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving kengetal of indicator	Realisatie 2023
Zelfevaluatie BRP	91,8
Zelfevaluatie Reisdocumenten	93,5

Toelichting:
Gemeenten zijn verplicht om de inrichting, werking en beveiliging van de basisregistratie jaarlijks te evalueren. Dat gebeurt met een uitgebreide vragenlijst en een controle van de opgeslagen persoonsgegevens. De scores liggen lager dan voorgaande jaren. Dit heeft te maken met de aangescherpte vraagstelling. De aandachtspunten zijn meegenomen in de kwaliteitsplanning en bijsturing.

Dit kostte het

Basisregistraties Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	440	489	438	429	-9
Lasten	1.825	2.016	2.085	2.118	-34
Saldo voor bestemming	-1.385	-1.527	-1.647	-1.689	-42
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-1.385**	**-1.527**	**-1.647**	**-1.689**	**-42**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Basisregistraties	-1.647	-1.689	-42

Op dit product is een financieel nadeel ontstaan van € 42.000. De redenen hiervoor zijn:

- In 2023 zien we een afname van de aanschaf gezondheidsverklaringen, gewaarmerkt papier en akten voor een bedrag van € 26.000.
- Er zijn tegenvallende legesopbrengsten voor naturalisaties en ID kaarten voor een bedrag van € 42.000. Daarnaast zijn er meer legesopbrengsten en burgerlijke stand ontvangen door het verstrekken van meer rijbewijzen en producten burgerlijke stand. Dit leidt tot een positief resultaat van € 26.000.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Openbare orde en veiligheid

Verantwoordelijke(n): Ronald van Meygaarden

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

- We hebben ons voorbereid op rampen en crises (bevolkingszorg). Hierbij lag de focus op het beheersbaar houden van risico's op dit vlak, zoals veiligheid bij grote evenementen en verstoringen van de openbare orde.
- We hebben gevraagd en ongevraagd geadviseerd op het gebied van zorg en veiligheid. Daarnaast leverden we een bijdrage aan de aanpak van complexe vraagstukken. Onze inzet is verschoven van repressie naar preventie.
- We werkten mee aan de integrale aanpak van ondermijning. Hierbij lag de focus op het bewust en weerbaar maken van onze inwoners en ondernemers. Daarnaast hebben we een bijdrage geleverd aan de aanpak van casuïstiek op het gebied van ondermijning.

Beleidsakkoord

- We hebben gezorgd voor "meer blauw op straat" (politie en boa's). Hoewel wij ons realiseren dat wij geen invloed hebben op de personele inzet van de politie zijn wij blijvend in gesprek met de politie geweest en hebben wij invloed gehad op de oplossingen. Dit heeft geleid tot een nauwere en gecoördineerde samenwerking van politie met onze boa's.
- We hebben de aandacht geïntensiveerd op preventie en voorlichting ten aanzien van criminaliteit, overlast als gevolg van drank/drugsmisbruik, hangjeugd en verwarde

personen. Dit hebben we onder meer bereikt door te werken met een vernieuwde overlegstructuur tussen zorg, jeugd en veiligheid op operationeel, tactisch, strategisch en bestuurlijk niveau. Met betrekking tot de voorlichting hebben wij dit integraal opgepakt met in- en externe partners.

- Vroegtijdige signalering is een voorwaarde om preventief te kunnen werken. Wij hebben hier het project Bondgenoten voor ingezet. Dit programma is gericht op verbinding met “sleutelfiguren” in de wijken en dorpen en zorgt voor een goede samenwerking met politie, gemeente en inwoners. Dit past goed bij het wijkgericht werken.
- We ondernamen diverse integrale acties voor een veilige en leefbare samenleving. Een voorbeeld hiervan zijn de integrale controles die we het afgelopen jaar in de aanpak van ondermijnende criminaliteit uitvoerden bij bedrijfspanden, garageboxen en (leegstaande) panden in het buitengebied.
- We hebben in de weekenden cameratoezicht op De Markt in Boxtel gefaciliteerd.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving kengetal of indicator	Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
De organisatie is voorbereid op een ramp en/of crisissituatie.	Ja	Ja	Ja
De afdelingen die regelmatig in contact staan met de inwoners zijn getraind op awareness op het gebied van ondermijning en zorg en veiligheid.	Ja	Ja	Ja
Het nieuwe integraal veiligheidsplan is in samenwerking met de basisteamgemeenten (Gemeente Vught, Meierijstad, Heusden en Sint-Michielsgestel), Openbaar Ministerie en politie opgesteld voor de komende vier jaar. Deze is eind 2022 vastgesteld door de gemeenteraad.	Ja	Het opstellen van het uitvoeringsplan Integrale Veiligheid (UVP) is gerealiseerd en vastgesteld in het college.	Ja

Dit kostte het

Openbare orde en veiligheid Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	64	32	57	40	-17
Lasten	3.025	3.137	3.554	3.440	114
Saldo voor bestemming	-2.961	-3.106	-3.498	-3.400	97
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	**-2.961**	**-3.106**	**-3.498**	**-3.400**	**97**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Openbare orde en veiligheid	-3.498	-3.400	97

Op dit product is een financieel voordeel ontstaan van € 97.000. De redenen hiervoor zijn:

- Begin 2023 is er een uitvoeringsplan integrale veiligheid (UVP) opgesteld voor 2023 en 2024. Het financiële zwaartepunt van dit UVP ligt in 2024. Maatregelen met een groter kostenplaatje, zoals een communicatiestrategie op meldingsbereidheid en voorlichting van jeugd op het gebied van digitale veiligheid, zijn gepland in 2024. Dit resulteert in een voordelig resultaat van € 102.000 in 2023.
- De incidentele middelen die in 2023 gereserveerd waren voor het project "opruimen drugsafval bedrijventerrein" zijn niet volledig benut. In 2024 zullen de werkzaamheden verder plaatsvinden. Het restant budget € 18.300 wordt overgeheveld naar 2024.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Algemene dekkingsmiddelen

Verantwoordelijke(n): Hans Heesen

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

Elk jaar blijven we werken aan het behouden en zo mogelijk versterken van een financieel gezonde positie. Hierbij hoort een passende belastingdruk en een efficiënt en verantwoord leningenbeheer. De toegepaste uitgangspunten voor de belastingdruk 2023 waren:

- Een trendmatige verhoging van de Onroerende Zaak Belasting.
- 100% kostendekking via de afvalstoffenheffing.
- 100% kostendekking via de rioolheffing.

Voor meer inzicht in de belastingen en heffingen verwijzen we naar de paragraaf Lokale heffingen.

Gelet op de liquiditeitspositie in 2023 was het niet nodig om kort- of langlopende geldleningen aan te gaan.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt (indicatoren/kengetallen)

Toelichting:

Volgens de wettelijke eisen uit het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) geven vijf kengetallen inzicht in de ontwikkeling van de financiële positie. Deze zijn opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Dit kostte het

Algemene dekkingsmiddelen Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	9.794	9.941	10.190	11.147	957
Lasten	109	111	657	723	-66
Saldo voor bestemming	9.685	9.830	9.533	10.423	891
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0
Storting in reserves	0	0	45	45	0
Saldo resultaatbestemming	0	0	-45	-45	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	**9.685**	**9.830**	**9.488**	**10.378**	**891**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Algemene dekkingsmiddelen	9.488	10.378	891

Op dit product is een financieel voordeel ontstaan van € 891.000. De redenen hiervoor zijn:

- Vanwege hogere WOZ-waarden zijn de OZB opbrengsten € 183.000 hoger dan begroot.
- Vanwege de gestegen rente in combinatie met onze positieve liquiditeitspositie is per saldo een voordelig renteresultaat van € 677.000 gerealiseerd. De belangrijkste reden hiervoor is de gestegen rentevergoeding op het positieve banksaldo. Daar waar we in 2022 de rente nog 0% was, is deze eind 2023 gestegen tot 3,9%.
- De opbrengsten uit toeristenbelasting zijn vanwege het aantal belaste overnachtingen € 52.000 hoger dan begroot.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.

Algemeen budgettair

Verantwoordelijke(n): Hans Heesen

Dit hebben we dit jaar gedaan

Vaste werkzaamheden

Op 8 november 2022 heeft de gemeenteraad de begroting 2023 vastgesteld.
In 2023 is vervolgens met een tweetal tussentijdse rapportages de gemeenteraad geïnformeerd over de ontwikkelingen in de financiële positie en zijn de budgetten daar waar dat is aangegeven hierop aangepast. Ook de ontwikkelingen van de inkomsten uit het gemeentefonds zijn hierbij geactualiseerd.

Dit kostte het

Algemeen budgettair Exploitatie (x €1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 voor wijziging	Begroting 2023 na wijziging	Rekening 2023	Verschil
Baten	67.970	66.616	71.619	71.138	-482
Lasten	0	5.248	0	0	0
Saldo voor bestemming	67.970	61.369	71.619	71.138	-482
Resultaatbestemming					
Onttrekking aan reserves	6.776	0	10.238	10.238	0
Storting in reserves	6.838	99	12.182	12.182	0
Saldo resultaatbestemming	-62	-99	-1.944	-1.944	0
Saldo na bestemming (x €1.000)	**67.907**	**59.840**	**68.890**	**69.194**	**304**

Financiële toelichting

Verschil begroting en rekening (x €1.000)	Begroting 2023	Rekening 2023	Verschil
Algemeen budgettair	68.890	69.194	304

Op dit product is een financieel voordeel ontstaan van € 304.000. De redenen hiervoor zijn:

- Per saldo resteerde er na de Tweede bestuursrapportage 2023 nog een positief begrotingssaldo van € 786.000; dit bedrag valt nu vrij ten gunste van het jaarresultaat.
- Op basis van de laatste specificatie uitkering gemeentefonds zijn de inkomsten uit het gemeentefonds bepaald. Deze zijn per saldo € 326.000 lager dan begroot. Reden is de negatieve bijstelling met de decembercirculaire 2023 in combinatie met de hogere WOZ-waarden (zie ook toelichting bij product Algemene dekkingsmiddelen).
- Voor de producten Afval en Riolering gaan we er vanuit dat een deel van de BTW kan worden gecompenseerd omdat deze ten laste van de tarieven mag worden doorgerekend. Per saldo is er € 155.000 minder BTW gecompenseerd en dit leidt op dit product tot een nadeel (en tot een evenredig voordeel bij de producten Afval en Riolering).

Het overige verschil bestaat uit administratieve boekingen.

Paragrafen

Lokale heffingen

Inleidende tekst

In het beleidsakkoord 2021-2026 staat dat Boxtel uitgaat van een terughoudende ontwikkeling van OZB en lokale lastendruk. De lokale belastingen vormen naast de algemene uitkering een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente om alle verplichte en beleidsvrije taken goed uit te kunnen voeren en het gewenste voorzieningenniveau in stand te houden.
Uitgangspunt is dat deze niet meer dan trendmatig wordt verhoogd en dat burgers profijt hebben van een efficiëntere aanpak op het terrein van riool- en afvalstoffenheffing.

Het beleid algemeen

Conform het beleidsakkoord 2021-2026 is er rekening gehouden met een trendmatige stijging van de OZB-opbrengsten en de legestarieven met 3,3%. Naast de trendmatige indexering hebben areaaluitbreidingen tot een extra toename van de belastingopbrengst geleid.
De tarieven van de lokale heffingen zijn hoogstens kostendekkend. Dat betekent dat de geraamde baten (inkomsten) de geraamde lasten (uitgaven) niet overschrijden. Bij de kostendekkende heffingen zijn overzichten geplaatst waaruit blijkt hoe de verhouding is tussen de geraamde en gerealiseerde baten versus de geraamde en gerealiseerde lasten. In het vervolg worden de beleidsuitgangspunten per belasting/legessoort gepresenteerd evenals de gerealiseerde opbrengsten en bijhorende tarieven.
In december 2022 heeft de raad bij een apart raadsbesluit de tarieven vastgesteld. De definitieve ozb-tarieven zijn in januari 2023 vastgesteld.

Het beleid per belastingsoort

Onroerende zaakbelasting

De Onroerende zaakbelasting (OZB) is een gemeentelijke belasting die geheven is over de vastgestelde waarde van elke onroerende zaak. De OZB is aangemerkt als een algemene heffing/dekkingsmiddel. Hiervoor is geen specifieke onderbouwing van de tarieven noodzakelijk.
De hoogte van de tarieven beweegt boven het landelijk gemiddelde. De geraamde opbrengst is als taakstellend aangemerkt. Dit heeft de volgende voordelen:

- Duidelijkheid voor het belastingjaar over de berekeningswijze van de tarieven;
- Het is praktisch uitvoerbaar;
- Er is geen afhankelijkheid van de ontwikkelingen op landelijk niveau;
- Er wordt rekening gehouden met de werkelijke waardeontwikkeling van het onroerend goed;
- De opbrengst ligt (met uitzondering van leegstand, areaalmutaties en de verschuiving woning niet-woning tarief) vast.

De ozb-tarieven van 2023 zijn berekend op basis van de eerder genoemde waardeontwikkelingen, met inachtneming van een verhoging van de opbrengst met 3,3% ter dekking van de gestegen kosten als gevolg van de inflatie.

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting wordt aangemerkt als een algemene heffing/dekkingsmiddel. Hiervoor is geen specifieke onderbouwing van de tarieven noodzakelijk. De tarieven liggen onder het landelijk gemiddelde.

Rioolheffing

Beleidskader

Het beleid en beheer van de riolering is verankerd in het vastgestelde verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP6) voor de periode 2020 t/m 2024. Naast inbedding van ambities college en ontwikkelingen dient dit plan organisatorisch en financieel als basis voor de zorgplicht voor onder meer de afvoer van water, beheer van het grondwaterpeil en voorkomen van droogte. Het vormt de basis voor de hoogte van de rioolheffing.
In het huidige vGRP6 is de komst van Esch nog niet meegenomen. De kosten dekking van het rioolbeheer is opnieuw doorgerekend op basis van de beschikbare gegevens. De toevoeging van Esch zorgt niet voor een extra belasting op de voorziening, de toename aan investeringen en inwoners compenseren elkaar.

Onderbouwing tarieven riolering (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Werkelijk 2023
Overige goederen en diensten	15	37	15
Mutatie voorzieningen	0	0	0
Belastingen op producenten	519	102	525
Belastingen op huishoudens	2.790	3.308	2.894
Kapitaaloverdrachten - overige instellingen en personen	2	0	6
Totaal baten	**3.326**	**3.447**	**3.440**
Overige goederen en diensten	312	783	452
Kapitaallasten	1.240	1.170	1.136

Mutatie voorzieningen	144	227	227
Overige verrekeningen	42	43	43
Compensabele BTW	78	192	153
Ingeleend personeel	0	16	63
Bijdragen inzet MijnGemeenteDichtbij	771	894	927
Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	5	3	5
Kwijtscheldingen	101	119	110
Totaal lasten	**2.694**	**3.447**	**3.117**
Dekkingsresultaat (- = nadeel)	**632**	**0**	**324**
Dekkingspercentage	123%	100%	110%

Afvalstoffenheffing

Het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval kost geld. Alle kosten en inkomsten zijn bijgehouden in de exploitatie afval. Het saldo (eindresultaat) is in rekening gebracht bij de inwoners. Dat doen we via de afvalstoffenheffing. Het uitgangspunt is om 100% van de kosten, inclusief btw en overhead, in rekening te brengen.
De afvalstoffenheffing mag wettelijk gezien alleen ingezet worden voor de dekking van de kosten van afvalinzameling en afvalverwerking. Er mag geen winst gemaakt worden. Is er sprake van een overschot dan wordt dit gestort in de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing. Is er sprake van een tekort dan wordt dit gedekt vanuit diezelfde voorziening. Dit noemen we een gesloten financiering.
In 2023 zagen we voordelen door nieuwe contracten, en door minder aanbod van restafval. Enkele projecten zijn vertraagd en zorgen daarmee voor onderbesteding. Aan de andere kant zagen we stijgende lasten voor energie en personeel. Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en administratieve boekingen.
Het uiteindelijke resultaat is € 706.000 dat ten gunste komt van de voorziening Afval.

Onderbouwing tarieven afval (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Werkelijk 2023
Leges en andere rechten	3.574	4.034	4.004
Overige goederen en diensten	611	486	558
Mutatie voorzieningen	240	57	57
Kapitaaloverdrachten - overige instellingen en personen	5	0	7
Totaal baten	**4.429**	**4.577**	**4.626**
Belastingen	91	104	112
Duurzame goederen	45	45	41
Overige goederen en diensten	1.840	2.224	1.685
Kapitaallasten	96	125	93
Mutatie voorzieningen	0	0	0
Overige verrekeningen	20	20	20
Compensabele BTW	440	506	390
Ingeleend personeel	269	275	266
Bijdragen inzet MijnGemeenteDichtbij	988	1.122	1.164

Kapitaaloverdrachten - overige instellingen en personen	142	155	148
Totaal lasten	**3.931**	**4.577**	**3.920**
Dekkingsresultaat (- = nadeel)	**498**	**0**	**706**
Dekkingspercentage	113%	100%	118%

Parkeerbelasting

De parkeerbelasting (inclusief parkeervergunningen) wordt aangemerkt als een algemeen heffing/dekkingsmiddel. Hiervoor is geen specifieke onderbouwing van de tarieven noodzakelijk.
Ten opzichte van 2022 is in 2023 een verhoogd parkeertarief van kracht. Met behoud van de marktconformiteit ten opzichte van omliggende gemeenten is de kostendekkendheid toegenomen.

Reclamebelasting

De reclamebelasting is aangemerkt als een algemeen heffing/dekkingsmiddel. Hiervoor is geen specifieke onderbouwing van de tarieven noodzakelijk. Deze belasting geldt voor alle winkeliers, dienstverleners en horecaondernemers in het afgebakende centrummanagement gebied. De netto-opbrengst stort de gemeente in het ondernemersfonds.

Leges omgevingsvergunning

De verwachte opbrengst in 2023 is bepaald door te kijken naar grote woningbouwprojecten die op de planning stonden binnen onze gemeente. Doordat er in 2023 minder woningen zijn gerealiseerd dan verwacht is er een nadelig resultaat van € 140.000 op de legesopbrengsten.

Onderbouwing tarieven omgevingsvergunning (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Werkelijk 2023
Leges en andere rechten	1.041	971	829
Totaal baten	**1.041**	**971**	**829**
Overige goederen en diensten	75	85	208
Bijdragen inzet MijnGemeenteDichtbij	1.085	1.517	1.564
Totaal lasten	**1.160**	**1.602**	**1.772**
Dekkingsresultaat (- = nadeel)	**-120**	**-630**	**-943**
Dekkingspercentage	90%	61%	47%

Leges dienstverlening/burgerzaken

De leges burgerzaken worden voor een deel bepaald door de van Rijkswege vastgestelde (maximum) bedragen. Voor zover deze Rijkstarieven niet van toepassing zijn, zijn de tarieven in 2023 trendmatig 3,3% verhoogd. Van elke dienstverlening is een geschatte inzet van menskracht de basis voor het bepalen van die tarieven. 100% kostendekking is vanwege de door het rijk opgelegde maximering van de tarieven niet haalbaar. Daarnaast komen de resultaten van reisdocumenten lager uit dan begroot. Dit is verklaarbaar gezien de start van de reisdocumentenpiek in 2024.

Onderbouwing tarieven burgerzaken (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Werkelijk 2023
Leges en andere rechten	434	420	411
Overige goederen en diensten	5	13	14
Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	0	5	4
Totaal baten	**439**	**438**	**429**
Salarissen en sociale lasten	9	9	11
Overige goederen en diensten	24	46	14
Inkomensoverdrachten - Rijk	160	150	160
Bijdragen inzet MijnGemeenteDichtbij	844	970	1.007
Totaal lasten	**1.037**	**1.175**	**1.192**
Dekkingsresultaat (- = nadeel)	**-599**	**-737**	**-763**
Dekkingspercentage	42%	37%	36%

Grafrechten

De tarieven voor het grafrecht zijn in 2023 trendmatig 3,3% verhoogd.
De behaalde kostendekkendheid in 2023 is circa 81%, vanwege het feit dat de baten (het aantal uitvaartbewegingen en asbus bijzettingen) niet te beïnvloeden zijn. Daarnaast is er op basis van voorgaande jaren meer begroot aan baten dan haalbaar is. Begroot zijn immers de kosten voor beheer en onderhoud gericht op de werkelijke uitvoeringskosten daarvan. De dekking uit opbrengsten van grafrechten is niet beïnvloedbaar en blijft de gemeente afhankelijk van de keuzes die nabestaanden maken bij een overlijden van hun dierbaren.
Er wordt nog steeds meer gecremeerd dan begraven. Dat heeft invloed op de baten van het product begraven. Regelmatig wordt al door nabestaanden aangegeven dat zij de door de gemeente Boxtel vastgestelde grafrechten conform de verordening erg hoog vinden. Daardoor zou een keuze voor een andere begraafplaats een gevolg kunnen zijn.

Onderbouwing tarieven grafrechten (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Werkelijk 2023
Leges en andere rechten	166	193	210
Totaal baten	**166**	**193**	**210**
Belastingen	1	1	0
Duurzame goederen	0	13	15
Overige goederen en diensten	59	66	114
Kapitaallasten	12	11	11
Mutatie voorzieningen	3	3	3
Bijdragen inzet MijnGemeenteDichtbij	130	151	156
Totaal lasten	**205**	**244**	**300**
Dekkingsresultaat (- = nadeel)	**-39**	**-51**	**-90**
Dekkingspercentage	81%	79%	70%

Marktgelden

Uitgangspunt is 100% kostendekkendheid.
Voor 2023 was een opbrengst begroot van € 35.800 en is gerealiseerd € 29.389.

Onderbouwing tarieven markt (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Werkelijk 2023
Leges en andere rechten	2	5	2
Overige goederen en diensten	28	31	28
Totaal baten	**30**	**36**	**29**
Overige goederen en diensten	8	8	7
Bijdragen inzet MijnGemeenteDichtbij	35	41	42
Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	0	0	0
Totaal lasten	**43**	**49**	**50**
Dekkingsresultaat (- = nadeel)	**-14**	**-13**	**-20**
Dekkingspercentage	68%	73%	59%

De tarieven en de gerealiseerde opbrengsten

In het onderstaande overzicht worden de definitieve, door de raad vastgestelde tarieven 2023 opgenomen met de bijhorende heffingsgrondslag.

Belasting/heffing	Heffingsgrondslag	Vastgesteld tarief 2023
Onroerende zaakbelasting		
Woningen:		
- eigenaren	Woz-waarde	0,1040%
Niet-woningen		
- eigenaren	Woz-waarde	0,3271%
- gebruikers	Woz-waarde	0,2679%
Toeristenbelasting (regulier)	Overnachting	€ 2,00
Groep > 10 pers. 0-18	Overnachting	€ 1,00
Camping	Overnachting	€ 1,70
Rioolheffing		
- waterverbruik	t/m 200 m3	€ 190,44
- waterverbruik	per m3 > 200m3	€ 1,75 per m3
Afvalstoffenheffing		
- eenpersoonshuishouden	Laagbouw vast tarief zonder container	€ 258,00
		€ 204,00

	Regulier	
- meerpersoonshuishouden	Hoogbouw vast tarief zonder container	€ 324,00
	Regulier	€ 252,00
- diftar	lediging 60 liter rest	€ 5,00
	lediging 140 liter rest	€ 6,00
	lediging 180 liter rest	€ 7,00
	lediging 240 liter rest	€ 8,00
Parkeerbelasting	diverse tarieven	Indexering 3,3%
Reclamebelasting	Woz-waarde (bovengrens € 131.000)	Minimaal € 238,00 Maximaal € 890,00
Leges omgevingsvergunning	diverse tarieven	Indexering 3,3%
Leges Burgerzaken	diverse tarieven	Indexering 3,3%

Opbrengsten belastingen en heffingen

In de volgende tabel is een overzicht opgenomen van de gerealiseerde opbrengsten van de belangrijkste lokale belastingen en heffingen in vergelijking met de begrote opbrengsten.

Belastingen en heffingen opbrengst (x € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
BELASTINGEN			
Onroerende zaakbelastingen			
Woningen:			
* eigenaren	5.317	5.600	5.665
Niet-Woningen:			
* eigenaren	1.922	2.026	2.091
* gebruikers	1.315	1.474	1.527
Totaal	**8.554**	**9.100**	**9.284**
RECHTEN EN HEFFINGEN			
Afvalstoffenheffing	3.656	4.034	4.074
Rioolheffing	3.309	3.410	3.419
Begrafenisrechten	166	193	210

Marktgelden	28	31	28
Omgevingsvergunning	1.038	967	980
Parkeergelden	163	155	201
Toeristenbelasting	30	64	115
Precariorechten	22	21	27
Reclamebelasting	41	48	40
Overige leges	524	555	514
Totaal	**8.978**	**9.475**	**9.607**
Algeheel totaal	**17.532**	**18.575**	**18.891**

Aanduiding van de lokale lastendruk

Jaarlijks wordt bij de begroting een overzicht opgenomen van de ontwikkeling van de lokale lastendruk (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) in verschillende woonsituaties. Een huurder betaalt geen OZB.
Wat betreft afvalstoffenheffing is voor de vergelijking in deze situaties uitgegaan van een meerpersoonshuishouden met 10 ledigingen van een 240 liter container voor restafval per jaar. Voor rioolheffing is uitgegaan van een waterverbruik van minder dan 200 m3. De woningwaarde 2023 is gebaseerd op de peildatum 1-1-2022.
Dit heeft voor onderstaande situaties het volgende beeld opgeleverd:

Ontwikkeling lokale lasten	Woz-waarde	lasten 2022	lasten 2023	mutatie
huurder		€ 493	€ 522	5,9%
eigenaar met een woning van	€ 200.000	€ 724	€ 730	0,8%
eigenaar met een woning van	€ 250.000	€ 782	€ 782	0,0%
eigenaar met een woning van	€ 400.000	€ 956	€ 938	-1,88%
eigenaar met een woning van	€ 600.000	€ 1.187	€ 1.146	-3,45%

Bij de beoordeling van de gemiddelde belastingdruk worden de afvalstoffenheffing, de rioolheffing onderdeel woningen en de onroerende zaakbelasting woning betrokken. Voor de vergelijking zijn de gegevens uit de Atlas van de lokale lasten 2023 gebruikt.

Landelijk geeft de lokale lastendruk het volgende resultaat voor 2023.

Coelo Atlas 2023	Landelijk gemiddeld	Boxtel	Rangnummer
Meerpersoonshuishouden	€ 944	€ 981	223
Eenpersoonshuishouden	€ 867	€ 904	

Overzicht gemeentelijke tarieven Coelo Atlas

Overzicht tarieven 2023 Coelo Atlas 2023	Boxtel	Sint-Michielsgestel	Landelijk
OZB tarief woningen	0,1040%	0,1132%	0,0890%
OZB tarief eigenaar niet-woningen	0,3271%	0,3027%	0,3145%
OZB tarief gebruiker niet-woningen	0,2679%	0,1951%	0,2248%
Afvalstoffenheffing eenpersoonshuishouden	€ 233	€ 256	€ 266
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishouden	€ 311	€ 316	€ 329

Rioolheffing huishoudens eenpersoonshuishouden	€ 190	€ 137	€ 199
Rioolheffing huishoudens meerpersoonshuishouden	€ 190	€ 156	€ 213
Rioolheffing bedrijven, waterverbruik 500 m3	€ 715	€ 288	€ 382
Woonlasten eenpersoonshuishouden	€ 904	€ 986	€ 867
Woonlasten meerpersoonshuishouden	€ 981	€ 1.065	€ 944
Toeristenbelasting per nacht	€ 2,00	€ 2,00	€ 3,27
Paspoort	€ 77,85	€ 77,85	€ 77,87
Identiteitskaart	€ 70,35	€ 70,35	€ 70,22
Rijbewijs	€ 44,65	€ 44,65	€ 44,65
uittreksel BRP	€ 12,35	€ 12,35	€ 13,59
Omgevingsvergunning € 54.900	€ 2.137	€ 2.112	€ 1.749

Kwijtscheldingsbeleid

In 2021 is de Leidraad Invordering vastgesteld waarin o.a. de kaders voor de kwijtschelding 2023 zijn opgenomen. Kwijtschelding kan worden verleend voor de onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De overige heffingen zijn uitgezonderd van kwijtschelding.
Als een belastingplichtige (natuurlijke persoon), of een zelfstandige ondernemer die voor zijn privé woning, geen of weinig financiële middelen heeft om de belastingaanslag voor de gemeentelijke heffingen te kunnen voldoen, kan onder voorwaarden aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend. De beoordeling wordt gebaseerd op het wettelijk vastgestelde toetsingsinkomen en toetsingsvermogen. Het kwijtscheldingspercentage wordt gebaseerd op de zogenaamde 100%-norm.
Het geraamde bedrag voor de kwijtscheldingen, na de begrotingswijziging, was voor het jaar 2023 begroot op € 273.800 werkelijk was dit € 244.794 verdeeld over:

- afvalstoffenheffing geraamd € 155.000 werkelijk € 141.222
- rioolheffing geraamd € 118.800 werkelijk € 103.572

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleidende tekst

Het weerstandsvermogen bepaalt of de gemeente in staat is om de financiële gevolgen van onverwachte, niet-begrote kosten (risico's) op te vangen. Met een buffer kan worden voorkomen dat een financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen.

In december 2018 heeft de gemeenteraad de notitie risicomanagement & weerstandsvermogen vastgesteld. In deze notitie zijn de kaders gesteld voor een organisatie breed risicobeleid.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit:

- de benodigde weerstandscapaciteit = het totaal van de risico's en kansen op basis van een inschatting van kans en impact
- de beschikbare weerstandscapaciteit = de financiële middelen om de risico's te dekken.

De beschikbare weerstandscapaciteit wordt als volgt berekend:

Algemene reserve per 31 december 2023	€ 16.793.574
Stille reserve	€ 0
Resultaat na bestemming 2023	€ 3.157.422
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	**€ 19.950.996**

Conform bestaand beleid wordt de onbenutte belastingcapaciteit niet meegenomen bij de bepaling van beschikbare weerstandscapaciteit. Op het moment dat een beroep wordt gedaan op extra financiële ondersteuning uit het gemeentefonds, wordt van de gemeente verwacht dat deze capaciteit ook daadwerkelijk wordt benut.
De ratio weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de risico's die we lopen (de benodigde weerstandscapaciteit) en de financiële middelen die we hebben om de risico's te dekken (de beschikbare weerstandscapaciteit). De gemeente streeft naar een minimale ratio van 1,0 (raadsbesluit bij notitie Risicomanagement & weerstandsvermogen).

Tabel: Ratio weerstandsvermogen

Boxtel	**Jaarrekening 2023**
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 19.950.996
Benodigde weerstandscapaciteit	€ 4.512.572
Ratio weerstandsvermogen	4,4
Kwalificatie	*Uitstekend*

De risico's

De geïnventariseerde risico's zijn doorgerekend op kans en impact. In de matrix geeft dit het volgende beeld.

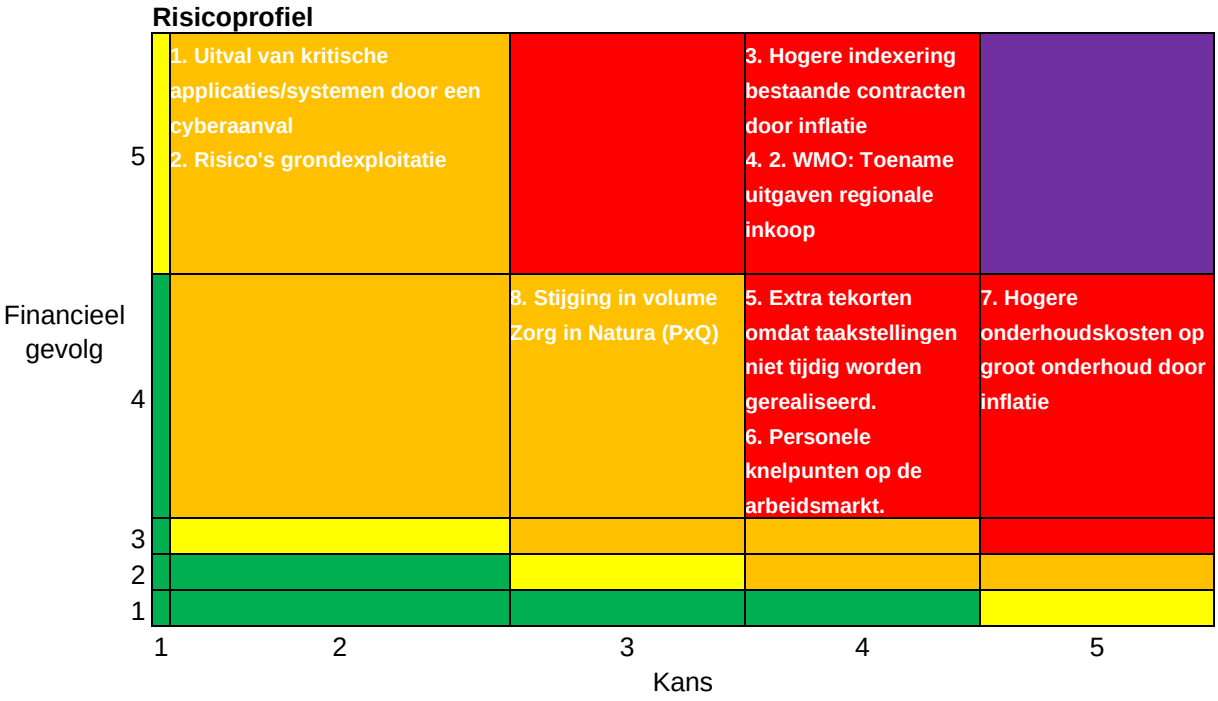

Risicoregister

Risico's worden vastgelegd in het risicoregister. Per risico is een inschatting gemaakt van de kans dat het risico zich voordoet en de financiële gevolgen ervan. Deze inschatting is in lijn met het beleid vertaald naar een risicoscore.
De risico's zijn ingedeeld op incidenteel/structureel risico (I/S). In lijn met het beleid wordt het risicobedrag verhoogd met 10% als opslag voor de risico's die op dit moment nog niet zijn ingeschat. Er wordt in het risico register onderscheid gemaakt tussen de kwantificeerbare en niet-kwantificeerbare risico's.

In onderstaand risicoregister zijn uitsluitend de risico's met een impact vanaf € 100.000 weergegeven. Deze grens is bepaald op 0,10% van het bedrag van de exploitatie van 2018. Onverwachte, niet-begrote kosten (risico's) die een effect hebben op de financiële positie van GR MijnGemeenteDichtbij worden conform de verdeelsleutel opgenomen in de weerstandsparagrafen van de gemeenten.
De benodigde weerstandscapaciteit is als volgt berekend:

Risico's met een impact vanaf het jaar 2024

Nr.	Kwantificeerbare risico's	Effect	Type	Kans	Gevolg	kans*gevolg	Kans	Gevolg	Risico score	Impact	Kans op optreden in jaar
1	Uitval van kritische applicaties/systemen door een cyberaanval	Extra lasten, niet begroot	I	30%	2.800.000	840.000	2	5	10	840.000	2024 e.v.

2	Risico's grondexploitatie	Groter verlies of lagere winstneming grondexploitaties	I	30%	2.351.297	705.389	2	5	10	705.389	2024 e.v.
3	Hogere indexering bestaande contracten door inflatie MGD	Extra lasten, niet begroot	I	70%	724.200	506.940	4	5	20	506.940	2024 e.v.
4	WMO: Toename uitgaven regionale inkoop.	Extra lasten, niet begroot	S	70%	473.300	331.310	4	4	16	331.310	2024 e.v.
5	Extra tekorten omdat taakstellingen niet tijdig worden gerealiseerd.	Extra lasten, niet begroot	I	70%	460.000	322.000	4	4	16	322.000	2024 e.v.
6	Personele knelpunten door een krappe arbeidsmarkt, langdurig ziekteverzuim in combinatie met duurdere inhuur.	Extra lasten, niet begroot	S	75%	420.000	315.000	4	4	16	315.000	2024 e.v.
7	Hogere onderhoudskosten op groot onderhoud door inflatie	Extra lasten, niet begroot	S	90%	272.000	244.800	5	4	20	244.800	2024 e.v.
8	Stijging volume Zorg in Natura (PxQ)	Extra lasten, niet begroot	S	50%	379.600	189.800	3	4	12	189.800	2024 e.v.

Totaal risico's met een impact vanaf het jaar 2024	3.455.239
Overige risico's < € 100.000	647100
10% risico-opslag voor niet gekwantificeerde risico's	410.233
Totaal benodigde weerstandscapaciteit	**4.512.572**

Kwantificeerbare risico’s in het rode gebied worden hieronder apart toegelicht.

1. Uitval van kritische applicaties/systemen in verband met een cyberaanval

Het risico op schade door een cyberaanval neemt toe. Een cyberaanval kan bestaan uit een gijzeling van data (ransomware) of diefstal en mogelijke publicatie van privacygevoelige informatie. De inschatting van de impact van dit risico is gebaseerd op voorvallen die zich elders hebben voorgedaan. De ontwikkelingen op het vlak van cyberaanvallen blijven echter onverminderd snel. We blijven dit continu monitoren, indien nodig stellen we onze verbetermaatregelen hierop bij, zodat we tijdig in kunnen spelen op mogelijke ontwikkelingen.

2. Risico’s grondexploitatie

Jaarlijks voert de gemeente een risicoanalyse uit. Hierbij brengt ze risico’s in kaart, wat is de oorzaak en impact van het risico en wat zijn mogelijke beheersmaatregelen. De risico’s dekt de gemeente af met de winstpotentie als deze voldoende is. Anders wordt het risico afgedekt met de reserve grondexploitatie en wanneer deze reserve niet toereikend is de algemene reserve. De reserve grondexploitatie bedraagt op 1 januari 2024 € 1,7 mln. en is onvoldoende om de risico's af te dekken. Een bedrag van € 0,7 mln. wordt afgedekt met de algemene reserve.

3. Hogere indexering bestaande contracten door inflatie
Na de recordhoogte in de afgelopen jaren is de inflatie inmiddels weer aan het dalen. Echter de hoge inflatie van afgelopen jaren kan nog een na-effect hebben op de lopende contracten.

4. WMO: Toename uitgaven regionale inkoop.
Er is in de begroting rekening gehouden met een toename aan zorggebruik. Deze toename komt door vergrijzing in samenhang met het langer thuis blijven wonen. Daarnaast is er altijd een risico dat de uitgaven hoger zijn dan begroot, doordat de WMO een open-einde regeling is.

5. Extra tekorten omdat bezuinigingen niet tijdig worden gerealiseerd.
De nog niet gerealiseerde taakstellingen uit het kerntakendekkingsplan tot en met het boekjaar 2022 zijn als eenmalig verlies ten laste van het resultaat verwerkt. Voor de komende jaren bestaat het risico dat de bezuinigingen deels niet gerealiseerd worden, ondanks de genomen maatregelen. De voortgang van de taakstellingen wordt periodiek gemonitord. Hierover wordt gerapporteerd in de P&C cyclus.

6. Personele knelpunten door een krappe arbeidsmarkt, langdurig ziekteverzuim in combinatie met duurdere inhuur.
Met regelmaat worden we geconfronteerd met personele knelpunten door krapte in de arbeidsmarkt of langdurig ziekteverzuim. In 2022 en 2023 zijn hiervoor extra maatregelen getroffen. We zien echter dat de arbeidsmarkt nog steeds leidt tot moeilijk in te vullen vacatures met als gevolg meer inhuur en daardoor hogere kosten.

7. Hogere onderhoudskosten op groot onderhoud door inflatie
In de afgelopen jaren was de inflatie fors hoger dan begroot. In de onderhoudsplannen is hier onvoldoende rekening mee gehouden. We gaan namelijk uit van een jaarlijkse correctie van 3%. Het risico is hierdoor dat de onderhoudskosten op groot onderhoud hoger uitvallen dan begroot door de hogere inflatie in de afgelopen jaren.

Niet kwantificeerbare risico’s

Nr.	Niet-kwantificeerbare risico's	Effect	Type	Impact	Kans op optreden in jaar
9	Maatschappelijke ontwikkelingen	Extra lasten, niet begroot	S	P.M.	2024 e.v.
10	Financieel perspectief na 2026 onzeker.	Minder inkomsten dan begroot	S	P.M.	2027 e.v.
11	Onzekerheid inkomsten uit leges onder de omgevingswet	Minder inkomsten dan begroot	S	P.M.	2024
12	Mogelijke toekomstige financiële claim m.b.t. nazorgfonds gesloten stortplaatsen provincie Noord-Brabant	Extra lasten, niet begroot	I	P.M.	2024 e.v.

9. Maatschappelijke ontwikkelingen
Er gebeurt veel in maatschappelijk opzicht. Dit kan een gevolg hebben voor de financiële huishouding van onze gemeente. Het 'stikstof-dossier', de nieuwe omgevingswet, de situatie op de energiemarkt, de woningmarkt en de oorlog in Oekraïne zijn voorbeelden van ontwikkelingen die een risico vormen voor het goed kunnen uitvoeren van onze gemeentelijke taken. De financiële risico's die hier aan verbonden zijn laten zich moeilijk inschatten.

Daarnaast schatten we in dat er komende jaren bezuinigd moet gaan worden om het begrotingstekort en de staatsschuld van het rijk verder terug te dringen.

10. Financieel perspectief na 2026 onzeker
De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van het accres (prijsontwikkeling). In het coalitieakkoord is besloten om het accres vanaf 2026 niet langer te koppelen aan de ontwikkeling van de rijksuitgaven en vanaf dan te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Hiermee zijn er minder fluctuaties in de ontwikkeling van de uitkering. Door deze methode wordt het gemeentefonds vanaf 2026 gekort met € 1,8 miljard gekort (tot nu toe bekend als het ravijnjaar 2027). Hoewel het zogenaamde ravijnjaar voor een belangrijk deel opgelost is, zien we de algemene uitkering in 2026 met ruim € 4 miljoen dalen ten opzichte van 2025. Redenen hiervoor zijn de opschalingskorting en de nieuwe financieringsmethodiek. Mede hierdoor is er in beperkte mate ruimte in de begroting beschikbaar voor nieuw beleid.

11. Onzekerheid inkomsten uit leges onder de Omgevingswet
De inkomsten zijn onzeker door de nieuw op te stellen legesverordening waarbij er minder leges geheven mag worden voor bouwvergunningen. Anderzijds verwachten we dat er in plaats van wijzigingen omgevingsplan veel eerder gekozen wordt om een “BOPA” vergunning te verlenen. Dat brengt juist weer meer leges op.

12 Mogelijke toekomstige financiële claim m.b.t. nazorgfonds gesloten stortplaatsen provincie Noord-Brabant
Boxtel en Sint-Michielsgestel maken onderdeel uit van het Stadsgewest 's-Hertogenbosch. Er wordt toegewerkt naar een overdracht van de voormalige stortplaats Vlagheide van Stadsgewest ‘s-Hertogenbosch aan provincie Noord-Brabant. In 2023 heeft de provincie opdracht gegeven voor het uitvoeren van een Asset Liability Management (ALM)-studie voor het Nazorgfonds gesloten stortplaatsen. Recent zijn de resultaten van deze studie bekend geworden waaruit blijkt dat de eerder berekende en aanwezige (doel)vermogens - binnen het nazorgfonds t.g.v. de nazorgverplichting van de reeds gesloten en in de toekomst sluitende stortplaatsen - mogelijk niet toereikend zijn om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. De doelvermogens en nazorgheffingen zullen hierdoor mogelijke tekorten laten zien die leiden tot bijstorten en of afgifte van genoegzame zekerstellingen. De precieze uitwerking is nog nader onderwerp van gesprek met de betrokken vergunninghouders en exploitanten. Op het moment dat de impact voor onze gemeente inzichtelijk is zullen we de mogelijke financiële claim verwerken.

Kengetallen
Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een provincie of gemeente. Om dit te bereiken wordt voorgeschreven in artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten dat de paragraaf

weerstandsvermogen en risicobeheersing tenminste de volgende kengetallen bevat: netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit.

Tabel Overzicht kengetallen

Kengetal	Berekening	Toelichting
Netto schuldquote	Totale schulden/totale baten (ex. reserves)	Geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden.
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Idem, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	
Solvabiliteitsrisico	Eigen vermogen/totaal balans	Geeft inzicht in de mate waarin onze gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.
Structurele exploitatieruimte (begroting)	Structurele baten en lasten + structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves/totale baten (ex. reserves).	Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.
Grondexploitatie	Boekwaarde bouwgrond in exploitatie/totale baten (ex. reserves)	De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico’s met zich mee.
Belastingcapaciteit	Totale woonlasten gemeente landelijk gemiddelde woonlasten	Geeft inzicht in hoe de totale woonlasten in de gemeente zich verhouden tot het landelijke gemiddelde. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt is een beleidskeuze.

Deze kengetallen zijn op basis van deze jaarrekening doorgerekend en geven het volgende beeld.

Tabel: Ontwikkeling kengetallen Boxtel	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Werkelijk 2023
Netto schuldquote	18,00%	26,97%	7,49%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	13,11%	22,72%	3,18%
Solvabiliteitsrisico	33,58%	40,22%	36,53%
Grondexploitatie	5,63%	1,08%	5,44%
Structurele exploitatieruimte begroting	17,36%	5,23%	10,61%
Belastingcapaciteit	104,97%	103,92%	103,92%

Als we deze kengetallen vergelijken met de provinciale normen, dan geeft dit het volgende beeld:

Tabel: kengetallen in verhouding tot de normen zoals gehanteerd door de provincie				
Boxtel	Kengetal werkelijk 2023	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	7,49%	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	3,18%	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsrisico	36,53%	>50%	20-50%	<20%
Grondexploitatie	5,44%	<20%	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte begroting	10,61%	>0%	0%	<0%
Belastingcapaciteit	103,92%	<95%	95-105%	>105%

Analyse en conclusie financiële kengetallen

Netto schuldquote
Een schuldquote tussen 0% en 100% wordt door de VNG als normaal beoordeeld, bij een percentage van meer dan 90% is voorzichtigheid geboden. In 2022 zijn beide schuldquotes gedaald; dit komt door een afname van de schulden en een toename van de totale baten.

Solvabiliteitsratio
De VNG beoordeelt een solvabiliteitsratio tussen 20% en 80% als normaal. In 2023 zien we opnieuw een verbetering van dit kengetal omdat het eigen vermogen is toegenomen van € 38,2 mln. per einde 2022 naar € 46,8 mln. per einde 2023.
Belangrijkste redenen voor deze verbetering zijn de reserveringen voor Noodzakelijke maatschappelijke opgaven van € 4 mln. en het jaarresultaat 2023 (€ 3,2 mln.).

Grondexploitatie
Een lagere boekwaarde en daarmee een lager percentage is in dit geval gunstig.

Structurele exploitatieruimte
Met name vanwege het gerealiseerde voordelige jaarrekeningresultaat en de incidentele netto toevoegen aan de reserves is dit ratio positief.

Belastingcapaciteit
Onder de totale woonlasten wordt hier verstaan de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Volgens het CBS bedragen de gemeentelijke woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in onze gemeente in 2023 € 981. Landelijk is dit € 942. De gemiddelde WOZ-waarde in onze gemeente is € 376.000 (2023). Landelijk is dit € 368.000.

Kapitaalgoederen
Inleidende tekst
In deze paragraaf geven we aan hoe we de kapitaalgoederen in gemeentelijk eigendom beheren. In de Financiële verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet (RV 20.0024). staat in artikel 10 dat er een actueel beleidskader onderhoud kapitaalgoederen is.
Kapitaalgoederen zijn de zaken die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen te produceren die zij aan haar burgers levert. Het zijn grote zaken die meestal veel waarde vertegenwoordigen en meerdere jaren meegaan. De onderstaande beleidskaders kapitaalgoederen zijn gerealiseerd en vastgesteld door de gemeenteraad. Het gaat om de volgende kapitaalgoederen:

a. Wegen
b. Openbare verlichting
c. Riolering
d. Water
e. Groen
f. Speeltoestellen
g. Begraafplaats
h. Gebouwen

1. Van bovenstaande kapitaalgoederen geven we aan:
    a. het beleidskader
    b. de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties
    c. de vertaling van de financiële consequenties in de begroting

We beheren en onderhouden de openbare ruimte op basis van wettelijke regels, zorgplichten en de bedoelde functionaliteit en kwaliteit zoals die in de beleidskaders en beleidsplannen is benoemd. Onderdeel van de beheerplannen zijn de vervangingen als gevolg van afschrijving; denk aan riolering, wegen en civiele kunstwerken.
Het beheer van de openbare ruimte verandert snel, niet langer traditioneel maar toekomstgericht of kansgestuurd. Vervangingen komen daardoor eerder met gevolgen voor bijvoorbeeld de afschrijvingstermijnen. Elke vervanging is zo een kans voor vernieuwing. Vernieuwing die rekening houdt met de maatschappelijke, technologische en klimatologische ontwikkelingen. Vernieuwing waarin we klimaatadaptieve maatregelen en de energietransitie integraal meenemen. De opgave hierbij is om de vervangings- en vernieuwingsinvesteringen van de kapitaalgoederen te combineren met die van andere investerende partijen zoals woningbouwcorporaties, bedrijven en sociale partners.
Kennis over de omvang van de te onderhouden domeinarealen, maar ook de mutaties in de arealen, zijn van wezenlijk belang. De doelstelling is steeds de mutaties in de beheerarealen inzichtelijk te hebben en op basis hiervan de reservering en aanvraag van de benodigde onderhoudsbudgetten te borgen.
De beheerplannen geven op de middellange termijn aan welke onderhouds- en vervangingsmaatregelen we in welk jaar moeten nemen om het kapitaalgoed in stand te houden. De beheerplannen zijn gebaseerd op een technische controle en/of schouw van het areaal en geven een realistisch beeld van de uit te voeren werkzaamheden en de daarvoor benodigde budgetten. Uiteindelijk kunnen we komen tot Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR). De vervangingsbehoefte gaat sneller dan de theoretische levensduur als gevolg van veranderd gebruik en grotere opgaven zoals klimaatadaptatie, energietransitie en gewijzigde inzichten van de openbare ruimte.
In de volgende paragrafen gaan we per kapitaalgoed in op: Beleidskader, Doelen en Financiën en de geleverde prestaties 2023.

Wegen (inclusief Openbare verlichting)

Wegen

Beleidskader

Het vastgestelde Beheerplan Wegen 2019- 2023 geldt als beleidskader voor het wegenbeheer.

- Groot wegenonderhoud € 938.531 (onttrekking uit voorziening)
- Overig wegenonderhoud € 613.322

Doelen en Financiën

Aan de hand van nieuwe beheerplannen is een voorziening gecreëerd voor civiele kunstwerken en openbare verlichting. Hierdoor is onderscheid gemaakt bij deze producten voor klein onderhoud (exploitatie), groot onderhoud (voorziening) en vervangingsinvesteringen.
Het groot onderhoud is opgenomen in een voorziening; klein onderhoud in de exploitatie. Voor specifieke activiteiten zoals reconstructies geldt een vervangingsinvestering.

Prestatie 2023

Beleidsuitgangspunten wegbeheer zijn in 2005 door de raad vastgesteld, uitgaande van de actuele inspectiemethoden CROW en het door de raad vastgestelde maximaal toelaatbaar percentage achterstallig onderhoud op enig moment. De raad stelde daarbij prioriteitsvolgorden en wegingsfactoren vast. Het thema veiligheid en de centrumwegen in de kernen krijgen de hoogste prioriteit. De afschrijvingstermijnen en de financiële middelen voor wegenonderhoud zijn op dat beheersniveau afgestemd. Bij zowel onderhoudswerkzaamheden als nieuwe inrichting schenken we extra aandacht aan mindervaliden en trajecten voor langzaam verkeer zoals fiets- en voetpaden. Elk jaar is een bedrag beschikbaar voor groot wegenonderhoud (jaarlijks aangepast voor prijsindexering en areaaluitbreiding). Dit bedrag wordt toegevoegd aan de voorziening wegenbeheer.
We hebben het uitvoeringsprogramma Groot Onderhoud Wegen vorm gegeven op basis van visuele inspecties van de voor het jaar 2023 geselecteerde wegen en in afstemming met andere kapitaalgoederen en overige ontwikkelingen in de openbare ruimte. Binnen het programma 2023 zijn asfaltwerkzaamheden uitgevoerd aan onder andere Achterbergstraat, Liempdseweg, Schouwrooij, Boseind en rotonde Keulsebaan/ Eindhovenseweg. Daarnaast is gestart met de reconstructie van de Bosscheweg. Verder is groot elementenonderhoud uitgevoerd aan bijvoorbeeld de Krollerbocht, Vorsenpoel en Europalaan (ged.)
Binnen de gemeente beheren we 1,95 miljoen m2 wegverhardingen.

Overig wegenonderhoud

Naast het groot wegenonderhoud zijn jaarlijks budgetten beschikbaar voor overig wegenonderhoud.

Dit betreft onder andere:

- Klein herstelwerk ter borging veiligheid weggebruiker (herstel scheuren, graafwerkzaamheden, boomwortels);
- Constructief onderhoud bermen;
- Verkeersveiligheidsmaatregelen (onderhoud verkeersborden ca., wegmarkeringen);
- Schoonhouden straten, wegen en pleinen (vegen, prullenbakken, onkruidbestrijding);
- Gladheidsbestrijding.

Openbare verlichting

Beleidskader
Het vastgestelde beleidsplan Openbare Verlichting geldt voor de periode 2021-2025. Dit beleidsplan bevat een vertaling naar een bijbehorend beheerplan dat ervoor zorgt dat we de openbare verlichting in de gemeente conform de vastgestelde ambities onderhouden en gaat uit van verdere ombouw naar LED.

Doelen en Financiën
Het onderhoud is opgenomen in de exploitatie; daarnaast gelden vervangingsinvesteringen voor vervanging van masten en armaturen.

Prestatie 2023
Binnen het uitvoeringsplan zijn in een deel van Boxtel Oost lichtmasten en armaturen vervangen. In Lennisheuvel, Esch en de vrijliggende fietspaden zijn de armaturen vervangen. Daarnaast is planmatig een deel van de lichtmasten geschilderd en heeft de jaarlijkse groepsremplace plaatsgevonden waarbij clustergewijs de lichtmasten worden gecontroleerd en de armaturen gereinigd. In Boxtel bestaat de verlichting nog voor 30% (2500 stuks) uit PLL verlichting.

Bij onderhoud openbare verlichting wordt onderscheid gemaakt in:
- Klein- en storingsonderhoud, oplossen van schades inclusief remplace en schilderen (exploitatie)
- vervangen lichtmasten en armaturen (investeringskredieten)
- Jaarlijkse herverlichting naar LED, momenteel is het percentage LED verlichting 70%

Civiele kunstwerken
Beleidskader
Programmering van het jaarlijks onderhoud geschiedt middels het beheerplan dat volgt uit het beleidsplan en periodieke inspecties van de objecten.

Doelen en Financiën
Het groot onderhoud is opgenomen in een voorziening; het klein onderhoud is ondergebracht in de exploitatie.
- Groot onderhoud civiele kunstwerken € 69.491 (onttrekking uit voorziening)
- Overig onderhoud civiele kunstwerken € 40.410

Prestatie 2023
Alle bruggen en tunnels zijn overeenkomstig het beheerplan onderhouden. Daarbij zijn de bruggen ontdaan van graffiti en onkruid; tevens hebben conserverings- en herstelwerkzaamheden plaats gevonden.

Riolering (inclusief Water)
Beleidskader
Beleidsuitgangspunten voor het riool- en waterbeheer zijn eind 2019 door de raad vastgelegd in het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP6) voor de periode 2020 tot en met 2024. Dit plan dient voor de raming van de jaarlijkse kosten voor onderhoud en beheer van het rioolstelsel en daarnaast als basis voor de bepaling van de hoogte van de rioolheffing. Binnen de gemeente beheren we onder andere 304 km vrijvervalriolering, 49 hoofdgemalen, 88 km drukriolering en 431 pompunits drukriool.

Prestatie 2023

Er is uitvoering gegeven aan de in het vGRP geplande maatregelen en vervangingen behorende bij het uitvoeringsjaar 2023.

Doelen en Financiën
Totale lasten riolering (incl. kapitaallasten, kosten doorbelasting vanuit MGD, btw en mutatie voorziening) bedroegen in 2023 € 3.440.424. Uitgangspunt is 100% kostendekkend.

Groen

Beleidskader
In 2012 zijn de Groenstructuurvisie en het Groenbeleidsplan door de raad vastgesteld. Dit vormt het beleidskader voor het openbaar groen in de gemeente. Hierin staan uitgangspunten voor aanplantbeleid en voor het gewenste beeld per locatie, passend bij de sfeer van een wijk, buurt of infrastructuur.

Doelen en Financiën
Het totale groenareaal bedraagt ca. 235 ha. en 32.868 stuks bomen. De jaarlijkse onderhoudskosten groen (inclusief bosbeheer en natuurontwikkeling) worden gedekt uit een daarvoor bestemde begrotingspost. In 2023 bedroeg het primaire budget € 1.639.468 (exclusief doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij).

Prestatie 2023
Het groenbeheer richt zich voornamelijk op het in stand houden van bestaande groenstructuren en voorzieningen, bomen, bossen en houtwallen volgens het vastgestelde beeldniveau. Voor wat betreft het groenonderhoud in de wijken zoeken we continue naar een goede balans om het verhogen van de biodiversiteit toe te passen op locaties waar het kan en waar deze vorm van beheer past bij de beleving van bewoners. Achterstanden bij probleemlocaties waar bomen een rol spelen zijn opgepakt; de daadwerkelijke uitvoering en afronding heeft stagnatie opgelopen door participatietrajecten met bewoners en wettelijke regelgeving. Er zijn in dat verband wel bomen vervangen en is ondergrondse groeiruimte gecreëerd op de locaties Vorsenpoel, Puttersdreef, Velderseweg, Oirschotseweg en Europlaan te Liempde. Er zijn in totaal 18.000 bomen gecontroleerd op boomveiligheid. Daaropvolgend is zowel in Esch als in de Boxtelse wijken Munsel, Selissen, Selissenwal en Oost onderhoudsnoei uitgevoerd.
In samenwerking met een aantal gemeenten werken we aan een overlastmatrix bomen; deze matrix geeft ons handvatten om vermeende overlast van bomen vanuit meerdere invalshoeken, zorgvuldig te kunnen wegen. Deze matrix wordt toegepast in het proces dat doorlopen wordt met buurtcomité Heidonk in Liempde.
Met de Natuurwerkgroep Boxtel heeft Bosgroep Zuid Nederland het bestaande beheerplan Sparrenrijk herzien. Het conceptplan is in juni aan omwonenden en belangengroepen gepresenteerd. Daarop zijn verschillende reacties binnen gekomen. Alle ingekomen reacties zijn verzameld en inhoudelijk beoordeeld. Begin 2024 wordt integraal teruggekoppeld met als uiteindelijke doel vormgeving van het definitieve beheerplan.

Speeltoestellen

Beleidskader
Het Speelruimteplan 2023- 2032 is leidend. Hierin stemmen we het aantal en soort speellocaties af op de daadwerkelijke behoefte en gebruik. Het plan biedt handvatten voor de noodzakelijk te maken keuzes. Uitvoering van deze notitie vindt plaats middels jaarplannen.

Prestatie 2023
Door maandelijkse controles houden we grip op de kwaliteit en veiligheid van de speelvoorzieningen. Met de jaarlijkse hoofdinspectie is beoordeeld of het aanbod nog voldeed aan de veiligheidseisen en doelmatig te beheren was. We toetsen de speeltoestellen qua veiligheid aan het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS). De resultaten van deze inspectie vormden samen met het uitvoeringsplan bij het Speelruimteplan de basis voor het jaarwerkplan. Dit jaarwerkplan is opgesteld en uitgevoerd. De herinrichting van het speelterrein Dukaat is uitgevoerd. De herinrichting van het speelterrein Zonnegolven is nog in voorbereiding. Er zijn in Lindenlust en Heem van Selis 2 nieuwe speelterreinen gerealiseerd. Het speelterrein Baandervrouwenlaan-zuid is omgevormd tot een locatie voor vrij spelen. De kwaliteit van de spelaanleidingen D'n Tip in Liempde gaat snel achteruit en vraagt aandacht.
Eind 2023 hadden we 105 speellocaties met 601 speeltoestellen in beheer. Daarnaast is uitvoering gegeven aan jaarplan 2023 van het Speelruimteplan.

Begraafplaatsen

Beleidskader
De raad stelde in 2008 een beleidsvisie vast voor de begraafplaats; in 2009 is de beheerverordening van de begraafplaats geactualiseerd, evenals de uitvoeringsbesluiten over het type graven en de grafdekkingen.

Prestatie 2023
We hebben het bestaand beheer en exploitatie van de begraafplaats doorgezet waardoor de locatie er ordentelijk uitziet. Door reductie van het Bruto Graf Oppervlak (BGO), meer urnennissen en meer mogelijkheden voor vrije grafdekkingen, kan de begraafplaats nu nog zeker 20-30 jaar vooruit. Er is een lichte samenwerking met de bijzondere begraafplaatsen in Boxtel, waarbij grafcapaciteit en tarieven gedeeltelijk op elkaar worden afgestemd.
Op verzoek van de Nederlandse Communiteit van de Congregatie Zusters van JMJ zijn van 116 stuks de graven stoffelijke resten opgegraven (totaal 238 stuks) en één verzamelgraf (circa 18 stuks) conform artikel 29 Wet op de lijkbezorging, welke vervolgens zijn herbegraven op de begraafplaats van de Nederlandse Communiteit te Heeswijk Dinther.
Er is gestart met het geo- hydrologisch onderzoek om inzicht te krijgen in de waterdoorlatendheid van de bodem.

Gebouwen

Beleidskader
Voor het dagelijks en planmatig beheer van de gemeentelijke gebouwen is een meerjaren onderhoudsplan (MOP gebouwen). Binnen deze MOP zijn alle zaken opgenomen om te voldoen aan een veilig en verantwoord gebruik van de gebouwen en de daarin opgenomen installaties en voorzieningen. De MOP is op 8 oktober 2019 vastgesteld.
Prestatie 2023
Er is beoordeeld of de geplande technische onderhoudsmaatregel nog past bij de status van het gebouw. Afhankelijk hiervan wordt de norm gehanteerd: normaal onderhoud of instandhouding. Binnen de gemeente Boxtel beheren we 52 gebouwen. Grote onderhoudswerkzaamheden zijn in 2023 uitgevoerd bij het zwembad en RKSV Boxtel, gevelbeplating van het gemeentehuis is vervangen en bij Pius X is grote stap gemaakt in de verduurzaming.
Sloop Michaëlschool
De oude Michaëlschool aan de Schijndelseweg 3 is gesloopt. De werkzaamheden zijn eind 2023 afgerond, minus de fundering, die is er nog.

Financiering
Inleidende tekst
Deze paragraaf bevat de beleidsvoornemens en realisatie ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet is een door de Wet FIDO voorgeschreven sturings- en verantwoordingsinstrument ter beperking van het renterisico op de korte schuld met een looptijd van minder dan een jaar.

Deze kasgeldlimiet geeft het maximale bedrag aan dat met vlottende middelen mag worden gefinancierd en bedraagt 8,5% van de begrotingsomvang bij aanvang van het jaar. Voor onze gemeente is voor het jaar 2023 de volgende kasgeldlimiet van toepassing.

begrotingsomvang	kasgeldlimiet
€ 103.311.700	€ 8.781.400

Met onze huisbankier, Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), is een financieringsovereenkomst aangegaan van € 6.600.000.
In 2023 hebben we voldaan aan de kasgeldlimiet.

Schatkistbankieren
Op basis van de Wet FIDO zijn decentrale overheden verplicht om overtollige liquide middelen tegen marktconforme rente (zijnde de rente waartegen de Nederlandse staat zichzelf financiert op de geld -en kapitaalmarkten) in de schatkist aan te houden. Deze regeling trad per 31 december 2013 in werking.
Vanaf 1 juli 2021 is voor gemeenten (en provincies, waterschappen en hun gemeenschappelijke regelingen) het verplicht schatkistbankieren verhoogd van 0,75% naar 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1 miljoen.

Om decentrale overheden enige flexibiliteit te geven is een drempelbedrag van toepassing. Indien het totaal aan liquide middelen deze drempel overschrijdt, behoren de overtollige middelen te worden uitgezet bij de schatkist. Voor onze gemeente is voor 2023 de volgende drempel voor schatkistbankieren van toepassing.

begrotingsomvang	schatkistbankieren
€ 103.311.700	€ 2.066.200

In de overeenkomst met de BNG worden bedragen vanaf € 400.000 automatisch afgeroomd. In het afgelopen jaar zijn daarmee diverse malen bedragen afgeroomd naar de schatkist en weer teruggehaald en is niet meer dan maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist gehouden. Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Garantstelling
In het verleden zijn er regelmatig garantstelling geweest voor leningen aan derden. De gemeente kan garantie verlenen voor leningen als daarmee het maatschappelijk belang gediend is er voldoende zekerheden gesteld worden. Per 31 december 2023 was het totaal van de directe garantstellingen € 1,1 miljoen. Het totaal van de garantstellingen met een

achtervangfunctie via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw was € 142,8 miljoen. Het risico dat de gemeente loopt bij deze garantstellingen is meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen.

Renterisiconorm

Het renterisico is gebaseerd op de Wet FIDO en heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen en te spreiden. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van de begrotingsomvang. Het doel hiervan is om het financieel risico bij rentestijgingen zoveel als mogelijk te spreiden over de jaren. Voor het jaar 2023 zijn we ruimschoots binnen de renterisiconorm gebleven.

Berekening renterisiconorm

Berekening renterisiconorm	2023
(bedragen x € 1.000)	
renteherzieningen	3.000
netto aflossingen	3.485
renterisico	**6.485**
rekeningomvang	134.037
percentage risiconorm	20%
renterisiconorm	**26.807**

Conclusie is dat het renterisico lager is dan de renterisiconorm.

Bij de berekening van de norm is rekening gehouden met het budgettaire risico. Daarom is uitgegaan van de netto aflossingen ofwel de betaalde aflossingen zijn verminderd met de ontvangen aflossingen. Op basis van deze cijfers wordt geconcludeerd dat voor onze gemeente de financieringsfunctie als sterk aangemerkt kan worden.

Liquiditeitsrealisatie

In het betalingsproces wordt financieringsruimte geclaimd en is het in het belang van een solide liquiditeitsbegroting om deze lasten zo voorspoedig mogelijk op te nemen. Door omstandigheden (procedures, personele capaciteit, economische ontwikkelingen e.d.) kunnen plannen vertragen en ontstaat er een afwijkend financieringsbeeld, uiteraard met de bedoeling om de begroting daar zo mogelijk op aan te passen. Gebaseerd op de werkelijke cijfers is de volgende ontwikkeling van de liquiditeitsomvang gerealiseerd:

Financieringsontwikkeling	2022	2023
(bedragen x € 1.000)		
saldo inkomsten exploitatie en investeringen	111.963	120.902
saldo ontvangen aflossingen	770	514
saldo ontvangsten	**112.733**	**121.416**
saldo uitgaven exploitatie	94.534	105.329
saldo investeringen en voorzieningen	5.514	4.864
aflossing geldleningen	3.985	4.000
saldo uitgaven	**104.033**	**114.193**
opgenomen geldleningen	**0**	**0**

financieringsresultaat	**8.700**	**7.223**
resultaat voorgaande jaren	6.173	
Cumulatief	**14.873**	**22.096**
	overschot	overschot

Afhankelijk van de renteontwikkelingen wordt periodiek beoordeeld of het aantrekken van langlopende of kortlopende geldleningen wenselijk of noodzakelijk is. In 2023 is geen gebruik gemaakt van tijdelijke financiering met kasgeldleningen.

Rente

Rente speelt een belangrijke rol in de begroting; er zijn kosten (vergoeding voor het lenen van geld) maar ook opbrengsten (bespaarde rente) mee gemoeid. Mede gelet op de omvang van deze bedragen, is het gewenst dit onderdeel van de begroting inzichtelijk te maken. Daarbij gaat het zowel om factoren die invloed op de rente hebben, als het in beeld brengen van de keuzemogelijkheden die hier aanwezig zijn.

Onderscheid kan worden gemaakt tussen de zogenaamde korte rente en lange rente. We spreken van korte rente voor termijnen tot maximaal 1 jaar en van lange rente voor termijnen van 1 jaar of langer.
De hoogte van de rente kan fluctueren als gevolg van diverse omstandigheden. Gemeenten kunnen op de ontwikkelingen die van buiten komen, weinig tot geen invloed uitoefenen. Wel kunnen gemeenten de interne rekenrente bepalen en ook keuzes maken in de manier waarop geld aangetrokken of uitgezet wordt. Zij zijn daarbij gebonden aan wettelijke bepalingen, waaronder de Wet Fido en de Wet HOF.

Op basis van de BBV vernieuwing zoals die vanaf 2017 van toepassing is behoort voortaan de rente op een post in de begroting te worden opgenomen en wel via het taakveld treasury. De commissie BBV geeft aan dat er drie methoden kunnen worden toegepast voor wat betreft de renteomslag:

1. In de renteomslag ook de berekende rente over het eigen vermogen en de voorzieningen verwerken;
2. Alleen de werkelijk betaalde rente verwerken in de renteomslag;
3. Geen renteomslag toepassen en alleen rente toerekenen aan projecten, investeringen en grondexploitatie.

Wij hebben gekozen om methode 1 toe te passen om de te maken rentekosten naar evenredigheid te kunnen blijven doorbelasten naar de taakvelden.
Samenvattend geeft dit het volgende overzicht:

Renteschema rentetoerekening (x € 1.000)		**werkelijk 2022**	**werkelijk 2023**
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	634	512
b.	De externe rentebaten	12	688
Totaal door te rekenen externe rente		**622**	**-176**
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	142	106

	De rente van projectfinanciering	0	0
Saldo door te rekenen externe rente		**480**	**-282**
d.1	Rente over eigen vermogen	661	500
d.2	Rente over voorzieningen	417	283
De aan de taakvelden toe te rekenen rente		**1.558**	**501**
e.	De werkelijke aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	1.516	1.043
f.	**renteresultaat op het taakveld treasury**	**42**	**-542**
afwijking (max. 25%)		***-2,70%***	***108,18%***

Bedrijfsvoering
Inleidende tekst
De paragraaf Bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

De verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering ligt bij onze gemeenschappelijke regeling MijnGemeenteDichtbij. Een aantal in het oog springende onderwerpen wordt hier verder toegelicht.

Organisatieontwikkeling
Met het programma doorontwikkeling MijnGemeenteDichtbij willen we de doelen van beide gemeenten beter realiseren waarbij we de kwaliteit van onze organisatie op een hoger niveau tillen. Dat betekent dat we samen ervoor gaan zorgen dat de basis op orde is, dat onze medewerkers met plezier naar hun werk komen en dat de dienstverlening op peil blijft of liever nog verbeteren. Om dit te bereiken hebben we ingezet op vijf hoofddoelen:

- Het verkrijgen van een wendbaardere organisatie.
- Heldere inzet van het strategische vermogen van de organisatie.
- Het verkrijgen van een integralere benadering van werken.
- Duidelijkere sturing van de organisatie maar ook van en naar de besturen.
- Plezierig werken voor onze medewerkers.

Om deze doelen te bereiken zijn in 2021 een viertal projecten met prioriteit gestart. Een deel van deze projecten zijn afgerond in 2023. Denk daarbij aan de 0-meting, strategisch vermogen en Organisatiemodel en sturing. Het project functiehuis is afgerond echter de implementatie loopt door in 2024. Daarnaast is een start gemaakt met een nieuw bedrijfsplan “Samen Dichtbij”. Dat wordt begin 2024 afgerond. In de periode oktober/december zijn de opgaven voor 2024 bepaald. Deze gaan we meenemen in het reguliere proces van sturing met het werkplan AMT en teamplannen. Daarmee zetten we wel een punt achter het programma doorontwikkeling MijnGemeenteDichtbij.

Personeel en Organisatie
Zoals dat voor iedere organisatie gold in 2023, was de arbeidsmarkt ook voor onze ambtelijke organisatie uitdagend te noemen. Het op peil houden van formatie, op tijd invullen van vacatures, heeft veel tijd en aandacht gevraagd. Om nieuwe medewerkers een warme en zachte landing te bezorgen is gekozen voor een vernieuwd onboardingsprogramma met bijbehorende middag. Ondanks de uitdagingen die door de arbeidsmarkt worden toegeworpen laten de cijfers een positieve ontwikkeling zien. Het invullingspercentage van vacatures is in 2023 gestegen naar 84%. Ook is het ambtelijk personeelsbestand met 17 medewerkers verder gegroeid.
Naast het werven van kwalitatief goede medewerkers is ook ruimschoots aandacht besteed aan het inspireren en betrokken houden van de medewerkers die al in dienst zijn. Uitstroom van medewerkers en daarmee het inboeten op aanwezige kennis en kunde binnen de ambtelijke organisatie is een risico. Het gaat om een 'werknemersmarkt' die kansen biedt en lonkt naar ambitieuze medewerkers. Het is daarom niet alleen belangrijk dat medewerkers zich betrokken voelen bij de ambtelijke organisatie, maar ook dat ze geïnspireerd en enthousiast blijven om hun beste bijdragen te leveren. Stimuleren van persoonlijke en professionele groei had daarom de aandacht. Ontwikkeling en meer specifiek scholing heeft een vlucht genomen. Verder is na een zorgvuldig en intensief proces, in nauwe

samenwerking met organisatieadviesbureau BuitenhekPlus, project 'actualisering functiehuis' succesvol afgerond. Een bijgewerkt en toekomstbestendig(er) functieboek is het resultaat. In 2023 is eveneens een onderzoek van start gegaan in het kader van diversiteit en inclusie met als doel toewerken naar een diverser personeelsbestand. Het project rondom dienstverlening en de visie daarop is afgelopen jaar afgerond en heeft geleid tot een permanente adviesfunctie voor borging en verdere ontwikkeling van de interne en externe dienstverlening. Het talentenprogramma gericht op het ontwikkelen van leiderschapskwaliteiten is door alle deelnemers succesvol afgerond tijdens de eerste jaargang. Ook is aandacht uitgegaan naar teamontwikkeling. Op diverse plekken in de organisatie is gewerkt met Insights discovery. Verder is vitaliteit steviger op de kaart gezet. Wat ooit is gestart als 'dag van de vitaliteit' is nu ontwikkeld tot een vitaliteitsprogramma. Een gevarieerd aanbod dat gedurende het hele kalenderjaar wordt aangeboden.

Rechtsbescherming en klachten

Samenvatting onafhankelijke bezwaarschriftencommissie van de gemeente Boxtel

Inleiding
De gemeenteraad van de gemeente Boxtel heeft een externe, onafhankelijke adviescommissie ingesteld om de bestuursorganen te adviseren over te nemen beslissingen op bezwaar. De bezwaarschriftencommissie Boxtel bestond in 2023 uit 12 leden, onderverdeeld in twee kamers. De Algemene Kamer en de Maatschappelijke Kamer. De leden zijn door beide colleges benoemd. De commissie kan hierdoor beide colleges adviseren.

De bezwaarschriftencommissie brengt op grond van artikel 21, eerste lid van de Verordening behandeling bezwaarschriften 2018 van de gemeente Boxtel jaarlijks een beknopt verslag uit van haar werkzaamheden, uitgevoerd in het voorafgaande kalenderjaar.

Deze samenvatting heeft betrekking op de bezwaarschriften die in de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023 bij de commissie in behandeling waren en op de adviezen die gedurende dit tijdvak door de commissie aan de verschillende bestuursorganen van de gemeente Boxtel zijn uitgebracht. De commissie geeft in deze samenvatting aan hoeveel zaken zij heeft behandeld, op welke onderwerpen deze zaken betrekking hebben en of het bestuursorgaan conform het advies van de commissie heeft besloten.

Werkwijze
De commissie brengt advies uit over bezwaarschriften die zijn ingediend tegen besluiten van de bestuursorganen. Voorafgaand aan het uitbrengen van een advies houdt de commissie een hoorzitting waarbij alle partijen (bezwaarmakers, vertegenwoordigers van het bestuursorgaan en derde-belanghebbenden) worden gehoord. Op basis van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) is het verplicht om belanghebbenden de gelegenheid te bieden om te worden gehoord. Voordat belanghebbenden worden gehoord, zorgt de vertegenwoordiger van het bestuursorgaan voor een dossier van de zaak. Dit wordt digitaal of per post naar alle partijen verzonden. Na de hoorzitting adviseert de commissie op basis van de informatie uit het dossier en hetgeen ter zitting is besproken. Het advies wordt door de secretaris naar partijen gestuurd. Vervolgens neemt het betrokken bestuursorgaan een beslissing op bezwaar.

Werkvoorraad op 1 januari 2023 gemeente Boxtel

Op 1 januari 2023 bestond de werkvoorraad uit 6 bezwaarschriften. Dit zijn bezwaarschriften die langdurig zijn aangehouden in verband met nader onderzoek, waarbij verweerder afhankelijk is van een externe partij of bezwaarmaker zelf. In andere gevallen is sprake van overleg tussen betrokken partijen.

Werkvoorraad op 01-01-2023	
2018	1
2019	0
2020	0
2021	4
2022	1
Totaal	6

De gemeente Boxtel heeft in 2022 126 bezwaarschriften ontvangen en in 2023 174. Dit is een toename van 48 bezwaarschriften ten opzichte van 2022.

Ingekomen bezwaren 2023	
Boxtel	174

Inhoud bezwaarschriften
De bezwaarschriftencommissie behandelt alle bezwaarschriften die binnenkomen bij de gemeente en die zich richten tegen besluiten in de zin van de Awb, met uitzondering van de bezwaarschriften die bij de heffingsambtenaar thuishoren. Dat zijn bezwaren met betrekking tot belastingen en heffingen en de WOZ.

De bezwaarschriftencommissie is onderverdeeld in twee kamers. De kamer Algemene Zaken behandelt de bezwaren met betrekking tot het ruimtelijke domein, de APV, Wob, Woo, subsidies, etc. De kamer Maatschappelijke Zaken behandelt de bezwaren met betrekking tot het sociale domein.

Hieronder staan de bezwaarzaken vermeld die de commissie in 2023 heeft ontvangen, onderverdeeld per wettelijke regeling/onderwerp.

Onderwerp ontvangen bezwaren	
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	62
Last onder dwangsom	8
Handhaving	5
Verkeer	7
Wet open overheid	2
Huisvesting arbeidsmigranten	59
Evenementenvergunning	2
Participatiewet	3

Wet Maatschappelijke Ondersteuning	7
Jeugdwet	3
Bijzondere bijstand	6
Eenmalige energietoeslag	3
Gehandicaptenparkeerkaart	5
Burgerzaken	2
Totaal	174

De kamer Algemene Zaken heeft in 2023 149 bezwaarschriften ontvangen en de kamer Maatschappelijke Zaken 25.

In 2023 heeft de bezwaarschriftencommissie 44 hoorzittingen gehouden. De kamer AZ heeft 37 hoorzittingen gehouden en de kamer MZ 7. Naar aanleiding van de hoorzittingen zijn er 41 adviezen uitgebracht. Het aantal adviezen wijkt af van het aantal hoorzittingen, omdat bezwaren kunnen worden ingetrokken op zitting, bezwaren gericht tegen hetzelfde besluit in één advies worden behandeld en in een aantal zaken geen hoorzitting plaatsvindt, maar onmiddellijk een advies wordt uitgebracht. Dat laatste is het geval indien sprake is van een kennelijk niet-ontvankelijk bezwaar.

De commissie kan verschillende conclusies aan een advies verbinden. Een bezwaar kan gegrond of ongegrond zijn, maar de commissie kan ook van oordeel zijn dat er een gebrek aan een besluit hangt dat in de beslissing op bezwaar hersteld kan worden. De commissie kan dan bijvoorbeeld concluderen dat een besluit een aanvullende motivering nodig heeft. In een aantal gevallen waren de bezwaarschriften deels gegrond. In onderstaande tabel zijn de adviezen die deels gegrond waren, opgenomen als gegrond.

Naast een inhoudelijk oordeel kan de commissie adviseren een bezwaar (kennelijk) niet-ontvankelijk te verklaren. In een dergelijk geval wordt er niet voldaan aan een formeel vereiste voor het indienen van bezwaar. Het bezwaar wordt dan niet inhoudelijk behandeld.

Adviezen bezwaarschriftencommissie 2023	
Kennelijk niet-ontvankelijk	13
Niet-ontvankelijk	3
Gegrond	1
Ongegrond	13
Besluit nader motiveren	8
Besluit herroepen	2
Deels gegrond/ongegrond	1
Totaal	41

Beslissingen op bezwaar
De commissie brengt advies uit aan het verwerend bestuursorgaan over de te nemen beslissing op bezwaar. Het advies van de commissie is voor het bestuursorgaan niet bindend. Het bestuursorgaan hoeft het advies van de commissie dus niet te volgen, het kan

ook afwijken van dit advies; dat heet contrair gaan. Indien het bestuursorgaan contrair gaat, moet het bestuursorgaan gemotiveerd aangeven waarom wordt afgeweken van het advies en de beslissing op bezwaar dus anders luidt dan door de commissie is geadviseerd.

In het merendeel van de bezwaarzaken worden de adviezen van de bezwaarschriftencommissie door het bestuursorgaan gevolgd. In 2023 zijn alle adviezen van de commissie opgevolgd in het besluit op bezwaar.

Afgeronde zaken 2023		Ingetrokken	Bob genomen
		35	29
Totaal	64	35	29

Bevindingen en aanbevelingen
De kwaliteit van de besluiten die in 2023 voor advisering aan de commissie zijn voorgelegd laat over het algemeen een positief beeld zien. De commissie heeft immers slechts in één geval van de 41 adviezen geadviseerd het bezwaar gegrond te verklaren. Desondanks wijst de commissie de bestuursorganen op het grote belang om voldoende aandacht te besteden aan een goede, daadkrachtige motivering van de primaire besluiten. Een goede motivering van het besluit leidt niet alleen tot een kwalitatief beter besluit en een verkleining van het procesrisico, maar kan tegelijkertijd bijdragen aan een beter begrip van het besluit bij betrokkenen en – daarmee samenhangend – leiden tot een verlaging van het aantal ingediende bezwaarschriften.

Huisvesting

De MijnGemeenteDichtbij-organisatie is ondergebracht binnen de gemeentehuizen en -werven van beide gemeenten. Efficiënt gebruik van de gebouwen blijft continu het streven. Onze gebouwen zijn toegankelijke voor onze inwoners. We hebben de inrichting van onze kantoorlocaties al op verschillende plekken aangepast, zodat de werkomgeving steeds beter gaat aansluiten bij het hybride werken. Om onze dienstverlening te verbeteren en om het hybride werken nog verder door te voeren, zien we dat er in beide gemeentehuizen een aantal vraagstukken liggen op het gebied van huisvesting. Dit vraagt dat we opnieuw en vanuit een breder perspectief gaan kijken naar de huisvesting van de twee gemeentehuizen Boxtel en Sint-Michelsgestel. Hiervoor zijn we het project interne huisvesting gestart met als doel om de huisvesting te optimaliseren zodat deze nog beter gaat aansluiten bij de wensen van deze tijd die onze dienstverlening en het hybride werken vraagt.

Informatieveiligheid

Informatiebeveiliging en privacy
Door toenemende digitalisering wordt de wijze waarop informatiebeveiliging en privacy geborgd blijft belangrijker zowel in beschikbare middelen als tijd.
Middels een ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) verantwoordt de gemeente zich over informatiebeveiliging en kwaliteit. In deze audit is geconstateerd dat de basis registratie ondergrond nog niet op orde is. In de audit wordt gekeken naar onze DigiD aansluitingen, Burgerzaken en SUWI (Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen). In 2023 heeft Informatievoorziening en Automatisering (I&A) een rol gekregen in het overleg het organiseren en structureel controleren van onze belangrijkste applicaties met de betreffende applicatiebeheerders. Verder is extra aandacht geweest voor de verdere

implementatie van Microsoft365 en vooral Teams. Door veel van de afdelingen is de data overgebracht naar de teams omgeving en afscheid genomen van de lokale opslag

ENSIA

Via de landelijke Eenduidige Normatiek Single Information Audit (= ENSIA) systematiek legt het college jaarlijks verantwoording af aan de raad en diverse toezichthouders over informatieveiligheid.
ENSIA neemt de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) als uitgangspunt en maakt gebruik van een daarop ingerichte zelfevaluatie op informatiebeveiliging. De ENSIA toetst enerzijds het beleid op informatiebeveiliging, de inrichting en de borging daarvan. Daarnaast worden een aantal applicaties met een verhoogd risico vanuit informatiebeveiliging getoetst, volgens de vereisten uit de BIO. Voor 2023 betreft dit de volgende applicaties Suwinet (uitvoering participatiewet en adresonderzoeken), DigiD, BRP (BasisRegistratie Personen), PUN (Paspoort Uitvoeringsregeling Nederland), WOZ, BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen), BGT (Basisregistratie Grootschalige Topografie) en BRO (Basis Registratie Ondergrond). Bij de landelijke basisregistraties (BRP, BAG, BGT en BRO) is de gemeente als bronhouder verantwoordelijk voor een adequaat beheer van deze registraties.
De informatiebeveiliging van de genoemde registraties voldoen aan de daaraan te stellen eisen, met uitzondering van het beheer van de basisregistratie ondergrond: deze is onvoldoende. In 2022 is gestart met het realiseren van de noodzakelijke verbeteringen. De verwachting is dat de BRO in 2023/2024 beter georganiseerd zal zijn. De raad is over de bevindingen van de ENSIA geïnformeerd via een raadsinformatiebrief.

Kerntakendiscussie en taakstelling

In november 2021 heeft de gemeenteraad het proces van de kerntakendiscussie afgerond met de vaststelling van het kerntakendekkingsplan (in vervolg: maatregelenpakket 2022-2026).
Het maatregelenpakket 2022-2026 omvatte een totaal van ruim € 4,5 miljoen aan bezuinigingsmaatregelen.
Voor het begrotingsjaar 2023 zijn alle maatregelen gerealiseerd waarbij de laatste mutaties zijn verwerkt met de Tweede bestuursrapportage 2023.
In structurele zin resteert nog één maatregel en wel de algemene taakstelling maatschappelijk vastgoed. Hiervoor is structureel een taakstelling van € 383.600 begroot. Deze taakstelling is in deze omvang niet meer realistisch. Daarom zal in de Kadernota 2025 een voorstel worden meegenomen om deze taakstelling (gedeeltelijk) structureel te laten vervallen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Dit boekjaar is het eerste jaar waarin het College in de jaarrekening rapporteert over rechtmatigheid. Tot 2022 werd over rechtmatigheid gerapporteerd in het accountantsverslag door de accountant. De kaders voor verantwoording over rechtmatigheid zijn vastgesteld door het Gemeenteraad in de financiële verordening in aansluiting op de landelijke regelgeving.
De landelijke boekhoudvoorschriften zijn de basis voor deze financiële verordening. Deze zijn vanwege een landelijke discussie over begrotingsonrechtmatigheid eind 2023 aangepast. Het was niet meer mogelijk om de aanpassingen nog in de financiële verordening te verwerken voor de jaarrekening 2023.
In een raadsinformatiebrief is de gemeenteraad hierover recent geïnformeerd. De belangrijkste wijziging is dat in afwijking op de financiële verordening we niet alle

begrotingsafwijkingen maar uitsluitend de overschrijdingen op de exploitatielasten per beleidsproduct en op de investeringskredieten beoordelen op rechtmatigheid.
Door de gemeenteraad is een verantwoordingsgrens vastgesteld van 1% van de totale werkelijke lasten met een rapporteringstolerantie van € 100.000. Aan de controleverordening is toegevoegd dat de accountant de getrouwheid van deze rechtmatigheidsverantwoording toetst.
Gedurende het jaar zijn er verbijzonderde interne controles uitgevoerd om rechtmatigheid te controleren en hierover te rapporteren. Een overzicht van de bevindingen op rechtmatigheid van deze controles is opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. Ook deze verantwoordingsgrens is bepaald op 1% van de totale werkelijke lasten en we hanteren met een rapporteringstolerantie van € 100.000.

Conclusie rechtmatigheid: Het totaal van de vastgestelde onrechtmatigheden is € 331K (begrotingscriterium, voorwaardencriterium en M&O criterium). Dit is onder de verantwoordingsgrens van 1% van 1.340K.
Hieronder worden de onrechtmatigheden (niet acceptabel) en de genomen maatregelen groter dan de rapportagegrens van € 100.000 toegelicht.

Voorwaardencriterium: Er is een onrechtmatigheid van € 197K vastgesteld in de aanbesteding op onderhoud van openbare verlichting. In 2020 is dit meervoudig onderhands aanbesteed als werk. Door voortschrijdend inzicht is in 2023 vastgesteld dat deze inkoop in 2020 fout is geclassificeerd. In de afgelopen jaren zijn er diverse maatregelen getroffen ter verbetering van het aanbestedingsproces. Dit heeft geleid tot verbetering van dit proces waardoor de fout is ontdekt. Dit onderhoud is inmiddels Europees aanbesteed en vanaf 2024 gegund.

Interbestuurlijk toezicht

Alle gemeenten worden in het kader van interbestuurlijk toezicht elk jaar door de provincie beoordeeld. De beoordelingscriteria zijn door de provincie vastgelegd in het Beleidskader Interbestuurlijk Toezicht 2020-2023. Het toezicht wordt jaarlijks uitgewerkt in een uitvoeringsagenda. Voor 2023 betreft dit:

- Financieel toezicht: Getoetst wordt of de begroting structureel en reëel in evenwicht is.
- Huisvesting vergunninghouders: Getoetst wordt of de gemeente voldoet aan zijn taakstelling voor de huisvesting van vergunninghouders.
- Informatie- en archiefbeheer: Getoetst wordt of het college de raad afdoende heeft geïnformeerd over het archiefbeheer in het voorgaande jaar. Verder wordt beoordeeld of het college verbetervoorstellen opstelt wanneer tekortkomingen zijn geconstateerd en of deze afdoende zijn.
- Omgevingsrecht: Getoetst wordt of het beleidsplan, evaluatieverslag en uitvoeringsprogramma dat gemeenten moeten vaststellen, voldoen aan de wettelijke eisen.

Resultaten

Resultaten interbestuurlijk toezicht provincie Noord-Brabant		
	Boxtel	
	2022	2023
Financieel toezicht		
Huisvesting vergunninghouders		
Informatie- en archiefbeheer		
Monumentenzorg		
Omgevingsrecht		

Legenda
Voldoet
Voldoet gedeeltelijk
Voldoet niet
Geen syst. toezicht uitgevoerd

De resultaten vanuit financieel toezicht, informatie- en archiefbeheer en omgevingsrecht zijn geclassificeerd als **voldoet.**

Huisvesting vergunninghouders

Voor 2023 heeft provincie besloten om toezicht op de huisvesting van vergunninghouders aan te scherpen waardoor actief toezicht eerder van toepassing wordt dan voorheen.
Per ultimo 2023 voldoet de gemeente Boxtel gedeeltelijk. Het COA heeft medio februari 2024 bevestigd dat de taakstelling over 2023 per 1 februari 2024 alsnog is gehaald.

Monumentenzorg

In 2021 is de gemeente onder actief toezicht geplaatst omdat er tekortkomingen waren geconstateerd bij de aanleveren van de informatie voor dit onderdeel. In 2022 zijn hierover afspraken gemaakt met de provincie. In 2023 is vastgesteld dat we deze afspraken zijn nagekomen en is het actief toezicht door de provincie op het onderdeel monumentenzorg bij de gemeente Boxtel opgeheven. In de uitvoeringsagenda 2023 is de aanpak voor toezicht op monumentenzorg gewijzigd. Deze wordt meer risicogericht ingestoken en vanuit het toezichtgebied omgevingsrecht. Getoetst wordt of het onderwerp monumentenzorg is opgenomen in de VTH-documenten en er of wordt voldaan aan de Kwaliteitscriteria VTH.

Verantwoording Wet Open Overheid

De Wet open overheid (Woo) heeft als doel de overheid transparanter te maken en zo het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en economische ontwikkeling beter te dienen. De Woo maakt toegang tot publieke informatie expliciet tot een recht van burgers. De Woo voorziet in een opener overheid dan de voorganger, de Wob, bijvoorbeeld door actieve openbaarmaking van verschillende informatiecategorieën verplicht te stellen. De Woo is 1 mei 2022 definitief in werking getreden en wordt gefaseerd uitgerold. De organisatie loopt op schema met betrekking tot de verschillende fases binnen de actieve plicht.
In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet open overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, in relatie tot de beleidsvoornemens.

MijnGemeenteDichtbij geeft uitvoering aan de implementatie en borging van de Wet open overheid. In 2023 is besloten de projectgroep aan te laten sluiten bij de projectgroep Grip op Informatie. Om te voldoen aan de voorwaarden van de Woo zijn in 2023 Woo-implementatiegelden besteed aan:

- Het onderhouden van ons publicatieplatform binnen de website van de gemeente Boxtel;

- De anonimiseersoftware DataMask om dossiers zo efficiënt en kwalitatief mogelijk te anonimiseren (volledig in lijn met de AVG-richtlijnen);
- Inhuur van personeel t.b.v. projectondersteuning.

Verbonden partijen
Inleidende tekst
In deze paragraaf komen aan de orde onze visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting en de plannen betreffende de verbonden partijen. Daarbij gaan wij in op de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen en mogelijke risico's bij de verbonden partijen.

Visie op verbonden partijen
Onze relatie met verbonden partijen heeft de volgende belangrijke kenmerken:

- wij participeren uitsluitend in verbonden partijen indien daarmee een publieke taak wordt gediend;
- waar de uitvoering van gemeentelijke taken als een vorm van 'verlengd lokaal bestuur' is overgedragen aan derde partijen, hechten wij hieraan op dezelfde wijze als bij uitvoering in eigen beheer belang aan bevordering van effectiviteit, efficiency en transparantie.

Waar het gaat om kaderstelling, toezicht houden en controle ten aanzien van verbonden partijen, vullen wij de gemeentelijke rol in door aanwijzing van vertegenwoordigers in de besturen van de verbonden partijen en doordat begrotingen aan de Raad ter goedkeuring worden voorgelegd.

Gemeenschappelijke regeling
Hierna volgt een lijst van de verbonden partijen waaraan Boxtel deelneemt.

1. Stadsgewest 's-Hertogenbosch
2. GGD Hart voor Brabant
3. Veiligheidsregio Brabant-Noord
4. Regionale Ambulance Voorziening Brabant-Noord (RAV)
5. WSD-Groep
6. Omgevingsdienst Brabant-Noord
7. Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij
8. Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC)

Stadsgewest 's-Hertogenbosch

Algemene gegevens

Naam:
Stadsgewest 's-Hertogenbosch

Adresgegevens:
Postbus 103, 5480 AC Schijndel

Website:
https://www.s-hertogenbosch.nl/

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:
Beheer voormalige stortplaats de Vlagheide.

Visie:
In 1997 is een proces gestart om de gemeenschappelijke regeling Stadsgewest 's-Hertogenbosch te ontmantelen. De stortactiviteiten zijn in december 2003 beëindigd en de stortplaats bevindt zich nu in de pre-nazorg fase. In 2019 resteerde alleen nog het beheer van de gesloten Afvalberging De Vlagheide.
In 2015 is een start gemaakt met het doorlopen van het overdrachtsprotocol met de provincie, zodat de overdracht aan de provincie Noord-Brabant sneller kon plaatsvinden. Aanvankelijk werd hierbij uitgegaan van overdracht aan de provincie per 1-1-2017. Dit is meerdere malen bijgesteld, mede doordat de Provincie en het Stadsgewest het niet eens zijn over het doelvermogen dat als 'bruidsschat' meegegeven gaat worden bij overdracht. Inmiddels is besloten de overdracht uit te stellen tot minimaal 1-1-2029.l
Het laatste uitstel houdt verband met de uitvoering van een ALM-studie, naar aanleiding waarvan medio 2019 is overeengekomen dat de Provincie de rekenrente, vanaf heden, voor een periode "bevriest" en de exploitanten gedurende deze periode geen stortplaatsen overdragen.

Beleidsvoornemens:
Op termijn overdracht van de exploitatie naar de provincie.

Vertegenwoordiging gemeente:
De burgemeester is lid van het algemeen bestuur.

Programma:
Meewerkend bestuur

Product:
Bestuur

Financiële gegevens

Cijfers	2022	2023	Evt. toelichting
Gemeentelijke bijdrage	€ 44.332		Conform afspraak worden vanaf 2021 de jaarlijkse kosten gefactureerd naar de deelnemende gemeenten. Het aandeel voor Boxtel bedraagt 9,33% (o.b.v. het inwoneraantal).
Aandeel gemeente in financieel risico	9,33%		
Financieel risico	Het negatieve eigen vermogen, € 1.573.000		Het risico is afgenomen doordat in 2020 het negatief EV grotendeels (tot negatief € 1.885.000) is verrekend met de deelnemende gemeenten (door een bijdrage van ca. € 4.500.000). Ter verdere beperking van het financieel risico betalen de gemeenten met ingang van 2021 weer een jaarlijkse bijdrage (zie hierboven). De voordelige resultaten over 2021 zijn ten gunste van het negatieve eigen vermogen gebracht.
Bedrijfsresultaat (na bestemming)	€ 152.000		
Voorstel resultaatbestemming			Ten gunste van de (negatieve) Algemene Reserve te brengen.
Eigen vermogen per 31-12	€ -1.573.000		
Vreemd vermogen per 31-12	€ 2.581.000		

Financiële risico's van de GR:
Hiervoor wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de jaarrekening 2022 van het Stadsgewest.

GGD Hart voor Brabant

Algemene gegevens

Naam:
GGD Hart voor Brabant

Adresgegevens:
Postbus 3024
5003 DA Tilburg

Website:
https://www.ggdhvb.nl/

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:
Een bijdrage leveren aan de publieke gezondheidszorg.

Visie:
Door samenwerking in de vorm van een openbaar lichaam de publieke gezondheidszorg inclusief jeugdgezondheidszorg behartigen.

Beleidsvoornemen:
De samenwerking continueren.

Vertegenwoordiging gemeente:

De portefeuillehouder Volksgezondheid, burgemeester R. van Meygaarden, is lid van het algemeen bestuur.

Programma:
Maatschappelijke ontwikkeling

Product:
Volksgezondheid

Financiële gegevens

Cijfers	2022	2023	Evt. toelichting
Gemeentelijke bijdrage	€ 1.167.788		
Aandeel gemeente in financieel risico	3,1%		
Financieel risico	€ 2.923.000		Het weerstandsvermogen is toereikend voor de dekking van de risico's en andere onverwachte ontwikkelingen.
Bedrijfsresultaat (na bestemming)	€ 49.000		
Voorstel resultaatbestemming			Toevoegen aan de algemene reserve.
Eigen vermogen per 31-12	€ 7.376.000		
Vreemd vermogen per 31-12	€ 20.068.000		

Financiële risico's van de GR:

Veiligheidsregio Brabant-Noord

Algemene gegevens

Naam:
Veiligheidsregio Brabant-Noord

Adres:
Postbus 218
5201 AE 's-Hertogenbosch

Website:
https://www.vrbn.nl/

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:
Doelmatige voorbereiding en uitvoering van georganiseerde en gecoördineerde, waar mogelijk integrale hulpverlening door brandweer, geneeskundige hulpverlening en gemeenschappelijk meldcentrum.

Visie:
Samenwerking versterkt de mogelijkheden van gecoördineerde en georganiseerde hulpverlening.

Beleidsvoornemen:
De samenwerking in de Veiligheidsregio Brabant-Noord continueren. Om de beoogde vernieuwingen en veranderingen in de komende jaren tot stand te brengen, heeft de Veiligheidsregio samen met haar partners een nieuw beleidsplan opgesteld voor de periode 2024-2027: Samenwerken aan veerkracht en veiligheid. Daarin geeft de Veiligheidsregio vorm aan haar ambities, focus en prioriteiten.

Vertegenwoordiging gemeente:
De burgemeester, R. van Meygaarden, is lid van het algemeen bestuur.

Programma:
Meewerkend bestuur.

Product:
Openbare orde en veiligheid.

Financiële gegevens

Cijfers	2022	2023	Evt. toelichting
Gemeentelijke bijdrage	€ 2.012.364	€ 2.114.820	
Aandeel gemeente in financieel risico	5,0%	5,0%	
Financieel risico	€ 2.628.750	€ 3.000.000	De weerstandscapaciteit bestaat uit de Algemene Reserve. Deze bedraagt per 31-12-2023 € 2,4 miljoen. De weerstandsratio is lager dan het bestuurlijk vastgestelde minimum..
Bedrijfsresultaat (na bestemming)	€ 1.281.000	€ 1.526.000	
Voorstel resultaatbestemming			Om de vastgestelde ondergrens van de Reserve tweede loopbaan en mobiliteit alsnog te realiseren, een storting van € 200.000. Het restant resultaat van € 1.100.000 in te zetten ter dekking van loon- en prijsstijgingen in 2023
Eigen vermogen per 31-12	€ 15.924.000	€ 17.628.000	
Vreemd vermogen per 31-12	€ 44.539.000	€ 67.212.000	

Financiële risico's van de GR:	Impact	Kans	Risicobedrag
1. Grotere prijsstijging overige bestaande lasten	€ 2.040.000	25-50%	€ 770.000
2. Cyberincident/Datalek	€ 1.500.000	20%	€ 300.000
3. Huisvesting - onderhoud en beheer kazernes	€ 2.000.000	50%	€ 1.000.000
4. Calamiteitenkosten	€ 350.000	50%	€ 175.000
5. Ziekte/ongeval/overlijden personeel	€ 300.000	50%	€ 150.000

6. Opleidingskosten	€ 250.000	50%	€ 125.000
7. Niet verzekerde aansprakelijkheid PFAS	€ 500.000	20%	€ 100.000
8. Tekort aan gekwalificeerd deskundig en ervaren personeel	€ 200.000	50%	€ 100.000
9. Niet verzekerde aansprakelijkheid voor handelen medewerkers veiligheidsregio	€ 1.000.000	10%	€ 100.000
10. Eigenrisicodrager WW/WIA	€ 200.000	25%	€ 50.000
11. Fiscaal risico	€ 200.000	10%	€ 20.000
12. Niet verzekerde schade materiaal	€ 55.000	25%	€ 13.750
13. Sanering mogelijke PFAS-vervuiling	€ 1.000.000	10%	€ 100.000
Totaal			**€ 3.003.750**

Regionale Ambulance Voorziening Brabant-Noord (RAV)

Algemene gegevens

Naam:
Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden - West - Noord (RAV)

Adres:
Postbus 3024
5003 DA Tilburg

Website:
https://www.ravbrabantmwn.nl/nl-NL/Home

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:
Het verzorgen van ziekenvervoer en noodhulp ambulancevervoer

Visie:
Door samenwerking kunnen professionele en betaalbare ambulancediensten worden verzorgd.

Beleidsvoornemen:
De samenwerking RAV ongewijzigd voortzetten.

Vertegenwoordiging gemeente:
Portefeuillehouder volksgezondheid, burgemeester R. van Meygaarden, is lid van het algemeen bestuur.

Programma:
Maatschappelijke ontwikkeling

Product:
Volksgezondheid

Financiële gegevens

Cijfers	2022	2023	Evt. toelichting
Gemeentelijke bijdrage	n.v.t.		Er wordt geen bijdrage van de gemeenten gevraagd.
Aandeel gemeente in financieel risico			In de GR RAV is vastgelegd: De gemeenten zullen er steeds zorg voor dragen dat het openbaar lichaam te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. Hoewel er geen bijdragen van de gemeenten in de exploitatie worden gevraagd, blijft de gemeente drager van het financieel risico. Dit risico is gebaseerd op de verdeelsleutel naar rato van.
Financieel risico	De risico's zijn wel beschreven, maar niet gekwantificeerd.		Het weerstandsvermogen is, met een eigen vermogen van ruim € 14 miljoen, voldoende om de financiële risico's op te kunnen vangen.
Bedrijfsresultaat (na bestemming)	€ 221.000		
Voorstel resultaatbestemming			
Eigen vermogen per 31-12	€ 14.293.000		Dotatie aan de reserve aanvaardbare kosten.
Vreemd vermogen per 31-12	€ 29.564.000		

Financiële risico's van de GR: Voor inhoudelijke informatie over de omschreven risico's wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de jaarrekening 2022 van de RAV.

WSD-Groep

Algemene gegevens

Naam:
WSD

Adres:
Postbus 173
5280 AD Boxtel

Website:
https://www.wsd-groep.nl/

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:
WSD ondersteunt, begeleidt en ontwikkelt mensen met een verminderde loonwaarde naar werk en/of naar vormen van participatie. Het betreft dan mensen die tot de doelgroep van de sociale werkvoorziening horen en mensen met beperkingen, die tot de doelgroep van de Partcipatiewet horen, die met behulp van inzet van re-integratieactiviteiten weer kunnen participeren. Verder is de expertise van WSD integraal inzetbaar binnen het gehele sociale domein.

Visie:
De visie van WSD is helder: WSD maakt het verschil voor mensen. "Wij geloven in een maatschappij waarin iedereen volwaardig en naar vermogen kan meedoen. Daarom kunnen en willen wij niet accepteren dat er mensen zijn die niet volwaardig kunnen participeren enkel omdat zij een afstand tot de arbeidsmarkt hebben".
Het is dan ook de missie van WSD om zoveel mogelijk mensen die onder de Participatiewet vallen te matchen, in te zetten en te ontwikkelen. WSD maakt dit gemakkelijk en aantrekkelijk voor gemeenten en werkgevers. Samen creëren zij duurzame kansen en werk.

Beleidsvoornemen:
De samenwerking tussen de WSD en de gemeente Boxtel krijgt vorm in het Lokaal Plan. Dit plan is vastgesteld voor de periode 2021-2025. In het Lokaal Plan zijn de basisdienstverlening en de plusdiensten verder uitgewerkt. De algemene doelen uit het Lokaal Plan zijn:

- Elke inwoner met een ondersteuningsvraag heeft een plan met maatwerkaanpak of een plan dat aansluit op de behoefte en de mogelijkheden van die inwoner.
- Inwoners worden beter, sneller en integraal ondersteund bij ondersteuningsvragen in het sociaal domein en meer specifiek op het terrein van werk en inkomen.
- De inwoner staat centraal en we hanteren een integrale werkwijze.
- Daarbij wordt behouden en versterkt wat lokaal al is opgebouwd.
- De expertise WSD is geïntegreerd in de lokale infrastructuur.
- Dienstverlening uitlijnen, zodat er een efficiënte uitvoering ontstaat.
- De gemeente houdt de drempel zo laag mogelijk om zo veel mogelijk mensen voor participatie doeleinden te bereiken.
- Er wordt een beroep gedaan op werkgevers, die dan wel ontzorgd moeten worden.
- Bijdragen aan zingeving en geluk. Inwoner en werkgever worden ondersteund. Mensen ontdekken zelf talenten. Mensen in beeld houden. Mensen uit isolement en naar (on)betaald werk.

Vertegenwoordiging gemeente:
De portefeuillehouder Sociale zaken en integratie, mevrouw M. van Alphen-Habraken, is lid van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur van de WSD. De heer P. Bressers, raadslid, is lid van het algemeen bestuur.

Programma:
Maatschappelijke ontwikkeling.

Product:
Participatie.

Financiële gegevens

Cijfers	2022	2023	Evt. toelichting
Gemeentelijke bijdrage	€ 54.001		Betreft een bijdrage in de bestuurs- en indicatiekosten
Aandeel gemeente in financieel risico	23,2%		
Financieel risico			Het risico is wel beschreven, maar niet gekwantificeerd. Toelichting: Op basis van de analyse van het totale risico van WSD is het minimum weerstandsvermogen vastgesteld op € 10,5 mln. (2021: € 10,7 mln.).
Bedrijfsresultaat (na bestemming)	€ 2.918.000		
Voorstel resultaatbestemming			Toevoegen aan de reserves en het personeelsfonds
Eigen vermogen per 31-12	€ 29.395.000		
Vreemd vermogen per 31-12	€ 8.234.000		

Financiële risico's van de GR:

- Bedrijfsrisico's
- Subsidierisico's
- Risico's deelnemingen

Zoals boven in het overzicht is aangegeven, zijn de risico's wel omschreven maar niet gekwantificeerd.

Omgevingsdienst Brabant-Noord

Algemene gegevens

Naam:
Omgevingsdienst Brabant Noord

Adres:
Postbus 88
5430 AB Cuijk

Website:
https://www.odbn.nl/home

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:
Het verzorgen van adequate advisering op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving bij bedrijven.

Visie:
Met samenwerking kan deskundigheid worden gebundeld en eenduidige uitvoering worden gegeven aan toezicht en handhavingstaken.

Beleidsvoornemen:
De samenwerking voortzetten.

Vertegenwoordiging gemeente:
Portefeuillehouder R.O., mevrouw D. van Laarhoven-van Abeelen, is lid van het Algemeen Bestuur.

Programma:
Duurzaamheid en Energie

Product:
Milieu

Financiële gegevens

€	2022	2023	Evt. toelichting
Gemeentelijke bijdrage	€ 389.710	€ 736.712	Specificatie bijdrage 2023: - Basistaken € 646.988 - Verzoektaken € 55.792 - Collectieve taken € 33.932
Aandeel gemeente in financieel risico	4,7%	2,6%	
Financieel risico	€ 2.226.800	€ 1.735.000	De beschikbare weerstandscapaciteit wordt gevormd door de Algemene reserve. De weerstandsratio bedraagt 1,07 (Algemene reserve is hoger dan het financieel risico). Hierdoor is een dotatie aan de reserve niet nodig.
Bedrijfsresultaat (na bestemming)	€ 988.000	€ 992.000	
Voorstel resultaatbestemming			Uitkeren aan deelnemers (voor Boxtel is dit een bedrag van € 25.554)
Eigen vermogen per 31-12	€ 9.040.000	€ 9.262.000	
Vreemd vermogen per 31-12	€ 10.921.000	€ 12.329.000	

Financiële risico's van de GR:

	Risicobedrag	Kans	Impact
- Onevenredige stijgende inhuurtarieven	€ 138.000	25%	€ 69.000
- Niet realiseren van opdrachtvolume	€ 300.000	50%	€ 300.000
- Niet-toegankelijke ICT-omgeving	€ 2.153.000	5%	€ 108.000
- Eigen risicodrager personeel	€ 500.000	25%	€ 125.000
- Effecten van Omgevingswet op de omvang van de opdrachten van deelnemers niet duidelijk	-	50%	-
- Onrust in de wereld leidt tot prijsstijgingen	€ 94.000	50%	€ 94.000
- Ontbreken cao 2025	€ 316.000	50%	€ 316.000

- Niet halen declarabiliteit	€ 723.000	50%	€ 723.000
Totaal risicoprofiel ODBN op peildatum			**€ 1.735.000**

Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij

Algemene gegevens

Naam:
Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij

Adres:
Markt 1
5281 DA Boxtel

Website:
http://www.mijngemeentedichtbij.nl/

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:
De Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij levert de ambtelijke ondersteuning voor de gemeenten Boxtel en Sint-Michielsgestel.

Visie:
De organisatie wil hoogwaardig en efficiënte diensten verlenen aan burgers, ondernemers en het bestuur van de deelnemende gemeenten.

Beleidsvoornemen:
De samenwerking met de gemeente Boxtel in MijnGemeenteDichtbij verder voorzetten.

Vertegenwoordiging gemeente:
Het Algemeen bestuur wordt gevormd door beide colleges.
Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter van het college en één wethouder. Voor Boxtel zijn burgemeester R. van Meygaarden en wethouder F. van Nistelrooij aangewezen als lid van het DB.

Programma:
Meewerkend bestuur

Product:
Bestuur

Financiële gegevens

Cijfers	2022	2023	Evt. toelichting
Gemeentelijke bijdrage	€ 22.889.135	€ 28.418.967	
Aandeel gemeente in financieel risico	56%	56%	
Financieel risico			Volgens artikel 30a van de Gemeenschappelijke Regeling, wat de basis is voor deze samenwerking van GR MijnGemeenteDichtbij is bepaald dat deze geen eigen reserves zal vormen. Van een beschikbare weerstandscapaciteit is daarom geen sprake. Onverwachte, niet-begrote kosten (risico's) zijn er natuurlijk wel. Dit is de benodigde weerstandscapaciteit. Het gevolg hiervan is dat als deze risico's zich voordoen de benodigde middelen beschikbaar gesteld worden vanuit de gemeenten. Deze risico's worden conform de verdeelsleutel opgenomen in de weerstandsparagrafen van de gemeente Boxtel en Sint-Michielsgestel en zijn daarmee ook onderdeel van het weerstandsvermogen van de gemeenten.
Bedrijfsresultaat (voor inzet egalisatiereserves)	€ -720.400	€ -1.224.800	
Voorstel resultaatbestemming	n.v.t.	n.v.t.	
Eigen vermogen per 31-12	0	0	
Vreemd vermogen per 31-12	€ 17.845.368	€ 21.103.548	

Financiële risico's van de GR:	**Impact**	**Kans**	**Risicobedrag**
1. Uitval van kritische applicaties/systemen in verband met een cyberaanval;	€ 5.000.000	30%	€ 1.500.000
2. Personele knelpunten door een krappe arbeidsmarkt, langdurig ziekteverzuim in combinatie met duurdere inhuur;	€ 750.000	75%	€ 562.500
3. Hogere indexering bestaande contracten door inflatie;	€ 200.000	50%	€ 100.000
Totaal			**€ 2.162.500**

Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC)

Algemene gegevens

Naam:
Brabants Historisch Informatie Centrum

Adres:
Postbus 81
5201 AB 's-Hertogenbosch

Website:
https://www.bhic.nl/

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:
Het beheer van archiefbescheiden en collecties.

Visie:
Door samenwerking kan deskundigheid worden geboden tegen de minst mogelijke kosten.

Beleidsvoornemen:
De samenwerking BHIC voortzetten.

Vertegenwoordiging gemeente:
Wethouder D. van Laarhoven-van Abeelen is lid van het algemeen bestuur.

Programma:
Economie, Toerisme, Recreatie, Sport en Cultuur.

Product:
Monumentenzorg en oudheidkunde.

Financiële gegevens

Cijfers	2022	2023	Evt. toelichting
Gemeentelijke bijdrage	€ 127.500		De regeling is voor Boxtel per 27 november 2021 ingegaan
Aandeel gemeente in financieel risico	7%		Het aandeel bedraagt 7% van het risico voor lagere overheden (gemeenten en waterschappen). Het overige risico wordt gedragen door Rijk en Provincie.
Financieel risico	Wel beschreven, niet gekwantifi-ceerd		Weerstandsvermogen van € 456.578 is max. 10% van gezamenlijke bijdragen (statutair bepaald).
Bedrijfsresultaat (na bestemming)	€ 38.439		
Voorstel resultaatbestemming			Toevoegen aan de bestemmingsreserve E-depot-infrastructuur
Eigen vermogen per 31-12	€ 1.576.213		
Vreemd vermogen per 31-12	€ 4.633.088		

Financiële risico's van de GR: Risico's die van invloed kunnen zijn op de toekomstige cijfers van BHIC zijn:

- Vertraging in besluitvorming op bestuurlijk niveau;
- Sociaaleconomische ontwikkelingen die gevolgen hebben op subsidies;
- Wijziging in de hoogte van de bijdrage door de deelnemers;
- CAO aanpassingen;
- Wachtgeldverplichtingen;
- Verhogingen van de huurpenningen die afwijken van de bijdrage van OCW;
- De onderliggende contracten van de depotverhuur zijn jaarlijks opzegbaar;
- Ontwikkeling en ingebruikname E-depot.

Deelneming in naamloze vennootschappen

Hierna volgt een lijst van de verbonden partijen waaraan Boxtel deelneemt.

1. NV BNG Bank
2. Brabant Water NV

NV BNG Bank

Algemene gegevens

Naam:
NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Adres:
Postbus 30305
2500 GH Den Haag

Website:
https://www.bngbank.nl/

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:
Verleent bancaire diensten.

Visie:
De gemeente neemt deel aan en bankiert bij voorkeur bij een financiële instelling die bekend is met het lokaal openbaar bestuur en die als zodanig van financiële soliditeit getuigt in de vorm van een triple-A rating.

Beleidsvoornemen:
Gelet op de wijze waarop BNG het openbaar belang behartigt, laten wij het aandelenbezit BNG zijn duurzame karakter behouden. Er is geen aanleiding om van huisbankier te veranderen.

Vertegenwoordiging gemeente:
De gemeente wordt bij de Algemene vergadering voor Aandeelhouders vertegenwoordigd door de burgemeester.

Programma:
Meewerkend bestuur

Product:
Algemene dekkingsmiddelen

Financiële gegevens

Cijfers	2022	2023	Evt. toelichting
Opbrengst deelneming	€ 133.463	€ 115.312	De nettowinst na belastingen over 2023 bedroeg € 254.000.000 en voorgesteld wordt € 120.000.000 (50% van de nettowinst, gecorrigeerd voor de uitkering op het additioneel Tier1-kapitaal) aan aandeelhouders uit te keren. Er vindt een dividend-payout plaats van € 2,16 per aandeel, voor Boxtel betekent dit 53.385 x € 2,16 = € 133.462,50.
Aandeel gemeente in financieel risico	€ 133.463	€ 133.463	Het gemeentelijk aandeel in het financieel risico gaat niet verder dan de nominale waarde van de aandelen: € 133,462,50 (53.385 aandelen à nominaal € 2,50).
Financieel risico	is laag	is laag	zie hierboven.
Bedrijfsresultaat (na bestemming)	€ 300.000.000	€ 254.000.000	
Voorstel resultaatbestemming			Zie de toelichting onder opbrengst deelneming.
Eigen vermogen per 31-12	€ 4.600.000.000		
Vreemd vermogen per 31-12	€ 107.500.000.000		

Brabant Water NV

Algemene gegevens

Naam:
Brabant Water

Adres:
Postbus 1068
5200 BC ’s-Hertogenbosch

Website:
https://www.brabantwater.nl/

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:
Brabant Water produceert, transporteert en levert water voor huishoudelijk en industrieel gebruik. Zodoende heeft Brabant Water een belangrijke functie in de openbare drinkwatervoorziening.

Visie:
De gemeente neemt als aandeelhouder deel in de N.V. Brabant Water.

Beleidsvoornemen:
Er bestaat geen voornemen om de huidige positie in de N.V. Brabant Water te wijzigen.

Vertegenwoordiging gemeente:
De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente bij de AvA. Deze bevoegdheid kan worden gemandateerd.
De burgemeester is lid van de Commissie van Aandeelhouders.

Programma:
Meewerkend bestuur.

Product:
Algemene dekkingsmiddelen.

Financiële gegevens

Cijfers	2022	2023	Evt. toelichting
Opbrengst deelneming			De gemeente is houder van 27.694 aandelen (nominaal á 0,10) = € 2.769,40. Er vindt geen winstuitkering plaats.
Aandeel gemeente in financieel risico	€ 2.769	2.769	Het gemeentelijk financieel risico gaat niet verder dan de nominale waarde van de aandelen: € 2.769,40.
Financieel risico	is laag	is laag	Het gemeentelijk financieel risico gaat niet verder dan de nominale waarde van de aandelen: € 2.769,40.
Bedrijfsresultaat (na bestemming)	€ 5.347.000	n.n.b.	Het jaarverslag 2023 is op het moment van opmaak van deze jaarrekening nog niet gepubliceerd.
Voorstel resultaatbestemming			Wordt toegevoegd aan de Algemene Reserve.
Eigen vermogen per 31-12	€ 690.022.000	n.n.b.	Het jaarverslag 2023 is op het moment van opmaak van deze jaarrekening nog niet gepubliceerd.
Vreemd vermogen per 31-12	€ 575.801.000	n.n.b.	Het jaarverslag 2023 is op het moment van opmaak van deze jaarrekening nog niet gepubliceerd.

Deelneming in stichtingen

Hierna volgt een lijst van de verbonden partijen waaraan Boxtel deelneemt.
1. Stichting Agrifood Capital
2. Stichting Administratiekantoor Dataland

RNOB

Algemene gegevens

Naam:
Stichting Agrifood Capital

Adres:
Onderwijsboulevard 225
5223 DE ‘s-Hertogenbosch

Website:
https://www.rnob.nl

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:
Het versterken van de regio op agrifoodgebied door samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven en onderwijs in de volgende onderdelen van het RNOB:
- De overheidssamenwerking RNOB
- De arbeidssamenwerking NOB werkt
- De uitvoeringssamenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid genaamd AgriFood Capital

Visie:
Deelname aan Agrifood Capital betekent een kans op een sterke impuls voor de economische en sociale ontwikkeling van de regio.

Beleidsvoornemen:
De regionale samenwerking in RNOB tussen 11 gemeenten en 2 waterschappen is vastgelegd in het 'Convenant regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant 2021-2024'. Het samenwerkingsconvenant loopt dus tot en met 2024. Een vernieuwd convenant is in voorbereiding en wordt voor de zomer van 2024 voorgelegd aan de raad.
Vertegenwoordiging gemeente:
De burgemeester is lid van de bestuurlijke regiegroep en de wethouders zijn lid van de 4 portefeuillehoudersoverleggen Duurzame Leefomgeving, Economie, Arbeidsmarkt en Ruimte, mobiliteit en Wonen. Daarnaast nemen 2 raadsleden deel aan de Klankbordgroep Raadsleden RNOB.

Programma:
Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport.

Product:
Economische aangelegenheden.

Financiële gegevens

Cijfers	2022	2023	Evt. toelichting
Gemeentelijke bijdrage	131.892	132.516	De gemeenten betalen een bijdrage per inwoner per jaar van: - € 1,56 voor RNOB - € 1,44 voor Agrifood Capital BV - € 1,00 voor NOB Werkt
Aandeel gemeente in financieel risico	beperkt	beperkt	Het gemeentelijke financieel risico beperkt zich tot het geïnvesteerd bedrag in certificaten. (Dit betrof een eenmalige storting).
Financieel risico	bedrag inbreng	bedrag inbreng	Het risico is dat de BV AgrifoodCapital in financiële problemen komt. In dat geval is de regio Noordoost Brabant als deelnemer in het stichtingsbestuur en daarmee de gemeenten als deelnemers in de regionale samenwerking (mede) verantwoordelijk. Het financiële risico is echter beperkt tot het bedrag van de inbreng.
Bedrijfsresultaat (voor bestemming)	60.532	n.n.b.	Het jaarverslag 2023 is op het moment van opmaak van deze jaarrekening nog niet gereed en/of gepubliceerd.

Voorstel resultaatbestemming			Aan het dagelijks bestuur worden (zijn) voorstellen gedaan het resultaat te bestemmen. Het resultaat 2021 was toegevoegd aan de reserves.
Eigen vermogen per 31-12	370.189	n.n.b.	Het jaarverslag 2023 is op het moment van opmaak van deze jaarrekening nog niet gereed en/of gepubliceerd.
Vreemd vermogen per 31-12	3.580.737	n.n.b.	Het jaarverslag 2023 is op het moment van opmaak van deze jaarrekening nog niet gereed en/of gepubliceerd.

Financiële risico's van de GR:
Deze zijn niet beschreven in de laatst gepubliceerde jaarrekening (2022).

Grondbeleid
Toelichting
In de paragraaf Grondbeleid komen de volgende punten aan de orde:
- een visie op het grondbeleid;
- de uitvoering van het grondbeleid;
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Visie
Het grondbeleid is een middel om bestuurlijke ambities waar te maken. Denk hierbij aan ruimtelijke ontwikkeling, woningbouw, economie, de gebiedsgerichte aanpak van het buitengebied en infrastructuur. In september 2023 stelde de raad de nieuwe nota grondbeleid vast. Deze nota bevat een afwegingskader om per situatie de gemeentelijke rol en inzet van de instrumenten te bepalen. De nota geeft gehoor aan de wens uit het beleidsakkoord Samen aan de slag om meer regie te voeren op maatschappelijke urgente thema's en waar nodig een actief grondbeleid te voeren. De gemeente heeft 3 grondexploitaties (actief grondbeleid) en faciliteert ook ontwikkelingen van initiatiefnemers.

Uitvoering van het grondbeleid
Faciliterend grondbeleid

Als marktpartijen of particulieren het initiatief nemen voor een ruimtelijke ontwikkeling, dan zal de gemeente het spoor van de anterieure overeenkomst volgen. Hierin worden afspraken gemaakt over onder andere het kostenverhaal, de bijdrage bovenwijkse voorzieningen, het woningbouwprogramma en andere procesafspraken. Het college bereidt het programma kostenverhaal en financiële bijdragen voor om de beleidskaders te laten aansluiten bij de Omgevingswet en om de financiële bijdragen (nu bijdrage bovenwijkse voorzieningen) te actualiseren. Voorbeelden van projecten die de gemeente faciliteert zijn Lange Linden (Lindenlust), Heem van Selis, Achter den Eijngel en Amstelstraat-Roderweg.

Actief grondbeleid

De gemeente heeft 3 actieve grondexploitaties, namelijk Vorst B, Reigerskant en Albinonistraat. De totale boekwaarde van deze grondexploitaties is € 8,4 miljoen negatief en het verwachte resultaat op eindwaarde € 1,5 miljoen negatief. Voor het verwachte verlies van Vorst B is een verliesvoorziening getroffen in het verleden en deze behoeft geen bijstelling. De grondexploitaties Reigerskant en Albinonistraat hebben een winstpotentie, samen nog € 0,3 miljoen. In het project Reigerskant is in het verleden, waaronder ook in de gemeente Haaren al € 0,3 miljoen tussentijdse winst genomen. De planvoorbereidingskosten voor het project Albinonistraat zijn in het jaarrekeningsresultaat van 2022 meegenomen en daardoor heeft dit project een positieve eindwaarde en kon in 2023 al tussentijds winst worden genomen. De risicoanalyse geeft een benodigde risicoafdekking (impact x kans) van € 2,4 miljoen. Hiervan is € 2,35 miljoen voor de verliesgevende grondexploitatie Vorst B. Dit wordt afgedekt met de reserve grondexploitatie (€ 1,7 miljoen) en de algemene reserve

(€ 0,7 miljoen). De risico's voor Reigerskant en Albinonistraat worden afgedekt met de verwachte winstpotentie.

De risicoreserve grondexploitaties was begin 2023 € 1,3 miljoen groot en eind 2023 € 1,7 miljoen. In 2023 is namelijk met de actualisatie van de nota reserves en voorzieningen de reserve grondexploitaties van de voormalige gemeente Haaren toegevoegd aan deze reserve.

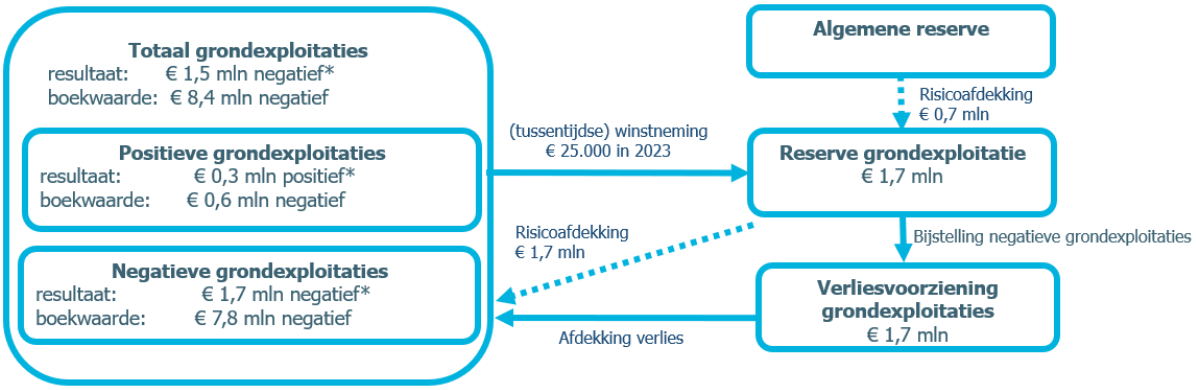

stand per 1 januari 2024
** Eindwaarde*

Voortgang van de gemeentelijke grondexploitaties
De grondexploitaties en de risicoanalyse zijn geactualiseerd.

Project	Jaarrekening 2023		Begroting 2024-2027	Verschil
	EW	EW met winst	EW met winst	EW met winst
Vorst B	1.751.287	1.751.287 negatief per 31.12.2031	1.753.587 negatief per 31.12.2031	2.300 voordelig
Reigerskant	256.118	533.009 positief per 31.12.2026	548.902 positief per 31.12.2026	15.893 nadelig
Albinonistraat	30.393	53.752 positief per 31-12-2024	36.998 positief per 31-12-2024	16.754 voordelig

EW = eindwaarde
EW met winst = eindwaarde vermeerderd met reeds genomen tussentijdse winstnemingen

Het verwachte verlies op eindwaarde van Vorst B wordt afgedekt met een verliesvoorziening. De boekwaarde en de te verwachten (tussentijdse) winstneming staan in de volgende tabel.

	BW	Verwachte tussentijdse winstneming					
		realisatie	prognose*				
Project	1-1-2024	t/m 2023	2023	2024	2025	2026	2027
Vorst B	-7.837.990						
Reigerskant	-810.441	276.890	1.170	19.045	63.217	97.862	
Albinonistraat	244.470	23.359	23.359	13.885			

**Bij de prognose van de winst is rekening gehouden met de project specifieke risico's conform de POC-methode*
BW = boekwaarde; bij een negatief bedrag zijn de gerealiseerde kosten hoger dan de gerealiseerde opbrengsten bij een positief bedrag zijn de gerealiseerde opbrengsten hoger dan gerealiseerde kosten

Hierna is per grondexploitatie de voortgang en het verschil met de laatst vastgestelde grondexploitatie (begroting 2024-2027) toegelicht.

Vorst B

De bestemmingsplanprocedure, de MER en het beeldkwaliteitsplan zijn in dialoog met de omgeving en geïnteresseerde ondernemers in 2022 voorbereid en in december 2022 is het ontwerp vastgesteld. Er zijn zienswijzen op binnengekomen. Deze worden beoordeeld. Het bestemmingsplan wordt daarop eventueel aangepast. In 2023 zijn stikstofrechten aangekocht, maar de regelgeving over stikstof is in ontwikkeling en daardoor is onduidelijk of dit voldoende is. De gemeente is in gesprek met de Rabobank om te kijken of de infrastructuur geoptimaliseerd kan worden.

In de geactualiseerde grondexploitatie is de fasering aangepast. Een aantal onderzoeken en plankosten zijn doorgeschoven naar 2024. Daarnaast zijn de grondopbrengsten aangepast op basis van de inrichtingstekening. Het risicoprofiel is € 2,35 miljoen. Dit betreft een planologisch risico, mogelijke ambities uit het verkeersplan Ladonk die ook hun beslag kunnen hebben op Vorst B en de risico's over gronduitgifte en kosten voor bouw- en woonrijp maken, omdat Vorst B in de voorbereidende fase zit.

Reigerskant
Fase 1 is woonrijp gemaakt en het woonrijp maken van fase 2 wordt in het begin van 2024 afgerond. De voorbereidingen voor de laatste fase zijn opgestart. De voormalige gemeente Haaren heeft een verkavelingsopzet gemaakt met een gedifferentieerd programma. In 2022 heeft de gemeente onderzocht of het mogelijk is om meer ruimte te bieden voor sociale woningen voor starters en senioren. Het plan voor de laatste fase is gedeeld met bewoners en geïnteresseerden tijdens een informatiebijeenkomst. De laatste fase wordt in 2 fasen opgepakt, namelijk fase 3 en fase 4. Hier komen indicatief 28 sociale huurwoningen, 27 middeldure woningen en 2 dure koopwoningen.

Fase 3 past binnen het bestemmingsplan. In 2024 wordt de openbare tender uitgeschreven met als doel in 2026 de grond uit te geven. Voor fase 4 is een herziening van het bestemmingsplan nodig en de voorbereidingen hiervoor vinden plaats in 2024.

De grondexploitatie is geactualiseerd, namelijk de kosten, de opbrengsten, de fasering en de indexering. Dit resulteert in een nadeel van € 16.000. De risicoanalyse is ook bijgesteld en dit geeft een verlaging van € 17.000.

Albinonistraat
Het bestemmingsplan is in april 2023 vastgesteld en is onherroepelijk. De voormalige basisschool is in 2023 gesloopt. De gronden zijn in april 2023 geleverd aan woningcorporatie JOOST. JOOST is gestart met de bouw van de woningen en de oplevering van de woningen is medio 2024 verwacht. De voorbereidingen voor het woonrijp maken lopen en het gebied wordt naar verwachting eind 2024 woonrijp gemaakt.

De geactualiseerde grondexploitatie is nagenoeg ongewijzigd. De indexering voor de kosten is naar beneden bijgesteld op basis van de huidige marktomstandigheden. Dit geeft een voordeel van € 17.000.

<u>Risico's</u>
Jaarlijks voert de gemeente een risicoanalyse uit. Hierbij brengt ze risico's in kaart, wat is de oorzaak en impact van het risico en wat zijn mogelijke beheersmaatregelen. De risico's dekt de gemeente af met de winstpotentie als deze voldoende is. Anders wordt het risico afgedekt met de reserve grondexploitatie en wanneer deze reserve niet toereikend is de algemene reserve.

Project	Risicobedrag	Afdekking met:
Vorst B	2.351.297	reserve grondexploitatie (€ 1,7 mln) en algemene reserve (€ 0,7 mln)
Reigerskant	75.000	winstpotentie
Albinonistraat	16.508	winstpotentie

Jaarrekening

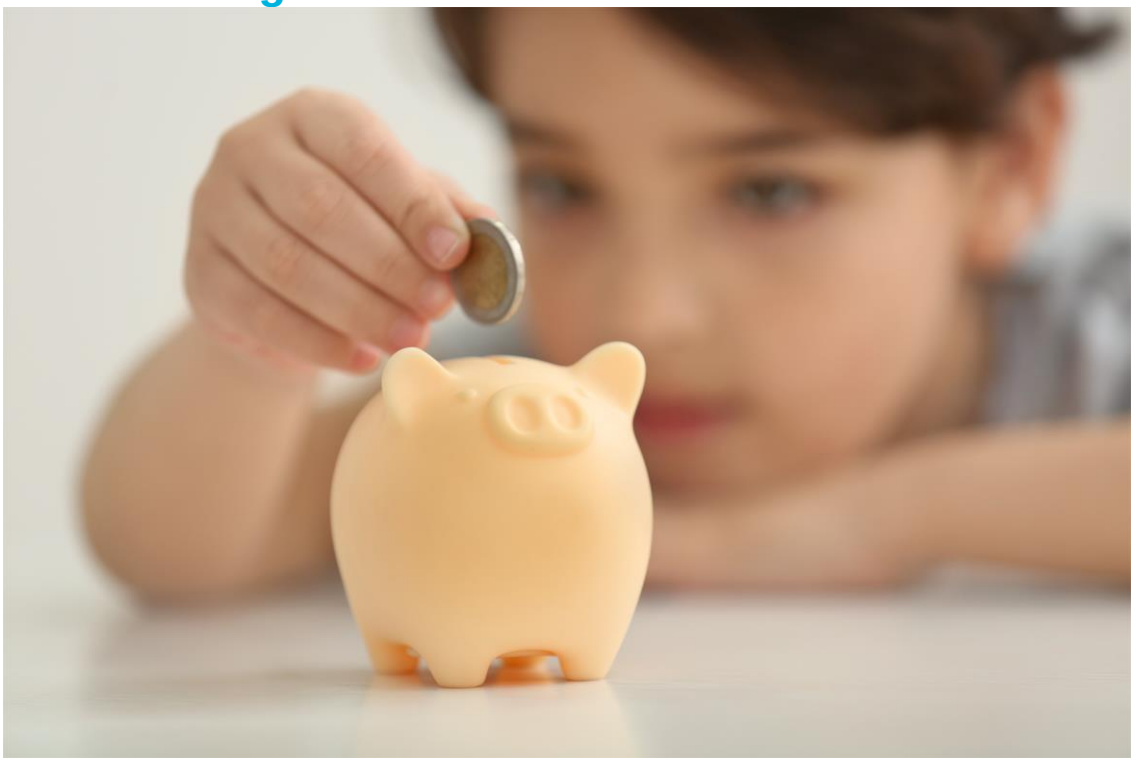

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Het volgende overzicht is als volgt samengesteld:

1. **Resultaat voor bestemming**: per programma, de baten en lasten voor mutaties met reserves; dit leidt dan tot het resultaat voor bestemming per programma.
2. **Resultaatbestemming**: per programma, de onttrekkingen aan en stortingen in de reserves; dit leidt dan tot de resultaatbestemming.
3. **Resultaat na bestemming**: per programma, het verschil tussen het resultaat voor bestemming en de resultaatbestemming; dit leidt dan tot het resultaat na bestemming.

1. Resultaat voor bestemming

(bedragen x € 1.000) *baten*	werkelijk 2022	begroot 2023 voor wijziging	begroot 2023 na wijziging	werkelijk 2023	resultaat 2023
Duurzame Transformatie	7.933	8.011	9.419	8.747	-672
Sociale Kracht	21.164	9.972	21.698	24.458	2.760
Leefbare Ruimte	4.587	7.109	5.452	4.918	-534
Vitaal Ondernemen	548	453	709	720	11
Meewerkend bestuur	78.771	77.201	82.778	83.540	761
Totaal	**113.002**	**102.746**	**120.056**	**122.382**	**2.326**

(bedragen x € 1.000) *lasten*	werkelijk 2022	begroot 2023 voor wijziging	begroot 2023 na wijziging	werkelijk 2023	resultaat 2023
Duurzame Transformatie	9.984	10.583	12.512	11.166	1.346
Sociale Kracht	59.457	49.617	65.263	65.736	-473
Leefbare Ruimte	16.068	19.785	20.109	18.525	1.584
Vitaal Ondernemen	4.906	5.197	6.178	5.855	323
Meewerkend bestuur	11.281	17.947	13.124	12.496	628

Totaal	**101.696**	**103.128**	**117.186**	**113.777**	**3.409**

(bedragen x € 1.000) *resultaat voor bestemming (baten - lasten)*	werkelijk 2022	begroot 2023 voor wijziging	begroot 2023 na wijziging	werkelijk 2023	resultaat 2023
Duurzame Transformatie	-2.051	-2.572	-3.093	-2.419	674
Sociale Kracht	-38.292	-39.645	-43.565	-41.278	2.287
Leefbare Ruimte	-11.481	-12.675	-14.657	-13.607	1.049
Vitaal Ondernemen	-4.358	-4.744	-5.469	-5.135	335
Meewerkend bestuur	67.489	59.254	69.654	71.044	1.390
Totaal	**11.306**	**-382**	**2.870**	**8.605**	**5.735**

2. Resultaatbestemming

(bedragen x € 1.000) *onttrekkingen aan reserves*	werkelijk 2022	begroot 2023 voor wijziging	begroot 2023 na wijziging	werkelijk 2023	resultaat 2023
Duurzame Transformatie	30	6	171	21	-150
Sociale Kracht	832	365	828	828	0
Leefbare Ruimte	202	143	351	162	-189
Vitaal Ondernemen	56	51	41	41	0
Meewerkend bestuur	7.231	0	10.238	10.603	365
Totaal	**8.350**	**566**	**11.629**	**11.654**	**25**

(bedragen x € 1.000) *storting in reserves*	werkelijk 2022	begroot 2023 voor wijziging	begroot 2023 na wijziging	werkelijk 2023	resultaat 2023
Duurzame Transformatie	481	0	40	394	-354
Sociale Kracht	3.937	31	1.843	3.961	-2.118
Leefbare Ruimte	278	54	390	520	-131
Vitaal Ondernemen	12	0	0	0	0
Meewerkend bestuur	6.838	99	12.227	12.227	0
Totaal	**11.547**	**184**	**14.499**	**17.102**	**-2.603**

(bedragen x € 1.000) *resultaatbestemming (onttrekkingen - stortingen)*	werkelijk 2022	begroot 2023 voor wijziging	begroot 2023 na wijziging	werkelijk 2023	resultaat 2023
Duurzame Transformatie	-451	6	131	-373	-504
Sociale Kracht	-3.106	334	-1.015	-3.133	-2.118
Leefbare Ruimte	-76	89	-38	-359	-320
Vitaal Ondernemen	44	51	41	41	0
Meewerkend bestuur	393	-99	-1.989	-1.624	365
Totaal	**-3.196**	**382**	**-2.870**	**-5.448**	**-2.578**

3. Resultaat na bestemming

(bedragen x € 1.000) *resultaat na bestemming*	werkelijk 2022	begroot 2023 voor wijziging	begroot 2023 na wijziging	werkelijk 2023	resultaat 2023
Duurzame Transformatie	-2.503	-2.566	-2.962	-2.792	170
Sociale Kracht	-41.398	-39.311	-44.580	-44.410	169
Leefbare Ruimte	-11.557	-12.586	-14.695	-13.966	729

Vitaal Ondernemen	-4.314	-4.693	-5.429	-5.094	335
Meewerkend bestuur	67.882	59.156	67.665	69.420	1.754
Totaal	**8.110**	**0**	**0**	**3.157**	**3.157**

Resultaat na bestemming per beleidsproduct

Het autorisatieniveau is op basis van de Financiële verordening bepaald op het niveau van beleidsproducten. In de volgende tabel is een overzicht opgenomen van de resultaten per beleidsproduct (saldo: baten min lasten; negatieve bedragen = nadeel en positieve bedragen = voordeel).

Beleidsproduct (bedragen x € 1.000)	werkelijk 2022	begroot 2023 voor wijziging	begroot 2023 na wijziging	werkelijk 2023	resultaat 2023
Programma Duurzame Transformatie:					
Klimaatadaptatie en energietransitie	-907	-847	-1.053	-884	168
Project GreentechPark Brabant	-80	0	0	0	0
Plattelandsvernieuwing	-324	-297	-466	-475	-9
Afval	0	0	0	0	0
Riolering	0	0	0	0	0
Milieu	-1.192	-1.422	-1.444	-1.433	11
Programma Sociale Kracht:					
Maatschappelijk werk	-1.999	-1.769	-2.364	-2.251	112
Minderheden	309	-238	-493	-334	158
Jeugdzorg	-9.498	-8.910	-10.719	-10.635	85
WMO	-9.616	-10.001	-9.280	-9.285	-5
Inkomensvoorziening	-6.090	-3.922	-6.404	-6.529	-125
Participatie	-9.812	-9.428	-9.911	-9.934	-23
Volksgezondheid	-1.236	-1.260	-1.299	-1.246	53
Onderwijs	-3.457	-3.783	-4.110	-4.196	-86
Programma Leefbare Ruimte:					
Volkshuisvesting	-83	-354	-270	-284	-14
Ruimtelijke ontwikkeling	-1.358	-1.617	-2.437	-2.472	-35
Project Omgevingswet	0	0	-94	-104	-9
Grondexploitaties	-316	-515	-544	-2	542
Beheer onroerend goed	-561	-284	-455	-250	205
Groenbeheer	-2.680	-2.821	-3.210	-3.291	-80
Beheer openbare ruimte	-5.115	-5.460	-5.896	-5.794	102
Verkeersmaatregelen	-1.334	-1.388	-1.560	-1.566	-5
Project Mobiliteitsplan	0	-25	-30	-71	-41
Parkeren	-71	-90	-148	-43	105
Begraafplaatsen	-39	-31	-51	-90	-39
Programma Vitaal Ondernemen:					
Economische aangelegenheden	-807	-997	-1.198	-1.014	185

Recreatieve voorzieningen	-649	-637	-587	-599	-12
Maatschappelijke voorzieningen	-690	-701	-748	-740	8
Kunst	-387	-511	-579	-464	115
Sport	-1.563	-1.530	-1.980	-1.981	-1
Monumentenzorg en oudheidkunde	-219	-316	-337	-297	40
Programma Meewerkend bestuur:					
Bestuur	-5.365	-5.882	-5.568	-5.063	504
Basisregistraties	-1.385	-1.527	-1.647	-1.689	-42
Openbare orde en veiligheid	-2.961	-3.106	-3.498	-3.400	97
Algemene dekkingsmiddelen	9.685	9.830	9.488	10.378	891
Algemeen budgettair	67.907	59.840	68.890	69.194	304
Resultaat na bestemming	**8.110**	**0**	**0**	**3.157**	**3.157**

Resultaat na bestemming volgens indeling BBV

Het hierna volgende overzicht is samengesteld op basis van de indeling baten en lasten volgens het BBV. In dit overzicht hebben we achtereenvolgens de baten en lasten opgenomen van:

- het jaar 2022: de werkelijke cijfers
- het jaar 2023: de begroting primitief en de begroting na wijziging
- het jaar 2023: de werkelijke cijfers.

Overzicht van baten en lasten *(bedragen x € 1.000)*	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
	werkelijk 2022			begroot 2023 voor wijziging		
Programma:						
Duurzame Transformatie	7.933	9.984	-2.051	8.011	10.583	-2.572
Sociale Kracht	21.164	59.457	-38.292	9.972	49.617	-39.645
Leefbare Ruimte	4.349	15.994	-11.645	6.898	19.754	-12.856
Vitaal Ondernemen	548	4.906	-4.358	453	5.197	-4.744
Meewerkend bestuur	1.027	8.511	-7.483	694	7.732	-7.038
Totaal programma's	**35.021**	**98.851**	**-63.830**	**26.028**	**92.882**	**-66.854**
Algemene dekkingsmiddelen:						
- lokale heffingen	8.782	599	8.183	9.349	659	8.689
- algemene uitkeringen	67.451		67.451	65.918		65.918
- dividend	122		122	62		62
- saldo financieringsfunctie	1.099	44	1.054	679	-10	689
- overige algemene dekkingsmiddelen	519	0	519	699	6.678	-5.980
Totaal programma's	**77.972**	**643**	**77.329**	**76.705**	**7.328**	**69.378**
gerealiseerde kosten overhead	9	2.201	-2.192	13	2.918	-2.905
vennootschapsbelasting			0			0
Totaal saldo van baten en lasten	**113.002**	**101.696**	**11.306**	**102.746**	**103.128**	**-382**
toevoeging en onttrekking aan reserves	8.350	11.547	-3.196	566	184	382
GEREALISEERD RESULTAAT	**121.353**	**113.242**	**8.110**	**103.312**	**103.312**	**0**

Overzicht van baten en lasten	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo

(bedragen x € 1.000)	begroot 2023 na wijziging			werkelijk 2023		
Programma:						
Duurzame Transformatie	9.419	12.512	-3.093	8.747	11.166	-2.419
Sociale Kracht	21.698	65.263	-43.565	24.458	65.736	-41.278
Leefbare Ruimte	5.241	20.078	-14.837	4.682	18.494	-13.812
Vitaal Ondernemen	709	6.178	-5.469	720	5.855	-5.135
Meewerkend bestuur	1.020	8.491	-7.471	1.359	8.500	-7.141
Totaal programma's	**38.086**	**112.522**	**-74.436**	**39.966**	**109.751**	**-69.784**
Algemene dekkingsmiddelen:						
- lokale heffingen	9.349	1.030	8.318	9.557	1.069	8.488
- algemene uitkeringen	70.921		70.921	70.594		70.594
- dividend	134		134	133		133
- saldo financieringsfunctie	855	191	664	1.577	238	1.339
- overige algemene dekkingsmiddelen	699	786	-88	543	0	543
Totaal programma's	**81.957**	**2.008**	**79.949**	**82.405**	**1.307**	**81.098**
gerealiseerde kosten overhead	13	2.657	-2.644	11	2.720	-2.708
vennootschapsbelasting			0			0
Totaal saldo van baten en lasten	**120.056**	**117.186**	**2.870**	**122.382**	**113.777**	**8.605**
toevoeging en onttrekking aan reserves	11.629	14.499	-2.870	11.654	17.102	-5.448
GEREALISEERD RESULTAAT	**131.685**	**131.685**	**0**	**134.037**	**130.879**	**3.157**

Resultaat en resultaatbestemming (mutatie reserves)

Het volgende overzicht gaat in op de mutaties resultaatbestemming. Hierbij wordt gespecificeerd op het niveau van de programma's weergegeven welke reservemutaties zijn verwerkt tussen het resultaat voor, en het resultaat na bestemming.

REKENING VAN BATEN EN LASTEN NAAR PROGRAMMA'S JAAR 2023				
programma	omschrijving baten/lasten en specificaties		baten	lasten
1	Duurzame Transformatie		8.747	11.166
2	Sociale Kracht		24.458	65.736
3	Leefbare Ruimte		4.918	18.525
4	Vitaal Ondernemen		720	5.855
5	Meewerkend bestuur		83.540	12.496
totaal baten en lasten programma's voor resultaatbestemming			122.382	113.777
resultaat voor bestemming (voordelig)		8.605		
Resultaatbestemming:				
1	egalisatie budgetrealisatie duurzaamheid			293
1	egalisatie budgetrealisatie plattelandsvernieuwing		21	101
2	resultaat opvang vluchtelingen Oekraïne 2023			1.983
2	egalisatie budgetrealisatie jeugdzorg		140	44
2	egalisatie budgetrealisatie wmo			1.305
2	egalisatie budgetrealisatie inkomensvoorziening			357

2	begeleidingskosten loonkostensubsidie WSD		508	
2	egalisatie budgetrealisatie participatie			94
2	reservering legaat van Cooth			47
2	afschrijvingslasten onderwijshuisvesting en reservering		180	131
3	resultaatmutaties grondexploitatie		7	25
3	verkoopresultaat onroerend goed			390
3	afschrijvingslasten huisvesting Ursula		37	
3	egalisatie budgetrealisatie groenbudgetten		48	0
3	afschrijvingslasten wegbeheer		65	
3	resultaat degeneratievergoeding			100
3	afschrijvingslasten parkeren en parkeerreservering		5	6
4	afschrijvingslasten bibliotheek		4	
4	afschrijvingslasten sport		23	
4	afschrijvingslasten zwembad		14	
5	egalisatie ICT- en loonkostenbudgetten MGD		365	
5	reservering legaat van Cooth			45
5	aanvullen reserve sociaal domein tot € 2,5 mln.			72
5	bestemming jaarresultaat 2022		8.110	8.110
5	noodzakelijke maatschappelijke opgaven			4.000
5	overhevelingen en resultaatbestemmingen		2.128	
resultaatbestemming:		-5.448	11.654	17.102
totaal baten en lasten programma's na resultaatbestemming			134.037	130.879
resultaat na bestemming (voordelig)		3.157		

Per saldo is er in 2023 via de resultaatbestemming € 5.448.000 meer aan reserves toegevoegd dan onttrokken. Hierdoor leidt het voordelig resultaat voor bestemming van € 8.605.000 tot een voordelig resultaat na bestemming van € 3.157.000.

Deze mutaties leiden tot de volgende ontwikkeling van de reserves:

stand reserves per 1 januari 2023	38.154.860
- bij: mutaties resultaatbestemming	5.447.780
- bij: resultaat na bestemming	3.157.422
stand reserves per 31 december 2023	**46.760.061**

Overzicht resultaat 2023 en bestemming resultaat (bedragen x € 1.000)	Begroot 2023	Werkelijk 2023
Totaal baten voor mutaties reserves	120.056	122.382
Totaal lasten voor mutaties reserves	117.186	113.777
Resultaat voor inzet reserves	**2.870**	**8.605**
Inzet reserves (begroot/besluit raad)	-2.870	-5.448

Resultaat na inzet reserves	**0**	**3.157**
voorstel bestemming resultaat:		
- Overhevelingen		861
- Overige bestemming		0
- Netto effect (Algemene reserve)		2.296
Totaal verdeeld resultaat	**0**	**3.157**

Toelichting bestemming resultaat
De gemeenteraad wordt voorgesteld om via vaststelling van deze jaarrekening het resultaat na bestemming naar de volgende onderdelen te bestemmen:

Overhevelingen budgetten naar 2024
Voor 24 onderwerpen, waarvoor in 2023 incidenteel budget beschikbaar was, zijn voorstellen voor overhevelingen opgesteld voor een bedrag van € 861.000. Hiervan zijn er 4 budgetneutraal omdat ook samenhangende inkomsten (reserves/voorzieningen/bijdragen) overgeheveld worden. Voor een toelichting op deze onderwerpen en de hierbij behorende bedragen wordt verwezen naar het overzicht in het navolgende hoofdstuk. Ten opzichte van vorig jaar is de omvang van het bedrag overhevelingen fors lager dan bij de vorige jaarrekening (€ 2.595.300). Belangrijkste reden hiervoor is dat bij de Tweede bestuursrapportage al enkele verwachte overhevelingen toen al zijn overgezet naar 2024.

Netto effect naar de Algemene reserve
Na aftrek van de voorgestelde resultaatbestemmingen resteert er € 2.296.400. Dit bedrag is hiermee het netto effect ten gunste van de Algemene reserve.

Toelichting resultaat en resultaatbestemmingen

Resultaat na bestemming 2023
Het voordelige resultaat na bestemming bedraagt € 3.157.400. In het volgende samenvattende overzicht gaan we in op de belangrijkste financiële afwijkingen waarbij de grotere afwijkingen zijn toegelicht. In het hoofdstuk Programma's in het jaarverslag is per beleidsproduct een inhoudelijke en een meer gedetailleerde financiële analyse opgenomen.

Totaal analyse jaarresultaat 2023 (bedragen x € 1.000)	Voordeel	Nadeel	Resultaat (- = nadeel)	Toelichting
Afval	706	706	0	Op het kostendekkende product is een voordeel ontstaan van € 706.200. Dit voordeel wordt toegevoegd aan de voorziening Afval. Belangrijkste reden van het voordeel zijn de nieuwe contracten en minder aanbod van restafval.
Riolering	324	324	0	Op het kostendekkende product is een voordeel ontstaan van € 323.900. Dit voordeel wordt toegevoegd aan de voorziening Riolering. Belangrijkste redenen van het voordeel zijn onder andere de uitgestelde start van de werkzaamheden voor het nieuwe vGRP,

				de onderuitputting budget afkoppelen hemelafvoer en vertraging realisatie begrote investeringen.
Jeugdzorg	44		44	Zorg in Natura (ZIN) heeft beperkt meer gekost dan we hadden begroot. Omdat een deel van de begrote en werkelijke kosten zijn gedekt vanuit incidentele GALA-middelen zien we op dit product per saldo een voordelig resultaat.
WMO	1.305		1.305	Het voordelige resultaat bestaat uit de volgende onderdelen: - € 386.000 voordeel ZIN huishoudelijke hulp vanwege wachtlijsten; - € 652.000 voordeel vanwege uitkering middelen regionale reserve beschermd wonen en maatschappelijke opvang; - € 87.000 voordeel maatschappelijk steunpunt en lokaal budget; - € 180.000 op onderuitputting diverse WMO budgetten.
Inkomensvoorziening	357		357	Op het budget energietoeslag is € 216.000 meer uitgegeven dan begroot. Reden hiervoor is het hanteren van een bijstandsnorm van 130%. Op loonkostensubsidie is € 337.000 meer uitgegeven dan begroot. Een voordelig effect van € 644.000 was er op de rijksbijdrage op inkomensvoorziening en zijn er minder verstrekkingen bijzondere bijstand geweest met een voordeel van € 156.000.
Participatie	94		94	In 2023 zijn meer inwoners dan begroot aan de slag gegaan met een gesubsidieerde baan. Dat heeft geresulteerd in hogere begeleidingskosten dan op voorhand is begroot. Binnen de begroting was hiervoor voldoende ruimte.
Resultaat naar reserve SD min afroming maximumstand		1.800	-1.800	Het resultaat op bovenstaande producten Sociaal domein is € 1,8 miljoen positief. Omdat de Egalisatiereserve Sociaal domein een maximum stand kent van € 3,4 miljoen en hierdoor de maximumstand overschreden wordt valt het meerdere (€ 392.000) vrij ten gunste van de Algemene reserve.

Opvang vluchtelingen Oekraïne	1.983	1.983	0	De gemeente Boxtel werkt voor de opvang van Oekraïners samen met de gemeente Sint-Michielsgestel op basis van een 50/50 solidariteitsafspraak. Het totale resultaat was bijna € 4 miljoen. Met de Tweede bestuursrapportage is afgesproken om het resultaat voor onze gemeente toe te voegen aan de Reserve Opvang vluchtelingen Oekraïne.
MGD	-665	-365	-301	Het resultaat van MGD was € 665.400 nadelig. Belangrijkste reden van dit nadeel is het gevolg van de hogere dan begrote personele kosten. Vanwege voortgang bedrijfsvoering is op diverse functies extern ingehuurd. Een deel van het nadeel is afgedekt vanuit de beschikbare egalisatiereserves.
Boekwaarde sloop M-school	-465	0	-465	Vanwege de sloop van de Michaelschool is de resterende boekwaarde afgeschreven en als eenmalig verlies verantwoord.
Begrotingssaldo	786	0	786	Na de Tweede bestuursrapportage 2023 resteerde een positief begrotingssaldo van € 786.000; dit bedrag komt hiermee nu ten gunste van het jaarresultaat.
Gemeentefonds	-326	0	-326	Op basis van de laatste specificatie uitkering gemeentefonds zijn de inkomsten uit het gemeentefonds bepaald. Deze zijn per saldo € 326.000 lager dan begroot. Reden is de negatieve bijstelling met de decembercirculaire 2023 in combinatie met de hogere WOZ-waarden (zie ook toelichting bij product Algemene dekkingsmiddelen).
OZB	183	0	183	Vanwege hogere WOZ-waarden zijn de OZB opbrengsten € 183.000 hoger dan begroot.
Parkeren	105	0	105	Hogere inkomsten uit parkeerheffing. Dit is het effect van beter handhaven.
Verkoop gronden	140	0	140	De verkoopopbrengst (€ 140.000) van zandpaden en landbouwgronden was niet begroot.
Werkbudget economie	68	0	68	Voordeel werkbudget.
Werkbudget openbare orde en veiligheid	130	0	130	Begin 2023 is er een uitvoeringsplan integrale veiligheid (UVP) opgesteld voor 2023 en 2024. Het financiële zwaartepunt van dit UVP ligt in 2024. Dit resulteert in een incidenteel voordelig resultaat van € 102.000 in 2023.

Werkbudget wijkmakelaars	91	0	91	Het budget voor wijkinitiatieven is niet geheel ingezet. Dit heeft te maken met de komst van twee nieuwe wijkmakelaars in de loop van 2023.
Werkbudget kunst en cultuur	76	0	76	Voordeel werkbudget.
Toeristenbelasting	52	0	52	Meer overnachtingen.
APPA/wachtgeld	81	0	81	De hoogte van de voorziening APPA wordt jaarlijks berekend aan de hand van de actuariële waardeberekeningen voor wethouders en gewezen wethouders. De berekening gaf aan dat een overtollig deel van de voorziening eenmalig kan vrijvallen.
Beleidsakkoord	173	0	173	In de begroting resteerden nog enkele niet ingezette budgetten beleidsakkoord. Dit waren budgetten op terrein van verkeer, parkeren, monumenten en data analyse sociaal domein.
Rente resultaat	677	0	677	Vanwege de gestegen rente in combinatie met onze positieve liquiditeitspositie is per saldo een voordelig renteresultaat van € 677.000 gerealiseerd. De belangrijkste reden hiervoor is de gestegen rentevergoeding op het positieve banksaldo. Daar waar in 2022 de rente nog 0% was, is deze eind 2023 gestegen tot 3,9%. Ook in de komende jaren verwachten we een aflopend voordeel op rente.
Beheer onroerend goed	69		69	In 2023 zijn meer huuropbrengsten verantwoord en minder onderhoudskosten gerealiseerd dan begroot.
Inzet Spuk GALA	67		67	Medio 2023 is er een nieuwe specifieke uitkering GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) beschikbaar gekomen. Dit heeft er toe geleid dat kosten die eerder op reguliere budgetten verantwoord zijn, alsnog zijn toegerekend aan deze specifieke uitkering.
Werkbudget minderheden	158		158	Incidenteel budget huisvesting statushouders vanuit overhevelingen 2022 is niet ingezet.
Overhevelingen 2023	861	0	861	Voor 24 onderwerpen, waarvoor in 2023 incidenteel budget beschikbaar was, zijn voorstellen voor overhevelingen opgesteld. Via de bestemming van het jaarresultaat worden de hier bedoelde budgetten in de begroting 2024

				opgenomen (zie onderstaande toelichting overhevelingen).
Diverse overige posten	533		533	
Totaal jaarresultaat	**7.606**	**4.448**	**3.157**	

Resultaatbestemming: overhevelingen 2023

Een belangrijk deel van het jaarresultaat is budgetvoordeel op incidenteel budget. Voor een groot deel van de betreffende projecten zijn voorstellen gedaan voor overheveling van budgetten naar 2024. Het zijn in beginsel incidentele budgetten waar door omstandigheden in 2023 nog geen (volledige) invulling gegeven is aan het voorgenomen doel. In totaal gaat het om een bedrag van per saldo € 861.000.

Via de bestemming van het jaarresultaat 2023 worden de hier bedoelde budgetten in de begroting 2024 opgenomen. Daar waar een saldo van 0 is opgenomen is sprake van een overeenkomstige overheveling van een inkomst danwel een verrekening met een bestemmingsreserve of voorziening.

Onderwerp (bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Toelichting
Opstellen VAB-beleid	50	50	0	Eind 2023 is gestart met het opstellen van het VAB (vrijkomende agrarische bebouwing)-beleid. De oplevering van dit beleid wordt 2024. Vanwege egalisatie dekking uit reserve plattelandsvernieuwing.
Onderzoek wijkgerichte rioolvervangingen	22	22	0	Dit onderzoek komt voort uit het vigerende vGRP (verbreed gemeentelijk rioleringsplan). Incidenteel geraamde exploitatiekosten voor onderzoek van 2023 naar 2024. Dekking voorziening rioolbeheer.
Opstellen vGRP	25	25	0	Dit onderzoek komt voort uit het vigerende vGRP (verbreed gemeentelijk rioleringsplan). Incidenteel geraamde exploitatiekosten voor advies van 2023 naar 2024. Dekking voorziening rioolbeheer.
Onderzoek naar de overlast van Vion / Hydrobusiness	19		19	In 2022 is gestart met het onderzoek naar geurhinder bij Vion/ Hydrobusiness. Het laatste deel van het onderzoek wordt in 2024 uitgevoerd.
Incidenteel onderhoudsbudget voor B-town	50		50	Er loopt een onderzoek naar gebruik van B-Town, in afwachting van besluitvorming hebben we onderhoud beperkt tot meest noodzakelijke. Waarbij we wel verwachten dat groter onderhoud noodzakelijk is.

Extra budget armoedebestrijding	182	182	0	De middelen zijn incidenteel beschikbaar gesteld bij de Tweede bestuursrapportage 2023. Doordat we de middelen pas in de bestuursrapportage ter beschikking gesteld hebben gekregen, hebben we onvoldoende tijd gehad om de middelen uit te geven. De middelen worden op dit moment ingezet op extra ondersteuning schuldhulpverlening. Dekking Egalisatiereserve Sociaal Domein.
Bestrijding onderwijsachterstanden door corona	35		35	In 2023 is het NPO tussentijds geëvalueerd. Op basis van deze uitkomsten zal een vervolgaanpak worden opgesteld samen met de BOJO en LEA-partners ter besteding van de resterende middelen die tot 1-7-2025 uitgegeven mogen worden.
Realisatie 12 tijdelijke flexwoningen	150		150	Plan voor realisatie 12 tijdelijke flexwoningen is vertraagd vanwege de afwezigheid van een projectleider. Met het aanstellen van een nieuwe projectleider worden de werkzaamheden weer hervat.
Ruimtelijke Visie Noordwesthoek	50		50	Nadere uitwerking van een globale inrichtingsschets (praatprent) voor het gebied in aantal ruimtelijke scenario's voor woningbouwontwikkeling, leidend tot een integraal afgewogen visie of plan.
Pilotproject Tiny houses	108		108	Ontwikkeling van Tiny houses in de gemeente Boxtel. Uitvoering van een pilotproject voor het opstellen van spelregels en inpassing in regulier beleid, onderzoek naar de haalbaarheid van vier ontwikkellocaties, financiering van projectleiding en overige kosten.
Planologische verkenning naar inbreidingslocaties	19		19	Werkzaamheden extern bureau zijn doorgeschoven naar eerste kwartaal 2024.
Fonteinstrip en kelder Markt	14		14	In de 2e berap 2023 is budget beschikbaar gesteld voor onderhoud fonteinstrip en kelder Markt maar nog niet alle maatregelen zijn uitgevoerd.
Uitvoeren inspecties en nadere onderzoeken civiele kunstwerken	50		50	Inspectie en nadere onderzoeken zijn in 2023 uitgesteld i.v.m. werkzaamheden die de onderhoudsaannemer heeft uitgevoerd.
Inhuur civieltechnische projectleiders	46		46	Voor de realisatie van de vele ruimtelijke initiatieven van de woningbouwopgave zijn incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld voor civieltechnische projectleiders openbare ruimte.
Verkeersonderzoek Boxtel Noord-West	10		10	In de begroting zijn budgetten voor mobiliteitsonderzoeken opgenomen voor

				verkeerskundige onderzoeken, o.a. verkeersvisie Boxtel Noord-West.
Onderzoek en maatregelen parkeren Hoogheem	25		25	Onderzoek en maatregelen parkeren Hoogheem. Overhevelen omdat voorbereidingen nog niet zijn afgerond en vanwege de verbanden met de autorouting naar langparkeren en de routing van voetgangers van langparkeren naar het centrumgebied.
Subsidie gevelverbetering	51		51	Subsidieregeling wordt herschreven. Deze is in 2023 niet afgerond dus is er budget over. In 2024 zal de regeling definitief worden en zullen er aanvragen ingediend worden. Bij toekenning zal het budget uitgegeven worden.
Opstellen economische agenda	50		50	Opstellen Economische agenda 2 maal € 25.000. In verband met onderbezetting van team economie is hier geen gebruik van gemaakt. Inmiddels is de bezetting op orde en is er een start gemaakt met de economische agenda. De economische agenda zal in 2024 opgeleverd worden en de kosten zullen in 2024 geboekt worden.
Beleef Boxtel	50		50	Beleef Boxtel 2 maal € 25.000. In verband met onderbezetting van team toerisme is hier geen gebruik van gemaakt.
Onderhoud Kunstwerk De Stenen Eik Esch	30		30	Het kunstwerk is al een aantal jaren geleden door vuurwerkvandalisme vernield. Er waren meerdere opties om met dit werk om te gaan: het huidige werk restaureren en een nieuwe waterpomp aanbrengen, een aanpassing aan het werk zodat er geen waterpomp terug zou komen, het werk verwijderen. De beslissing over welke keuze moet nog plaatsvinden.
Opstellen van kunst- en cultuurbeleid conform het beleidsakkoord	16		16	De start van het proces om te komen tot een Cultuurakkoord is begonnen in het voorjaar van 2023 maar door achterstallig werk kon hiermee pas gestart worden in het najaar van 2023.
Aanbesteding van het Dommelbad	44		44	De voorbereiding van de aanbesteding heeft meer tijd in beslag genomen dan verwacht. De gunning van deze aanbesteding wordt in het eerst helft 2024 verwacht.

Onderzoek samenwerkingsmogelijkheden (motie Balans 2023)	50		50	Overheveling noodzakelijk. Aanbesteding in 2023 afgerond. Besluitvorming in de raad en start traject begin 2024. Inschatting bedrag was goed, timing ook. Via begrotingswijziging direct verwerkt in 2024 was achteraf beter geweest.
Opruimen drugsafval	18	25	-7	Betreft overheveling budget voor opruimen drugsafval en overheveling van de provinciale subsidie. De bodemsanering is begonnen in 2022, 2023 en gaat verder in 2024. Sanering is begonnen maar duurt vanwege omvang vervuiling tot en met 2024.
Totaal overhevelingen	**1.165**	**304**	**861**	

Incidentele baten en lasten

Uitgangspunt toezicht: materieel begrotingsevenwicht

Bij de beoordeling door de toezichthouder of de begroting structureel in evenwicht is, wordt gebruik gemaakt van het overzicht van incidentele baten en lasten. Op basis hiervan wordt het materiële begrotingsevenwicht beoordeeld: worden de structurele lasten gedekt door structurele baten. Dit geldt voor zowel het bestaande beleid als het in de begroting opgenomen nieuwe beleid. Met het inzicht in incidentele baten en lasten wordt dan, ook meerjarig, het structurele begrotingssaldo inzichtelijk gemaakt. Door de toezichthouder wordt vervolgens beoordeeld hoe het materiële begrotingsevenwicht zich verhoudt tot het formele begrotingsevenwicht. Dit geeft o.a. een indicatie hoe de begroting in het meerjarig perspectief sluitend is gemaakt en het realiteitsgehalte en volledigheid van in de begroting opgenomen ramingen van baten en lasten.

Regelgeving BBV

Op basis van de regelgeving opgenomen in het BBV is het overzicht van incidentele baten en lasten een onderdeel van de begrotings- en jaarstukken. De incidentele baten en lasten beïnvloeden het structureel en reëel begrotingsevenwicht. Pas na eliminatie van de incidentele baten en lasten ontstaat het structureel begrotingssaldo

Structurele baten en lasten

Structurele baten en lasten zijn baten en lasten die in beginsel jaarlijks in de begroting, meerjarenraming en jaarrekening zijn opgenomen. Voor structurele baten en lasten geldt in het algemeen, dat zij tot nadere besluitvorming voor onbepaalde tijd opgenomen zijn. Met andere woorden, er is (nog) geen einddatum bekend. Dit noemt men ook wel structureel bestaand beleid. Dit laat onverlet, dat de hoogte van de structurele baten en lasten jaarlijks kan fluctueren.
Van structurele baten en lasten is ook sprake indien de ramingen bijvoorbeeld om het jaar opgenomen zijn. Zolang deze posten maar periodiek terug blijven komen en er geen eindtijd bepaald is. Deze fluctuaties blijken uit de meerjarenraming. Ook door nieuw beleid of door bezuinigingen kunnen de hoogte van structurele lasten en baten worden beïnvloed.

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als

deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig doel hebben. Een begroting, meerjarenraming of jaarrekening kan ieder jaar dergelijke eenmalige zaken bevatten. Ook kan het voorkomen dat een eenmalige subsidie voor een bepaalde activiteit wordt verkregen, maar dat de lasten van de uitvoering van die activiteit zich over meerdere jaren uitspreidt. Gezien de koppeling met de subsidie hebben deze lasten dan een incidenteel karakter.

Mutaties reserves
Het BBV stelt dat reservemutaties in principe incidenteel zijn. Daarom zijn ook alle incidentele reservemutaties in het overzicht incidentele baten en lasten opgenomen. Verder in deze financiële begroting is een gespecificeerd overzicht opgenomen van alle structurele en incidentele reservemutaties.

In de volgende tabel is per programma aangeven welk bedrag is gerealiseerd aan incidentele baten en incidentele lasten. Bedragen van minder dan € 10.000 zijn niet meegenomen.

Programma/omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroot 2023	Realisatie 2023	Toelichting
Incidentele baten			
Duurzame Transformatie			
Opstellen vGRP	25	0	Dit onderzoek komt voort uit het vigerende vGRP (verbreed gemeentelijk rioleringsplan). Dekking voorziening rioolbeheer.
Onderzoek wijkgerichte rioolvervangingen	22	0	Dit onderzoek komt voort uit het vigerende vGRP (verbreed gemeentelijk rioleringsplan). Dekking voorziening rioolbeheer.
Sociale Kracht			
Leefbare Ruimte			
Grondexploitatie	2.074	1.520	Grondexploitatie: exploitatie geactualiseerde grondexploitatieplan, inclusief balansmutaties op basis van MPG 2023.
Vitaal Ondernemen			
Meewerkend Bestuur			
Opruimen drugsafval	25	0	Opruimen van drugsafval bedrijventerrein en subsidie provincie.
totaal	***2.146***	***1.520***	
Totaal incidentele onttrekkingen reserves	11.287	11.327	Incidentele reservemutaties exclusief jaarresultaat 2023
TOTAAL INCIDENTELE BATEN	***13.433***	***12.847***	
Incidentele lasten			
Duurzame Transformatie			
Opstellen VAB-beleid	50	0	Opstellen van het VAB (vrijkomende agrarische bebouwing)-beleid.
Opstellen vGRP	25	0	Dit onderzoek komt voort uit het vigerende vGRP (verbreed gemeentelijk rioleringsplan). Dekking voorziening rioolbeheer.

Onderzoek wijkgerichte rioolvervangingen	22	0	Dit onderzoek komt voort uit het vigerende vGRP (verbreed gemeentelijk rioleringsplan). Dekking voorziening rioolbeheer.
Sociale Kracht			
Voorbereidingsbudget bouw Willibrordusschool.	100	0	Voorbereidingsbudget bouw Willibrordusschool.
Aanpak armoede en schulden	188	6	Bij 2e berap 2023 zijn 3 incidentele budgetten voor aanpak van armoede en schulden beschikbaar gesteld.
Invoering Wet inburgering en versnelling huisvesting statushouders.	86	0	Budget is van 2022 naar 2023 overgeheveld.
Jeugdbescherming Brabant (JBB)	48	41	Voor Jeugdbescherming Brabant (JBB) is een beschikbaarheidsbijdrage gereserveerd ten behoeve van de bekostiging van beschikbaarheid indien gedurende het jaar minder beschermingsmaatregelen worden afgegeven dan begroot.
Transformatieproject regio 2021 t/m 2023	140	48	Jeugdzorg: bijdrage Transformatieproject regio 2021 t/m 2023: Voor het regionale transformatieproject 'opbouw, ombouw, afbouw' moet jaarlijks een bedrag van € 140.300 worden ingelegd gedurende drie jaar tot en met 2023.
Leefbare Ruimte			
Onderzoeken in woonwijken incl parkeeronderzoeken	128	89	Onderzoek verkeer in woonwijken, betaald parkeren en onderzoek parkeren rondom Centrum en Hoogheem
Volkshuisvesting/woningbouw	50	0	Volkshuisvesting/woningbouw: We werken aan realisatie van tijdelijke woonvormen op korte termijn om aan dringende woningnood tegemoet te komen.
Inbreidingslocaties	50	31	Onderzoek naar inbreidingslocaties
Groenbeheer	225	48	Inhaalslag boomvervangingsplan probleemlocaties, inhaalslag achterstand Boomveiligheidscontrole (BVC) en inhaalslag planmatige snoei).
Gebiedsontwikkeling	17	22	Het proces voor de gebiedsontwikkeling Noord-west hoek is in 2022 gestart. Op dit moment wordt gewerkt aan de praatprent met verschillende scenario's voor de toekomstige ontwikkeling van het gebied. Deze wordt in de loop van 2023 vastgesteld. Het vervolg van het proces is het opstellen van een masterplan.
Visie Noordwesthoek	50	0	Verkenning voor visie gebiedsontwikkeling Noord-West hoek
Flexwoningen Pastoor van Besouwplein	150	0	Ontwikkeling van flexwoningen
Project Tiny Houses	183	75	Onderzoek naar mogelijkheden voor Tiny Houses
Wet goed verhuurschap	32	16	Implementatie tbv de wet
Capaciteitsverruiming Keulsebaan	100	100	De capaciteitsverruiming van de Keulsebaan loopt door vernietiging van het bestemmingsplan vertraging op. Dit betekent dat er extra onderhoud nodig is om de huidige weg langer op kwaliteit te houden.
Grondexploitatie	2.074	1.520	Grondexploitatie: exploitatie geactualiseerde grondexploitatieplan, inclusief balansmutaties op basis van MPG 2023.
Vitaal Ondernemen			

Professionalisering en versterking van het toeristisch profiel Beleef Boxtel.	50	0	Professionalisering en versterking van het toeristisch profiel Beleef Boxtel.
Nieuwe economische agenda opstellen.	50	0	Nieuwe economische agenda opstellen.
Gevelsubsidie	76	25	Subsidieregeling voor ondernemers
In samenspraak met betrokkenen spelen we in op kansen voor het opwaarderen van de ‘hartjes in de wijk’.	25	25	In samenspraak met betrokkenen spelen we in op kansen voor het opwaarderen van de ‘hartjes in de wijk’.
Actualiseren van het kunst- en cultuurbeleid.	25	8	Actualiseren van het kunst- en cultuurbeleid.
De stenen Eik	30	0	Renovatie kunstwerk
Aanbesteding Dommelbad	50	6	Europese aanbesteding t.b.v. Dommelbad
Aanwijzen wederopbouw	17	10	Aanwijzen van monumenten vanuit wederopbouw
Meewerkend Bestuur			
Opruimen drugsafval	183	164	Betreft budget voor opruimen drugsafval. De bodemsanering is begonnen in 2022 en gaat verder in 2023. Inkomst is een subsidie vanuit de provincie voor het opruimen van het drugsafval.
Sloopwerkzaamheden voormalige Michaëlschool.	102	99	Sloopwerkzaamheden voormalige Michaëlschool.
totaal	***4.326***	***2.332***	

Totaal incidentele stortingen reserves	14.376	16.979	Incidentele reservemutaties exclusief jaarresultaat 2023
TOTAAL INCIDENTELE LASTEN	***18.702***	***19.312***	

Incidentele lasten min incidentele baten	**5.269**	**6.465**

Resultaat begroting/jaarrekening 2023	**786**	**3.157**
Incidentele lasten minus incidentele baten	5.269	6.465
Saldo	**6.055**	**9.622**

Overzicht van gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen

Het navolgende overzicht geeft aan welk bedrag aan gerealiseerde inkomsten en lokale heffingen, niet gebonden is aan specifieke regelgeving als het gaat om besteding. Het gaat hierbij om algemene inkomsten.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien *(bedragen x € 1.000)*	werkelijk 2022	begroot 2023	werkelijk 2023
Opbrengst lokale heffingen:			
OZB woningen	5.091	5.314	5.317
OZB niet-woningen	3.077	3.208	3.237
Parkeerbelasting	175	150	163
Precariorechten	1	20	22
Reclamebelasting	40	40	41
Toeristenbelasting	27	29	30
Algemene uitkering gemeentefonds	63.745	66.632	67.451

Saldo onvoorzien	0	0	0
Totaal algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**72.155**	**75.392**	**76.262**

Lokale heffingen

Onroerende zaakbelastingen (OZB)
De opbrengst van de OZB is gebaseerd op de vastgestelde WOZ-waarden van alle woningen en niet-woningen per 1 januari voorafgaand aan het belastingjaar. Voor het jaar 2023 was de peildatum van 1 januari 2022 van toepassing. De procentuele opbrengststijging was voor 2023 bepaald op de trend, zijnde 3,3%.

Reclamebelasting
Met ingang van 2013 wordt reclamebelasting in rekening gebracht bij alle winkeliers, dienstverleners en horecaondernemers in het afgebakende Centrummanagement gebied. Hoewel het algemene inkomsten zijn wordt de netto opbrengst door de gemeente gestort in het ondernemersfonds. De tarieven voor 2023 zijn bepaald op basis van de trend van 3,3%.

Toeristenbelasting
Met ingang van 2004 wordt toeristenbelasting geheven. De toeristenbelasting wordt aangemerkt als een algemene heffing/dekkingsmiddel. Voor 2022 is het tarief opgehoogd naar € 2,00 per persoon per nacht en is een groepstarief geïntroduceerd. In 2023 zijn deze tarieven gehandhaafd.

Voor een nadere toelichting inzake alle lokale heffingen, wordt verwezen naar paragraaf Lokale Heffingen in dit jaarverslag.

Algemene uitkering Gemeentefonds
De opbrengsten algemene uitkering Gemeentefonds zijn verantwoord op basis van de laatste bekende gegevens voor het jaar 2023 en eventuele verrekeningen van eerdere jaren.

Onvoorzien
De gemeente Boxtel kent geen post onvoorzien.

Investeringen

De investeringen kunnen krachtens het Besluit Begroting en Verantwoording worden onderscheiden in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

- **Investeringen met een economisch nut** worden gedefinieerd als investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn.
- **Investeringen met een meerjarig maatschappelijk nut** brengen vaak veel onderhoud met zich mee, terwijl ze meestal niet worden vervangen. Er is geen markt voor waar deze activa kunnen worden verhandeld.

De systematiek van activering en afschrijving is voor beide soorten investeringen gelijk getrokken; investeringen met een economisch nut en investeringen met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de verwachte levensduur wordt jaarlijks afgeschreven.

Verder geldt voor beide de netto methode; dat wil zeggen dat investeringsbijdragen van derden direct in mindering mogen worden gebracht.

Investeringen 2023

Van de voor 2023 begrote netto investeringen van € 5,2 miljoen is € 2,8 miljoen gerealiseerd en voor het niet afgeronde deel wordt € 1,7 miljoen wordt overgezet naar 2024. De grootste investeringen van 2023 zijn gedaan in PHS/verbindingsweg Ladonk-Kaplweg en aanpassing Bosscheweg-Dukaat-De Ketting

In het navolgende overzicht is een totaaloverzicht opgenomen van de begrote en gerealiseerde investeringen in het afgelopen jaar.

Overzicht investeringen (bedragen x € 1.000)	krediet	gerealiseerd t/m 2022	begroot 2023	realisatie 2023	overzetten naar 2024
Investeringen met economisch nut:					
Automatisch cameravolgsysteem	45		45	41	
Veegwagen	250	158	250	4	247
Vrachtwagenstrooier	43		43		43
Parkeerplaatsen Annastraat	33		33	33	
Nieuwbouw Willibrordusschool	450		450	118	332
Investeringen gemeentelijk vastgoed	802		802		802
Gevelbeplanting Gemeentehuis	60		60		60
Pius X warmtepompen	222		222	255	-33
Zijlader huisvuil	215		215		215
Vervangen reserve vuilniswagen	185		185		185
Ondergrondse containers	80	57	23		23
Vloeistofdichte vloer milieustraat	75	88	0	1	
Diverse investeringen rioolbeheer	1.290	21	1.274	216	536
Totaal economisch nut	**3.750**	**323**	**3.602**	**667**	**2.409**
Investeringen met maatschappelijk nut:					
PHS/Verbindingsweg Ladonk-Kapelweg	10.197	6.169	9.122	1.358	7.763
Aanpassing Bosscheweg-Dukaat-De Ketting	1.700	754	1.011	282	729
Herinrichting Kalksheuvel	111	69	42	46	-4
Ontsluitingsweg Dukaat	500	442	93	47	46
Herinrichting Rechterstraat	1.334	1.312	22	24	
Kruising Boseind-Keulsebaan	125	70	55	68	-13
Liempde, herinrichting a.g.v. rioolwerken	500		500		500
Beeldkwaliteit Parkweg	50		50		50
Reconstructie Leunisdijk (civiel)	320	299	27	27	
Openbare ruimte Winkelcentrum Oosterhof	46	10	36	40	-4
Vervanging armaturen openbare verlichting	165	66	144	142	2
Vervanging masten openbare verlichting	222	109	192	169	23
Veiligheid op straat	192	163	12	-29	
Verkeersregelinstallaties	45	31	14		14

Herinrichting Stationsstraat	125	57	68	42	26
Herinrichting Clarissenstraat	25		25		25
Verkeersplateaus Van Cronenborgstraat	35		35		35
Platanenlaan (eenrichting met parkeervlakken)	45		45		45
VOP Raaphof - Prins Hendrikstraat	15		15		15
Aansluiting verkeersplan Ladonk	722			16	-16
Vervanging speelvoorzieningen 2023-2025	35		35		35
Totaal maatschappelijk nut	**16.509**	**9.552**	**11.542**	**2.230**	**9.272**
TOTAAL BRUTO INVESTERINGEN	**20.259**	**9.875**	**15.143**	**2.897**	**11.682**
af: investeringsbijdragen					
Investeringen met economisch nut:					
Verkoop onroerend goed	10		10		10
Renovatie handbalveld PiusX -2022	-11	11	-11		
Investeringen met maatschappelijk nut:					
PHS/Verbindingsweg Ladonk-Kapelweg	13.262	3.322	9.940		9.940
Openbare ruimte Winkelcentrum Oosterhof	221	173	50	50	
TOTAAL INVESTERINGSBIJDRAGEN	**13.482**	**3.506**	**9.988**	**50**	**9.950**
TOTAAL NETTO INVESTERINGEN	**6.777**	**6.369**	**5.155**	**2.847**	**1.732**

Toelichting
Automatisch cameravolgsysteem: In het voorjaar van 2023 is het systeem geheel geïnstalleerd en hiermee kan het krediet worden afgesloten.
Veegwagen: Aanbesteding gestart voor vervanging.
Nieuwbouw Willibrordusschool: Voorbereiding voor nieuwbouw zijn lopend. Eind 2023 is het programma van eisen gereed.
PHS / Verbindingsweg Ladonk-Kapelweg: In 2023 zijn geen provinciale bijdragen ontvangen en dit zal in afstemming met provincie naar achter verschuiven in de tijd. PHS-deelproject is vertraagd i.v.m. de eerdere stikstofproblematiek PAS waardoor stikstofrechten dienden te worden verkregen en een nieuwe bestemmingsplanprocedure diende te worden gestart. Eer komt in 2024 een gedetailleerde planning van de verdeling van de kosten over de komende jaren.
Aanpassing Bosscheweg-Dukaat-De Ketting: De werkzaamheden zijn in uitvoering; in 2024 realisatie van het totale werk.
Reconstructie Leunisdijk: Werkzaamheden zijn afgerond, krediet kan worden afgesloten.
Verkeersplateaus Van Cronenborgstraat: De opdracht is inmiddels verstrekt aan de aannemer. De uitvoering is echter uitgesteld naar begin 2024. Uitstel heeft te maken met de werkzaamheden op de Bosscheweg. Deze werkzaamheden geven teveel hinder in de wijk Selissenwal waardoor het niet verstandig is om beide projecten gelijktijdig uit te voeren.

Reserves

De totaalomvang van de reserves, inclusief het resultaat na bestemming (het eigen vermogen zoals weergegeven op de balans) is toegenomen van € 38,2 miljoen per 31 december 2022 naar € 46,8 miljoen per 31 december 2023. Per saldo zijn de reserves toegenomen met € 8,6 miljoen. Dit uit zich ook in een verbetering van het

solvabiliteitspercentage (aandeel eigen vermogen op het totaalbedrag balans). Deze stijgt van 33,6% naar 36,5%.

In de volgende tabel is een verloopoverzicht opgenomen.

overzicht verloop reserves (bedragen x € 1.000)	saldo per 31-12-2022	toevoeginge n in 2023	onttrekkinge n in 2023	saldo per 31-12-2023
Algemene reserve	8.268	11.398	2.872	16.794
Jaarresultaat na bestemming	8.110	3.157	8.110	3.157
Bestemmingsreserves:				
a. Op basis van een bufferfunctie op een specifiek benoemd terrein	1.319	448	7	1.760
b. Op basis van een bestedingsfunctie	5.911	6.953	1.293	11.571
c. Op basis van een egalisatiefunctie	7.004	4.418	1.598	9.823
d. Dekkingsreserve afschrijvingslastenlasten (afgeronde) investeringen	7.543	3.983	7.870	3.655
TOTAAL RESERVES	**38.155**	**30.355**	**21.750**	**46.760**

In het hoofdstuk 'Resultaat en resultaatbestemming' zijn de diverse verantwoorde mutaties op reserves nader gespecificeerd. De verantwoording is gebaseerd op de Nota Reserves en Voorzieningen 2023 zoals deze op 7 november 2023 door de gemeenteraad is vastgesteld. De mutaties die hieruit zijn voortgekomen zijn alle verwerkt in 2023 en hierbij zijn ook de eerder vanuit de gemeente Haaren overgekomen reserves toegerekend aan bestaande reserves.
Een compleet verloopoverzicht van de reserves is opgenomen in bijlage 3.

De grootste mutaties op reserves zijn samenvattend:

Ontwikkeling reservepositie 2023 (bedragen x € 1.000)	Bedrag
Stand reserves per 31-12-2022	38.155
Stand reserves per 31-12-2023	46.760
Toename reserves 2023	**8.605**
Grootste mutaties zijn:	
- onderwijshuisvesting	131
- noodzakelijke maatschappelijke opgaven	4.000
- opvang vluchtelingen Oekraïne	1.983
- resultaat sociaal domein	1.800
- overhevelingen en resultaatbestemming	-2.127
- egalisatie MGD	-365
- egalisatie duurzaamheid, degeneratie, plattelandsvernieuwing en groen	425
- besteding sociaal domein	-648
- afschrijvingslasten	-327
- verkoopresultaat onroerend goed	389
- legaat van Cooth	92
- resultaat na bestemming 2023	3.157

- Diverse mutaties	95
Toename reserves 2023	**8.605**

Voorzieningen

De totaalomvang van de voorzieningen (behoort tot het vreemd vermogen zoals weergegeven op de balans) is met € 1,5 miljoen toegenomen van € 19,8 miljoen per 31 december 2022 naar € 21,3 miljoen per 31 december 2023.
Hieronder volgt het verloop en een nadere toelichting op hoofdlijnen.

overzicht verloop voorzieningen (bedragen x € 1.000)	saldo per 31-12-2022	toevoegingen in 2023	onttrekkingen in 2023	saldo per 31-12-2023
verplichtingen, verliezen en risico's	1.049	336	85	1.300
onderhoudsegalisatie	6.635	1.934	3.076	5.493
toekomstige vervangingsinvesteringen door derden beklemde middelen	12.138	2.395		14.533
TOTAAL VOORZIENINGEN	**19.821**	**4.664**	**3.161**	**21.325**

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's
De actuariële berekening van de pensioenverlichtingen (voormalige bestuurders) per 31 december 2023 gaf aan dat de voorziening pensioenen APPA per die datum een saldo nodig had van € 1.195.000. Door diverse mutaties en de gestegen rente is een bedrag van € 81.000 vrijgevallen uit de voorziening.
De voorziening wachtgeld voormalige bestuurders is deels vrijgevallen (€ 20.000) omdat er in 2023 minder aanspraak op gemaakt is en omdat er naar huidige inzichten voor de toekomst geen verplichtingen resteren.

Onderhoudsegalisatievoorzieningen
De onderhoudsvoorzieningen zijn beschikbaar voor Wegenbeheer, Kunstwerken en Gemeentelijk vastgoed en zijn gebaseerd op actuele onderhoudsplannen. De toevoegen en bestedingen zijn beperkt afwijkend ten opzichte van de begroting. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf kapitaalgoederen.

Overige voorzieningen van door derden beklemde middelen met een specifieke aanwending
ten behoeve van egalisatie tarieven
Afval: De lasten en baten van het kostendekkende product afval egaliseren we met de voorziening afval. Hierdoor heeft het product afval in principe geen effect op het jaarresultaat in deze jaarrekening. In 2023 kon, ten opzichte van de begroting, de exploitatie afval met een positief resultaat van € 706.200 worden afgesloten. Dit bedrag is toegevoegd aan de voorziening.

Riolering: De lasten en baten van het kostendekkende product riolering egaliseren we met de voorziening riolering. Hierdoor heeft het product afval in principe geen effect op het jaarresultaat in deze jaarrekening. In 2023 kon, ten opzicht van de begroting, de exploitatie riolering met een positief resultaat van € 232.900 worden afgesloten. Dit bedrag is toegevoegd aan de voorziening.

Een compleet verloopoverzicht van de voorzieningen is opgenomen in bijlage 3.

Begrotingsrechtmatigheid

Artikel 28 BBV schrijft voor dat in het jaarverslag inzicht geeft in de begrotingsrechtmatigheid. Het beeld van de begrote en gerealiseerde cijfers op het niveau van de programma's ziet er zo uit:

Overzicht van baten en lasten *(bedragen x € 1.000)*	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
	begroot 2023 na wijziging			werkelijk 2023			begrotingsafwijking		
Programma:									
Duurzame Transformatie	9.419	12.512	-3.093	8.747	11.166	-2.419	-672	-1.346	674
Sociale Kracht	21.698	65.263	-43.565	24.458	65.736	-41.278	2.760	473	2.287
Leefbare Ruimte	5.241	20.078	-14.837	4.682	18.494	-13.812	-559	-1.584	1.025
Vitaal Ondernemen	709	6.178	-5.469	720	5.855	-5.135	11	-323	335
Meewerkend bestuur	1.020	8.491	-7.471	1.359	8.500	-7.141	339	9	330
Totaal programma's	**38.086**	**112.522**	**-74.436**	**39.966**	**109.751**	**-69.784**	**1.880**	**-2.771**	**4.651**
Algemene dekkingsmiddelen:									
- lokale heffingen	9.349	1.030	8.318	9.557	1.069	8.488	208	38	170
- algemene uitkeringen	70.921		70.921	70.594		70.594	-326	0	-326
- dividend	134		134	133		133	0	0	0
- saldo financieringsfunctie	855	191	664	1.577	238	1.339	721	47	674
- overige algemene dekkingsmiddelen	699	786	-88	543	0	543	-155	-786	631
Totaal programma's	**81.957**	**2.008**	**79.949**	**82.405**	**1.307**	**81.098**	**448**	**-701**	**1.149**
gerealiseerde kosten overhead	13	2.657	-2.644	11	2.720	-2.708	-2	63	-65
vennootschapsbelasting			0			0			0
Totaal saldo van baten en lasten	**120.056**	**117.186**	**2.870**	**122.382**	**113.777**	**8.605**	**2.326**	**-3.409**	**5.735**
toevoeging en onttrekking aan reserves	11.629	14.499	-2.870	11.654	17.102	-5.448	25	2.603	-2.578
GEREALISEERD RESULTAAT	**131.685**	**131.685**	**0**	**134.037**	**130.879**	**3.157**	**2.352**	**-806**	**3.157**

Begrotingsafwijkingen

De gemeenteraad autoriseert de begroting op het niveau van beleidsproducten. Dit is het zogenaamde budgetrecht. Door de begroting te autoriseren wordt toestemming gevraagd voor het te realiseren beleid en voor de besteding van het benodigde bedrag. Afwijkingen hierop worden door begrotingswijzigingen vooraf door het college ter goedkeuring aan de raad voorgelegd.

Het begrotingscriterium is daarmee een belangrijk onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording. Hierin wordt getoetst of het budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd op basis van de kaders in de financiële verordening.

Voor 2023 is bij de toetsing op het begrotingscriterium afgeweken van de financiële verordening. Hiervoor zal later dit jaar de financiële verordening nog worden aangepast. De belangrijkste wijziging is dat niet alle begrotingsafwijkingen getoetst worden, maar uitsluitend de overschrijdingen op de exploitatielasten per beleidsproduct en op de investeringskredieten. De gemeenteraad is hierover geïnformeerd in het voorjaar van 2024 via een Raadsinformatiebrief rechtmatigheid.

In onderstaande tabellen is aangegeven of er in 2023 een begrotingsoverschrijding heeft voorgedaan aan de lastenzijde per beleidsproduct of bij de investeringsbudgetten. Hierbij is ook een nadere onderbouwing gegeven voor deze overschrijding met daarbij de conclusie op het begrotingscriterium.

Programma	Product	Overschrijding lasten		Verklaring overschrijding begrote lasten	Rechtmatig	Acceptabel
		x € 1.000	in%			
Duurzame Transformatie	Plattelandsvernieuwing	11	1,95%	Omdat het resultaat van dit product mag worden geëgaliseerd naar de reserve is een niet begrote storting gerealiseerd van per saldo 61k. Conclusie: rechtmatig.	Ja	
Sociale Kracht	Minderheden	1.636	14,57%	Bij de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne zijn meer baten gerealiseerd dan de daadwerkelijke kosten van de opvang. Per saldo ruim € 2 miljoen meer dan begroot. Inclusief reservering resultaat zijn er voor ditzelfde bedrag ook meer lasten verantwoord dan begroot. Conclusie: onrechtmatig, maar acceptabel. Een overschrijding op de uitgaven wordt gecompenseerd door de inkomsten. In de financiële verordening (art. 12 lid 4a) is aangegeven dat een dergelijke overschrijding op de uitgaven acceptabel is.	Nee	Ja
	WMO	731	7,57%	Het product WMO kent een egalisatiefunctie om de baten en lasten binnen het sociaal domein gelijkmatig te verdelen over de jaar. Vanwege een batig resultaat op dit product is er een niet begroot bedrag van 1.3 miljoen gestort in de reserve. Conclusie: rechtmatig. Dit is conform de afspraken in de nota reserves en voorziening die is vastgesteld in 2023. In de financiële verordening (art. 15) is vastgelegd dat de raad de kaders hiervoor vaststelt aan de hand van deze nota.	Ja	
	Inkomensvoorziening	701	4,84%	Het product inkomensvoorziening kent een egalisatiefunctie om de baten en lasten binnen het sociaal domein gelijkmatig te verdelen over de jaar. Vanwege een batig resultaat op dit product is er een niet begroot bedrag van 357k verantwoord. Daarnaast zijn de rijksbijdragen voor de inkomensvoorzieningen 562k	Ja	

				hoger dan begroot. Conclusie: rechtmatig. Dit is conform de afspraken in de nota reserves en voorziening die is vastgesteld in 2023. In de financiële verordening (art. 15) is vastgelegd dat de raad de kaders hiervoor vaststelt aan de hand van deze nota.		
Leefbare Ruimte	Verkeersmaatregelen	37	2,31%	Tegenover deze lasten staan niet begrote inkomsten van de provincie en van derden. Conclusie: rechtmatig.	Ja	
	Begraafplaatsen	56	22,97%	Er zijn extra werkzaamheden verricht voor ruiming graven. Deze zijn deels niet begroot en hier staan voor per saldo 17k inkomsten tegenover. Conclusie onrechtmatig en niet acceptabel voor een bedrag van 39k.	Nee	Nee
	Project Omgevingswet	9	9,97%	Afwijking minder dan 10k. Conclusie: onrechtmatig maar wel acceptabel.	Nee	Ja
	Project Mobiliteitsplan	41	137,70%	Eerder ontvangen bijdrage provincie is terugbetaald. De begroting is hier niet op aangepast en er is nog geen actie uitgezet tot terugvordering van de bijdragen van de andere deelnemers. Conclusie: onrechtmatig en niet acceptabel.	Nee	Nee
Vitaal Ondernemen	Recreatieve voorzieningen	14	2,23%	Overschrijding is voor belangrijkste deel (12k) het gevolg van een nadelige afrekening van de administratieve kostenverdeling MGD over alle producten. Conclusie: rechtmatig.	Ja	
	Sport	13	0,51%	Overschrijding is voor belangrijkste deel (10k) het gevolg van een nadelige afrekening van de administratieve kostenverdeling MGD over alle producten. Conclusie: rechtmatig.	Ja	

Meewerkend Bestuur	Bestuur	172	2,85%	De overschrijving op de lasten op dit product is het directe gevolg van een hogere bijdrage MGD vanwege het nadelige resultaat van MGD. Dit betreft een hogere bijdrage van 665k, waarvan overigens een bedrag van 365 is afgedekt vanuit de egalisatiereserves MGD. Conclusie: onrechtmatig, maar acceptabel. Een overschrijding op de uitgaven wordt gecompenseerd door de inkomsten. In de financiële verordening (art 12 lid 4a) is aangegeven dat een dergelijke overschrijding op de uitgaven acceptabel is.	Nee	Ja
	Basisregistraties	34	1,61%	Overschrijding is het gevolg van een nadelige afrekening (69k) van de administratieve kostenverdeling MGD over alle producten. Conclusie: rechtmatig.	Ja	
	Algemene dekkingsmiddelen	66	9,46%	Afwijking is het directe gevolg van de administratieve verantwoording van kapitaallasten, onderdeel rente en de administratieve verdeling van de kosten MGD. Conclusie: rechtmatig.	Ja	

TOTAAL	**3.521**
Waarvan rechtmatig	€ -1.624
Waarvan acceptabel	€ -1.817
Totaal begrotingscriterium	*80*

Omschrijving investering	Overschrijding x € 1.000	Verklaring overschrijding begrote investering	Rechtmatig	Acceptabel
Pius X warmtepompen	33	Bij het verstrekken van het krediet was in de uitgaven kant rekening gehouden met de BoSa-subsidie welke de club aan de gemeente in 2024 heeft terugbetaald. Deze bijdrage is in 2024 ontvangen. Conclusie: Onrechtmatig maar acceptabel. Art. 12, lid 4a.	Nee	Ja
Vloeistofdichte vloer milieustraat	1	Afwijking minder dan 10k. Conclusie: onrechtmatig maar wel acceptabel.	Nee	Ja
Herinrichting Kalksheuvel	4	Afwijking minder dan 10k. Conclusie: onrechtmatig maar wel acceptabel.	Nee	Ja

Herinrichting Rechterstraat	2	Afwijking minder dan 10k. Conclusie: onrechtmatig maar wel acceptabel.	Nee	Ja
Kruising Boseind-Keulsebaan	13	Conclusie rechtmatig: Dit betreft een investeringskrediet over meerdere jaren. Zie art. 5, lid 4 van de financiële verordening.	Ja	
Openbare ruimte Winkelcentrum Oosterhof	4	Afwijking minder dan 10k. Conclusie: onrechtmatig maar wel acceptabel.	Nee	Ja
Aansluiting verkeersplan Ladonk	16	Conclusie rechtmatig. Er is krediet in 2024. Ramingen van 2023 zijn in de 2e bestuursrapportage overgeheveld naar 2024 door een besluit van de raad.. (art. 5, lid 4 FVO).	Ja	

TOTAAL	**73**
Waarvan rechtmatig	-29
Waarvan acceptabel	-44
Totaal begrotingscriterium	0

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid van het College

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de gemeenteraad vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de gemeenteraad op 7 november 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.
Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de gemeenteraad bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.340.368.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gesteld grens.
De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium (bedragen x € 1.000)	
Bevindingen:	
Overschrijding lasten beleidsproducten	€ 3.521
- Waarvan rechtmatig	€ -1.624
Overschrijding investeringskredieten	€ 73

- Waarvan rechtmatig	€ -29
Subtotaal begrotingsonrechtmatigheden	*€ 1.942*
Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden beleidsproducten als acceptabel is aangemerkt in de financiële verordening (inclusief raadsinformatiebrief).	€ -1.817
Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden investeringskredieten als acceptabel is aangemerkt in de financiële verordening (inclusief raadsinformatiebrief).	€ -44
Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0
Totaal begrotingscriterium	€ 80
Voorwaardencriterium (bedragen x € 1.000)	
Bevindingen:	
Inkopen niet aanbesteed conform de Europese aanbestedingswet	€ 204
Energietoeslag	€ 47
Prestatielevering bij WMO en jeugd	€ 0
Totaal voorwaardencriterium	€ 251
M&O criterium (bedragen x € 1.000)	
Bevindingen:	
Totaal M&O criterium	€ 0
Totaal onrechtmatigheden	**€ 331**

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de gemeenteraad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie het college onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Uitgangspunten en grondslagen

De lasten en baten zijn tegen nominale waarde zoveel mogelijk toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben (matching principe). De lasten in de programmarekening zijn opgenomen op basis van historische kosten. Verliezen zijn verantwoord op het moment dat deze voorzienbaar zijn en winsten worden niet eerder verantwoord dan nadat deze daadwerkelijk gerealiseerd zijn (voorzichtigheidsbeginsel).

De afschrijvingen zijn conform de afschrijvingstermijnen berekend zoals geformuleerd in de financiële beleidskaders. De rentelasten over de vaste activa zijn berekend over de actuele boekwaarde. De rentelasten zijn ten laste van de rekening van baten en lasten gebracht. Als

omslagrente is 1,31% aangehouden. Het verschil met het renteomslagpercentage is verantwoord op het taakveld treasury.

Transitorische rente over leningen is opgenomen onder de overlopende passiva.

Financiële activa en passiva

Door aflossingen op leningen aan woningbouwcorporaties en op overige leningen is de stand van de verstrekte leningen teruggelopen. Per ultimo 2023 bedraagt het aan de lokale woningbouwcorporatie verstrekte leningsbedrag nog € 2.709.700, terwijl aan overige leningen nog een bedrag uitstaat van € 2.371.000.

In het verslagjaar zijn geen nieuwe langlopende leningen opgenomen. Vanwege de aflossingen is de stand van de vaste schuld afgenomen van € 36,6 miljoen naar € 32,6 miljoen.

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de vijf voorgeschreven financiële kengetallen opgenomen.

Balans per 31 december 2023

BALANS per 31 december 2023		
(voor bestemming van het gerealiseerde resultaat)		
ACTIVA	**31-12-2023**	**31-12-2022**
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	171.922	190.176
- Kosten verbonden aan sluiten geldlening en saldo agio/disagio	0	0
- Immateriële vaste activa: Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	156.571	171.425
- Immateriële vaste activa: Bijdrage aan activa in eigendom van derden	15.351	18.751
Materiële vaste activa	65.156.849	66.236.455
- Investeringen met een economisch nut	32.844.675	34.600.477
- Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	17.178.677	17.946.810
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	15.133.497	13.689.168
Financiële vaste activa	5.268.202	5.524.439
- Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	137.532	137.532
- Kapitaalverstrekking aan gemeenschappelijke regelingen	0	0
- Kapitaalverstrekking aan overige verbonden partijen	0	0
- Leningen aan woningbouwcorporaties	2.709.718	2.999.948
- Leningen aan deelnemingen	0	0
- Leningen aan overige verbonden partijen	0	0
- Leningen aan openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	0	0
- Overige langlopende leningen	2.370.952	2.386.959
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd van één jaar of langer	0	0
- Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rente typische looptijd van één jaar of langer	0	0
- Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	50.000	0

Totaal vaste activa	70.596.973		71.951.069	
Vlottende activa				
Voorraden		6.652.674		6.362.115
- Overige grond- en hulpstoffen	0		0	
- Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie)	6.652.674		6.362.115	
- Gereed product en handelsgoederen	0		0	
- Voorraden vooruitbetalingen	0		0	
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar		48.695.299		33.154.648
- Vorderingen op openbare lichamen	14.969.490		19.536.418	
- Overige verstrekte kasgeldleningen	0		0	
- Rekening courant verhouding met het Rijk	30.213.953		8.882.587	
- Rekening courant verhoudingen overige niet-financiële instellingen	1.714.158		1.712.630	
- Overige vorderingen	1.797.698		3.023.013	
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	0		0	
- Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier	0		0	
- Overige uitzettingen	0		0	
Liquide middelen		821.740		864.584
- Kassaldi	0		0	
- Banksaldi	821.740		864.584	
Overlopende activa		1.227.868		1.306.913
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:				
- Europese overheidslichamen	0		0	
- Het Rijk	0		0	
- Overige Nederlandse overheidslichamen	0		0	

- Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.227.868	1.306.913
Totaal vlottende activa	57.397.581	41.688.260
TOTAAL ACTIVA	**127.994.554**	**113.639.329**
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969	0	0

PASSIVA	31-12-2023	31-12-2022
Vaste passiva		
Eigen vermogen	46.760.061	38.154.860
- Eigen vermogen: Algemene reserve	16.793.575	8.267.797
- Eigen vermogen: Bestemmingsreserves	26.809.065	21.776.931
- het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	3.157.422	8.110.132
Voorzieningen	21.325.423	19.821.492
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.300.249	1.049.937
- Voorzieningen ter egalisering van kosten	5.492.631	5.439.579
- Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven	0	0
- Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	14.532.543	13.331.977
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer	32.607.228	36.606.865
- Obligatieleningen	0	0
- onderhandse leningen van:		
1. binnenlandse pensioenfondsen en verzekeraars	0	0
2. binnenlandse banken en overige financiële instellingen	32.596.933	36.596.570
3. binnenlandse bedrijven	0	0
4. openbare lichamen	0	0
5. overige binnenlandse sectoren	0	0

6. buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	0	0
- Door derden belegde gelden	10.295	10.295
- Vaste schuld: Waarborgsommen	0	0
- Overige leningen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	0	0
Totaal vaste passiva	100.692.712	94.583.217
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	20.409.149	13.454.740
- Banksaldi	384.231	437.798
- Overige schulden	20.024.918	13.016.941
Overlopende passiva	6.892.693	5.601.373
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	0	0
- De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- Europese overheidslichamen	0	0
- het Rijk	3.089.852	2.629.878
- overige Nederlandse overheidslichamen	490.719	340.105
- overlopende vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	3.312.122	2.631.390
Totaal vlottende passiva	27.301.842	19.056.112
TOTAAL PASSIVA	**127.994.554**	**113.639.329**
Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen	143.924.673	120.309.733
- gemeentegarantie	1.119.673	1.598.733
- garantie Waarborgfonds Sociale Woningbouw	142.805.000	118.711.000

Grondslagen van waardering balans en resultaatbepaling

Inleiding

Onderstaande samenvatting van de grondslagen, waarop de financiële verslaglegging is gebaseerd, is bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De uitgangspunten die bij het opstellen de jaarrekening gehanteerd zijn hebben betrekking op:
wettelijke bepalingen jaarverslaggeving in o.a.:

- het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
- waarderingsgrondslagen;
- grondslagen ter bepaling van het saldo van de rekening van baten en lasten.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad (7 november 2023) de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De financiële verordening bevat onder andere:

- regels voor waardering en afschrijving van activa;
- criteria voor het activeren van investeringen, bestaande uit:
    - een minimumbedrag en/of;
    - een minimale gebruiksduur;
- regels voor het moment waarop met afschrijven van een nieuw kapitaalgoed wordt begonnen;
- uitgangspunten over de handelswijze betreffende restwaarde van activa;
- grondslagen voor de berekening van de door het bestuur in rekening te brengen prijzen en tarieven;
- regels inzake de algemene doelstellingen van de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie, alsmede inzake de administratieve organisatie van de financieringsfunctie;
- regels ten aanzien van:
    - de autorisatie van kredieten
    - de wijze van activering van kosten.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zijn betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. De waarderingsgrondslagen per balansonderdeel worden in het vervolg van deze jaarrekening toegelicht

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Het BBV kent de volgende drie soorten immateriële vaste activa:

- De kosten die zijn verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio.
- De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief.
- De bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten. Rentekosten ten behoeve van vervaardiging van het actief worden niet geactiveerd. Vaste activa worden voor het bedrag van de investering geactiveerd. Daarnaast wordt bij de waardering van materiële vaste activa rekening gehouden met verminderingen in de vorm van ontvangen subsidies en bijdragen van derden, en onder aftrek van de afschrijvingen, en voor investeringen van voor 2003 onder aftrek van compensabele BTW zoals opgenomen in de beleidsnotitie invoering Wet BCF. Investeringen vanaf 2004 zijn opgenomen exclusief compensabele BTW.

Investeringen met een economisch nut worden jaarlijks afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur. Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden afgeschreven op basis van verwachte nuttigheidsduur en de afschrijvingstermijn hiervan wordt -indien mogelijk- zo kort mogelijk gehouden. Afschrijvingen en naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa vinden plaats onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Vanaf 2017 worden investeringen met maatschappelijk nut ook voortaan afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur.

Op basis van de financiële verordening wordt de volgende afschrijvingstabel gehanteerd:

Afschrijvingstermijnen Activa, maximaal in jaren	**Boxtel**	**Sint-Michielsgestel**	**MGD**
Minimaal te activeren	€ 5.000	€ 15.000	€ 15.000

Kosten onderzoek en ontwikkeling	5	5	5
Gronden en terreinen	-	-	n.v.t.
Woonruimten	40	40	n.v.t.
Bedrijfsgebouwen	40	40	n.v.t.
Technische installaties	15	20	15
Onderwijsgebouwen	40	40	n.v.t.
Sportaccommodaties	30	40	n.v.t.
Kunstwerken	30	10	n.v.t.
Riolering	70	70	n.v.t.
Bruggen	30	40	n.v.t.
Wegen	30	25	n.v.t.
Verkeersmaatregelen en –installaties	30	15	n.v.t.
Groenvoorzieningen	30	20	n.v.t.
Vervoermiddelen	10	10	10
Machines, apparaten en installaties	10	10	10
Automatisering	10	8	8
Inrichting gebouw	10	15	15
Meubilair onderwijs	10	10	n.v.t.
Speeltoestellen	15	10	n.v.t.
Verlichting	15	15	n.v.t.

Financiële vaste activa

Het BBV kent de volgende soorten financiële vaste activa:

- kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen;
- leningen aan openbare lichamen, woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen;
- overige langlopende leningen;
- uiteenzettingen in ‘s Rijks schatkist met rente typische looptijd van één jaar of langer;
- uiteenzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rente typische looptijd van één jaar of langer;
- overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer.

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Vlottende activa

Voorraden

De in exploitatie genomen gronden en de onderhanden werken van de grondexploitatie zijn opgenomen tegen de historische aankoopprijs vermeerderd met de vervaardigingkosten inclusief bijgeschreven rente en overige exploitatiekosten en daarna verminderd met de opbrengst wegens gerealiseerde verkopen.

Toekomstige resultaat grondexploitatie

Op basis van de meerjarige kostprijscalculatie wordt het resultaat op contante waarde berekend. Op het moment dat hier een negatief resultaat voorzien wordt, wordt hiervoor een verliesvoorziening opgenomen. Deze verliesvoorzieningen wordt in mindering gebracht op de bruto waardering.

Uitzettingen, liquide middelen en overlopende activa
De vorderingen, liquide middelen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Debiteurenvorderingen worden gewaardeerd onder aftrek van een voorziening voor dubieuze debiteuren. Een dergelijke voorziening is beschikbaar voor vorderingen sociale zaken en waarborgsommen. De liquide middelen zijn vrij beschikbaar, tenzij uit de balans en toelichting op de balans anders blijkt.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserves (zonder bepaalde bestemmingen), de bestemmingsreserves en het gerealiseerd resultaat volgend uit de programmarekening.

Voorzieningen
1. De voorzieningen worden gevormd wegens:
   - verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
   - op balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
   - kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren zijn gevormd ter gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen ontvangen van Europese en Nederlandse overheidslichamen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren en waarop bij niet-besteding een terugbetalingsverplichting rust;
3. Er worden geen voorzieningen gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Conform artikel 44 lid 2 van het BBV worden (voorschot)bedragen met een specifiek bestedingsdoel ontvangen van Europese en Nederlandse overheidslichamen, en waarop een terugbetalingsverplichting rust, verantwoord onder de overlopende passiva. Overige ontvangen middelen van derden die niet aan deze criteria voldoen, blijven verantwoord onder de voorzieningen ontvangen middelen van derden ter specifieke besteding.

Vaste schulden
De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden en Overlopende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Conform het BBV worden (voorschot)bedragen met een specifiek bestedingsdoel ontvangen van Europese en Nederlandse overheidslichamen, en waarop een terugbetalings-verplichting rust, verantwoord onder de overlopende passiva.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Borg- en garantstellingen
Buiten de balanstelling is, onder de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen en activa, het bedrag genoemd waarvoor de gemeente borg- of garantstellingen heeft afgegeven voor door derden op te nemen langlopende geldleningen.

Vennootschapsbelasting (Vpb)
Per 1 januari 2016 zijn overheidslichamen voortaan belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). Om te beoordelen of voor de gemeente sprake kan zijn van heffing van vennootschapsbelasting, heeft een inventarisatie van activiteiten plaatsgevonden. De activiteiten zijn verdeeld naar een clusterindeling. Per cluster van activiteiten is vastgesteld of sprake is van een onderneming. Voor de Vpb is sprake van een onderneming indien cumulatief sprake is van:
1. Een duurzame samenwerking van kapitaal en arbeid, en:
2. Waarmee deelgenomen wordt aan het economisch verkeer, en:
3. Waarmee winst wordt beoogd.

Het winstoogmerk wordt geacht reeds aanwezig te zijn indien structureel overschotten worden behaald of als incidenteel overschotten worden behaald waaraan een bescheiden bestaan kan worden ontleend en in concurrentie wordt getreden dan wel te verwachten is. Indien één van deze drie eisen ontbreekt, is er ***geen*** sprake van een onderneming. De gemeente is dan niet onderworpen aan de Vpb.

Onderneming
Als er ***wel*** sprake is van een onderneming, dan is de gemeente voor deze activiteit in principe
onderworpen aan de Vpb, maar kan er mogelijk een vrijstelling van toepassing zijn of sprake zijn van een niet-ondernemingssfeer. Dit heeft direct een aantal gevolgen:

- Er dient voor de ondernemingsactiviteit vermogensetikettering plaats te vinden en een openingsbalans opgesteld te worden: dit is het toerekenen van activa en passiva waarmee de ondernemingsactiviteit gerealiseerd wordt en;
- Er dient een aangifte Vpb gedaan worden op basis van een fiscale winstbepaling. Indien voor een activiteit sprake is van een onderneming, dient voortaan in algemene zin dus aan fiscale administratieve vereisten voldaan te worden.

Normaal vermogensbeheer
Belangrijk aandachtspunt bij de toetsing van een activiteit of er sprake is van onderneming, is het normaal vermogensbeheer. Uit de jurisprudentie kan worden afgeleid dat het zogenoemd normaal vermogensbeheer geen onderneming vormt. De reden daarvoor is dat de factor arbeid ontbreekt, waardoor geen sprake is van een organisatie van kapitaal én arbeid. Dit doet zich bij de gemeente voornamelijk voor bij het onder bepaalde omstandigheden verhuren van vastgoed, en zijn dan niet onderworpen aan Vpb.

Vrijstellingen
Voordat daadwerkelijk sprake kan zijn van een Vpb-heffing, kan mogelijk nog sprake zijn van een vrijstelling. De vrijstellingen zijn onder te verdelen in subjectieve en objectieve

vrijstellingen. De subjectieve vrijstellingen zijn limitatief benoemd in de Wet Vpb en voor de gemeente niet bereikbaar. Deze zijn van toepassing voor academische ziekenhuizen, onderwijs en onderzoek en
zeehavenbeheerders. Wel kan voor de betreffende ondernemingsactiviteit van de gemeente mogelijk sprake zijn van objectieve vrijstellingen. Dit zijn vrijstellingen voor:

- Interne activiteiten en quasi-inbesteden
- Overheidstaken
- Samenwerkingsverbanden

De objectieve vrijstellingen zijn van rechtswege van toepassing. De vrijstelling houdt in dat de winst die direct toerekenbaar is aan de vrij te stellen activiteit, van rechtswege wordt vrijgesteld van heffing. In deze situatie is er voor de betreffende activiteit dus wel sprake van een onderneming en winst, maar komt het dus niet tot een Vpb-heffing. Wel blijft de gemeente verplicht om aangifte Vpb te doen.

Conclusie Vpb-plicht

De resultaten van de clustering van activiteiten (vanuit de inventarisatie) leiden er toe dat:

- Over het algemeen sprake is van niet-onderworpenheid aan Vpb (geen Vpb-plicht) of sprake is van een objectieve vrijstelling en:
- Voor een aantal activiteiten onder omstandigheden sprake kan zijn van een risico op onderworpenheid aan Vpb.

Voor het boekjaar 2018 is een fiscale openingsbalans of het doen van een aangifte Vpb daarom niet van toepassing. Daaruit volgt dat op basis van de inventarisatie en gehanteerde uitgangspunten evenmin sprake is van een mogelijke verliescompensatie in de toekomst.

Wel zijn we net zoals alle andere gemeenten belastingplichtig voor de Vpb inzake opbrengsten reststromen afval.

Grondslagen ter bepaling van het saldo van de rekening van baten en lasten

De lasten en baten worden tegen nominale waarde zoveel mogelijk toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben (matching principe). De lasten in de programmarekening zijn opgenomen op basis van historische kosten. Verliezen zijn verantwoord op het moment dat deze voorzienbaar zijn.
Winsten worden eerst verantwoord nadat deze daadwerkelijk gerealiseerd zijn (voorzichtigheidsbeginsel). De afschrijvingen worden conform de voorgeschreven afschrijvingstermijnen berekend.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN/VERPLICHTINGEN

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Met ingang van boekjaar 2016 heeft wijziging van de Wet op de vennootschapsbelasting plaatsgevonden waardoor overheidsorganen belastingplichtig kunnen worden voor de Vennootschapsbelasting (Vpb). Op grond van artikel 40b van het BBV wordt een eventueel recht op verliescompensatie opgenomen in de jaarrekening in het onderdeel Niet uit de balans blijkende verplichtingen en activa. Op basis van diverse handreikingen heeft inventarisatie van activiteiten plaatsgevonden om te beoordelen of sprake is van een belastingplicht. Conclusie hiervan is dat sprake is van niet-onderworpenheid dan wel sprake is van een objectieve vrijstelling of voor een beperkt aantal activiteiten onder omstandigheden sprake is van een risico op onderworpenheid.

	31-12-23	*31-12-22*
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969	**0**	**0**

Gewaarborgde geldleningen

Aan diverse instellingen en verenigingen zijn garantstellingen en waarborgen afgegeven voor betalingsverplichtingen voortvloeiend uit opgenomen langlopende leningen door instellingen en verenigingen. Deze langlopende leningen zijn gewaarborgd in het kader van het maatschappelijke belang van de investeringen die hiermee door derden verricht zijn. Jaarlijks neemt het totale bedrag van gewaarborgde geldleningen af met door derden gedane aflossingen.

	31-12-23	***31-12-22***
Het bedrag aan gewaarborgde geldleningen op basis van schuldrestant bedraagt:		
diverse verenigingen en stichtingen	648.849	802.227
diverse particulieren	470.824	796.505
Saldo gewaarborgd per 31 december	**1.119.673**	**1.598.733**

Gewaarborgde geldleningen via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw

Onderstaande geldleningen zijn gewaarborgd met een achtervangconstructie via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Toetsing en bewaking van verstrekte achtervangposities en financiële positie van de betreffende aanvragers vindt plaats door het waarborgfonds. De risico's ten aanzien van het aangaan van achtervangovereenkomsten voor waarborgen van geldleningen zijn bij een Wsw-garantie beperkt. Indien een aanvrager niet langer aan zijn verplichtingen kan voldoen is het financiële vangnet als volgt:

1. Het eigen vermogen van alle bij het Wsw aangesloten woningbouwverenigingen- en corporaties;
2. Het risicodragende vermogen van het Wsw;
3. Verstrekte gemeentegarantie door achtervangovereenkomst tussen gemeente en Wsw.

	31-12-23	***31-12-22***
Het bedrag aan gewaarborgde geldleningen op basis van schuldrestant bedraagt:		
Woonstichting Joost	142.805.000	118.711.000
Saldo gewaarborgd per 31 december	**142.805.000**	**118.711.000**

Overeenkomsten

Navolgende contracten hebben financiële gevolgen voor de komende jaren

	31-12-23	***31-12-22***
Crowe Foederer, accountancy periode 2022-2028	204.488	249.048
Woonstichting Joost huurcontract Ursulacomplex 2009-2028	1.500.142	1.740.784
Regionaal Team Leerplicht (via MGD)	124.941	78.966
Huur park Stapelen (t/m 2029)	318.654	404.941
ESCO energie exploitatie-en onderhoudsovereenkomst (t/m 2027)	376.009	353.819

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op een andere wijze een verplichting opgenomen. Deze personele lasten worden verantwoord in het jaar waarin de uitbetaling plaatsvindt.

Rechten

Navolgende rechten hebben financiële gevolgen voor de komende jaren en zijn niet gewaardeerd in de balans

	31-12-23	***31-12-22***
Bestedingstegoed bij WSD (gereserveerd dividend) > vanaf 2021 stelsel aangepast	463.200	463.200
Verhuur Markt 1 (t/m 2025)	563.771	874.803
Verhuur Ursula (t/m 2028)	1.500.142	1.740.784
Verhuur Mijlstraat 45 (t/m 2025)	40.856	61.256

Verhuur De Wilgenbroek, Dr. De Brouwerlaan 74 (t/m 2024)	28.578	27.523
Verhuur De Wilgenbroek, Dr. De Brouwerlaan 74 (t/m 2026)	263.040	341.526

Toelichting op de balans

Toelichting op de balans per 31 december 2023

ACTIVA

Vaste activa

Immateriële vaste activa	***31-12-23***	***31-12-22***
De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:		
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	156.571	171.425
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	15.351	18.751
Totaal	**171.922**	**190.176**

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs, verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de door de gemeenteraad in 2023 vastgestelde financiële verordening en geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar. Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte levensduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdragen aan derden is vertrekt.

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2023:

	boekwaarde 31-12-22	investeringen	desinvesteringen	afschrijvingen	boekwaarde 31-12-23
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	171.425			14.854	156.571
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	18.751			3.400	15.351
Totaal	**190.176**	**0**	**0**	**18.254**	**171.922**

Overzicht investeringen immateriële vaste activa	beschikbaar gesteld krediet	werkelijk besteed in 2023	Cumulatief besteed t/m 2023
Totaal	**0**	**0**	**0**

Materiële vaste activa	***31-12-23***	***31-12-22***
De post materiële vaste activa wordt onderscheiden in:		
Investeringen met een economisch nut	32.844.675	34.600.477
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	17.178.677	17.946.810
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	15.133.497	13.689.168
Totaal	**65.156.849**	**66.236.455**

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs, verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de door de gemeenteraad in 2023 vastgestelde financiële verordening en geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Investeringen hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd. Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven. Vanaf 2019 wordt voor investeringen met een economisch nut een restwaarde van maximaal 20% gehanteerd van de aanschafwaarde.

De investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:	31-12-23	31-12-22
Gronden en terreinen	2.093.171	2.105.025
Woonruimten	67.089	69.690
Bedrijfsgebouwen	27.521.335	29.206.242
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.731.192	3.010.260
Vervoermiddelen	92.832	131.830
Machines, apparaten en installaties	287.976	18.780
Overige materiële vaste activa	51.080	58.650
Totaal	**32.844.675**	**34.600.477**

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de materiële vaste activa met een economisch nut gedurende het jaar 2023:

	boekwaarde 31-12-22	**investeringen**	**desinvesteringen**	**afschrijvingen**	**boekwaarde 31-12-23**
Gronden en terreinen	2.105.025	100	0	11.954	2.093.171
Woonruimten	69.690	0	0	2.601	67.089

Bedrijfsgebouwen	29.206.242	117.968	0	1.802.875	27.521.335
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.010.260	33.118	0	312.187	2.731.192
Vervoermiddelen	131.830	3.533	0	42.531	92.832
Machines, apparaten en installaties	18.780	295.701	0	26.505	287.976
Overige materiële vaste activa	58.650	0	0	7.570	51.080
Totaal	**34.600.477**	**450.421**	**0**	**2.206.223**	**32.844.675**

Overzicht investeringen materiële vaste activa economisch nut	beschikbaar gesteld krediet	werkelijk besteed in 2023	Cumulatief besteed t/m 2023
Nieuwbouw Willibrordusschool	450.000	118.068	118.068
Parkeerplaatsen Annastraat	33.100	33.118	33.118
Veegwagen	250.000	3.533	161.276
Automatisch camaravolgsysteem	45.000	40.727	40.727
Pius X warmtepompen	222.000	254.974	254.974
Totaal	**1.000.100**	**450.421**	**608.164**

De investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, kunnen als volgt worden onderverdeeld:	31-12-23	31-12-22
Gronden en terreinen		
Woonruimten		
Bedrijfsgebouwen	109.355	139.720
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	16.909.723	17.591.241
Vervoermiddelen	111.198	141.440
Machines, apparaten en installaties	48.401	74.408
Overige materiële vaste activa	0	0
Totaal	**17.178.677**	**17.946.810**

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de materiële vaste activa met een economisch nut waarvoor ter dekking van de kosten een heffing kan worden geheven, gedurende het jaar 2023:

	boekwaarde 31-12-22	investeringen	desinvesteringen	afschrijvingen	boekwaarde 31-12-23
Gronden en terreinen	0				0
Woonruimten	0				0
Bedrijfsgebouwen	139.720	767	0	31.131	109.355
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	17.591.241	215.647	0	897.165	16.909.723
Vervoermiddelen	141.440	0	0	30.243	111.198
Machines, apparaten en installaties	74.408	0	0	26.008	48.401
Overige materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Totaal	**17.946.810**	**216.414**	**0**	**984.547**	**17.178.677**

Overzicht investeringen materiële vaste activa economisch nut heffing	beschikbaar gesteld krediet	werkelijk besteed in 2023	Cumulatief besteed t/m 2023
Vloeistofdichte vloer milieustraat	75.000	767	88.363
Vrijvervalriolering 2023	236.200	31.547	31.547
Klimaatopslag Deken Broekmanlaan	50.000	20.982	37.306
Gemalen E/M 2022	451.800	150.442	150.442
Drukriolering E/M 2022	28.500	12.676	17.658
Totaal	**841.500**	**216.414**	**325.315**

De investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:	31-12-23	31-12-22
Gronden en terreinen	6.129	7.102
Woonruimten		
Bedrijfsgebouwen		
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	15.104.324	13.656.384
Vervoermiddelen		
Machines, apparaten en installaties		

Overige materiële vaste activa	23.043	25.682
Totaal	**15.133.497**	**13.689.168**

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de materiële vaste activa met een maatschappelijk nut gedurende het jaar 2023:

	boekwaarde 31-12-22	investeringen	desinvesteringen	afschrijvingen	boekwaarde 31-12-23
Gronden en terreinen	7.102	0	0	973	6.129
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	13.656.384	2.230.292	50.000	732.351	15.104.324
Overige materiële vaste activa	25.682	0	0	2.638	23.043
Totaal	**13.689.168**	**2.230.292**	**50.000**	**735.963**	**15.133.497**

overzicht investeringen materiële vaste activa maatschappelijk nut	beschikbaar gesteld krediet	werkelijk besteed in 2023	Cumulatief besteed t/m 2023
PHS/Verbindingsweg Ladonk-Kapelweg	10.197.000	1.358.345	7.527.374
Aanpassing Bosscheweg-Dukaat-De Ketting	1.700.000	281.633	970.836
Herinrichting Kalksheuvel	110.900	45.896	115.308
Ontsluitingsweg Dukaat	500.000	46.524	453.924
Herinrichting Rechterstraat	1.334.300	24.359	1.336.644
Kruising Boseind-Keulsebaan	125.000	67.648	137.915
Reconstructie Leunisdijk (civiel)	319.600	26.915	325.759
Openbare ruimte Winkelcentrum Oosterhof	46.000	39.999	49.924
Vervanging armaturen openbare verlichting	165.300	141.695	163.495
Vervanging masten openbare verlichting	221.600	169.285	198.485
Veiligheid op straat	192.400	-29.331	133.728
Herinrichting Stationsstraat	125.000	41.703	99.113
Aansluiting verkeersplan Ladonk	722.000	15.620	15.620
Totaal	**15.759.100**	**2.230.292**	**11.528.126**

Financiële vaste activa	***31-12-23***	***31-12-22***

De post financiële vaste activa wordt onderscheiden in:		
kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	137.532	137.532
- gemeenschappelijke regelingen	0	0
- overige verbonden partijen	0	0
leningen aan:		
- woningbouwcorporaties	2.709.718	2.999.948
- deelnemingen	0	0
- overige verbonden partijen	0	0
- openbare lichamen	0	0
Overige langlopende leningen	2.370.952	2.386.959
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd van één jaar of langer	0	0
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rente typische looptijd van één jaar of langer	0	0
Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	50.000	0
Totaal	**5.268.202**	**5.524.439**

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs, de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Duurzame waardeverminderingen zijn afgelopen jaar niet aan de orde geweest.

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs, de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Duurzame waardeverminderingen zijn afgelopen jaar niet aan de orde geweest.

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de financiële vaste activa, gedurende het jaar 2023:

	boekwaarde 31-12-22	investeringen	desinvesteringen	aflossingen	boekwaarde 31-12-23
kapitaalverstrekkingen aan:					0
- deelnemingen	137.532				137.532
leningen aan:	0				0
- woningbouwcorporaties	2.999.948			290.229	2.709.718
- deelnemingen	0				0
- overige verbonden partijen	0				0
- openbare lichamen	0				0
Overige langlopende leningen	2.386.959	208.079		224.086	2.370.952
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd van één jaar of langer	0				0
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rente typische looptijd van één jaar of langer	0				0
Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	0	50.000			50.000
Totaal	**5.524.439**	**258.079**	**0**	**514.315**	**5.268.202**

Vlottende activa

Voorraden	***31-12-23***	***31-12-22***
De post voorraden wordt onderscheiden in:		
Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie)	6.652.674	6.362.115
Totaal	**6.652.674**	**6.362.115**

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde overschrijdt, wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardigingsprijs kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2023 het volgende overzicht worden weergegeven:

	boekwaarde 31-12-22	investeringen	opbrengsten	boekwaarde 31-12-22	verlies-voorziening	balanswaarde 31-12-23
Complex Vorst B	7.508.927	329.063		7.837.990	1.751.287	6.086.703
Complex Reigerskant	280.270	530.171		810.441		810.441
Complex Albinonistraat	317.223	68.403	630.095	-244.470		-244.470
Totaal	**8.106.420**	**927.636**	**630.095**	**8.403.961**	**1.751.287**	**6.652.674**

In 2023 zijn de volgende resultaten verrekend met de reserve grondexploitaties:

- Complex Vorst B, bijstelling verliesvoorziening	-6.982
- Complex Reigerskant, correctie genomen tussentijdse winstneming 2021	1.170
- Complex Albinonistraat, tussentijdse winstneming (vooruitlopend op 2024)	23.359
Totaal ten gunste van Reserve grondexploitaties	**17.547**

Van de bouwgronden in exploitatie geldt navolgende prognose

	boekwaarde 31-12-23	geraamde nog te maken kosten	geraamde nog te realiseren opbrengsten	geraamd resultaat op eind waarde	geraamd resultaat op netto contante waarde
Complex Vorst B	7.837.990	6.167.504	12.254.207	-1.751.287	-1.494.707
Complex Reigerskant	810.441	762.005	1.828.563	256.117	241.346
Complex Albinonistraat	-244.470	214.077	0	30.393	29.797
Totaal	**8.403.961**	**7.143.586**	**14.082.770**	**-1.464.777**	**-1.223.564**

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten per eind februari 2024 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden, die periodiek, maar minimaal jaarlijks, wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. Het college is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste inschatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

Het college hanteert de volgende algemene uitgangspunten ten aanzien van haar schattingen:

- rentepercentage bedraagt 0,98%;
- kostenindexatie bedraagt 2,0% - 5,0%;
- opbrengstenindexatie bedraagt 2,0%;
- discontovoet bedraagt 2,0%;
- de geplande afzet is gebaseerd op (contractuele) afspraken met betrokken partijen, inschatting op basis van projectvoortgang.

Ten aanzien van de geraamde nog te maken kosten heeft het college de volgende uitgangspunten gehanteerd: de diverse kosten als opgenomen in de grondexploitaties zijn veelal gebaseerd op basis van ramingen en (contractuele) afspraken.

Ten aanzien van de geraamde nog te realiseren opbrengsten heeft het college de volgende uitgangspunten gehanteerd: de nog te realiseren opbrengsten in de diverse grondexploitaties betreffen hoofdzakelijk opbrengsten door verkoop van gronden. De hoogte van de geprognotiseerde grondopbrengsten is gebaseerd op marktconforme uitgifteprijzen en contractuele afspraken.

De risico's zijn nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in het jaarverslag.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	*31-12-23*	*31-12-22*
De post uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar wordt onderscheiden in:		
Vorderingen op openbare lichamen	14.969.490	19.536.418
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	0	0
Overige verstrekte kasgeldleningen	0	0
Rekening courant verhouding met het Rijk	30.213.953	8.882.587
Rekening courant verhoudingen overige niet-financiële instellingen	1.714.158	1.712.630
Overige vorderingen	1.797.698	3.023.013
Totaal	**48.695.299**	**33.154.648**

Onder de post Overige vorderingen is een bedrag van € 645.816 in mindering gebracht vanwege een voorziening oninbaarheid. De netto vordering is als volgt samengesteld:

	bruto vordering	**voorziening**	**netto vordering**
debiteuren algemeen en overige kortlopende vorderingen	1.449.744	0	1.449.744
debiteuren sociale zaken: ingeschat dubieus 65,7%	993.771	645.816	347.955
Totaal	**2.443.515**	**645.816**	**1.797.698**

De uitzettingen van met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

In het kader van het zogenaamde schatkistbankieren dienen in principe alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Hierop zijn enkele uitzonderingen van toepassing. Eén daarvan is het drempelbedrag. Dit is het minimumbedrag dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor 2023 was dit op basis van de begrotingsomvang een bedrag van € 2.066.230. In 2023 hebben geen overschrijdingen plaatsgevonden van het drempelbedrag. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2023 is geweest:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)

		Verslagjaar 2023		
(1) Drempelbedrag	**2.066,23**			
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2) Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	**298**	**348**	**224**	**214**
(3a) = (1) > (2) Ruimte onder het drempelbedrag	1.768	1.718	1.842	1.852
(3b) = (2) > (1) Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

(1) Berekening drempelbedrag

	Verslagjaar 2023
(4a) Begrotingstotaal verslagjaar	103.312
(4b) Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	103.312
(4c) Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0

(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van € 1.000.000	Drempelbedrag	2.066,23

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen				
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a) Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	26.817	31.681	20.644	19.709
(5b) Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b) Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	298	348	224	214

liquide middelen en overlopende activa	***31-12-23***	***31-12-22***
BNG	782.747	836.208
RABO	37.432	26.511
kas	970	1.144
overig	591	721
overlopende activa	1.227.868	1.306.913
	2.049.608	**2.171.497**

De liquide middelen en overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

De post overlopende activa wordt onderscheiden in:	**31-12-23**	**31-12-22**
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering van uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel nog te ontvangen van:		
Overige nog te ontvangen bedragen	724.562	604.774
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen	503.307	702.139
totaal overlopende activa	**1.227.868**	**1.306.913**

PASSIVA

VASTE PASSIVA

eigen vermogen / reserves	***31-12-23***	***31-12-22***
De post eigen vermogen wordt onderscheiden in:		
algemene reserve	16.793.575	8.267.797
bestemmingsreserves	26.809.065	21.776.931
het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	3.157.422	8.110.132
	46.760.061	**38.154.860**

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de reserves gedurende het jaar 2023:

	balanswaarde 31-12-22	resultaat-bestemming	toevoegingen	onttrekkingen	balanswaarde 31-12-23
algemene reserve	8.267.797	8.110.132	3.287.455	2.871.810	16.793.575
bestemmingsreserves ter afdekking van kapitaallasten investeringen	7.542.792		3.982.599	7.870.099	3.655.292
overige bestemmingsreserves	14.234.139		11.817.627	2.897.993	23.153.773
resultaat na bestemming	8.110.132	-8.110.132	3.157.422		3.157.422
Totaal	**38.154.860**	**0**	**22.245.103**	**13.639.902**	**46.760.061**

voorzieningen	***31-12-23***	***31-12-22***
De post voorzieningen wordt onderscheiden in:		
voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.300.249	1.049.937
voorzieningen ter egalisering van kosten	5.492.631	5.439.579
voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven	0	0
voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	14.532.543	13.331.977
	21.325.423	**19.821.492**

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de voorzieningen gedurende het jaar 2023:

	balanswaarde 31-12-22	vrijgevallen bedragen	toevoegingen	aanwendingen	balanswaarde 31-12-23
voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.049.937	54.308	334.951	30.330	1.300.249
voorzieningen ter egalisering van kosten	5.439.579	11.732	3.128.968	3.064.184	5.492.631
voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven	0		0	0	0
voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	13.331.977		1.200.566	0	14.532.543
Totaal	**19.821.492**	**66.040**	**4.664.484**	**3.094.514**	**21.325.423**

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer	***31-12-23***	***31-12-22***
De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden is als volgt:		
2. binnenlandse banken en overige financiële instellingen	32.596.933	36.596.570
Waarborgsommen	10.295	10.295
	32.607.228	**36.606.865**

Toelichting:

saldo per 1 januari	**36.596.570**	**40.581.244**
bij: opgenomen geldleningen	0	0
af: aflossing geldleningen	3.999.637	3.984.674
saldo per 31 december	**32.596.933**	**36.596.570**
rentelast vaste geldleningen	509.584	632.697
gemiddeld rentepercentage vaste geldleningen	1,47%	1,64%

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

VLOTTENDE PASSIVA

netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	***31-12-23***	***31-12-22***
kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1a Wet financiering decentrale overheden	0	0
overige kasgeldleningen	0	0
banksaldi	384.231	437.798
crediteuren	14.461.649	11.535.475
nog te betalen posten algemeen	5.294.511	1.135.609
terugbetalingsverplichting BBZ	268.758	345.857
	20.409.149	**13.454.740**

overlopende passiva	***31-12-23***	***31-12-22***
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- Europese overheidslichamen	0	0
- het Rijk	3.089.852	2.629.878
- overige Nederlandse overheidslichamen	490.719	340.105
loonheffing en uitkeringen sociaal domein	1.563.008	1.487.906
Anterieure overeenkomsten	1.446.382	891.775
Overlopende passiva, nog te betalen rente	296.803	248.037
Overige overlopende passiva	5.929	3.671
	6.892.693	**5.601.373**

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Verloopoverzicht vooruitontvangen bedragen	saldo 31-12-22	ontvangen bedragen	vrijgevallen bedragen	saldo 31-12-23
Onderwijsachterstandenbeleid	1.015.141	-65.836	331.438	617.867
Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	168.595			168.595
SPUK GALA	0	455.164	364.968	90.196

Regeling specifieke uitkering versterking cliëntondersteuning	50.000		15.006	34.994
SPUK onderwijsroute G13	23.802	139.702	23.360	140.144
SPUK Wet Inburgering G10	137.215	335.017	147.688	324.544
SPUK B2 toeslagenaffaire		11.352		11.352
NPO middelen	503.300	-35.248	244.590	223.462
Sanering Verkeerslawaai (SiSa E3)	127.680			127.680
Geluidsanering	11.137		8.117	3.020
Nationaal isolatieprogramma (C94) LAI23-		583.714		583.714
Toetskader woonvormen		92.400	23.018	69.383
Aanpak energiearmoede SiSa BZK-C55	565.117	178.959	313.799	430.277
CDOKE (F28) CDOKE-23-03464404		584.546	319.921	264.625
Sportakkoord	27.892	-27.892		0
Subsidie impulsregeling 2021	117.000			117.000
Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptie 2021-2027	223.105			223.105
Stimulering woningbouw Erf Selissen		60.000		60.000
Hollandsdiep		41.184		41.184
Savendonksestraat		49.430		49.430
Totaal	**2.969.983**	**2.402.491**	**1.791.903**	**3.580.571**

WNT-verantwoording

Op basis van de Wet Normering Topinkomens publieke en semipublieke sector (WNT) verantwoorden we via het jaarverslag de bezoldiging van de topfunctionarissen in onze organisatie. Volgens de wet worden voor gemeenten specifiek de secretaris en de griffier als topfunctionaris aangemerkt. Gevolg hiervan is dat de bezoldiging van deze functionarissen moet worden opgenomen in het jaarverslag.
Het bezoldigingsmaximum in 2023 bedraagt € 223.000 voor topfunctionarissen met dienstbetrekking. Dit geldt naar rato van duur en/of omvang van het dienstverband en inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever.

WNT-verantwoording 2023 Gemeente Boxtel		
De WNT is van toepassing op Gemeente Boxtel. Het voor Gemeente Boxtel toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000 (algemeen bezoldigingsmaximum).		
1. Bezoldiging topfunctionarissen		
1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking.		
Gegevens 2023		
bedragen x € 1	**V.C. Fijneman**	**I.H.M. Smits**
Functiegegevens	secretaris	griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	0,89

Dienstbetrekking?		ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€ 125.113	€ 80.616
Beloningen betaalbaar op termijn		€ 20.279	€ 12.624
Subtotaal		*€ 145.392*	*€ 93.239*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€ 223.000	€ 198.222
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging		€ 145.392	€ 93.239
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2022			
bedragen x € 1	**A.E. Kraal**	**V.C. Fijneman**	**I.H.M. Smits**
Functiegegevens	secretaris	secretaris	griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 14/01	01/09 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00	0,89
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 5.160	€ 39.847	€ 74.031
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 762	€ 7.343	€ 12.035
Subtotaal	*€ 5.923*	*€ 47.191*	*€ 86.065*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 8.285	€ 72.197	€ 192.000
Bezoldiging	€ 5.923	€ 47.191	€ 86.065

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen
Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Op basis van artikel 66 BBV wordt in de jaarrekening een overzicht van gerealiseerde baten en lasten opgenomen per (BBV) taakveld op het niveau van de programma's. Dit zijn de werkelijke cijfers inclusief het resultaat na bestemming. Derhalve zijn de baten en lasten aan elkaar gelijk. Het gerealiseerde jaarresultaat 2023 is opgenomen onder taakveld 0.11.

Taakveld (bedragen x € 1.000)	Baten 2023	Lasten 2023	Programma
0.1 Bestuur	766	2.954	Meewerkend Bestuur
0.2 Burgerzaken	429	1.696	Meewerkend Bestuur
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.603	1.500	Leefbare Ruimte
0.4 Overhead	11	2.720	Meewerkend Bestuur
0.5 Treasury	29	31	Leefbare Ruimte
0.5 Treasury	1.681	207	Meewerkend Bestuur
0.61 OZB woningen	5.665	1.061	Meewerkend Bestuur
0.62 OZB niet-woningen	3.619	0	Meewerkend Bestuur
0.63 Parkeerbelasting	207	0	Leefbare Ruimte
0.64 Belastingen overig	67	8	Meewerkend Bestuur
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	70.594	0	Meewerkend Bestuur
0.8 Overige baten en lasten	543	0	Meewerkend Bestuur
0.10 Mutaties reserves	21	394	Duurzame Transformatie
0.10 Mutaties reserves	828	3.961	Sociale Kracht
0.10 Mutaties reserves	162	520	Leefbare Ruimte
0.10 Mutaties reserves	41	0	Vitaal Ondernemen
0.10 Mutaties reserves	10.603	12.227	Meewerkend Bestuur
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	3.157	Meewerkend Bestuur
BESTUUR EN ONDERSTEUNING	**96.868**	**30.435**	
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	2.189	Meewerkend Bestuur
1.2 Openbare orde en veiligheid	40	1.251	Meewerkend Bestuur
VEILIGHEID	**40**	**3.440**	
2.1 Verkeer en vervoer	315	7.292	Leefbare Ruimte
2.2 Parkeren	0	248	Leefbare Ruimte
2.4 Economische havens en waterwegen	0	313	Leefbare Ruimte
VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	**315**	**7.853**	
3.1 Economische ontwikkeling	0	616	Vitaal Ondernemen
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	329	336	Leefbare Ruimte

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	29	50	Vitaal Ondernemen
3.4 Economische promotie	57	628	Vitaal Ondernemen
3.4 Economische promotie	115	4	Meewerkend Bestuur
ECONOMIE	**531**	**1.634**	
4.2 Onderwijshuisvesting	799	2.937	Sociale Kracht
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	662	2.459	Sociale Kracht
ONDERWIJS	**1.461**	**5.395**	
5.1 Sportbeleid en activering	170	185	Sociale Kracht
5.1 Sportbeleid en activering	0	262	Vitaal Ondernemen
5.2 Sportaccommodaties	544	2.300	Vitaal Ondernemen
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	18	393	Vitaal Ondernemen
5.4 Musea	0	223	Vitaal Ondernemen
5.5 Cultureel erfgoed	0	163	Vitaal Ondernemen
5.6 Media	33	562	Vitaal Ondernemen
5.6 Media	0	26	Meewerkend Bestuur
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	74	469	Duurzame Transformatie
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	88	3.505	Leefbare Ruimte
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5	410	Vitaal Ondernemen
SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	**931**	**8.497**	
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	12.722	16.535	Sociale Kracht
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	33	248	Vitaal Ondernemen
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	9	380	Meewerkend Bestuur
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	0	427	Sociale Kracht
6.3 Inkomensregelingen	13	258	Duurzame Transformatie
6.3 Inkomensregelingen	8.656	14.769	Sociale Kracht
6.3 Inkomensregelingen	0	1	Meewerkend Bestuur
6.4 WSW en beschut werk	20	8.280	Sociale Kracht
6.5 Arbeidsparticipatie	56	2.144	Sociale Kracht
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	151	884	Sociale Kracht
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	0	58	Sociale Kracht
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	0	2.392	Sociale Kracht
6.71b Begeleiding (WMO)	889	3.621	Sociale Kracht
6.72a Jeugdhulp begeleiding	0	2.661	Sociale Kracht
6.72b Jeugdhulp behandeling	0	1.834	Sociale Kracht
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	0	873	Sociale Kracht
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	0	1.173	Sociale Kracht
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	0	3.121	Sociale Kracht
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	4	Sociale Kracht
6.82a Jeugdbescherming	0	50	Sociale Kracht
SOCIAAL DOMEIN	**22.550**	**59.715**	

7.1 Volksgezondheid	333	1.328	Sociale Kracht
7.2 Riolering	3.434	3.330	Duurzame Transformatie
7.3 Afval	4.562	4.421	Duurzame Transformatie
7.4 Milieubeheer	664	2.688	Duurzame Transformatie
7.4 Milieubeheer	0	28	Leefbare Ruimte
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	210	300	Leefbare Ruimte
VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	**9.203**	**12.095**	
8.1 Ruimte en leefomgeving	28	1.623	Leefbare Ruimte
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.184	1.161	Leefbare Ruimte
8.3 Wonen en bouwen	926	2.188	Leefbare Ruimte
VOLKHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING	**2.137**	**4.972**	
TOTAAL TAAKVELDEN	**134.037**	**134.037**	

Overige gegevens, gebeurtenissen na balansdatum

Niet van toepassing.

De bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A16	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraine** Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/01*	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: A16/02*	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: A16/04*	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie *Aard controle R* *Indicator: A16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) *Aard controle R* *Indicator: A16/06*
			€ 7.235.691	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 26.144
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO *Aard controle R* *Indicator: A16/07*	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/08*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07 en 08 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/10*		
			€ 0	€ 21.840	€ 7.283.675	€ 10.122.329		
FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/03*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*
			13	52	0	1	Ja	Ja
			Wijziging keuze per (2023/2024) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/10*		
			2023	Nee				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*
			€ 0	€ 0			€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*
			€ 4.940	€ 19.760	€ 0	€ 3.468	€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/24*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/25*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/26*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/27*	
			€ 48.000	€ 48.000	€ 0	€ 0	€ 52.940	
BZK	C41B	**Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/01*	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise *Aard controle R* *Indicator: C41B/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/03*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C41B/04*	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/05*	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/06*
			1 030010 Provincie Noord-Brabant	€ 71.286	€ 118.986	€ 0	3	3
			Kopie provinciecode *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/07*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/09*			
			1 030010 Provincie Noord-Brabant	201	Ja			

BZK	C55	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/06*
			473	€ 123.615	€ 123.671	198	€ 40.745	€ 41.548
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/09*			
			696	€ 149.439	€ 150.165			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/15*
			595	780	0	0	696	9
BZK	C62	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/02*				
			€ 0	Nee				
BZK	C75B	**Regiodeals 3e tranche** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C75B/01*	Kenmerk/ beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C75B/02*	Betreft pijler Een pijler per regel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C75B/03*	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: C75B/04*	Cofinanciering per pijler (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C75B/05*	
		1	060796 Gemeente 's-Hertogenbosch	20001572	Anders werken	€ 0	€ 0	
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C75B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C75B/06*	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: C75B/07*	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C75B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C75B/09*		
		1	*060796 Gemeente 's-Hertogenbosch*	€ 82.645	€ 268.491			
			Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C75B/10*	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C75B/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C75B/12*			
			€ 0	€ 17.355	Ja			
BZK	C92	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
			€ 32.747	€ 0	1	79	113	

BZK	C94	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C94/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C94/02*	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] , eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...] *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C94/03*	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] ,eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300 *Aard controle R* *Indicator: C94/04*	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en *Aard controle R* *Indicator: C94/05*	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen *Aard controle R* *Indicator: C94/06*
		1	*LA\23-03534230*	€ 0	401	0	0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling *Aard controle R* *Indicator: C94/07*	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b *Aard controle R* *Indicator: C94/08*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. *Aard controle R* *Indicator: C94/09*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C94/10*		
		1	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
BZK	C209	**Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C209/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/04*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project *Aard controle D2* *Indicator: C209/05*	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/06*
		1	*RHA2022-0331591*	*Flexwoningen Hoogheem Boxtel*	€ 0	€ 0	€ 0	0
			Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/07*	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/08*	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/09*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle R* *Indicator: C209/10*		
		1	*Flexwoningen Hoogheem Boxtel*	0	Nee	Ja		
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C209/11*					
			Nee					
BZK	C210B	**Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** Sisa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C210B/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise *Aard controle R* *Indicator: C210B/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C210B/03*	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C210B/04*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C210B/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C210B/06*
		1	030010 Provincie Noord-Brabant	€ 0	€ 0	0	0	Nee
OCW	D8	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	
			€ 254.642	€ 76.794	€ 0	€ 0	€ 312.738	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/09*		
		1						
OCW	D14	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	
			€ 218.862	€ 0	€ 25.728	€ 0	€ 468.052	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*		
		1						
OCW	D19	**Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden**	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D19/01*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D19/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D19/03*			
			€ 0	€ 70.248	Ja			

IenW	E3	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** **Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/03*	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt *Aard controle R* *Indicator: E3/04*	Correctie over besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/05*	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/06*	
			1 BSV/22/00211	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/07*	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/08*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/09*	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/10*	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/12*	
			1 *BSV/22/00211*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
IenW	E44B	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/01*	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/02*	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle R* *Indicator: E44B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/04*	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E44B/05*	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*	
			1 060753 Gemeente Best	IENW/BSK-2021/221012	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 060753 Gemeente Best	IENW/BSK-2022/144032	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 060753 Gemeente Best	IENW/BSK-2023/345672	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/07*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*				
			1 060753 Gemeente Best	IENW/BSK-2021/221012	Nee				
			2 060753 Gemeente Best	IENW/BSK-2022/144032	Nee				
			3 060753 Gemeente Best	IENW/BSK-2023/345672	Nee				
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/10*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/11*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/12*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/13*			
			1 060753 Gemeente Best	IENW/BSK-2021/221012	Klimaatrobuutse inrichting Deken Broekmanlaan , nr 9	Nee			
			2 060753 Gemeente Best	IENW/BSK-2022/144032	impulsregeling klimaatadaptatie Kalksheuvel nr 12	Nee			
			3 060753 Gemeente Best	IENW/BSK-2023/345672	Schuttershof 16	Nee			
IenW	E53	**Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord**	Beschikkingsnummer / naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E53/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/03*	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/04*	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/05*	Ervaringen binnen 3 maanden na afronding project gedeeld (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/06*	
			1 SPUKSLA-21-02230267	€ 1.754	€ 17.278	44474	45657	Ja	
			Kopie beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/07*	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal uitvoeringsplan *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/08*					
			1 SPUKSLA-21-02230267	2021					
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E53/09*						
			Nee						
IenW	E84	**Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*			
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*			
			1 321 Aanleg van een vrijliggend fietspad of vrijliggend fiets-/bromfietspad (op 50-, 60- en 80 km/h wegen)	aantal in Meters	Nee	0			
			2 342 Aanleg van een rotonde binnen de bebouwde kom	aantal in Stuks	Nee	0			

EZK	**F28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: F28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: F28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: F28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: F28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F28/06*
			€ 144.418	€ 47.110	€ 128.356	€ 319.884	€ 37	€ 37
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F28/07*					
			Nee					
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 5.590.565	€ 71.500	€ 265.023	€ 1.003	€ 16.217	€ 0
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 32.270	€ 0	€ 0	€ 2.043.434	€ 6.968	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2023** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 2.206	€ 10.315	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 43.708	€ 3.764	
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 992	€ 0	€ 0	
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 992	€ 43.708	€ 3.764	
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja			
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja			
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja			
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja			
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja			
		6 Totaal	0	0	N.v.t.			
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)						
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)						
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)						
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)						
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)						
		6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*		
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0			
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0			
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0			
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0			
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0			
		6 Totaal	0	0	0			

SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*					
			€ 147.688	€ 0	Ja					
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*					
			€ 0	€ 0	Ja					
SZW	**G13**	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2023** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05			
			€ 23.360	€ 0	€ 0	€ 0	Ja			
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*						
			€ 194.584	€ 243.095						
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*		
		1	Renovatie	€ 110.731	€ 110.731	€ 0	€ 0			
		2	Onderhoud	€ 34.379	€ 34.379	€ 0	€ 0			
		3	Dienstverlening derden	€ 24.411	€ 0	€ 24.411	€ 0			
		4	Beheer en exploitatie	€ 73.574	€ 0	€ 73.574	€ 0			
VWS	**H21**	**Specifieke uitkering cliëntondersteuning**	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/01*	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H21/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H21/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/05*			
			Ja		€ 15.006	€ 15.006	Nee			

VWS	H30	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**		Naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01*	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/02*	Besteding (jaar T) per onderdeel *Aard controle R* *Indicator: H30/03*	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*
			1	Lokaal Sportakkoord	€ 25.952	€ 10.024	€ 5.028	€ 5.028	Ja
			2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 178.670	€ 3.815	€ 29.963	€ 29.963	Ja
			3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 39.926		€ 7.985	€ 7.985	Ja
			4	Kansrijke Start	€ 29.945	€ 1.508	€ 0	€ 0	Ja
			5	Mentale Gezondheid	€ 13.974	€ 177	€ 2.795	€ 2.795	Ja
			6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 34.936	€ 177	€ 6.987	€ 6.987	Ja
			7	Valpreventie	€ 102.810	€ 13.307	€ 20.562	€ 20.562	Ja
			8	Leefomgeving	€ 19.963		€ 3.993	€ 3.993	Ja
			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 4.991	€ 710	€ 0	€ 0	Ja
			10	Versterken sociale basis	€ 72.866	€ 9.936	€ 0	€ 0	Ja
			11	Mantelzorg	€ 19.963	€ 8.871	€ 3.993	€ 3.993	Ja
			12	Eén tegen eenzaamheid	€ 19.963	€ 4.436	€ 3.993	€ 3.993	Ja
			13	Welzijn op recept	€ 10.980	€ 887	€ 1.341	€ 1.341	Ja
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 4.991	€ 89	€ 3	€ 3	Ja
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 17.767	€ 4.436	€ 3.553	€ 3.553	Ja

				Kopie naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07*	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/08*
			1	Lokaal Sportakkoord	Ja
			2	Brede regeling combinatiefuncties	Ja
			3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	Ja
			4	Kansrijke Start	Ja
			5	Mentale Gezondheid	Ja
			6	Aanpak overgewicht en obesitas	Ja
			7	Valpreventie	Ja
			8	Leefomgeving	Ja
			9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	Ja
			10	Versterken sociale basis	Ja
			11	Mantelzorg	Ja
			12	Eén tegen eenzaamheid	Ja
			13	Welzijn op recept	Ja
			14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	Ja
			15	Coördinatiekosten regionale aanpak	Ja

				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/09*
				Nee

VWS	H31	**Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen**		Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H31/01*	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H31/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H31/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H31/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H31/05*	
				SPUKNEAS230139	€ 11.686	€ 11.254	Ja		

VWS	H32	**Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden**		Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/01*	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/03*			
				MEO223129	€ 123.669	€ 123.669			
				Naam zwembad *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/04*	Totale verlening per zwembad (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/05*	Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H32/06*	Verduurzamingsplan aanwezig (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: H32/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H32/08*	
			1	*Het Dommelbad*	€ 123.669	€ 123.669	Nee		

VWS	H35B	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)**		Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H35B/02*
				060796 Gemeente 's-Hertogenbosch	€ 236.246

LNV	L16B	**Eenmalige specifieke uitkering Provinciaal Uitvoeringsprogramma Natuur** SiSa tussen medeoverheden		Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16B/01*	Naam uitvoeringsprogramma *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16B/02*	Besteding (jaar T) per uitvoeringsprogramma *Aard controle R* *Indicator: L16B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per uitvoeringsprogramma *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16B/04*	Cumulatieve besteding apparaatskosten (t/m jaar T) per uitvoeringsprogramma *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16B/05*	Uitvoeringsprogramma volgens projectplan uitgevoerd (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16B/06*
			1	030010 Provincie Noord-Brabant	Kampina en Oisterwijkse Vennen	€ 55.065	€ 55.065	€ 47.800	Nee

				Kopie uitvoeringsprogramma *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16B/07*	Uitvoeringsprogramma afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16B/08*	Toelichting per uitvoeringsprogramma *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16B/09*
			1	*Kampina en Oisterwijkse Vennen*	Ja	Begrote uren t.b.v. verkenning uitvoering deelgebied E (externe inhuur) aanzienlijk lager. Noodzakelijke interne afstemming t.a.v. de relatie GGA Kampina – Gemeentelijke Omgevingsvisie – aanzienlijk hoger uitgevallen

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Bijlagen

Kostenverdeling- en toerekening MijnGemeenteDichtbij

Begrote bijdragen MijnGemeenteDichtbij volgens verdeelsleutel (bedragen x € 1.000)	Boxtel	Sint-Michielsgestel	Totaal
primitief begroot en autonoom	26.247	20.782	47.029
formatieontwikkelingen	1.377	1.214	2.591
overdracht budgetten	29	11	40
Totaal begroot exclusief BTW	27.654	22.007	49.660
Kostenverhogend BTW effect	100	100	200
Totaal begroot inclusief BTW	**27.754**	**22.107**	**49.860**
In% bijdrage exclusief BTW	55,69%	44,31%	100,00%

Werkelijke bijdragen aan MijnGemeenteDichtbij
Op basis van de jaarrekening 2023 van MijnGemeenteDichtbij zijn de volgende bijdragen in rekening gebracht.

Werkelijke bijdragen MijnGemeenteDichtbij volgens verdeelsleutel (bedragen x € 1.000)	Boxtel	Sint-Michielsgestel	Totaal
Totaal werkelijk, exclusief BTW	28.336	22.549	50.885
Kostenverhogend (kvh) BTW effect:	83	90	173
Totaal werkelijk, inclusief kvh BTW	**28.419**	**22.639**	**51.058**

Resultaat begroot min werkelijk	**-665**	**-533**	**-1.198**
- waarvan aandeel naar egalisatiereserves	365	352	716

- waarvan netto resultaat	-301	-181	-482

De werkelijke totale bijdrage inclusief kostenverhogende BTW is toegerekend aan de volgende beleidsproducten.

Programma/beleidsproduct (bedragen x € 1.000)	Begroot	Werkelijk	Resultaat
Klimaatadaptatie en energietransitie	621	644	-23
Plattelandsvernieuwing	248	257	-9
Afval	1.122	1.164	-42
Riolering	894	927	-33
Milieu	638	661	-24
Programma Duurzame Transformatie	**3.522**	**3.654**	**-132**
Maatschappelijk werk	804	996	-191
Minderheden	177	183	-7
Jeugdzorg	695	673	23
WMO	1.593	1.598	-5
Inkomensvoorziening	3.331	3.456	-125
Participatie	612	635	-23
Volksgezondheid	32	33	-1
Onderwijs	1.088	1.129	-41
Programma Sociale Kracht	**8.333**	**8.703**	**-370**
Volkshuisvesting	208	216	-8
Ruimtelijke ontwikkeling	2.570	2.666	-96
Grondexploitaties	584	175	409
Beheer onroerend goed	448	464	-17
Groenbeheer	1.629	1.689	-61
Beheer openbare ruimte	1.851	1.920	-69
Verkeersmaatregelen	1.145	1.188	-43
Parkeren	132	137	-5
Begraafplaatsen	151	156	-6
Programma Leefbare Ruimte	**8.717**	**8.612**	**105**
Economische aangelegenheden	441	457	-16
Recreatieve voorzieningen	280	291	-10
Maatschappelijke voorzieningen	55	57	-2
Kunst	147	153	-6
Sport	261	271	-10
Monumentenzorg en oudheidkunde	78	81	-3
Programma Vitaal Ondernemen	**1.262**	**1.310**	**-47**
Bestuur	2.771	2.875	-104
Basisregistraties	1.851	1.920	-69
Openbare orde en veiligheid	803	833	-30
Algemene dekkingsmiddelen	494	512	-18
Algemeen budgettair			0
Programma Meewerkend bestuur	**5.919**	**6.141**	**-221**
TOTAAL	**27.754**	**28.419**	**-665**

Verplichte BBV indicatoren

In het BBV 2004 werden gemeenten voor het eerst verplicht om niet-financiële informatie in de begroting en jaarstukken op te nemen. Naast de financiële gegevens werden de 3 ‘w-vragen’ (wat mag het kosten, wat willen we bereiken en wat gaat we daarvoor doen) opgenomen. Dit heeft er toe geleid dat de begrotingen beleidsmatiger werden. Het wordt steeds belangrijker voor gemeenten om te kunnen sturen op basis van meetbare prestaties.

Naast de uniforme taakvelden, wordt daarom in het herziene BBV voorgeschreven dat gemeenten vanaf 2017 een basisset van 39 beleidsindicatoren hanteren voor de begroting en verantwoordingsstukken. Desgewenst kunnen daar eigen indicatoren, toegesneden op de lokale situatie, aan worden toegevoegd. De indicatoren maken deel uit van de beleidsbegroting bij de programma’s.

Zo kunnen raadsleden en anderen een helder beeld vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en gemeenten onderling vergelijken. Voor de gemeenten is door de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING), met raadpleging van enkele gemeenten, een lijst van indicatoren ontwikkeld en samengesteld. Daarbij golden een aantal belangrijke uitgangspunten:

- de indicatoren leveren een bijdrage aan de versterking van het horizontaal toezicht;
- de raadsleden worden daarmee in staat gesteld om op maatschappelijke effecten te kunnen sturen;
- de indicatoren zijn van toepassing op alle gemeenten;
- de indicatoren zijn gebaseerd op landelijke bronnen waardoor er geen extra informatie uitvraag hoeft te worden gedaan en zodat gemeenten automatisch deelnemen;
- er worden bestaande bronnen gebruikt;
- de indicatoren worden regelmatig door de bronnen gepubliceerd;
- voor de indicatoren met betrekking tot het ‘sociaal domein’ is aangesloten bij de reeds bestaande ‘Gemeentelijke monitor sociaal domein’.

Via de website ‘waarstaatjegemeente.nl’ zijn nagenoeg alle gegevens voor het opnemen van de indicatoren voor alle gemeenten beschikbaar. De beleidsindicatoren in het taakveld ‘bestuur en ondersteuning’ zijn niet op deze website opgenomen maar worden via de gemeenten zelf ingevuld. In verband met de ambtelijke fusie zijn juist deze gegevens voor onze gemeenten niet beschikbaar aangezien de budgetten voor bedrijfsvoering, overhead e.d. overgezet zijn naar MijnGemeenteDichtbij.

In navolgend overzicht worden de indicatoren van onze gemeente gepresenteerd. als vergelijk zijn tevens de landelijke cijfers opgenomen en de cijfers van onze samenwerkingsgemeente Sint-Michielsgestel. De opgenomen cijfers zijn gebaseerd op gegevens die beschikbaar waren per medio maart 2024.

Indicator	eenheid	periode	gebied	waarde	bron	omschrijving
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2022	Boxtel	6,7	DUO/Ingrado	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar: de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling. De periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021/2022'.
			Sint-Michielsgestel	6,1		
			Nederland	4,2		
	%	2022	Boxtel	4	CBS - Jeugdmonitor	

Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin			Sint-Michielsgestel	2		Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
			Nederland	6		
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	%	2022	Boxtel	1	CBS - Jeugdmonitor	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
			Sint-Michielsgestel	1		
			Nederland	1		
Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2022	Boxtel	801	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
			Sint-Michielsgestel	520,3		
			Nederland	825,4		
Cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo	per 10.000 inwoners	2022	Boxtel	680	CBS - Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein Wmo	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkvoorziening is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het
			Sint-Michielsgestel	600		
			Nederland	710		

						referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.
Demografische druk	%	2023	Boxtel	78,5	CBS Bevolkingsstatistiek	Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.
			Sint-Michielsgestel	80,6		
			Nederland	70,3		
Functiemenging	%	2022	Boxtel	53,3	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
			Sint-Michielsgestel	43,4		
			Nederland	53,8		
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	2023	Boxtel	904	COELO - Atlas lokale lasten	Som van de gemiddeld betaalde ozb op basis van de gemiddelde woz-waarde van woningen in de gemeente + reinigingsheffing + rioolheffing minus eventuele heffingskorting.
			Sint-Michielsgestel	986		
			Nederland	860		
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2023	Boxtel	981	COELO - Atlas lokale lasten	Som van de gemiddeld betaalde ozb op basis van de gemiddelde woz-waarde van woningen in de gemeente + reinigingsheffing + rioolheffing minus eventuele heffingskorting.
			Sint-Michielsgestel	1065		
			Nederland	942		
Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	2019	Boxtel	271	CBS - Waarde onroerende zaken	De WOZ-waarde van alle woningen. Alle verblijfsobjecten in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)met minimaal een woonfunctie en eventueel een of meer andere gebruiksfuncties worden als woning aangemerkt
			Sint-Michielsgestel	322		
			Nederland	250		
Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	2020	Boxtel	288	CBS - Waarde onroerende zaken	
			Sint-Michielsgestel	342		
			Nederland	271		
Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	2021	Boxtel	298	CBS - Waarde onroerende zaken	
			Sint-Michielsgestel	359		
			Nederland	290		
Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	2022	Boxtel	324	CBS - Waarde onroerende zaken	
			Sint-Michielsgestel	392		
			Nederland	317		
Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	2023	Boxtel	376	CBS - Waarde onroerende zaken	
			Sint-Michielsgestel	460		
			Nederland	368		
	%	2022	Boxtel	1	CBS - Jeugdmonitor	

Jongeren met een delict voor de rechter			Sint-Michielsgestel	0		Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
			Nederland	1		
Jongeren met jeugdbescherming	%	2023	Boxtel	0,7	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura	in percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of ‘onder voogdij geplaatst’.
			Sint-Michielsgestel	0,6		
			Nederland	1		
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2023	Boxtel	11	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura	in percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014), en in natura door de zorgaanbieder is geleverd. PGB gefinancierde hulp en zorg valt hier dus buiten. Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. Zorg in Natura wordt direct vergoed aan de zorgverlener zonder tussenkomst van de zorggebruiker. In het kader van de jeugdzorg betekent dit dat de hulp rechtstreeks door de gemeente wordt vergoed. Persoonsgebonden budget (PGB)is een geldbedrag waarmee de zorggebruiker zelf zorg, begeleiding, hulp, hulpmiddelen of voorzieningen in kan kopen. Deze wordt verstrekt via de Sociale verzekeringsbank (SVB) maar is ook afkomstig van de gemeente.
			Sint-Michielsgestel	8,8		
			Nederland	11,1		
Jongeren met jeugdreclassering	%	2021	Boxtel	0,2	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura	in percentage van alle jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar, per 1
			Nederland	0,3		

			Sint-Michielsgestel	Geen data		januari Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder de overtreding of het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart.
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2023	Boxtel	195,1	CBS - Re-integratie	Het aantal reintegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
			Sint-Michielsgestel	113,6		
			Nederland	191,5		
Misdrijven - Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2023	Boxtel	1	CBS - Geregistreerde diefstallen	Het aantal diefstallen uit woningen per 1000 inwoners
			Sint-Michielsgestel	1,2		
			Nederland	1,3		
Misdrijven - Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2023	Boxtel	3	CBS - Geregistreerde criminaliteit	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
			Sint-Michielsgestel	1,5		
			Nederland	4,3		
Misdrijven - Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	per 1.000 inwoners	2023	Boxtel	4,6	CBS - Geregistreerde criminaliteit	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het
			Sint-Michielsgestel	3,3		

			Nederland	5,8		openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
Misdrijven - Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2023	Boxtel	0,7	CBS - Geregistreerde diefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1000 inwoners
			Sint-Michielsgestel	0,3		
			Nederland	2,5		
Netto arbeidsparticipatie	%	2023	Boxtel	74,3	CBS - Arbeidsdeelname (gemeente)	Het aandeel van de werkzame beroepsbevolking in de bevolking (beroeps- en niet-beroepsbevolking). Deze definitie heeft betrekking op personen die in Nederland wonen (exclusief de institutionele bevolking).
			Sint-Michielsgestel	75,3		
			Nederland	73,1		
Niet-sporters	%	2022	Boxtel	46,2	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM	Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.
			Sint-Michielsgestel	40,3		
			Nederland	46,4		
Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	2022	Boxtel	16,8	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.
			Sint-Michielsgestel	12		
			Nederland	9,3		
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2020	Boxtel	147	CBS - Huishoudelijk afval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
			Nederland	171		
			Sint-Michielsgestel	80		
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	%	2021	Boxtel	11,5	berekening	
			Sint-Michielsgestel	24,1		
			Nederland	33,1		
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2023	Boxtel	195,6	CBS - Re-integratie	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen
			Sint-Michielsgestel	124,2		
			Nederland	344,8		

						in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2022	Boxtel	21	DUO/Ingrado	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige leerlingen (per 1.000 leerlingen) waarbij sprake is van meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuim gedurende 4 opeenvolgende lesweken. De periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021/2022'.
			Sint-Michielsgestel	11		
			Nederland	24		
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2018	Boxtel	21	Stichting Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
			Sint-Michielsgestel	9		
			Nederland	12		
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2019	Boxtel	14	Stichting Halt	
			Sint-Michielsgestel	13		
			Nederland	13		
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2020	Boxtel	7	Stichting Halt	
			Sint-Michielsgestel	5		
			Nederland	11		
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2021	Boxtel	10	Stichting Halt	
			Sint-Michielsgestel	4		
			Nederland	8		
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2022	Boxtel	8	Stichting Halt	
			Sint-Michielsgestel	13		
			Nederland	8		
Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw.15 t/m 64jr	2022	Boxtel	159,8	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
			Sint-Michielsgestel	186,9		
			Nederland	174,1		
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2023	Boxtel	1,9	DUO/Ingrado	Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan. De
			Sint-Michielsgestel	1,5		
			Nederland	2,4		

						periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021/2022'.

Overzicht reserves en voorzieningen, inclusief omschrijving en doel

De reserves (exclusief resultaat na bestemming) en voorzieningen zijn in 2023 als volgt ontwikkeld.

Reserves, saldo per 1 januari (bedragen x € 1)	2023	toevoeging	onttrekking	2024
Algemene reserve:				
Algemene (risico)reserve	7.592.587	11.397.588	2.196.600	16.793.575
Algemene Reserve Haaren	675.210		675.210	0
Totaal algemene reserve	**8.267.797**	**11.397.588**	**2.871.810**	**16.793.575**
Bestemmingsreserves voor:				
a. een bufferfunctie voor risico's op een specifiek benoemd terrein				
Grondexploitatie	1.319.053	447.529	6.982	1.759.600
b. een bestedingsfunctie waarbij gespaard wordt voor iets dat specifiek benoemd is				
Parkeervoorzieningen	208.913	6.000	135.100	79.813
Toekomstige investeringen onderwijshuisvesting		2.021.685		2.021.685
Boven normatieve onderwijsvoorzieningen (LvC)	1.784.633	22.000		1.806.633
Onderwijskundige projecten (LvC)		70.000		70.000
Anterieure overeenkomsten	760.127			760.127
Noodzakelijke maatschappelijke opgaven	2.000.000	4.000.000		6.000.000
Toekomstige investeringen openbare ruimte		832.859		832.859
c. een egalisatiefunctie om baten en lasten gelijkmatig te verdelen over de jaren				
Egalisatie MGD budgetten IV/ICT	635.569		231.927	403.641
Egalisatie Loonkostenontwikkeling MGD	132.658		132.658	0
Groenbeheer	635.197		48.228	586.969
Egalisatie degeneratievergoedingen		100.100		100.100
Plattelandsvernieuwing	785.166	101.234	21.000	865.399
Egalisatie onderhoud speelvoorzieningen	124.192		124.192	0
Opvang vluchtelingen Oekraïne		1.982.925		1.982.925
Sociaal domein	2.500.000	1.940.263	1.040.263	3.400.000
Duurzame ontwikkeling	2.190.989	293.033		2.484.022
d. dekking afschrijvingen afgeronde investeringen				
Afdekking afschrijvingslasten afgeronde investeringen	7.542.792	3.982.599	7.870.099	3.655.292
Bestemmingsreserves vanuit Haaren	1.157.641		1.157.641	0
Totaal bestemmingsreserve	**21.776.931**	**15.800.226**	**10.768.092**	**26.809.065**
TOTAAL RESERVES	**30.044.727**	**27.197.814**	**13.639.902**	**43.602.640**

Voorzieningen, saldo per 1 januari (bedragen x € 1.000)	2023	toevoeging	onttrekking	2024
Voorzieningen voor:				
verplichtingen en verwachte verliezen (art. 44 lid 1a)				
APPA bestuurders	885.593	335.951	26.848	1.194.696
Wachtgeld voormalige bestuurders	54.308		54.308	0
Afwikkeling afgesloten GREX	109.036		3.482	105.554
egalisatie van (onderhouds)kosten (art. 44 lid 1c)				
Onderhoud wegen	1.497.356	1.394.084	938.531	1.952.909
Onderhoud civieltechnische kunstwerken	260.666	87.600	69.491	278.775
Onderhoud gemeentelijk vastgoed	3.513.685	451.841	720.491	3.245.035
middelen van derden waarvan de besteding gebonden is (art. 44 lid 2)				

St. Jan Baptistfonds	9.527	200		9.727
Schenking Dr. Hoekstichting	30.723			30.723
Afval	533.782	649.191		1.182.974
Riolering	11.563.501	1.745.617		13.309.118
Voorzieningen vanuit Haaren	1.363.315		1.347.403	15.912
TOTAAL VOORZIENINGEN	**19.821.492**	**4.664.484**	**3.160.554**	**21.325.423**

Diverse mutaties zijn gebaseerd op de nieuwe Nota Reserves en Voorzieningen 2023.

Onderbouwing nut en doel reserves en voorzieningen

In de raadsvergadering van 7 november 2023 heeft de gemeenteraad de Nota Reserves en Voorzieningen 2023 vastgesteld. Het beschreven nut en doel van de reserves en voorzieningen, inclusief navolgende actualisaties zijn samenvattend als volgt:

Omschrijving	Door de raad vastgesteld nut/doel
Algemene reserve:	
Algemene (risico)reserve	Opvangen van alle niet afgedekte financiële risico's.
Bestemmingsreserves:	
Op basis van een bufferfunctie op een specifiek benoemd terrein	
Grondexploitatie	Buffer voor de risico's in de grondexploitatie die niet afgedekt zijn via verliesvoorzieningen.
Op basis van een bestedingsfunctie	
Toekomstige investeringen openbare ruimte	Bekostigen van nog uit te voeren investeringen waarvoor (deels) gereserveerd wordt.
Toekomstige investeringen onderwijshuisvesting	Bekostigen van nog uit te voeren investeringen onderwijshuisvesting waarvoor (deels) gereserveerd wordt.
Noodzakelijke maatschappelijke opgaven	Ruimte creëren voor uitdagingen die de komende jaren op de gemeente Boxtel afkomen.
Bovennormatieve onderwijsvoorzieningen	Investeringen aan bovennormatieve onderwijskundige kwaliteit van de schoolgebouwen en lokaalinrichtingen van scholen in het primair onderwijs in de gemeente Boxtel zoals vastgelegd in initiatief raadsvoorstel van 20 december 2022.
Onderwijskundige projecten	Onderwijskundige projecten in de gemeente Boxtel die door het primair onderwijs zelf, en in consensus tussen de PO-besturen, geïnitieerd kunnen worden.
Anterieure overeenkomsten	Bekostigen van toekomstige investeringen die gedekt kunnen worden vanuit afgesloten anterieure overeenkomsten.
Parkeervoorzieningen	Aanvragers van een bouwvergunning die niet kunnen voldoen aan de parkeernorm van het gebied laten meebetalen in de aanleg van parkeerplaatsen elders.
Op basis van een egalisatiefunctie	
Egalisatie MGD-budgetten voor IV/ICT	Het voor IV, ICT en specifieke programma's (Omgevingswet) behouden van door MGD hiervoor begrote budgetten die aan het eind van het jaar niet besteed zijn door MGD.

Egalisatie loonkostenontwikkeling MGD	De resultaten die ontstaan op de personele budgetten van MGD na afloop van een jaar verrekenen met deze gemeentelijke egalisatiereserve. Op deze wijze is het mogelijk deze begrote budgetten beschikbaar te houden voor MGD.
Sociaal domein	Het behouden van niet bestede budgetten in het sociaal domein voor toekomstige aanwendingen in het sociaal domein. Of het afdekken van te veel bestede budgetten in het sociaal domein.
Groenbeheer	Het behouden van niet bestede budgetten van het product groenbeheer. Of het afdekken van te veel bestede budgetten van het product groenbeheer.
Plattelandsvernieuwing	Het behouden van niet bestede budgetten plattelandsvernieuwing voor toekomstige aanwendingen plattelandsvernieuwing. Of het afdekken van te veel bestede budgetten plattelandsvernieuwing.
Duurzame Ontwikkeling	Het behouden van niet bestede budgetten duurzaamheid voor toekomstige aanwendingen duurzaamheid. Of het afdekken van te veel bestede budgetten duurzaamheid.
Egalisatie degeneratievergoedingen	In het kader van beheer openbare ruimte ontvangen wij degeneratievergoedingen. Deze vergoedingen zijn nodig om toekomstig extra onderhoud te kunnen dekken. Aangezien deze vergoedingen niet in hetzelfde jaar kunnen worden besteed reserveren we het netto resultaat op de ontvangen degeneratievergoedingen zodat deze in latere jaren alsnog kunnen worden besteed.
Opvang vluchtelingen Oekraïne	Deze reserve zetten we in om toekomstige opvangkosten en indirecte bijkomende kosten te kunnen dekken die het gevolg zijn van de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.
Dekkingsreserve afschrijvingslasten (afgeronde) investeringen	
Afdekking afschrijvingslasten afgeronde investeringen	Dekking van afschrijvingslasten van gedane investeringen.

Omschrijving	Door de raad vastgesteld nut/doel
Voorzieningen:	
Voor verplichtingen en verliezen	
Pensioenverplichtingen bestuurders (APPA)	Afdekken van mogelijke pensioenverplichtingen van (voormalige) wethouders.
Wachtgelden voormalige wethouders	Afdekken van mogelijke wachtgeldverplichtingen
Nog te maken kosten afgesloten grexen	Tijdig afsluiten van grondexploitaties
Voor kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt	
Onderhoud wegen	Egalisatie van de kosten voor groot onderhoud van wegen (incl. degeneratievergoedingen).
Onderhoud civieltechnische kunstwerken	Egalisatie van de kosten voor groot onderhoud van civieltechnische kunstwerken.
Onderhoud gemeentelijk vastgoed	Egalisatie van de kosten voor groot onderhoud van gemeentelijk vastgoed.
Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	

St. Jan’s Baptistfonds	Ondersteuning van jeugdinitiatieven uit Liempde.
Schenking dr. Hoekstichting	De schenking uit 2005 moet worden ingezet ten behoeve van de basisgezondheidszorg in Boxtel
Afval	Opvangen van ongewenste schommelingen in de tarieven voor afvalstoffenheffing en matching baten en lasten van het kostendekkende product afval.
Riolering	Opvangen van ongewenste schommelingen in de tarieven voor rioolheffing en matching baten en lasten van het kostendekkende product riolering.

Overzicht belastingen en heffingen

Overzicht belastingen en heffingen						
Belastingen en heffingen opbrengst	Rekening 2022 (x € 1.000)	Begroting 2023 (x € 1.000)	Rekening 2023 (x € 1.000)	per inwoner in €		
				Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
BELASTINGEN						
Onroerende zaakbelastingen						
Woningen:						
* eigenaren	5.317	5.600	5.665	160,50	165,70	167,62
Niet-Woningen:						
* eigenaren	1.922	2.026	2.091	58,03	59,96	61,89
* gebruikers	1.315	1.474	1.527	39,69	43,61	45,19
Totaal	**8.554**	**9.100**	**9.283**	**258,22**	**269,27**	**274,70**
RECHTEN EN HEFFINGEN						
Afvalstoffenheffing	3.574	4.034	4.004	107,88	119,35	118,48
Rioolheffing	3.309	3.410	3.419	99,87	100,89	101,16
Begrafenisrechten	166	193	210	5,00	5,70	6,20
Marktgelden	28	31	28	0,85	0,91	0,82
Omgevingsvergunning	1.038	970	830	31,34	28,71	24,57
Parkeergelden	163	155	201	4,93	4,58	5,94
Toeristenbelasting	30	64	115	0,90	1,88	3,42
Precariorechten	22	21	27	0,67	0,61	0,80
Reclamebelasting	41	48	40	1,24	1,41	1,17
Overige leges	554	480	495	16,72	14,20	14,66
Totaal	**8.925**	**9.406**	**9.369**	**269,40**	**278,24**	**277,22**
Algeheel totaal	**17.479**	**18.506**	**18.652**	**527,62**	**547,51**	**551,92**

Personeel, salarissen en sociale lasten

HUIDIG EN VOORMALIG PERSONEEL	Totaal formatie			Totaal salarissen + sociale lasten		
(bedragen x € 1.000)	rekening 2022	begroting 2023	rekening 2023	rekening 2022	begroting 2023	rekening 2023
HUIDIG PERSONEEL						
Gemeenteraad				399	398	406
Burgemeester en Wethouders	5,00	5,00	5,00	572	615	614
Griffie	2,50	2,50	3,50	207	234	234
Secretaris	1,00	1,00	1,00	55	155	155
overige personele kosten				9	9	11
TOTAAL HUIDIG PERSONEEL	**8,50**	**8,50**	**9,50**	**1.242**	**1.411**	**1.420**
VOORMALIG PERSONEEL						
Voormalig personeel bestuur				210	195	213
TOTAAL VOORMALIG PERSONEEL	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**210**	**195**	**213**
TOTAAL HUIDIG & VOORMALIG PERSONEEL	**8,50**	**8,50**	**9,50**	**1.452**	**1.606**	**1.633**

Overzicht begrotingswijzigingen

In het afgelopen jaar zijn de volgende begrotingswijzigingen (BW) vastgesteld:

- BW 0 primitieve begroting 2023
- BW 1 Inzet begrotingssaldo
- BW 2 Nota Reserves en Voorzieningen 2023
- BW 3 Tweede bestuursrapportage 2022
- BW 4 Belastingvoorstellen 2023
- BW 5 Cameravolgsysteem raadszaal
- BW 6 Eerste bestuursrapportage 2023
- BW 7 Bestemming jaarresultaat 2022
- BW 8 Speelruimteplan 2023-2027
- BW 9 Kadernota
- BW 10 Tweede bestuursrapportage 2023

Op programmaniveau heeft dit geleid tot de volgende begrotingsmutaties:

Omschrijving programma (bedragen x € 1.000)	BW 0	BW 1	BW 2	BW 3	BW 4	BW 5	BW 6
baten:							
Duurzame Transformatie	8.017	0	0	89	45	0	38
Sociale Kracht	10.338	0	-45	-513	0	0	1.389
Leefbare Ruimte	7.253	0	-12	72	0	0	-2.161
Vitaal Ondernemen	504	0	-10	0	0	0	33
Meewerkend bestuur	77.201	0	0	1.237	0	0	138
Totaal baten	**103.312**	**0**	**-67**	**885**	**45**	**0**	**-562**
Lasten:							
Duurzame Transformatie	10.583	0	0	116	45	0	122
Sociale Kracht	49.648	150	0	823	0	0	1.759
Leefbare Ruimte	19.839	300	-42	16	0	0	-1.762
Vitaal Ondernemen	5.197	100	0	103	0	0	122
Meewerkend bestuur	18.045	-550	-24	-173	0	0	-804
Totaal lasten	**103.312**	**0**	**-67**	**885**	**45**	**0**	**-562**

Omschrijving programma (bedragen x € 1.000)	BW 7	BW 8	BW 9	BW 10	BW adm	Totaal
baten:						
Duurzame Transformatie	880	0	0	521	0	9.590
Sociale Kracht	0	0	0	11.357	0	22.526
Leefbare Ruimte	750	0	0	-729	630	5.803
Vitaal Ondernemen	0	0	0	223	0	749
Meewerkend bestuur	11.505	0	2.504	432	0	93.016
Totaal baten	**13.135**	**0**	**2.504**	**11.804**	**630**	**131.685**
Lasten:						
Duurzame Transformatie	1.232	0	0	455	0	12.552
Sociale Kracht	938	0	0	13.788	0	67.106
Leefbare Ruimte	1.799	0	0	-281	630	20.498
Vitaal Ondernemen	293	-64	0	428	0	6.178
Meewerkend bestuur	8.874	64	2.504	-2.585	0	25.351
Totaal lasten	**13.135**	**0**	**2.504**	**11.804**	**630**	**131.685**

Grondexploitatie

De grondexploitaties zijn geactualiseerd en verwerkt in deze jaarrekening 2023, waaronder de paragraaf grondbeleid. Naast de verantwoording in de jaarrekening brengt het college jaarlijkse de raad op de hoogte van de grondexploitaties met het MPG (Meerjarenprogramma Grondbedrijfsfunctie).

Per grondexploitatiecomplex is een overzicht opgenomen van het verloop van de boekwaarde alsmede een doorrekening op eindwaarde en netto contante waarde.

Bouwgrond in exploitatie (BIE)

Vorst B **Jaarrekening 2023**		
boekwaarde 1 januari 2023	7.508.927	
kosten		
verwervingen	-	
sloop en sanering	-	
bouw- en woonrijp maken	-	
plankosten	177.392	
VTU	-	
nadeelcompensatie	-	
tijdelijk beheer	-	
overig	53.304	
(tussentijdse) winstneming	-	
rente	98.367	
opbrengsten		
bouwgrond woningbouw	-	
bouwgrond bedrijventerrein	-	
verkoop vastgoed	-	
overige verkoopopbrengsten	-	
subsidies	-	
overige	-	
boekwaarde 31 december 2023	7.837.990	
resultaat		
eindwaarde per 31-12-2031	1.751.287	verlies
netto contante waarde per 1-1-2024	1.494.707	verlies
risico's	2.351.297	

Reigerskant **Jaarrekening 2023**		
boekwaarde 1 januari 2023	280.270	
kosten		

verwervingen	-	
sloop en sanering	-	
bouw- en woonrijp maken	474.280	
plankosten	51.050	
VTU	-	
nadeelcompensatie	-	
tijdelijk beheer	-	
overig	-	
(tussentijdse) winstneming	1.170	
rente	3.672	
opbrengsten		
bouwgrond woningbouw	-	
bouwgrond bedrijventerrein	-	
verkoop vastgoed	-	
overige verkoopopbrengsten	-	
subsidies	-	
overige	-	
boekwaarde 31 december 2023	810.441	
resultaat		
eindwaarde per 31-12-2026	256.118-	positief
netto contante waarde per 1-1-2024	241.346-	positief
risico's	75.000	

Albinonistraat **Jaarrekening 2023**		
boekwaarde 1 januari 2023	317.223	
kosten		
verwervingen	-	
sloop en sanering	29.935	
bouw- en woonrijp maken	-	
plankosten	10.535	
VTU	418	
nadeelcompensatie	-	
tijdelijk beheer	-	
overig	-	
(tussentijdse) winstneming	23.359	
rente	4.156	
opbrengsten		
bouwgrond woningbouw	630.095-	
bouwgrond bedrijventerrein	-	
verkoop vastgoed	-	
overige verkoopopbrengsten	-	
subsidies	-	
overige	-	

boekwaarde 31 december 2023	244.470-	
resultaat		
eindwaarde per 31-12-2024	30.393-	positief
netto contante waarde per 1-1-2024	29.797-	positief
risico's	16.508	

Subsidiestaat welzijnsactiviteiten

cat.	categorie omschrijving	naam organisatie	subsidie 2023
A	**A Sportorganisaties**	Atletiekvereniging Marvel	866
		Handbal Combinatie Boxtel '92	1.922
		JRC Basketbal Boxtel	1.922
		Judoclub Liempde	1.922
		L.T.V. De Merletten	962
		L.T.V. De Peppelieren	866
		Liempdse Omnivereniging	240
		MEA EST PILA	770
		R.K.S.V. Boxtel	770
		Reddingsbrigade Boxtel	1.922
		Rooms Katholieke Gymnastiekvereniging "Tabitta"	1.922
		Rugbyvereniging JRC Ducks	770
		Tae Kwon Do school Dekker	1.922
		Voetbalvereniging D.V.G Liempde	770
		Voetbalvereniging O.D.C.	962
		Volleybalvereniging Blox	240
		Zwem- en Poloclub Zegenwerp	1.922
		Defence Center Boxtel	1.922
		L.T.V. d'Oggelen	1.288
		Korfbalvereniging Tovido	2.413
		RKVV Essche Boys	866
Totaal A	**Totaal A Sportorganisaties**		27.158
B	**B Jeugd en ontspanningsorganisaties**	Scoutinggroep Boxtel	8.592
		Stg. De Ploegers	1.486
		Stg. J.A.S. Liempde (Jong Actief Sportief)	1.462
		Stg. Jeugdnatuurwacht Liempde	142
		Stg. Jeugdsoos 't Singeltje	582
		Stg. Jeugdvakantieweek Liempde	1.068
		Stg. Openbaar Jeugdcarnaval Boxtel	2.747
		Stg. Samenwerkend Jeugd en Jongerenwerk Esch	1.049
Totaal B	**Totaal B Jeugd en ontspanningsorganisaties**		17.128
C	**C Organisaties op sociaal en cultureel gebied**	Heilige bloed stichting	5.000
		Katholieke Bond van Ouderen, afdeling Boxtel	11.487
		Katholieke Senioren Vereniging KBO Liempde	960
		Kindervakantieweek Lennisheuvel	400
		Melange Actief Boxtel (KBO Boxtel)	1.500
		Stg. Algemeen Belang Liempde	1.821

		Stg. Belangenbehartiging voor Ouderen in Liempde - Stg. BOL	44.996
		Stg. Bockepruik	5.000
		Stg. Boxtel Vooruit	9.941
		Stg. Geitenwei	6.130
		Stg. Omroep Dommelland	23.267
		Platform Selissen	16.680
		Stichting Wijkberaad Munsel	4.429
		Huurdersvereniging Hoogheem/huiskamer Hoogheem	2.000
		St. Evenementen commissie Esch	3.735
		Esch voor elkaar / Huiskamer va Esch	1.750
		Dimiodames	475
		Seniorenbiljartvereniging De Es	400
		Gymclub 'meer bewegen voor ouderen'	220
		Stg. De Essche Bierpomp	950
		KBO afd. Esch	3.190
Totaal C	**Totaal C Organisaties op sociaal en cultureel gebied**		144.331
D	**D Organisaties voor cultuurhistorie**	Stg. Kèk Liemt	2.499
		Vereniging Terug in d'n ted Liemt	1.260
		Stg. beheer en behoud museumcollectie Boxtel / MUBO	5.000
		Oertijdmuseum	7.500
		Stg. Museum Vekemans	5.000
Totaal D	**Totaal D Organisaties voor cultuurhistorie**		21.259
E	**E Emancipatie allochtonen en uitkeringsgerechtigden**	Stg. Bazaar Boxtel	5.000
		Stg. Radar	15.398
Totaal E	**Totaal E Emancipatie allochtonen en uitkeringsgerechtigden**		20.398
F	**F Gezondheidsbeleving en bevordering**	Adviesraad Sociaal Domein	11.000
		Alzheimer Nederland afd. Regio 's-Hertogenbosch	1.064
		Cello/ VG-zorginstelling	3.750
		E.H.B.O., afdeling Boxtel	1.169
		E.H.B.O., afdeling Liempde	501
		Stg. Heartsafe Boxtel	5.200
		Stg. Nabij PST Boxtel - Palliatief Spiritueel Team	2.500
		Stg. Platform voor mensen met een beperking Boxtel	4.000
		Ypse	26.442
		RKV EHBO "Altijd Bereid" Esch	725
Totaal F	**Totaal F Gezondheidsbeleving en bevordering**		56.351

G	**G Organisaties voor muzikale uitingen**	Fanfare Concordia	13.768
		Fanfare St. Arnoldus	6.963
		Muziekvereniging Boxtels Harmonie	12.491
		R.K. Gildenbonds Harmonie	14.133
		Stg. Kerkconcerten Boxtel (vrhn Carilloncomite)	1.735
		Vereniging kerstkoor Boxtel (doorstart Stg. Projectkoor Boxtel)	1.600
		Wereldkoor	975
		Muziekvereniging St. Willibrordus	4.750
Totaal G	**Totaal G Organisaties voor muzikale uitingen**		56.415
H	**H Overige organisaties**	Kunstlicht 99	2.100
		Slachtofferhulp Nederland	11.225
		Stg. Dierenambulance 's Hertogenbosch	3.300
		Stg. Halt	17.370
		Stg. Rond Kerk en Orion	8.000
		Stg. Wijkorgaan Boxtel-Oost	20.191
		Voedselbank Nederland Zuid Boxtel	33.000
		Stg. Platform Esch Perspectief	5.780
Totaal H	**Totaal H Overige organisaties**		100.966
I	**I Gemeenschapshuizen**	Gemeenschapshuis De Rots	27.604
		Gemeenschapshuis Lennisheuvel	11.167
		Stg. Gemeenschapshuis Selissen / de Walnoot	23.127
Totaal I	**Totaal I Gemeenschapshuizen**		61.898
J	**J Professionele organisaties**	Huis 73 (voorheen Stg Babel)	492.821
		Stg. Brede Scholen Boxtel	389.592
		Stg. Contourde Twern	1.187.040
		Stg ContourdeTwern: jongerenwerk R-newt	265.092
		Stg. Kinderboerderij Boxtel	84.085
		Stg. Podium Boxtel	90.902
		MEE	341.445
Totaal J	**Totaal J Professionele organisaties**		2.850.977
K	**K Peuterspeelzalen**	Kindercentrum Kindertuin Peuterspeelzalen BV / VVE	198.675
		Stichting Humankind	39.772
Totaal K	**Totaal K Peuterspeelzalen**		238.448
Eindtotaal	**ALGEHEEL TOTAAL**		**3.595.329**